Orphei porrò & Pythagoreorũ verſibus Heracliti locos ideo potiſſimùm adiunxi, quòd Heraclitus ex Orpheo bonã ſuorum dogmatũ ſumpſiſſe partẽ feratur:& Plato in Cratylo allatis Orphei verſibus, dicat, ταῦτα πρὸς τὰ τοῦ Ἡρακλείτου πάντα τείνει. Plutarchus autẽ alicubi allatis quibuſdam Heracliti & Pythagoreorum dogmatis, ſubiũgat, ταῦτα δὲ ἐν τοῖς Ὀρφικοῖς φέρεται. Iam verò quum Democriti vnà cum Heraclito ſæpe fieri mentionem viderem, placuit huius quoque locos & epiſtolas addere: quarum prior antea excuſa non fuerat: in poſteriore verò, & in Hippocratica (quæ non ſolùm multa de Democrito narrat, ſed plurima etiam tanquam ex ore illius refert, vt ibi præmonui) plurimos locos ex vet. exempl. pulchrè reſtitutos inuenies. Quod autem ea quæ ſunt Ionicæ dialecti, alicubi non obſeruantur, non tam hoc miror (quoniam & in aliis qui Ionica vel Dorica dialecto vtuntur, eandem, vt ita dicam, inconſtantiam videmus) quàm mirum mihi videtur, Heracliti epiſtolas nihil ex Ionica dialecto habere: quum loci qui à veteribus ex eo afferuntur, ſint cõtrà dialecto Ionica ſcripti: atque hoc potiſſimùm eas poſſe ſuſpectas reddere non negauerim.

W

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

γαῖα καὶ πέρος ἤπιον ὕψος, hæc lectio ἤπιεν, vt magis eſt frequens quàm altera ἄπλετον, ita magis conuenire haud fortaſſe dici poteſt. In hoc verſu eiuſdem paginæ, non procul ab eo qui modò allatus fuit, Ζεὺς ἀργὴς, Ἥρη τε φερέσβιος, ἠδ' Ἀϊδωνεὺς, pro ἀργὴς inuenitur apud quoſdam ſcriptum αἰθὴρ: ſed multo plures habent ἀργής. In verſu qui hunc excipit, Νῆστίς θ' ἣ δακρύοις τέγξει κρούνωμα βρότειον, pro τέγγει κρούνωμα βρότειον, inuenitur & hæc lectio, ἐκ πικροῦ ὄμμα βρότειον: ſed altera multo pluribus teſtimoniis confirmatur. P.42, v.18, pro ἀτρεμὲς legitur etiam ἀτρεκές. & v.vlt. πολύδηριν ἔλεγχον. Atque inter diuerſas lectiones hæ videntur eſſe præcipuæ. Alicubi autē duæ lectiones occurrerūt, quarum vna, & diuerſa & ſimul peruerſa manifeſtè erat. vt pag. 42, Μή σε θεὸς pro Μηδέ σ' ἔθος. ad quam lectionem veram propius hæc altera accedit, cū qua ne ſtat quidē verſus, Μηδέ σε θεός. Apertius etiam p.21, v.5, ἐφωθοίης ſiue ἐφ' ᾧ θοείης, pro ἐφ' ᾧ θ' ὁσίης. & pag.20, v.2, δειλεμπία pro δειν' ἔπια. quanuis ne hæc quidem lectio mihi vſquequaque ſatisfacit. Vocabulis quibuſdam apertè deprauatis nullus datus fuit accentus. vt pag.29, ηδε ἀμείβων. quum enim ἠ δὲ perperam pro εἶδε' eſſe ſcriptum mihi perſuaderem, malui ηδε abſque accētu ſcribere Idem & pag.20, v.3, factum fuit in ζωνσι, & alibi. Sed in quibuſdam eadem nota vti debueram, vbi vſus non fui.

In Lini carm. pag 112, tres ſunt loci quos aliter & quidem melius in mea editione poetarum heroici carminis principum legi (vndecunque lectiones illæ ſumptæ fuerint) poſtea comperi. V.4, Ὄχλον αἴστῶσαι. V.7, καθαρμὸς δικαίως. V.19, Ἠδ' ὕλην τροφῶπς. In primo tamen loco videtur & altera lectio poſſe defendi. His addam & eas quæ ſuccurrunt coniecturas in aliquot locos ex iis qui emendandi ſuperſunt. P.30, v.4, ſuſpicor legendum εἴδρυμαι. P.37, v.19, ſcribendum puto λαοῖσι μετιὼν. P.96, v.penult. exiſtimo legi debere Δεῦρο νέων, ὄμματά μοι.

HENRICVS STEPHANVS
LECTORI.

PRAETER eos phyſicorum,ac præſertim Empedoclis,quos hic vides locos,aliquot inueniſſe nos fateor,ſed quorum ſinguli pauca verba,& particulas verſuum potius quàm verſus haberent, eáſque ferè mendoſas. Certo igitur conſilio,non incuria, fuiſſe prætermiſſos,ſcire te volui.Si tamẽ eos quoq; , qualeſcunque ſunt,adiungere libuerit, ſiquos item alios vel nõdum editi ſcriptores, vel qui iam editi ſunt, tibi ſuppeditauerint, fieri enim poteſt vt nonnulli nos latuerint ex iis etiam quos(nequaquam omiſſuri fuiſſemus) chartas quas vacuas eſſe vides,hunc in vſum tibi exhiberi, & tales adiunctiones expectare, præmoneo. Sed ne contrà etiam tollendos eſſe aliquos arbitreris ex iis qui ſub Empedoclis nomine hîc poſiti fuerũt, ac nominatim epigrãma de Acrone medico: fateor quidem ab Euſtathio & aliis afferri tãtùm vt παλαιὸν,& abſq; autoris nomine:verùm Suidas minimè dubitaſſe videtur quin ei adſcribi deberet: quanuis quoſdam Simonidi tribuere dicat.At Diogenes Laertius,ſi eius locus ita legatur vt legendum eſſe cenſeo, oſtendit quidem in dubio id fuiſſe, ſed ſibi minimè de eo dubitandum videri. Pro his enim verbis, τὶ δὲ ἐπιγράφουσιν ἐλεγεῖον,ἢ τοῦτο; ego repono,τίνι ἦν ἐπιγράφουσιν ἐλεγεῖον ἢ τούτω;

Quum autem nonnulli loci, ſicut non apud vnũ ſcriptorem ſed plures leguntur, ita etiam non vno ſed diuerſo modo ſcripti ſint,plerunque eam lectionẽ quæ frequentiſsima, aliquando eam potius quæ aptiſſima videbatur, ſequuti ſumus.Sic in iſto verſu, pag. 24, Θάμνος τ' οἰωνός τε καὶ εἰν ἁλὶ ἔλλοπος ἰχθύς: viſa eſt hæc lectio ἔλλοπος(quæ apud Clementẽ extat) longè aptior quàm ἔμπυρος, quæ tamen multo frequentior eſt, At pag.21, in hoc verſu, Πῦρ καὶ ὕδωρ καὶ

Pag. 88, v. Ὡς γάρ] Hic erat ordo, Ὡς δ᾽ αὔτως ὄνον ἀμείλιχον ἦτορ ἔχοντας Καὶ φύσιν ἐκνομένην * *
Ῥίπτει βαθὺ &c.

Verſ. Ὁρμαίνων] Lege ſine vllo dubio,
Ὁρμαίνων ποτὶ τρωσί νόον τρά ποι' ἢ πατέρα ὅν
Γυώσῃ τε βίης. Id eſt, Debilitet viribus. Primus verſus eſt μείουρος: vt —ὄρνιθες ὥς. &c. Γυῶσαι eſt membra frangere, debilitare.

Pag. 95, verſ. Ὅππως] Lege, παῖδα σελωαίη.

Verſ. Παῖτ᾽] Lego, θεοφραδῆ.

Pag. 97, verſ. Σφαλλόμενοι] Lego, Χοροιμανέοντος.

Verſ. Νῦν δ᾽] Λεσβηθριάς.

Pag. 99, verſ. Ἠ δ᾽ ἐπί] Ἠ δ᾽ ἐπὶ σοῦ εἴδησε.

Pag. 101, v. Ἐκ δ᾽ ὕδατος] Lego ex ipſo Clemente, Ἐκ βένθος δέ τε γαῖα, &c.

Pag. 105, verſ. Ἠ φῶς] Lego, ἀμφὶ λύκην ῥοιζαῖον &c.

Verſ. Ἔλπυρον] Ἔκπυρον. Item, πάλι γυμνὸν &c.

Pag. 106, verſ. Ψυχή] Ψυχὴ ἐγὼ ναίω θυγάτηρ, ψύχουσα. Verba autem, κατόπιν τοῦ γε, ſunt Procli.

V. Ὅθεν] Ἔνθεν ἀπαρχόμενος ταῦτα γράφειν ἐδιδάχθης.

Pag.75.v. Θέσθαι] Ita diſtinguendum,

* * θέσθαι κολαστάς. ἵνα δίκη
Τύραννος εἴη, τὴν δ' ὕβριν δούλην ἔχοι. Videndum num expleri poſsit, —νόμους
Ἁμαρτιῶν θέσθαι κολαστάς, &c.

Pag. 75, v. Γνῶναι] Lego, Γνῶναι δέος θνητοῖσιν. δέος enim τὴν δεισιδαιμονίαν vocat: vt Lucretius & Virgil. religionem vocant Metum.

V. περάσσωσιν] Lego, ἢ φρονῶσί τι.

P.76.v. ὑφ' οὗ] Dele hæc, ταῦ μὲν.

V. δρώμενον] Lege τὸ δρώμενον.

V. Τοιούτοις] Lege Τούτοις δὲ περιέστησεν.

V. Τὸν δαίμονα] Suſpicor, Τὸν δαίμον' οὕτως.

Pag.79, verſ. Λειπὸν] Lege Λιπὸν. Sibi enim ſoli dicit obtendi ſubtiliſsimũ velum, reliquis δίκα πτυχάς.

Verſu, Ὡς λόγος] Lego ὑδογενὴς pro ὑδατογενής. Quin & poetæ dicunt ὕδος pro ὕδωρ. Intelligit ſine vllo dubio Moſem: quem omnes tam Hebræi quàm Græci veteres interpretantur ὑδατογενῆ. nam Moi Syriacè eſt aqua. quum manifeſtè Moſes ipſe dicat ſibi nomen impoſitum quòd extractus ſit ab aquis. משה extractus. non à Syriaco מי. Hoc enim ridiculum eſt: quare in eo errant & Philo & Ioſephus, & alii veteres. δίπλακα θεσμὸν vocat duplices tabellas decalogii.

Pag.82, v. Τοῦ κεφαλή] κεφαλὴ ἰδεῖν, Græciſmus.

Pag.83, v. Ἄστοπε] Lege βακχευτής. item ὀπώραις.

Pag.84, v. Ἀλλαχθείς] Dele περίς.

Pag.86, v. Ὡς τότε] Lego, pro ἤελκε παῖον, ἤελπε καῖον.

Verſ. Τοιούτεκα] Lege σὺν τῷ παντί. vt ſuprà pag.81.

Pag.87. v. Τὸ ὂν] Lege Τοῖον.

Verſu Ἑπτά] Lego, Ἑπτὰ μὲν ἀνειδεῖς κούρας, καὶ παῖδας ἀίακτας.

[...] Verſu Θυγατέρας] Lego, Θυγατέρας, σεμνήν τε Θέμιν &c.

Pag.39,verſ.Φειδόνας] Legendum,οὐδὲ * φλεδόνας, τοῖς οὐδὲν χρηστὸν ἔνεστι. Φλεδόνες,nugæ. Timon,Ἀλλ' οὐδὲν τούτων φλεδόνων μέλει.

Verſ.Θεῶν]Lege,Θεῶν δή.

Pag.41,verſ.Δαίμονος] Locus corruptus.

Verſ. Ἄξων] Lege, Ἄξων δ' ἐν χοίνησι * σύριγγος αὔτει.

Pag.42,verſ.Τῶν δὲ] Lege,δίκη πολύπ.

Verſ.Γόμφοις]Lege,-ἀρηρότας. ἦ ῥά &c.

Verſ. Ἵπποι]Lege, ·ἵκαιον ἐς ἡμίπτερον δῶ.

Pag.44.verſ.Ἔργα] Lege,περίφοιτα.

V.Ἔνθεν]Diſtingue & corrige ita, Ἔνθεν ἔφυ,γε, καὶ ὥς μιν ἄγρυσ' ἐπίδησεν ἀνάγκη Πείρατ' ἔχειν ἄστρων.

Verſ.Οὔπι βεβαιότερον] Lego,πλεῖθεν χρεὼ ὅτι &c.

Sic pag.45,verſ.Ἡδ' ὡς]χρεώ,non χρεών.quanquam χρεὼν excuſari poteſt:ſed χρεὼ eſt magis poeticum.

V.Νυκτὶ φάος]Νυκτιφαές.

Pag.49.verſ.Χαῖρε]Παίπασι.

Verſ. Ἐκ σοῦ] Lege, ὄχου μίμημα. Corpus enim ὄχημα ψυχῆς.

Verſ.Σοὶ δὲ]Σοὶ δή.

Pag.50,verſ.Ἀνθρώπεις] Aut μὲν ῥύου,aut ῥύσασθαι.

Pag.51,verſ.Ἔντιμον]Ita diſtingue.

Ἔντιμον,ὁμολογούμενον * *

Εὐκλεὲς,ἄτυφον,ἐπιμελὲς,πρᾷον,σφοδρόν,

Χρονιζόμενον,ἀμεμπτον,ἀεὶ διαμένον.

Pag.52.verſ.Βασιλικὸν] Lego,Βασιλικόν.εὐχε.πλὴν &c.

Pag.56,verſ.Ὥσπερ]Ὥσπερ γὰρ ταὶ αὐλησιν.

Pag.57,verſ.Οἶνος]Οἶνος δ' ἐγὼ κάλλιστον ἔστιν,ὡς δ' ὕδ.

Pag.61,verſ.Ἐὰν] Lego,Ἄλλον ἀπ' ἀνθρώπων. etiam probatur ex verbis Sexti.

Pag.66,verſ.Ἄπρον] Legendum ἀφεστοβόμβαξ, per α,non per ο.

Pag.74.verſ.Καὶ σὺ]Legendum,-καὶ γάρ σε μαθητύος εὖ πίθος ἴσχε.

IN EMPEDOCLIS ET ALIO-rum carmina notæ Ioſephi Scaligeri.

Pag. 18, verſu vlt. Κἄντι θεοὶ] Lego, Κ'ἀντίθεοι δολιχαίωνες. hoc eſt ἥρωες. nam (vt annotat Ariſtoteles) οἱ θεοὶ hîc non concluduntur.

Pag. 20, verſ. Σπινωπὶ μὲν] Omnia hæc quæ adducuntur ex Sexto, coniungenda. nihil enim ex veteri ordine amiſerunt, ſed tantùm interrupta ſunt verbis ipſius Sexti.

V. Πολλὰ δ'] Lege, Πολλὰ δὲ δειλὰ ἔπιπτα, τά τ' &c.

V. Παῦρον] Lego, Παῦρον δὲ ζωῆς ἀβίου μέρος ἀθρήσαντες, ὠκύμοροι &c.

V. Ἀλλὰ θεοὶ] Lege, ἀποτρέψατε.

Pag. 21, V. Πρὸς θνατῶν] Lege, -- ἐφ' ᾧ θ' ὁσίη πλέον.

V. Θάρσει] Lege θαάσσεις.

Pag. 22. verſ. Πειν δ'] Lege, λυθέντ'. vt παγῆντε.

Pag. 25, verſ. Δαίμονες] μακραίωνες.

Verſ. Τὴν] Lege, Τῶν.

Pag. 26, verſ. Οἶνος ἀπ'] Lege, Οἷον ἀπ'.

Pag. 27, verſ. Ὦ φίλοι] Lege, ἔτ' ἀληθείη &c.

Pag. 28, V. Εὄντες ἀνδρ.] Lege, Εὖνιες ἀνδρείων ἀχέων, ἀπόκληροι, ἀπειρεῖς.

Pag. 29, verſ. Ἐκ μὲν] Lege εἴδε' ἀμείβων. Intelligit enim τὴν γένεσιν ἐκ τῆς ἀλλοιώσεως, non ἐκ τῆς μεταβολῆς fieri, quum dicit formam tantùm mutari.

Verſ. Ὦ ποποι] Scribo, ὦ δειλοὶ θνητ.

V. Ὦ δε.] Verba ſunt Clementis.

Pag. 30. verſ. Ταύρων] Scribe, ἀκρήτοισι φόνοις.

Verſ. Οὐ πόδες] Lege, γοῦν', οὐ μήδεα λαχ.

Pag. 37. verſ. Ἀσῶσι] κυδροτέρος.

Verſ. Καί κε] Lego, Καί κε τι οἱ εἴη. vel, Καί κε οἱ εἴτ' εἴη. magis arridet prior.

Pag. 38, V. ὡς ἡ] Diſtingo: ὡς, Ἡ μνημοσύνη. καὶ τὸν, Ὅς ὁμφ'. ſunt enim nomina ſcoliorũ quæ canebantur in conuiuiis, vt puto.

δύο, ὧν καὶ Ἀντίγονος ὁ Καρύστιος μέμνηται, ἀναγεγραφὼς αὐτοῦ καὶ αὐτὸς τὸν βίον. τῶν δὲ Σίλλων τρία ἐστὶν ἐν οἷς, ὡς ἂν σκεπτικὸς ὤν, πάντας λοιδορεῖ, καὶ σιλλαίνει τοὺς δογματικοὺς, ἐν παρῳδίας εἴδει. ὧν τὸ μὲν πρῶτον, αὐτοδιήγητον ἔχει τὴν ἑρμηνείαν· τὸ δὲ δεύτερον καὶ τρίτον, ἐν διαλόγου σχήματι. φαίνεται γοῦν ἀνακρίνων Ξενοφάνην τὸν Κολοφώνιον περὶ ἑκάστων· ὁ δὲ, αὐτοδιηγούμενός ἐστι. καὶ ἐν μὲν τῷ δευτέρῳ, περὶ τῶν ἀρχαιοτέρων· ἐν δὲ τῷ τρίτῳ, περὶ τῶν ὑστέρων. ὅθεν δὴ αὐτῷ τινὲς καὶ ἐπίλογον ἐπέγραψαν. τὸ δὲ πρῶτον ταῦτα περιέχει πράγματα, πλὴν ὅτι μονοπρόσωπός ἐστιν ἡ ποίησις. ἀρχὴ δ' αὐτῷ ἥδε,

Ἔσπετε νῦν μοι ὅσοι πολυπράγμονες ἐστὲ σοφισταί.

ἐτελεύτησε δὲ ἐγγὺς ἐτῶν ἐνενήκοντα, ὥς φησιν ὁ Ἀντίγονος, καὶ Σωτίων καὶ ἐν τῷ ἑνδεκάτῳ. τοῦτον ἐγὼ καὶ ἑτερόφθαλμον ἤκουσα, ἐπεὶ καὶ αὐτὸς αὑτὸν Κύκλωπα ἐκάλει.

ἔστι ὑπομνήματα καταλέλοιπεν, ἐν οἷς φυσιολογεῖ, γνωμολογεῖ, ἰατρολογεῖ. καὶ παρασπίδιά γε τοῖς πλείστοις τῶν ὑπομνημάτων πεποίηκεν, οἷς διασαφεῖ ὅτι αὐτοῦ εἰσι τὰ συγγράμματα. βιοὺς δ' ἔτη ἐνενήκοντα, κατέστρεψεν τὸ ζῆν.

ΤΊΜΩΝΟΣ

ΒΊΟΣ.

ἘΚ ΤΩ͂Ν ΤΟΥ͂ ἈΥΤΟΥ͂.

Σίμων Ἀπολλωνίδης ὁ Νικαεὺς, ὁ παρ' ἡμῶν, ἐν τῷ πρώτῳ τῶν εἰς τοὺς Σίλλους ὑπομνημάτων, ἃ προσφωνεῖ Τιβερίῳ Καίσαρι, φησὶ τὸν Τίμωνα εἶναι παῖδα μὲν Τιμάρχου, Φλιάσιον δὲ τὸ γένος· νέον δὲ καταλειφθέντα χορεύειν, ἔπειτα καταγνόντα, ἀποδημῆσαι εἰς Μέγαρα πρὸς Στίλπωνα· κἀκείνῳ συνδιατρίψαντα, αὖθις ἐπανελθεῖν οἴκαδε, καὶ γῆμαι. εἶτα πρὸς Πύῤῥωνα εἰς Ἦλιν ἀποδημῆσαι μετὰ γυναικὸς, κἀκεῖ διατρίβειν, ἕως αὐτῷ παῖδες ἐγένοντο. ὧν τὸν μὲν πρεσβύτερον, Ξάνθον ἐκάλεσε, καὶ ἰατρικὴν ἐδίδαξε, καὶ διάδοχον τοῦ βίου κατέλιπε. ὁ δὲ, ἐλλόγιμος ἦν, ὡς καὶ Σωτίων ἐν τῷ ἑνδεκάτῳ φησίν. ἀπορῶν μέντοι τροφῶν, ἀπῆρεν εἰς τὸν Ἑλλήσποντον καὶ τὴν Προποντίδα· ἐν Χαλκηδόνι τε σοφιστεύων, ἐπιπλέον ἀποδοχῆς ἠξιώθη. ἐντεῦθέν τε πορισάμενος, ἀπῆρεν εἰς Ἀθήνας· κἀκεῖ διέτριβε μέχρι καὶ τελευτῆς, ὀλίγον χρόνον εἰς Θήβας διαδραμών. ἐγνώσθη δὲ καὶ Ἀντιγόνῳ τῷ βασιλεῖ καὶ Πτολεμαίῳ τῷ Φιλαδέλφῳ, ὡς αὐτὸς ἐν τοῖς ἰάμβοις αὐτῷ μαρτυρεῖ· ἦν δέ (φησὶν Ἀντίγονος) καὶ φιλοπότης, καὶ ἀπὸ τῶν φιλοσόφων ἐσχόλαζε. καὶ γὰρ ποιήματα συνέγραφε, καὶ ἔπη, καὶ τραγῳδίας, καὶ σατύρους, καὶ δράματα κωμικὰ τριάκοντα, τραγικὰ δὲ ἑξήκοντα, Σίλλους τε καὶ κιναίδους. φέρεται δὲ αὐτοῦ καὶ καταλογάδην βιβλία, εἰς ἐπῶν τείνοντα μυριάδας

δεύτερος Ἡρακλῆς ὁ Κλεάνθης ἐκαλεῖτο. ἦν δὴ πονικὸς μὲν, ἀφύσικος δὲ, καὶ βραδὺς ὑπερβαλλόντως. διὸ καὶ Τίμων περὶ αὐτοῦ φησὶν οὕτως,

Τίς δ' οὗτος κτίλος ὣς ἐπιπωλεῖται στίχας ἀνδρῶν,
Μωλύτης, ἐπέων φίλος, Ἄσιος, ὅλμος, ἄτολμος;

καὶ σκωπτόμενος δὲ ὑπὸ τῶν συμμαθητῶν ἠνείχετο, καὶ ὄνος ἀκούων προσεδέχετο· λέγων αὐτὸς μόνος δύνασθαι βαστάζειν τὸ Ζήνωνος φορτίον.

Aliquanto poſt.

Καὶ τελευτᾷ τόνδε τὸν τρόπον. διῴδησεν αὐτῷ τὸ οὖλον· ἀπαγορευσάντων δὲ τῶν ἰατρῶν, δύο ἡμέρας ἀπέσχετο τροφῆς. καί πως ἔσχε καλῶς, ὥστε τοὺς ἰατροὺς αὐτῷ πάντα τὰ συνήθη συγχωρεῖν· τὸν δὲ, μὴ ἀνασχέσθαι, ἀλλ' εἰπόντα ἤδη αὐτῷ προωδοιπορῆσθαι, καὶ τὰς λοιπὰς ἀναχόμενον, τελευτῆσαι ταὐτὰ Ζήνωνι (καθά φασι τινὲς) π' ἔτη βιώσαντα, καὶ ἀκούσαντα Ζήνωνος ἔτη ἐννεακαίδεκα.

ἘΠΙΧΆΡΜΟΥ
ΒΊΟΣ.

ἘΚ ΤΩ͂Ν ΤΟΥ͂ ἈΥΤΟΥ͂.

Ἐπίχαρμος, Ἡλοθαλοῦ, Κῷος· καὶ οὗτος ἤκουσε Πυθαγόρου. τριμηνιαῖος δ' ὑπάρχων, ἀπηνέχθη τῆς Σικελίας εἰς Μέγαρα· ἐντεῦθεν δ' εἰς Συρακούσας, ὥς φησι καὶ αὐτὸς ἐν τοῖς συγγράμμασι. καὶ αὐτῷ ἐπὶ τοῦ ἀνδριάντος ἐπιγέγραπται τόδε,

Εἴ τι παραλλάσσει φαέθων μέγας ἅλιος ἄστρων,
Καὶ πόντος ποταμῶν μείζον' ἔχει δύναμιν·
Φημὶ τοσοῦτον ἐγὼ σοφίᾳ προέχειν Ἐπίχαρμον,
Ὃν πατρὶς ἐστεφάνωσ' ἅδε Συρηκοσίων.

ΚΛΕΑ'ΝΘΟΥΣ.

ΒΙ'ΟΣ.

ἘΚ ΤΩ͂Ν ΤΟΥ͂ ΑΥ'ΤΟΥ͂.

Κλεάνθης, Φανίου, Ἄσσιος. οὗτος πρῶτον ἦν πύκτης, ὥς φησιν Ἀντισθένης ἐν διαδοχαῖς· ἀφικόμενος δ' εἰς Ἀθήνας, τέσσαρας ἔχων δραχμὰς (καθά φασι τινὲς) καὶ Ζήνωνι παραβαλὼν, ἐφιλοσόφησε γενναιότατα, καὶ ἐπὶ τῶν αὐτῶν ἔμεινε δογμάτων. διεβοήθη δ' ἐπὶ φιλοπονίᾳ, ὥς γε πένης ὢν ἄγαν, ὥρμησε μισθοφορεῖν· καὶ νύκτωρ μὲν ἐν τοῖς κήποις ἤντλει, μεθ' ἡμέραν δ' ἐν τοῖς λόγοις ἐγυμνάζετο· ὅθεν καὶ Φρεάντλης ἐκλήθη. φασὶ δὲ αὐτὸν καὶ εἰς δικαστήριον ἀχθῆναι, λόγους δώσοντα πόθεν ἐς τοσοῦτον εὐέκτης ὢν διαζῇ· ἔπειτα ἀποφυγεῖν, τόν τε κηπουρὸν μάρτυρα παρασχόντα παρ' ὃν ἤντλει, καὶ τὴν ἀλφιτόπωλιν, παρ' ᾗ τὰ ἄλφιτα ἔπεττεν. ἀποδεξαμένους δ' αὐτὸν τοὺς Ἀρεοπαγίτας, ψηφίσασθαι δέκα μνᾶς δοθῆναι· Ζήνωνα δὲ κωλῦσαι λαβεῖν. φασὶ δὲ καὶ Ἀντίγονον αὐτῷ τρισχιλίας δοῦναι. ἡγούμενόν τε τῶν ἐφήβων ἐπί τινα θέαν, ὑπ' ἀνέμου παραγυμνωθῆναι, καὶ ὀφθῆναι ἀχίτωνα· ἐφ' ᾧ κρότῳ τιμηθῆναι ὑπὸ Ἀθηναίων, καθά φησι Δημήτριος ὁ Μάγνης ἐν τοῖς ὁμωνύμοις. ἐθαυμάσθη οὖν δὴ καὶ διὰ τόδε. φασὶ δὲ καὶ Ἀντίγονον αὐτοῦ πυθέσθαι, ὄντα ἀκροατὴν, διὰ τί ἀντλεῖ· τὸν δ' εἰπεῖν, Ἀντλῶ γὰρ μόνον; τί δ' οὐχὶ σκάπτω; τί δ' οὐκ ἄρδω, καὶ πάντα ποιῶ φιλοσοφίας ἕνεκα; καὶ γὰρ ὁ Ζήνων αὐτὸν συνεγύμναζεν εἰς τοῦτο, ἐκέλευεν ὀβολὸν φέρειν ἀποφορᾶς. καί ποτε ἀθροισθὲν τὸ κέρμα ἐκόμισεν εἰς μέσον τῶν γνωρίμων, καί φησι, Κλεάνθης μὲν καὶ ἄλλον Κλεάνθην δύναιτ' ἂν τρέφειν, εἰ βούλοιτο· οἱ δὲ ἔχοντες ὅθεν τραφήσονται, παρ' ἑτέρων ἐπιζητοῦσι τὰ ἐπιτήδεια, καίπερ ἀνειμένως φιλοσοφοῦντες. ὅθεν δὴ καὶ

γῆν τὸ θερμὸν καὶ τὸ ψυχρὸν, ἐξ ὧν τὰ πάντα συνεστάναι. καὶ τὴν ψυχὴν καὶ τὸν νοῦν ταὐτὸν εἶναι· καθὰ μέμνηται καὶ Θεόφραστος ἐν τοῖς φυσικοῖς, πάντων σχεδὸν ἐκτιθέμενος τὰ δόγματα. δισσήν τε ἔφη εἶναι τὴν φιλοσοφίαν· τὴν μὲν, κατὰ ἀλήθειαν· τὴν δὲ, κατὰ δόξαν. διὸ καὶ φησί που,

—χρεὼ δέ σε πάντα πυθέσθαι,
Ἠμὲν ἀληθείης ἀπειθέος ἀτρεκὲς ἦτορ,
Ἠδὲ βροτῶν δόξας, ταῖς οὐκ ἔπι πίστις ἀληθής.

καὶ αὐτὸς δὲ διὰ ποιημάτων φιλοσοφεῖ, καθάπερ Ἡσίοδός τε καὶ Ξενοφάνης καὶ Ἐμπεδοκλῆς. κριτήριον δὲ τὸν λόγον εἶπε· τάς τε αἰσθήσεις μὴ ἀκριβεῖς ὑπάρχειν. φησὶ γοῦν,

Μή σε θεὸς πολύπειρον ὁδὸν κατὰ τήνδε βιάσθω
Νωμᾶν ἄσκοπον ὄμμα καὶ ἠχήεσσαν ἀκουὴν,
Καὶ γλῶσσαν, κρῖναι δὲ λόγῳ πολύδηριν ἔλεγχον.

διὸ καὶ περὶ αὐτοῦ φησὶν ὁ Τίμων,

Παρμενίδου τε βίην μεγαλόφρονα, τὴν πολύδοξον,
Ὅς ῥ' ἐπὶ φαντασίας ἀπάτης αἰενείκατο νώσεις.

εἰς τοῦτον καὶ Πλάτων τὸν διάλογον γέγραφε, Παρμενίδην ἐπιγράψας, ἢ περὶ ἰδεῶν. ἤκμαζε δὲ κατὰ τὴν θ καὶ εἰκοστὴν Ὀλυμπιάδα. καὶ δοκεῖ πρῶτος πεφωρακέναι, τὸν αὐτὸν εἶναι Ἕσπερον καὶ Φωσφόρον, ὥς φησι Φαβωρῖνος ἐν πέμπτῳ τῶν ἀπομνημονευμάτων· οἱ δὲ, Πυθαγόραν. Καλλίμαχος δὲ φησι μὴ εἶναι αὐτοῦ τὸ ποίημα. λέγεται δὲ καὶ νόμους θεῖναι τοῖς πολίταις, ὥς φησι Σπεύσιππος ἐν τῷ περὶ φιλοσόφων· καὶ πρῶτος ἐρωτῆσαι τὸν Ἀχιλλέα λόγον, ὡς Φαβωρῖνος ἐν παντοδαπῇ ἱστορίᾳ. γέγονε δὲ καὶ ἕτερος Παρμενίδης, ῥήτωρ τεχνογράφος.

Ἐμπεδοκλέους δ' εἰπόντος αὐτῷ ὅτι ἀνεύρετός ἐστιν ὁ σοφὸς,
Εἰκότως, ἔφη. σοφὸν γὰρ εἶναι δεῖ τὸν ἐπιγνωσόμενον τὸν σο-
φόν. φησὶ δὲ Σωτίων πρῶτον αὐτὸν εἰπεῖν ἀκατάληπτα
εἶναι τὰ πάντα, πλανώμενος. ἐποίησε δὲ καὶ Κολοφῶνος κτί-
σιν, καὶ τὸν εἰς Ἐλέαν τῆς Ἰταλίας ἀποικισμὸν, ἔπη δισχί-
λια. καὶ ἤκμαζε κατὰ τὴν ἑξηκοστὴν Ὀλυμπιάδα. φησὶ δὲ
Δημήτριος ὁ Φαληρεὺς ἐν τῷ περὶ γήρως, καὶ Παναίτιος ὁ A
Στωϊκὸς ἐν τῷ περὶ εὐθυμίας, ταῖς ἰδίαις χερσὶ θάψαι τοὺς
υἱεῖς αὐτὸν, καθάπερ καὶ Ἀναξαγόραν. δοκεῖ δὲ πεπρᾶσθαι
ὑπὸ τῶν Πυθαγορικῶν Παρμενίσκου καὶ Ὀρεστάδου, καθά
φησι Φαβωρῖνος ἐν ἀπομνημονευμάτων πρώτῳ. γέγονε δὲ καὶ
ἄλλος Ξενοφάνης, Λέσβιος, ποιητὴς ἰάμβων. καὶ οὗτοι μὲν
οἱ σποράδην. Ξενοφάνους δὲ διήκουσε Παρμενίδης Πύρη-
τος, Ἐλεάτης.

ΠΑΡΜΕΝΙ'ΔΟΥ

ΒΙ'ΟΣ.

ἘΚ ΤΩ͂Ν ΤΟΥ͂ ἈΥΤΟΥ͂.

Τοῦτον Θεόφραστος ἐν τῇ ἐπιτομῇ Ἀναξιμάνδρου φησὶν
ἀκοῦσαι. ὅμως δ' οὖν ἀκούσας καὶ Ξενοφάνους, οὐκ
ἠκολούθησεν αὐτῷ. ἐκοινώνησε δὲ καὶ Ἀμεινίᾳ καὶ Διο-
χαίτῃ τῷ Πυθαγορικῷ, (ὡς ἔφη Σωτίων) ἀνδρὶ πένητι μὲν,
καλῷ δὲ καὶ ἀγαθῷ· ᾧ καὶ μᾶλλον ἠκολούθησε, καὶ ἀποθανόντος
ἡρῷον ἱδρύσατο. γένους τε ὑπάρχων λαμπροῦ καὶ πλούσιος,
ὑπὸ Ἀμεινίου, ἀλλ' οὐχ ὑπὸ Ξενοφάνους εἰς ἡσυχίαν
προετράπη. πρῶτος δὲ οὗτος τὴν γῆν ἀπέφηνε σφαιροει-
δῆ, καὶ ἐν μέσῳ κεῖσθαι. δύο τε εἶναι στοιχεῖα, πῦρ καὶ γῆν.
καὶ τὸ μὲν, δημιουργοῦ τάξιν ἔχειν· τὴν δὲ, ὕλης. γένεσίν
τε ἀνθρώπων ἐξ ἡλίου πρῶτον γενέσθαι. αὐτὸν δὲ ὑπάρ-

ΞΕΝΟΦΑ'ΝΟΥΣ
ΒΙ'ΟΣ.

ἘΚ ΤΩ͂Ν ΤΟΥ͂ ΑὐΤΟΥ͂.

Ξενοφάνης, Δεξίου, ἢ (ὡς Ἀπολλόδωρος) Ὀρθομένους, Κολοφώνιος, ἐπαινεῖται πρὸς τοῦ Τίμωνος. φησὶ γοῦν,

Ξεινοφάνη θ' ὑπάτυφον, Ὁμηρεπάτην, ἐπικόπτην.

οὗτος ἐκπεσὼν τῆς πατρίδος, ἐν Ζάγκλῃ τῆς Σικελίας διέτριβε, καὶ ἐν Καταίνῃ. διήκουσε δὲ κατ' ἐνίους μὲν, οὐδενός· κατ' ἐνίους δὲ, Βότωνος Ἀθηναίου· ἢ (ὥς τινες) Ἀρχελάου. καὶ (ὡς Σωτίων φησὶ) κατ' Ἀναξίμανδρον ἦν. γέγραφε δὲ καὶ ἐν ἔπεσι καὶ ἐλεγείαις καὶ ἰάμβοις καθ' Ἡσιόδου καὶ Ὁμήρου, ἐπικόπτων αὐτῶν τὰ περὶ θεῶν εἰρημένα. ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἐρραψῴδει τὰ ἑαυτοῦ. ἀντιδοξάσαι τε λέγεται Θαλῇ καὶ Πυθαγόρᾳ, καθάψασθαι δὲ καὶ Ἐπιμενίδου. μακροβιώτατός τε γέγονεν, ὥς που καὶ αὐτός φησιν,

Ἤδη δ' ἑπτά τ' ἔασι καὶ ἑξήκοντ' ἐνιαυτοὶ
Βληστρίζοντες ἐμὴν φροντίδ' ἀν' Ἑλλάδα γῆν.
Ἐκ γενετῆς δὲ τότ' ἦσαν ἐείκοσι, πέντε τε πρὸς τοῖς,
Εἴπερ ἐγὼ περὶ τῶνδ' οἶδα λέγειν ἐτύμως.

φησὶ δὲ τέτταρα εἶναι τῶν ὄντων στοιχεῖα, κόσμους δ' ἀπείρους, ἀπαραλλάκτους δέ. τὰ νέφη συνίστασθαι, τῆς ἀφ' ἡλίου ἀτμίδος ἀναφερομένης, καὶ αἰρούσης αὐτὰ εἰς τὸ περιέχον. οὐσίαν θεοῦ, σφαιροειδῆ, μηδὲν ὅμοιον ἔχουσαν ἀνθρώπῳ. ὅλον δὲ ὁρᾶν, καὶ ὅλον ἀκούειν, μὴ μέντοι ἀναπνεῖν. σύμπαντά τε εἶναι νοῦν, καὶ φρόνησιν, καὶ ἀΐδιον. πρῶτός τε ἀπεφήνατο ὅτι πᾶν τὸ γινόμενον, φθαρτόν ἐστι· καὶ ἡ ψυχὴ, πνεῦμα. ἔφη δὲ καὶ τὰ πολλὰ ἥττω νοῦ εἶναι. καὶ τοῖς τυράννοις ἐντυγχάνειν ἢ ὡς ἥκιστα, ἢ ὡς ἥδιστα.

δεῖν δὲ παράδοξον τάφον αὐτοῦ μὴ φαίνεσθαι· μηδὲ γὰρ ἄλλων πολλῶν. τοιαῦτα τινὰ εἰπὼν ὁ Τίμαιος, ἐπιφέρει, Ἀλλὰ διὰ παντός ἐστιν Ἡρακλείδης τοιοῦτος παραδοξολόγος, καὶ ἐκ τῆς σελήνης πεπτωκέναι ἄνθρωπον λέγων. Ἱππόβοτος δέ φησιν ὅτι ἀνδριὰς ἐγκεκαλυμμένος Ἐμπεδοκλέους ἔκειτο πρότερον μὲν ἐν Ἀκράγαντι, ὕστερον δὲ πρὸ τοῦ Ῥωμαίων βουλευτηρίου, ἀκάλυφος, δηλονότι μεταθέντων αὐτὸν Ῥωμαίων. γραπταὶ μὲν γὰρ εἰσὶ τινὲς, καὶ νῦν περιφέρονται. Νεάνθης δ' ὁ Κυζικηνὸς, ὁ καὶ περὶ τῶν Πυθαγορικῶν εἰπὼν, φησὶ, Μέτωνος τελευτήσαντος τυραννίδος ἀρχὴν ὑποφύεσθαι. εἶτα τὸν Ἐμπεδοκλέα πεῖσαι τοὺς Ἀκραγαντίνους παύσασθαι μὲν τῶν στάσεων, ἰσότητα δὲ πολιτικὴν ἀσκεῖν. ἔτι τε πολλὰς τῶν πολιτίδων ἀπροίκους ὑπαρχούσας αὐτὸν προικίσαι διὰ τὸν παρόντα πλοῦτον· διὸ δὴ πορφύραν τε ἀναλαβεῖν αὐτὸν, καὶ στρόφιον ἐπιθέσθαι χρυσοῦν, ὡς Φαβωρῖνος ἐν ἀπομνημονεύμασιν· ἔτι τε ἐμβάδας χαλκᾶς, καὶ στέμμα Δελφικόν. κόμη τε ἦν αὐτῷ βαθεῖα, καὶ παῖδες ἀκόλουθοι· καὶ αὐτὸς ἀεὶ σκυθρωπὸς ἐφ' ἑνὸς σχήματος ἦν. τοιοῦτος δὴ προῄει, τῶν πολιτῶν ἐντυχόντων, καὶ τοῦτο ἀξιωσάντων οἱονεὶ βασιλείας τινὸς παράσημον. ὕστερον δὲ διά τινα πανήγυριν πορευόμενον ἐφ' ἁμάξης ὡς εἰς Μεσσήνην, πεσεῖν καὶ τὸν μηρὸν κλάσαι· νοσήσαντα δ' ἐκ τούτου, τελευτῆσαι ἐτῶν ζ καὶ ο. εἶναι δὲ αὐτοῦ καὶ τάφον ἐν Μεγάροις. περὶ δὲ τῶν ἐτῶν Ἀριστοτέλης διαφέρεται. φησὶ γὰρ ἐκεῖνος ξ ἐτῶν αὐτὸν τελευτῆσαι· οἱ δὲ θ καὶ ρ. ἤκμαζε δὲ κατὰ τὴν δ καὶ π Ὀλυμπιάδα. Δημήτριος δὲ ὁ Τροιζήνιος ἐν τῷ κατὰ σοφιστῶν βιβλίῳ φησὶν αὐτὸν, καθ' Ὅμηρον,

Ἁψάμενον βρόχον αἰπὺν ἀφ' ὑψηλοῖο κρανέης
Αὐχέν' ἀποκρεμάσαι, ψυχὴν δ' ἀϊδόσδε κατελθεῖν.

ἐν δὲ τῷ προειρημένῳ Τηλαυγοῦς ἐπιστολίῳ, λέγεται αὐτὸν εἰς θάλατταν ὑπὸ γήρως ὀλισθήσαντα τελευτῆσαι. καὶ ταῦτα μὲν περὶ τοῦ θανάτου καὶ τοσαῦτα.

τῶν δ᾽ ἐπὶ τῷ γινομένῳ ἐκπλαγέντων, καταβὰς ὁ Παυσανίας ἔπεμψέ τινας ζητήσοντας· ὕστερον δὲ ἐκωλύθη πολυπραγμονεῖν, φάσκων εὐχῆς ἄξια συμβεβηκέναι· καὶ θύειν αὐτῷ δεῖν, καθαπερεὶ γεγονότι θεῷ. Ἕρμιππος δέ φησι Πάνθειάν τινα Ἀκραγαντίνην, ἀπηλπισμένην ὑπὸ τῶν ἰατρῶν, θεραπεῦσαι αὐτόν, καὶ διὰ τοῦτο τὴν θυσίαν ἐπιτελεῖν. τοὺς δὲ κληθέντας, εἶναι πρὸς τοὺς ὀγδοήκοντα. Ἱππόβοτος δέ φησιν ἐξαναστάντα αὐτὸν ὡδευκέναι ὡς ἐπὶ τὴν Αἴτνην· εἶτα παραγενόμενον, ἐπὶ τοὺς κρατῆρας τοῦ πυρὸς ἐναλέσθαι, καὶ ἀφανισθῆναι· βουλόμενον τὴν περὶ αὐτοῦ φήμην βεβαιῶσαι ὅτι γεγόνοι θεός. ὕστερον δὲ γνωσθῆναι, ἀναρριπισθείσης αὐτοῦ μιᾶς τῶν κρηπίδων. χαλκᾶς γὰρ εἴθιστο ὑποδεῖσθαι. πρὸς τοῦθ᾽ ὁ Παυσανίας ἀντέλεγε. Διόδωρος δ᾽ ὁ Ἐφέσιος περὶ Ἀναξιμάνδρου γράφων, φησὶν ὅτι τοῦτον ἐζηλώκει, τραγικὸν ἀσκῶν τῦφον, καὶ σεμνὴν ἀναλαβὼν ἐσθῆτα. τοῖς δὲ Σελινουντίοις ἐμπεσόντος λοιμοῦ διὰ τὰς ἀπὸ τοῦ παρακειμένου ποταμοῦ δυσωδίας, ὥστε καὶ αὐτοὺς φθείρεσθαι καὶ τὰς γυναῖκας δυστοκεῖν, ἐπινοῆσαι τὸν Ἐμπεδοκλέα, καὶ δύο τινὰς ποταμοὺς τῶν σύνεγγυς ἐπαγαγεῖν ἰδίαις δαπάναις· καὶ καταμίξαντα γλυκᾶναι τὰ ῥεύματα. οὕτω δὴ λήξαντος τοῦ λοιμοῦ, καὶ τῶν Σελινουντίων εὐωχουμένων ποτὲ παρὰ τῷ ποταμῷ, ἐπιφανῆναι τὸν Ἐμπεδοκλέα· τοὺς δ᾽ ἐξαναστάντας προσκυνεῖν, καὶ προσεύχεσθαι καθαπερεὶ θεῷ. ταύτην οὖν θέλοντα βεβαιῶσαι τὴν διάληψιν, εἰς τὸ πῦρ ἐναλέσθαι. τούτοις δ᾽ ἐναντιοῦται Τίμαιος, ῥητῶς λέγων ὡς ἐξεχώρησεν εἰς Πελοπόννησον, καὶ τὸ σύνολον οὐκ ἐπανῆλθεν· ὅθεν αὐτοῦ καὶ τὴν τελευτὴν ἄδηλον εἶναι. πρὸς δὲ τὸν Ἡρακλείδην καὶ ἐξ ὀνόματος ποιεῖται τὴν ἀντίρρησιν ἐν τῇ τετάρτῃ. Συρακούσιόν τε γὰρ εἶναι τὸν Πεισιάνακτα, καὶ ἀγρὸν οὐκ ἔχειν ἐν Ἀκράγαντι· Παυσανίαν τε μνημεῖον πεποιηκέναι τοῦ φίλου, τοιούτου διαδοθέντος λόγου, ἢ ἀγαλμάτιόν τι, ἢ σηκὸν οἷα θεοῦ. καὶ γὰρ πλούσιον εἶναι. πῶς οὖν (φησὶν) εἰς τοὺς κρατῆρας ἥλατο ὧν σύνεγγυς ὄντων οὐδὲ μνείαν ποτὲ ἐπεποίητο; τετελεύτηκεν οὖν ἐν Πελοποννήσῳ. οὐ-

της ἀρχῆς ἀλλότριον, εἴ γε τὴν βασιλείαν αὐτῷ διδομένην παρῃτήσατο (καθά φησι Ξάνθος ἐν τοῖς περὶ αὐτοῦ λέγων) τὴν λιτότητα δηλονότι πλέον ἀγαπήσας. τὰ δ' αὐτὰ καὶ Τίμαιος εἴρηκε, τὴν αἰτίαν ἅμα παρατιθέμενος τοῦ δημοτικὸν εἶναι τὸν ἄνδρα. φησὶ γὰρ ὅτι κληθεὶς ὑπό τινος τῶν ἀρχόντων, καὶ προβαίνοντος τοῦ πότου, ὡς τὸ δεῖπνον οὐκ εἰσεφέρετο, τῶν δ' ἄλλων ἡσυχαζόντων, μισοπονήρως διατεθεὶς ἐκέλευσεν εἰσφέρειν. ὁ δὲ κεκληκὼς ἀναμένειν ἔφη τὸν τῆς βουλῆς ὑπηρέτην. ὡς δὲ παρεγένετο, ἐγενήθη συμποσίαρχος, τοῦ κεκληκότος δηλονότι καταστήσαντος, ὃς ὑπεγράφετο τυραννίδος ἀρχήν. ἐκέλευσε γὰρ ἢ πίνειν ἢ καταχεῖσθαι τῆς κεφαλῆς. τότε μὲν οὖν ὁ Ἐμπεδοκλῆς ἡσύχασε· τῇ δ' ὑστεραίᾳ εἰσαγαγὼν εἰς δικαστήριον, ἀπέκτεινε καταδικάσας ἀμφοτέρους, τόν τε κλήτορα καὶ τὸν συμποσίαρχον. ἀρχὴ μὲν οὖν αὕτη τῆς πολιτείας ἥδε. πάλιν δὲ Ἄκρωνος τοῦ ἰατροῦ τόπον αἰτοῦντος παρὰ τῆς βουλῆς εἰς κατασκευὴν πατρῴου μνήματος, διὰ τὴν ἐν τοῖς ἰατροῖς ἀκρότητα, παρελθὼν ὁ Ἐμπεδοκλῆς, ἐκώλυσε, τά τε ἄλλα περὶ ἰσότητος διαλεχθείς, καί τι καὶ τοιοῦτον ἐρωτήσας.

Aliquanto poſt.

Περὶ δὲ τοῦ θανάτου αὐτοῦ διάφορός ἐστιν ὁ λόγος. Ἡρακλείδης μὲν γὰρ τὰ περὶ τῆς ἄπνου διηγησάμενος, ὡς ἐδοξάσθη Ἐμπεδοκλῆς ἀποστείλας τὴν νεκρὰν ἄνθρωπον ζῶσαν, φησὶν ὅτι θυσίαν συνετέλει πρὸς τῷ Πεισιάνακτος ἀγρῷ. συνεκέκληντο δὲ τῶν φίλων τινές, ἐν οἷς καὶ Παυσανίας. εἶτα μετὰ τὴν εὐωχίαν οἱ μὲν ἄλλοι χωρισθέντες ἀνεπαύοντο, οἱ μὲν ὑπὸ τοῖς δένδροις, ὡς ἀγροῦ παρακειμένου, οἱ δ' ὅπῃ βούλοιντο· αὐτὸς δ' ἔμεινεν ἐπὶ τοῦ τόπου ἐφ' οὗπερ κατεκέκλιτο. ὡς δὲ ἡμέρας γενηθείσης ἐξανέστησαν, οὐχ εὑρέθη μόνος. ζητουμένου δέ, καὶ τῶν οἰκετῶν ἀνακρινομένων, καὶ φασκόντων μὴ εἰδέναι, εἷς τις ἔφη μέσων νυκτῶν φωνῆς ὑπερμεγέθους ἀκοῦσαι προσκαλουμένης Ἐμπεδοκλέα· εἶτα ἐξαναστὰς ἑωρακέναι φῶς οὐράνιον, καὶ λαμπάδων φέγγος, ἄλλο δὲ μηδέν·

μὲν τὴν σεμνότητα ζηλῶσαι τοῦ τε βίου καὶ τοῦ σχήματος, τοῦ δὲ τὴν φυσιολογίαν. Ἀριστοτέλης δὲ ἐν τῷ Σοφιστῇ φησί, πρῶτον Ἐμπεδοκλέα ῥητορικὴν εὑρεῖν· Ζήνωνα δέ, διαλεκτικήν. ἐν δὲ τῷ περὶ ποιητῶν, φησὶν ὅτι καὶ Ὁμηρικὸς ὁ Ἐμπεδοκλῆς καὶ δεινὸς περὶ τὴν φράσιν γέγονε, μεταφορικός τε ὤν, καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς περὶ ποιητικὴν ἐπιτεύγμασι χρώμενος. καὶ διότι γράψαντος αὐτοῦ καὶ ἄλλα ποιήματα, τήν τε τοῦ Ξέρξου διάβασιν, καὶ προοίμιον εἰς Ἀπόλλωνα, ταῦθ' ὕστερον κατέκαυσεν ἀδελφή τις αὐτοῦ, ἢ θυγάτηρ, (ὥς φησιν Ἱερώνυμος) τὸ μὲν προοίμιον, ἄκουσα· τὰ δὲ Περσικά, βουληθεῖσα, διὰ τὸ ἀτελείωτα εἶναι. καθόλου δέ φησι καὶ τραγῳδίας αὐτὸν γράψαι, καὶ πολιτικά. Ἡρακλείδης δὲ ὁ τοῦ Σαραπίωνος, ἑτέρου φησὶν εἶναι τὰς τραγῳδίας. Ἱερώνυμος δέ φησιν αὐτὸν τρισὶ καὶ τετταράκοντα ἐντετυχηκέναι· Νεάνθης δέ, νέον ὄντα γεγραφέναι τὰς τραγῳδίας, καὶ αὐτὸν ἔπειτα αὐταῖς ἐντετυχηκέναι. φησὶ δὲ Σάτυρος ἐν τοῖς βίοις ὅτι καὶ ἰατρὸς ἦν καὶ ῥήτωρ ἄριστος. Γοργίαν γοῦν τὸν Λεοντῖνον αὐτοῦ γενέσθαι μαθητήν, ἄνδρα ὑπερέχοντα ἐν ῥητορικῇ, καὶ τέχνην ἀπολελοιπότα· ὅν φησιν Ἀπολλόδωρος ἐν χρονικοῖς, ἐννέα πρὸς τοῖς ἑκατὸν ἔτη βιῶναι. τοῦτον φησὶν ὁ Σάτυρος λέγειν ὡς αὐτὸς παρείη τῷ Ἐμπεδοκλεῖ γοητεύοντι. ἀλλὰ καὶ αὐτὸν διὰ τῶν ποιημάτων ἐπαγγέλλεσθαι τοῦτό τε καὶ ἄλλα πλείω.

Paulo poſt.

Φησὶ δὲ καὶ Τίμαιος ἐν τῇ ιη' κατὰ πολλοὺς τρόπους τεθαυμάσθαι τὸν ἄνδρα. καὶ γὰρ ἐτησίων ποτὲ σφοδρῶς πνευσάντων, ὡς τοὺς καρποὺς λυμῆναι, κελεύσας ὄνους ἐκδαρῆναι, καὶ ἀσκοὺς ποιῆσαι, πρὸς τοὺς λόφους καὶ τὰς ἀκρωρείας διέτεινε πρὸς τὸ συλλαβεῖν τὸ πνεῦμα. λήξαντος δέ, κωλυσανέμαν κληθῆναι. Ἡρακλείδης δὲ ἐν τῷ περὶ νόσων, φησὶ καὶ Παυσανίᾳ ὑφηγήσασθαι αὐτὸν τὰ περὶ τὴν ἄπνουν.

Aliquanto poſt

Φησὶ δ' αὐτὸν καὶ Ἀριστοτέλης ἐλεύθερον γεγονέναι, καὶ πά-

ὑπομνήμασι Φαβωρίνου, ὅτι καὶ βοῦν ἔθυσε τοῖς θεωροῖς ὁ Ἐμπεδοκλῆς ἐκ μέλιτος καὶ ἀλφίτων· καὶ ἀδελφὸν ἔσχε Καλλικρατίδην. Τηλαύγης δ' ὁ Πυθαγόρου παῖς, ἐν τῇ πρὸς Φιλόλαον ἐπιστολῇ φησὶ τὸν Ἐμπεδοκλέα Ἀρχινόμου εἶναι υἱόν. ὅτι δὲ ἦν Ἀκραγαντῖνος ἐκ Σικελίας, αὐτὸς ἐναρχόμενος τῶν καθαρμῶν φησιν,

Ὦ φίλοι οἳ μέγα ἄστυ κατὰ ξανθοῦ Ἀκράγαντος
Ναίετ' ἀν' ἄκρα πόλεως.

καὶ τὰ μὲν περὶ τοῦ γένους αὐτοῦ τάδε. ἀκοῦσαι δ' αὐτὸν Πυθαγόρου Τίμαιος διὰ τῆς ἐνάτης ἱστορεῖ, λέγων ὅτι καταγνωσθεὶς ἐπὶ λογοκλοπείᾳ τότε, (καθὰ καὶ Πλάτων) τῶν λόγων ἐκωλύθη μετέχειν. μεμνῆσθαι δὲ καὶ αὐτὸν Πυθαγόρου, λέγοντα,

Ἦν δέ τις ἐν κείνοισιν ἀνὴρ περιώσια εἰδώς,
Ὃς δὴ μήκιστον πραπίδων ἐκτήσατο πλοῦτον.

οἱ δὲ τοῦτο εἰς Παρμενίδην αὐτὸν λέγειν ἀναφέροντα. φησὶ δὲ Νεάνθης ὅτι μέχρι Φιλολάου καὶ Ἐμπεδοκλέους ἐκοινώνουν οἱ Πυθαγορικοὶ τῶν λόγων· ἐπεὶ δ' αὐτὸς διὰ τῆς ποιήσεως ἐδημοσίευσεν αὐτά, νόμον ἔθεντο μηδενὶ μεταδώσειν ἐποποιῷ. τὸ δ' αὐτὸ καὶ Πλάτωνα φασὶ παθεῖν· καὶ γὰρ τοῦτον κωλυθῆναι. τίνος μέντοι γε αὐτῶν ἤκουσεν ὁ Ἐμπεδοκλῆς, οὐκ εἶπεν. τὴν γὰρ περιφερομένην πρὸς Τηλαύγην ἐπιστολήν, ὅτι μετέσχεν Ἱππάσου καὶ Βροντίνου, μὴ εἶναι ἀξιόπιστον. ὁ δὲ Θεόφραστος Παρμενίδου φησὶ ζηλωτὴν αὐτὸν γενέσθαι, καὶ μιμητὴν ἐν τοῖς ποιήμασι· καὶ γὰρ ἐκεῖνον ἐν ἔπεσι τὸν περὶ φύσεως λόγον ἐξενεγκεῖν. Ἕρμιππος δ', οὐ Παρμενίδου, Ξενοφάνους δὲ γεγονέναι ζηλωτὴν· ᾧ καὶ συνδιατρῖψαι, καὶ μιμήσασθαι τὴν ἐποποιίαν. ὕστερον δὲ τοῖς Πυθαγορικοῖς ἐντυχεῖν. Ἀλκιδάμας δ' ἐν τῷ φυσικῷ φησὶ κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους Ζήνωνα καὶ Ἐμπεδοκλέα ἀκοῦσαι Παρμενίδου· εἶθ' ὕστερον ἀποχωρῆσαι· καὶ τὸν μὲν Ζήνωνα κατ' ἰδίαν φιλοσοφῆσαι· τὸν δὲ, Ἀναξαγόρου διακοῦσαι καὶ Πυθαγόρου. καὶ τοῦ

ἘΜΠΕΔΟΚΛΈΟΥΣ

ΒΊΟΣ.

ἘΚ ΤΩ͂Ν ΔΙΟΓΈΝΟΥΣ Λαερτίου, ἐν τοῖς φιλοσόφων βίοις.

Ἐμπεδοκλῆς (ὥς φησιν Ἱππόβοτος) Μέτωνος ἦν υἱὸς τοῦ Ἐμπεδοκλέους, Ἀκραγαντῖνος. τὸ δ' αὐτὸ καὶ Τίμαιος ἐν τῇ πεντεκαιδεκάτῃ τῶν ἱστοριῶν, ἐπίσημον ἄνδρα γεγονέναι τὸν Ἐμπεδοκλέα, τὸν πάππον τοῦ ποιητοῦ. ἀλλὰ καὶ Ἕρμιππος τὰ αὐτὰ τούτῳ φησίν· ὁμοίως καὶ Ἡρακλείδης ἐν τῷ περὶ νόσων, ὅτι λαμπρᾶς ἦν οἰκίας, ἱπποτροφηκότος τοῦ πάππου. λέγει δὲ καὶ Ἐρατοσθένης ἐν τοῖς Ὀλυμπιονίκαις τὴν πρώτην καὶ ἑβδομηκοστὴν Ὀλυμπιάδα νενικηκέναι τὸν τοῦ Μέτωνος πατέρα· μάρτυρι χρώμενος Ἀριστοτέλει. Ἀπολλόδωρος δ' ὁ γραμματικὸς ἐν τοῖς χρονικοῖς φησιν, ὡς ἦν Μέτωνος μὲν υἱός· εἰς δὲ Θουρίους αὐτὸν νεωστὶ παντελῶς ἐκτισμένους Γλαῦκος ἐλθεῖν φησιν. εἶθ' ὑποβάς, Οἱ δ' ἱστοροῦντες ὡς οἴκοθεν πεφευγὼς εἰς τὰς Συρακούσας, μετ' ἐκείνων ἐπολέμει πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, τελέως ἀγνοεῖν μοι δοκοῦσιν. ἢ γὰρ οὐκ ἔτ' ἦν, ἢ παντελῶς ὑπεργεγηρακώς· ὅπερ οὐ φαίνεται. Ἀριστοτέλης γὰρ αὐτόν, ἔτι τε Ἡράκλειτος, ἑξήκοντα ἐτῶν φησι τετελευτηκέναι. ὁ δὲ τὴν πρώτην καὶ ἑβδομηκοστὴν Ὀλυμπιάδα νενικηκὼς κέλητι, τούτου πάππος ἦν ὁμώνυμος· ὥσθ' ἅμα καὶ τὸν χρόνον ὑπὸ τοῦ Ἀπολλοδώρου σημαίνεσθαι. Σάτυρος δ' ἐν τοῖς βίοις φησὶν ὅτι Ἐμπεδοκλῆς, υἱὸς μὲν ἦν Ἐξαινέτου, κατέλιπε δὲ καὶ αὐτὸς υἱὸν Ἐξαίνετον. ἐπί τε τῆς αὐτῆς Ὀλυμπιάδος, τὸν μὲν ἵππῳ κέλητι νενικηκέναι, τὸν δ' υἱὸν αὐτοῦ, πάλῃ, ἢ (ὡς Ἡρακλείδης ἐν τῇ ἐπιτομῇ) δρόμῳ. ἐγὼ δ' εὗρον ἐν τοῖς

λουθεῖν. προσελθόντι δέ τινι, οὐκ οἶδ᾽ ὅθεν, ἐπεδίδου τὰ βιβλία· κἀγὼ συντονώτερον ἐπείξας, πρὸς τοὺς ὄντας Ἀβδηρίτας ἐπὶ τῇ σκοπιῇ ἀναμένοντάς με, Ἄνδρες (ἔφην) τῆς πρὸς ἐμὲ πρεσβείης χάρις πολλή. Δημόκριτον γὰρ εἶδον, ἄνδρα σοφώτατον, σωφρονίζειν ἀνθρώπους μόνον
δυνάμενον. ταῦτα ἔχω σοι περὶ Δημοκρί-
του Δαμάγητε φράζειν, γη-
θόσυνος πάνυ.

Ἔρρωσο.

λωβάζεσθαί σου τὰ πολλὰ τῆς ἐπιστήμης, ἢ διὰ φθόνον, ἢ δι' ἀχαριστίην. οὔτε γὰρ νοσέοντες, ἅμα τῷ σώζεσθαι, τὴν αἰτίην ἢ θεοῖσιν ἢ τύχῃ προσνέμουσι· πολλοὶ δὲ τῇ φύσει προσψαύσαντες, ἐχθραίνουσι τὸν εὐεργετήσαντα, μικροῦ δεῖν προσαγανακτέοντες εἰ νομίζονται χρεωφειλέται. οὔτε τὸ πολὺ τὸ τῆς ἀτεχνίης ἐν ἑαυτοῖς ἔχοντες, ἀΐδριές τε ὄντες, καθαιροῦσι τὸ κρεῖσσον. ἐν ἀναισθήτοισι γάρ εἰσιν αἱ ψῆφοι. οὔτε δὲ οἱ πάσχοντες ἐξομολογέειν ἐθέλουσιν, οὔτε οἱ ὁμοτεχνέοντες μαρτυρεῖν. φθόνος γὰρ ἐνίσταται. οὐκ ἄπειρος οὖν τῶν τοιούτων λεχέων, ταῦτα σαφέως εἰδὼς ἐν ἀναξιοπαθείῃσι σὲ πολλάκις γενηθέντα, καὶ δι' οὐσίην τε καὶ βασκανίην φιλοτώθαστον. ἀτεχνίης γὰρ οὐδεμιῆς γνῶσις, οὔτε μαρτυρίη. λέγων ταῦτα ἐπεμειδία· καί μοι Δαμάγητε θεοειδής τις κατεφαίνετο· καὶ τὴν προτέρην αὐτοῦ μορφὴν ἐξελελήσμην. καί φημι, ὦ Δημόκριτε μεγαλόξενε. μεγάλας γὰρ τῶν σῶν ξενίων δωρεὰς εἰς Κῶν ἀποίσομαι. πολλοῦ γάρ με τῆς σοφίης θαυμασμοῦ πεπλήρωκας. ἀπονοστέω τε σοῦ κήρυξ, ἀληθείην ἀνθρωπίνης φύσιος ἐξιχνεύσαντος καὶ νοήσαντος καὶ λαλήσαντος· θεραπείην τε λαβὼν παρὰ σοῦ τῆς ἐμῆς διανοίης, ἀπαλλάττομαι, τῆς ὥρης τοῦτ' ἀξιούσης καὶ τῆς τοῦ σώματος τημελείης. αὔριον δὲ καὶ κατὰ τὸ ἑξῆς ἐν τωὐτῷ γενησόμεθα. ἀνιστάμην ταῦτ' εἰπών· καὶ ὃς ἕτοιμος ἦν ἐπακο-

οἱ δὲ, ἐπὶ κατηγορίην ἑωυτῶν φίλων συγγράφοντας· οἱ δὲ, διὰ φιλοδοξίην ἔκφρονας. καίτοι γε βαθύτεραι πρήξιες τῶν κατὰ ψυχὴν κλωθομένων. καὶ τούτων ὁκόσοι μὲν νέοι, ὁκόσοι δὲ πρεσβῦται, αἰτεῦντες, ἀρνεύμενοι· πενόμενοι, πλουσιάζοντες· λιμῷ θλιβόμενοι, οἱ δὲ, ἀσωτίῃ βεβαρημένοι· ῥυπόωντες, δέσμιοι, οἱ δὲ, τρυφῇσι γαυριῶντες. τρέφοντες, ἄλλοι δὲ, θάπτοντες· ὑπερορέοντες ἃ ἔχουσι, πρὸς τὰς ἐλπιζομένας πρήξιας ὁρμώμενοι. οἱ μὲν, ἀναίσχυντοι, οἱ δὲ, φειδωλοί· οἱ δὲ, ἄπληστοι. οἱ μὲν, φονεύοντες· οἱ δὲ, τυπτόμενοι. οἱ δὲ, ὑπερηφανέοντες· οἱ δὲ, ἐπαιρόμενοι κενοδοξίῃ· καὶ οἱ μὲν, ἵπποισι παρεστῶτες· οἱ δὲ, ἀνδράσιν, οἱ δὲ, κυσίν· οἱ δὲ λίθοισιν ἢ ξύλοισι· καὶ οἱ μὲν, πρεσβείῃσιν, οἱ δὲ στρατηγίῃσιν, οἱ δὲ ἱερωσύνῃσιν. οἱ δὲ, στεφανηφορέοντες, οἱ δὲ, ἐν ὅπλοισιν, οἱ δὲ, ἀποκτιννύμενοι. φέρονται δὲ τούτων ἕκαστοι, οἱ μὲν ἐπὶ ναυμαχίην, οἱ δὲ, ἐπὶ στρατηγίην· οἱ δὲ, ἐπ᾽ ἀγροικίην· ἕτεροι δὲ, ἐπὶ νῆας, οἱ δὲ, ἐπ᾽ ἀγορήν· οἱ δὲ, ἐπ᾽ ἐκκλησίην· οἱ δὲ, ἐπὶ θέητρον· οἱ δὲ, ἐς φυγαδείην· ἄλλοι ἀλλαχόσε· οἱ μὲν ἐς φιληδονίην καὶ ἡδυπαθείην καὶ ἀκρασίην· οἱ δὲ, ἐς ἀργίην καὶ ῥαθυμίην. τὰς ἀναξίους οὖν καὶ τὰς δυστήνους σπουδὰς τοιαύτας ὁρέοντες καὶ τοσαύτας, πῶς μὴ χλευάσωμεν τὴν ἀκρασίην ἔχοντα βίον αὐτῶν; κάρτα γὰρ ἔλπομαι μηδὲ τὴν σὴν ἰητρικὴν ἁνδάνειν αὐτοῖς. δυσαρεστοῦνται γὰρ ἀκρασίῃσι, καὶ μανίην τὴν σοφίην νομίζουσιν. ἤκουσα γὰρ ὑπὸ νοσεύντων σαφέως

μένην τῇ θαλάσσῃ ὅτι κατεβίβασε τὴν πλήρη; ἐγὼ μὲν οὐκ ἀξίως δοκέω γελᾶν· ἐξευρεῖν δὲ κατ᾽ αὐτῶν ἤθελον ἢ λυπηρόν· ἀλλ᾽ οὐδὲ ἰητρικὴν ἀπὸ τούτων ἐχρῆν εὑρεῖν μὴ τεχνωμένην παιώνια φάρμακα. ὁ σὸς πρόγονος Ἀσκληπιὸς νουθεσία σοι γενέσθω· σώζων ἀνθρώπους, κεραυνοῖσιν εὐχαριστεῖται. οὐχ ὁρῇς ὅτι κἀγὼ τῆς αὐτῆς μοίρης εἰμί; μανίης διζήμενος αἰτίην, καὶ ζῶα κατακλείνω καὶ ἀνατέμνω. ἐχρῆν δὲ ἐξ ἀνθρώπων τὴν αἰτίην ἐρευνῆσαι. οὐχ ὁρῇς ὅτι καὶ ὁ κόσμος μισανθρωπίης πεπλήρωται, καὶ ἄπειρα κατ᾽ αὐτοῦ πάθεα συνήθροισεν; ὅλος ἄνθρωπος ἐκ γενετῆς νοῦσός ἐστι· τρεφόμενος, ἄχρηστος, ἱκέτης βοηθείας· αὐξανόμενος, ἀπάθαλος· ἄφρων διὰ χρεὸς παιδαγωγίης. θρασὺς, ἀκμάζων· παρακμάζων, οἰκτρός· τοῖς ἰδίοις χρόνοις ἀλογιστίῃ γεωργίσας. ἐκ μητρώων γὰρ λύθρων ἐξέθορε τοιοῦτος. διὰ τοῦτο καὶ οἱ μὲν, θυμικοὶ, ὑπ᾽ ὀργῆς ἀμέτρου γέμοντες· οἱ δ᾽ ἐν φθορῇσι καὶ μοιχείῃσι διὰ παντός· οἱ δ᾽ ἐν ἐπιθυμίῃσι τῶν ἀλλοτρίων, οἱ δ᾽ ἐν ἀπωλείῃ τῶν σφετέρων. ὤφελε δύναμις ὑπῆρχε, τὰς ἁπάντων οἰκήσιας ἀνακαλύψαντα, μηδὲν ἀφεῖναι τῶν ἐντὸς παρακάλυμμα, εἶθ᾽ οὕτως ὁρᾶν τὰ πρησσόμενα ἔνδον. εἴδομεν ἂν, τοὺς μὲν, ἐσθίοντας· οὓς δὲ, ἐμέοντας· ἑτέρους δὲ, αἰκίῃσι στρεβλοῦντας· τοὺς δὲ, φάρμακα κυκέοντας· τοὺς δὲ, συννοεῦντας ἐπιβουλήν· τοὺς δὲ, ψηφίζοντας. ἄλλους, χαίροντας· τοὺς δὲ, κλαίοντας.

γεόμενοι. καὶ οὓς μὲν αὐτέων ἔρωτες ἀπάθαλοι ὑποπεπτήκασιν, ἀλλοτρίης φώρας εὐνῆς, ἀναιδείῃ πισυνέοις· οὓς δὲ τήκει φιλαργυρίη, νοῦσος ἀόριστος· οἳ δὲ ἀλλήλοισιν ἀντεπιτίθενται· οἳ δὲ ὑπὸ φιλοδοξίης εἰς ἠέρα ἀναχθέντες, βερέθρει κακίης εἰς βυθὸν ἀπωλείης καταφέρονται. κατασκάπτουσιν, ἐποικοδομέοντες· χαρίζονται, εἶτα μετανοῦσι, καὶ ἀφαιρέονται τὰ φιλίης δίκαια· κακοπραγέοντες εἰς ἔχθρην, τὰ συγγενείης κακοποιεῦντες. καὶ τούτων αἴτιον ἡ φιλαργυρίη. Τί νηπίων ἀθυρεόντων διαφέρουσι, παρ' οἷσιν ἄκριτος μὲν ἡ γνώμη, τὸ δὲ προσπεσὸν, τερπνόν; ἐν δὲ πᾶσι θυμοῖς, τί πλεῖον ζώοις ἀλόγοισι παραλελοίπασι; πλὴν ὅτι ἐν αὐταρκείῃ μένουσιν οἱ θῆρες. Τίς γὰρ λεόντων εἰς γῆν κατέκρυψε χρυσόν; τίς ταῦρος πλεονεξίην ἐκορύξατο; τίς πάρδαλις ἀπληστίην κεχώρηκε; διψᾷ μὲν ἄγριος σῦς ὅσον ὕδατος χρεαθῇ· λύκος δὲ, δαρδάψας τὸ προσπεσὸν τῆς ἀναγκαίας τροφῆς, ἀναπέπαυται. ἡμέρῃσι δὲ καὶ νυξὶ συναπλωμένῃσιν οὐκ ἔχει θοίνης κόρον ὁ ἄνθρωπος. χρόνων μὲν ἐνιαυσίων τάξις, ὀχείης ἀλόγων ἐστὶ πέρας· ὁ δὲ τὸ διηνεκὲς οἰστρομανίην ἔχει τῆς ἀσελγείης. Ἱππόκρατες, μὴ γελάσω τὸν κλαίοντα δι' ἔρωτα, ὅτι συμφερόντως ἀποκέκλεισται; μάλιστα δ' αὖ ῥιψοκινδυνῇ καὶ φέρηται κατὰ βυθῶν ἢ κρημνῶν πελάγεις, ὅπινοῦ τὸν γέλωτα. μὴ γελάσω τὸν τὴν νῆα πολλοῖσι φορτίοισι βαπτίσαντα, εἶτα καὶ μεμφό-

ἐμὸς γέλως. ἄφρονες ἄνθρωποι, πονηρίης δίκας ἐκτίνοντες, φιλαργυρίης, ἀπληστίης, ἔχθρης, ἐνεδρείης, ἐπιβουλῆς, βασκανίης. ἀργαλέον ἐξειπεῖν πολυμηχανίην κακῶν. ἀπειρίη γάρ τις ἐστί. καὶ τούτοισι δολοπλοκίησιν ἀνθαμιλλέονται, σκολιόφρονες. ἀρετῆς δὲ παρ' αὐτοῖσι τρόπος ἐστὶ τὸ χείριον. φιλοψευδίην γὰρ ἀσκέουσι, φιληδονίην κοσμοῦσι, νόμοισιν ἀπειθέοντες. ὁ δὲ αὐτῶν κατακρίνει τὴν ἀπροαιρεσίην μήτε ὁρήσιος, μήτε ἀκοῆς μετέχοντας. μούνη δὲ αἴσθησις ἀνθρώπου, ἀτρεκίη διανοίης τηλαυγέος· τό, τε ἐὸν καὶ τὸ ἐσόμενον προορεόμενοι, δυσαρεστεῦνται πᾶσι, καὶ πάλιν τοῖσιν αὐτοῖσιν ἐμπελάζονται. ἀρνησάμενοι πλέειν, πλέουσι· γεωργίην ἀπωσάμενοι, αὖθις γεωργοῦσιν· ἐκβαλόντες γαμετὴν, ἑτέρην εἰσάγονται· θρέψαντες ἃ ἐγέννησαν, πάλιν τρέφουσι γῆρας· εὔξαντο, εἶτα εἰς αὐτὸ ἀφικόμενοι στενάζουσιν. ἐν οὐδεμιῇ καταστάσει βεβαίαν ἔχουσι γνώμην. ἡγεμόνες καὶ βασιλέες μακαρίζουσι τὸν ἰδιώτην, ὁ δὲ ἰδιώτης ὀρέγεται βασιλείας· ὁ πολιτευόμενος τὸν χειροτεχνέοντα, ὡς ἀκίνδυνον· ὁ χειροτέχνης ἐκεῖνον, ὡς εὖ πνέοντα κατὰ πάντων. τὴν γὰρ ὀρθὴν κέλευθον τῆς ἠρεμίης οὐ θεωρέουσι καθαρὴν καὶ λείην καὶ ἀπρόσπταιστον, εἰς ἣν οὐδὲ εἷς τετόλμηκεν ἐμβῆναι. φέρονται δὲ ἐπὶ τὴν ἀπηθῆ καὶ σκολιὴν τρηχυβατοῦντες, καταφερόμενοι καὶ προσκόπτοντες· οἱ δὲ πλεῖστοι, ἀποπίπτοντες· καὶ ἀσθμαίνοντες, ὡς διωκόμενοι ἐρίζοντες, ὑστερέοντες, προη-

γνώμης ἀπόδημος εἰ Ἱπποκράτης, ἀπαρεξίης καὶ ταραχῆς μέτρα ἐπισκοπέων δι' ἀγνοίην. ταῦτα γὰρ αὐτὰ διανοίῃ φρενήρει διοικέοντες, αὐτοί τε ῥαδίως ἀπηλλάττοντο, καὶ τὸν ἐμὸν ἐλάφρον γέλωτα. νῦν δ' ὡς ἐπ' ἀρηρόσι τούτοισιν ἐν τῷ βίῳ φρενοβλαβέες πεφύκασιν, ἀσυλλογίστῳ διανοίῃ τῆς ἀτάκτου φορῆς δυσδίδακτοι. νουθεσίη γὰρ αὐτάρκης ὑπῆρχεν ἡ τῶν ξυμπάντων μεταβολὴ, ὀξείῃσι τροπῇσιν ἐμπίπτουσα αἰφνίδιον, προσηλασίην παντοίην ἑλίσσουσα. οἱ δ' ὡς ἐπ' ἐρηρείη καὶ βεβαίῃ, ἐκλελησμένοι παθέων κατὰ τὸ συνεχὲς συμπιπτόντων ἄλλοτε ἄλλως, ποθέοντες τὰ λυπέοντα, διζήμενοι τὰ μὴ συμφέροντα, ἐναλινδέονται πολλῇσι ξυμφορῇσιν. εἰ δ' ἐμερμήριζε κατὰ δύναμιν ἰδίην τὰ ξύμπαντα ἔρδειν, ἀδιάπτωτον ἐφρούρεε ζωὴν, ἑαυτὸν ἐξεπιστάμενος· καὶ σύγκρισιν ἰδίην σαφῶς κατανοήσας, καὶ μὴ τῆς ἐπιθυμίης τὴν σπουδὴν ἀόριστον ἐκτείνων, τὴν δὲ πλουσίην φύσιν καὶ πάντων ἐπὶ γῆν δι' αὐταρκείης ὁδοιπορέων. καθάπερ δὲ τῶν παθέων ἐν εὐεξίῃ κίνδυνος πρόδηλος, οὕτω τὸ μέγεθος τῶν εὐτυχημάτων ἐπισφαλέστερόν ἐστιν· χρήσιμοι δὲ ἐπὶ τῇσι κακοδαιμονίῃσι ξυνθεωρεῦνται. ἄλλοι δὲ, τὰ τῶν πέλας μηδὲν ἱστορέοντες, ὑπὸ τῆς ἰδίης κακοπραγίης ἀπώλοντο· τὰ δὲ δῆλα καθάπερ ἄδηλα μὴ θεωρέοντες, ὑπόδειγμα τὸν μακρὸν βίον ἔχοντες γινομένων καὶ μὴ γινομένων, ἐξ ὧν καὶ τὸ ἐσόμενον ἐχρῆν κατανοῆσαι. ταῦτα ὁ

τῶν παθέων ἁπάντων ἃ νοσέουσι. θεράπται δέ εἰσι τοῦ βίου πάντες. τί δὲ τὸν ἐμὸν Ἱππόκρατες ἐμέμψω γέλωτα; οὐ γὰρ αὐτοὶ τῆς ἰδίης ἀνοίης, ἀλλ' ἄλλος ἄλλου καταγελᾷ. οἱ μὲν, τῶν μεθυόντων, ὅταν αὐτοὶ δοκέωσι νήφειν· οἱ δὲ, τῶν ἐρώντων, χαλεπωτέρην νόσον νοσέοντες αὐτοί. οἱ δὲ, τῶν πλεόντων· ἄλλοι δὲ, τῶν περὶ γεωργίην ἀσχοληθέντων. οὐ συμφωνέουσι γὰρ οὔτε ταῖς τέχναισιν, οὔτε τοῖς ἔργοισιν. ἐγὼ δὲ, Ταῦτα μὲν (ἔφην) κρήγυα, Δημόκριτε· οὐδὲ ἄλλος τις ἂν εἴη λόγος ἁρμοδιώτερος ἐξαγγέλλειν ταλαιπωρίην θνητῶν. ἀλλ' αἱ πράξεις νομοθετέουσι τὴν ἀναγκαίην, οἰκοδομῆς τε ἕνεκεν καὶ ναυπηγίης, καὶ τῆς ἑτέρης πολιτείης ἐν ᾗ χρεὼν εἶναι τὸν ἄνθρωπον. οὐ γὰρ εἰς ἀργίην αὐτὸν ἡ φύσις ἐγέννα. ἐκ τούτων δὴ πάλιν φιλοδοξίη χυθεῖσα ἔσφηλε πολλῶν ὀρθογνώμονα ψυχήν· σπουδαζόντων μὲν ἅπαντα ὡς ἐπ' ἀδιαπτωσίην, μηκέτ' ἐντονεόντων δὲ τὴν ἀδηλότητα προορέεσθαι. τοῦ γάρ τις ὦ Δημόκριτε γαμέων, ἢ χωρισμὸν ἢ θάνατον προσεδόκησε; τίς δ' ὁμοίως παιδοτροφέων, ἀπώλειαν; ἀλλ' οὐδὲ ἐν γεωργίη καὶ πλόῳ καὶ ναυτιλίῃ, καὶ βασιλείῃ καὶ ἡγεμονίῃ, καὶ πάνθ' ὅσα ὑπάρχει κατὰ τὸν αἰῶνα. οὐδὲ εἷς γὰρ προϋπέλαβε πταῖσαι· ἀλλ' ἀγαθῇσιν ἕκαστος τούτων ἐλπίσι φέρεται, τῶν δέ γε χερειόνων οὐ μέμνηται. μήποτ' οὖν ὁ σὸς γέλως τούτοις ἀνάρμοστος. ὁ δὲ Δημόκριτος, Μάλα νωθὴς (ἔφη) τὸν νόον ὑπάρχεις, καὶ μακρὴν γε τῆς ἐμῆς

σπεύδουσιν ἃς μετ' ὀλίγον ἐκβεβλήκασιν. ἐρῶσιν, εἶτα μισοῦσι. μετ' ἐπιθυμίης τεκνοῦσιν, εἶτα ἐκβάλλουσι τελείως. τίς ἡ κενὴ σπουδὴ καὶ ἀλόγιστος, μηδὲν μανίης διαφέρουσα; πολεμοῦσιν ἔμφυλα, ἠρεμίην οὐχ αἱρετίζουσιν. ἀντενεδρεύουσι, βασιλέας ἀνδροφονέουσι. γῆν ὀρύσσοντες, ἄργυρον ζητοῦσιν· ἄργυρον δ' εὑρόντες, γῆν θέλουσι πρίασθαι. ὠνησάμενοι γῆν, καρποὺς πιπράσκουσι· καρποὺς ἀποδόμενοι, πάλιν ἀργύριον μεταλαμβάνουσιν. ἐν ὅσῃσι μεταβολῇσιν εἰσίν, ἐν ὅσῃ κακίῃ. οὐσίην μὴ ἔχοντες, οὐσίην ποθέουσιν· ἔχοντες, κρύπτουσιν, ἀφανίζουσι. γελῶ ἐφ' οἷσι κακοπραγέουσιν, ἐπιτείνω τὸν γέλωτα ἐφ' οἷς δυστυχέουσι. θεσμοὺς γὰρ ἀληθείης παραβεβήκασι, φιλονεικέοντες ἔχθρῃ πρὸς ἀλλήλους, δίκην ἔχουσι μετ' ἀδελφεῶν καὶ γονέων καὶ πολιτέων· καὶ ταῦτα, ὑπὲρ τοιούτων κτημάτων ὧν οὐδεὶς θανὼν δεσπότης ἐστίν. ἀλληλοκτονέουσιν ἄθεσμα, βίᾳ φονεύοντες. φίλων καὶ πατρίδων ἀπορίην ὑπερορῶσι, πλουτίζουσι τὰ ἀνάξια καὶ τὰ ἄψυχα. ὅλης τῆς οὐσίης ἀνδριάντας ὠνέονται, ὅτι δοκεῖ λαλεῖν τὸ ἄγαλμα· τοὺς δὲ ἀληθέως λέγοντας μισέουσι. τῶν μὴ ἰδίων ἐφίενται. καὶ γὰρ ἤπειρον οἰκέοντες, θάλατταν ποθέουσι· καὶ πάλιν ἐν νήσοισιν ἐόντες, ἠπείρων γλίχονται· καὶ πάντα διαστρέφουσιν εἰς ἰδίην ἐπιθυμίην. καὶ δοκέουσι μὲν ἐν πολέμῳ ἀνδρίην ἐπαινέσαι, νικῶνται δὲ καθ' ἡμέρην ὑπὸ τῆς ἀσελγείης, ὑπὸ φιλαργυρίης, ὑπὸ

(ἔφην) ὦ Δημόκριτε διδάξεις ἐν ἰδίῳ καιρῷ. εὐλαβέομαι δὲ μή πως καὶ τὴν ἀπειρίην διεξιὼν, γελᾶν ἄρξῃ. ἴσθι τοίνυν περὶ τοῦ σοῦ γέλωτος τοῦ βίου λόγον δώσων. ὁ δὲ, μάλα τρηχὺ ἀπιδών με, Δύο (φησὶ) τοὐμοῦ γέλωτος αἰτίας δοκέεις, ἀγαθὰ καὶ φλαῦρα· ἐγὼ δὲ ἕνα γελῶ τὸν ἄνθρωπον, ἀνοίης μὲν γέμοντα, κενὸν δὲ πρηγμάτων ὀρθῶν, πάσῃσιν ἐπιβολῇσι νηπιάζοντα, καὶ μηδεμιῆς ἕνεκεν ὠφελείης ἀνύοντα τοὺς ἀνηνύτους μόχθους· πείρατα γῆς καὶ ἀορίστους μυχοὺς ἀμέτροισιν ἐπιθυμίῃσιν ὁδεύοντα· ἄργυρον τήκοντα καὶ χρυσὸν· καὶ μὴ παυόμενον τῆς κτήσιος ταύτης, ἀεὶ δὲ θορυβεύμενον περὶ τὸ πλέον, ὅκως αὐτὸς ἐλάσσων γένηται. καὶ οὐδὲν αἰσχύνεται λεγόμενος εὐδαίμων, ὅτι χάσματα γῆς ὀρύσσει δεσμίων χερσίν. ὧν οἱ μὲν ὑπὸ συμφορῆς πιπτούσης τῆς γῆς ἐφθάρησαν, οἱ δὲ πολλῷ χρόνῳ ταύτην ἄγοντες τὴν ἀνάγκην, ὡς ἐν πατρίδι τῇ κολάσει καταμένουσιν· ἄργυρον καὶ χρυσὸν μαστεύοντες· ἴχνη κόνιος καὶ ψήγματα ἐρευνῶντες, ψάμμον ἄλλην ἀλλαχόθεν ἀγείροντες, καὶ γῆς φλέβας ἐκτέμνοντες εἰς πλουσίην· ἀεὶ βωλοποιοῦντες ἐκ γῆς τῆς μητρός. τὴν δὲ μίην γῆν καὶ τὴν αὐτὴν ἐοῦσαν καὶ θαυμάζουσι καὶ πατεῦσιν. ὅσος γέλως· ἐπιμόχθου καὶ κρυφίης γῆς ἐρῶσι, καὶ τὴν φανερὴν ὑβρίζουσι. κύνας ὠνέονται, οἱ δὲ ἵππους. οἱ δὲ, χώρην πολλὴν περιορίζοντες, ἰδίην ἐπιγράφουσι· καὶ πολλῶν ἐθέλοντες δεσπόζειν, οὐδὲ αὑτῶν δύνανται. γαμεῖν

χθεὶς, διακεδύσῃ τοὺς ἀκαίρους γέλωτας. ὁ δὲ, Ἡράκλεις, ἔφη. εἰ γὰρ δυνήσῃ με ἐλέγξαι, θεραπείην θεραπεύσεις οἵην οὐδένα πώποτε Ἱππόκρατες. Καὶ πῶς οὐκ ἐλεγχθείης (ἔφην) ὦ ἄριστε; ἢ οὐκ οἴει ἄτοπός γε εἶναι, γελῶν θάνατον ἀνθρώπου, ἢ νοῦσον, ἢ παρακοπὴν, ἢ μανίην, ἢ μελαγχολίην, ἢ σφαγὴν, ἢ ἄλλό τι χέρειον; ἢ τοὔμπαλιν γάμους, ἢ πανηγύριας, ἢ τεκνογονίην, ἢ μυστήρια, ἢ ἀρχὰς, ἢ τιμὰς, ἢ ἄλλό τι πᾶν ὅλως ἀγαθόν. καὶ γὰρ ἃ δέον οἰκτείρειν γελῇς, καὶ ἐφ' οἷσιν ἥδεσθαι χρὴ, καταγελῇς τούτων· ὥστε μήτε ἀγαθὸν μήτε κακὸν παρὰ σοὶ διακεκρίσθαι. ὁ δὲ, Ταῦτα μὲν εὖ λέγεις Ἱππόκρατες· ἀλλ' οὐκ οἶσθά πω ἡμετέρου γέλωτος αἰτίην. μαθὼν δὲ, εὖ οἶδ' ὅτι κρείσσονα τῆς πρεσβείης ἀντιφορτισάμενος, ἀποίσῃ θεραπείην τὸν ἐμὸν γέλωτα τῇ πατρίδι, καὶ ἑαυτὸν καὶ τοὺς ἄλλους δυνήσῃ σωφρονίζειν. ἀνθ' ὧν ἴσως κἀμὲ διδάξεις ἰητρικὴν ἀμοιβηδόν· γνοὺς οἵην σπουδὴν περὶ τὰ ἀσπούδαστα, φιλοτιμούμενοι πρήσσειν τὰ μηδενὸς ἄξια πάντες ἄνθρωποι, τὸν βίον ἀχρήστως ἀναλίσκουσι, γελώτων ἄξια διοικοῦντες. ἐγὼ δέ φημι, Λέγε πρὸς θεῶν. μήποτε γὰρ διαλανθάνει νοσέων πᾶς ὁ κόσμος, καὶ οὐδὲ ἔχει ὅκου διαπέμψηται πρεσβείην πρὸς θεραπείην; τί γὰρ ἂν εἴη ἔξω αὐτοῦ; ὁ δὲ, ὑπολαβὼν, Πολλαί γε (φησὶν) ἀπειρίαι κόσμων εἰσὶν, ὦ Ἱππόκρατες· καὶ μηδαμῶς ἐπαῖρε κατασμικρολόγει πλουσίην τὴν φύσιν ἐοῦσαν. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν

(ἔφην)

ἀπολωφέοιτο. τὰ γὰρ ζῶα ταῦτα (ἔφη) ὁκόσα ὁρῇς, τούτου μέντοι γε ἕνεκα ἀνατέμνω· οὐ μισέων θεοῦ ἔργα, χολῆς δὲ διζήμενος φύσιν καὶ θέσιν. οἶδα γὰρ ἀνθρώπων παρακοπῆς ὡς αἰτίη ἐπιπολὺ αὕτη πλεονάσασα. ἐπεὶ πᾶσι μὲν φύσει ἐνυπάρχει· ἀλλὰ παρ' οἷς μὲν, ἐλάσσων, παρ' οἷς δέ τισι πλείων. ἡ δὲ ἀμετρία αὐτῆς, νοῦσοι τυγχάνουσιν, ὡς ὕλης ὁτὲ μὲν ἀγαθῆς, ὁτὲ δὲ φαύλης ὑποκειμένης. κἀγὼ, νὴ Δί (ἔφην) ὦ Δημόκριτε, ἀληθέως τε καὶ φρονίμως λέγεις. ὅθεν εὐδαίμονά σε κρίνω, ἀπολαύοντα τοσαύτης ἡσυχίης. ἡμῖν δὲ μετέχειν ταύτης οὐκ ἐπιτέτραπται, ἐρομένου δὲ, διὰ τί Ἱππόκρατες οὐκ ἐπιτέτραπται, ὅτι, ἔφην, ἢ ἀγροὶ, ἢ οἰκίη, ἢ τέκνα, ἢ δάνεια, ἢ νοῦσοι, ἢ θάνατοι, ἢ δμῶες, ἢ γάμοι, ἢ τοιαῦτά τινα τὴν εὐκαιρίην ὑποτέμνει. ἐνταῦθα δὴ ὁ ἀνὴρ εἰς τὸ εἰωθὸς πάθος κατηνέχθη· καὶ μάλα ἄθροον τι ἀνεκάγχασε καὶ ἐπετώθασε, καὶ τὸ λοιπὸν ἡσυχίην ἦγε. καὶ ἐγὼ, τί μέντοι (ἔφην) ὦ Δημόκριτε καταγελᾷς; πότερον τὰ ἀγαθὰ ὧν εἶπον, ἢ τὰ κακά; ὁ δὲ ἔτι μᾶλλον ἐγέλα. καὶ ἄποθεν ὁρῶντες οἱ Ἀβδηρῖται, οἱ μὲν τὰς κεφαλὰς αὐτῶν ἔτυπτον, οἱ δὲ τὰ μέτωπα. οἱ δὲ τὰς τρίχας αὐτῶν ἔτιλλον. καὶ γὰρ (ὡς ὕστερον ἔφασαν) πλεονάζοντι παρὰ τὸ εἰωθὸς ἐχρήσατο τῷ γέλωτι. ὑπολυχὼν δὲ ἐγὼ ἔφην, Ἀλλὰ μὴν σοφῶν ἄριστε Δημόκριτε (ποθέω γὰρ αἰτίην τοῦ περί σε πάθεος καταλαβέσθαι) τίνος ἄξιος ἐφάνην ἐγὼ γέλωτος αὐτὸς, ἢ τὰ λαληθέντα; ὅκως ἢ μαθὼν παύσωμαι τῆς αἰτίης, ἢ σὺ ἐλεγ-

νομα, ὁ ἰητρός. ὁ δὲ εἶπεν, Ἡ τῶν Ἀσκληπιαδῶν εὐγένεια; πολύ γε σοῦ τὸ κλέος τῆς ἐν ἰητρικῇ σοφίης περιφοίτηκεν ὡς ἐμέ. τί δέ σε χρέος δεῦρ' ἤγαγεν, ἑταῖρε; μᾶλλον δὲ πρὸ πάντων κάθισον. ὁρῇς δὲ ὡς ἡ στιβὰς οὐκ ἀηδὴς φύλλων θημὼν, χλοερὸς καὶ μαλθακὸς ἐγκαθίσαι, καὶ προσηνέστερος τῶν τύχης ἐπιφθόνων θώκων. καθίσαντος δέ μου, πάλιν φησὶν, Ἴδιον οὖν τι ἢ ἐπιδήμιον διζήμενος πρῆγμα, δεῦρο ἀφῖξαι; φράζε σαφέως. καὶ γὰρ ἡμεῖς ὅ,τι δυναίμεθα συνεργοίημεν ἄν. κἀγὼ, Τὸ μὲν κατ' ἀληθείην (ἔφην) ἕνεκεν σεῦ. δεῦρο γὰρ ἥκω σοι συντυχεῖν ἀνδρὶ σοφῷ. ἔχει δὲ πρόφασιν ἡ πατρὶς, ἧς πρεσβείην τελέω. ὁ δὲ, Ξενίῃ τοίνυν τὰ πρῶτα κέχρησο ἡμετέρῃ. περιφερόμενος δὲ κατὰ πάντα τἀνδρὸς, καίπερ ἤδη μοι δήλου μὴ παρακόπτειν, Φιλοποίμενα ἤδεα (ἔφην) πολίτην ἐόντα ὑμέτερον; ὁ δὲ, Καὶ μάλα (ἔφη) εἰ τὸν Δήμωνος λέγεις γὸν, τὸν οἰκέοντα παρὰ τὴν Ἑρμαΐδα κρήνην. Τούτῳ (εἶπον) ὧν τυγχάνω ἐκ πατέρων ἰδιόξενος. ἀλλὰ σὺ Δημόκριτε τῇ κρέσσονί με ξενίῃ δέχου. καὶ πρῶτόν γε τί ἦν τοῦτο ὃ γράφων τυγχάνεις φράζε. ὁ δὲ, ἐπισχὼν ὀλίγον, περὶ μανίης, ἔφη. κἀγὼ Ζεῦ βασιλεῦ, φημὶ, εὐκαίρως γε ἀντιγράφεις πρὸς τὴν πόλιν. ὁ δὲ, Ποίην (φησὶ) πόλιν Ἱππόκρατες; Ἐγὼ μὲν οὐδὲν, ἔφην, ὦ Δημόκριτε· ἀλλ' οὐκ οἶδ' ὅπως προὔπεσον. ἀλλὰ τί περὶ μανίης γράφεις; τί γὰρ (εἶπεν) ἄλλο ἢ τίς πέλει, καὶ ὅκως ἀνθρώποισιν ἐγγίνεται, καὶ τίνα τρόπον

θεὶς αὐτὰ, μετελθὼν ἐκαθέζετο. οἱ δὲ Ἀβδηρῖται περιεστῶτές με κατηφέες, καὶ οὐ πόῤῥω τὰς ὄψιας δακρύων ἔχοντες, φασὶν, ὁρῇς μέντοι τὸν τοῦ Δημοκρίτου βίον, ὡς μέμηνεν, ὦ Ἱππόκρατες· καὶ οὔτε ὅ,τι θέλει οἶδεν, οὔτε ὅ,τι ἔρδει. καί τις αὐτέων ἔτι μᾶλλον ἐνδείξασθαι βουλόμενος τὴν μανίην, ὀξὺ ἀνεκώκυσεν, ἴκελον γυναικὶ ἐπὶ θανάτῳ τέκνου ὀλοφυρομένῃ. εἶτα ἀνῴμωξε πάλιν ἄλλος, ὑποκρινόμενος παροδίτην ἀπολέσαντά τι ὧν διεκόμιζε. καὶ ὁ Δημόκριτος ἀκούων, τὰ μὲν ἐμειδία, τὰ δὲ ἐξεγέλα· καὶ οὐκέτι οὐδὲν ἔγραφε, τὴν δὲ κεφαλὴν θαμινὰ ἐπέσειεν. ἐγὼ δὲ, ὑμέες μὲν (ἔφην) ὦ Ἀβδηρῖται αὐτόθι μίμνετε· ἐγγυτέρω δὲ αὐτὸς καὶ λόγου καὶ σώματος τἀνδρὸς γενηθεὶς, ἰδὼν καὶ ἀκούσας, εἴσομαι τοῦ πάθεος τὴν ἀληθείην. καὶ ταῦτα εἰπὼν, κατέβαινον ἡσυχῇ. ἦν δὲ ὀξὺ καὶ ἐπίφορον ἐκεῖνο τὸ χωρίον. μόλις δ' οὖν διασηριζόμενος διῆλθον. ἐπεὶ δὲ ἐπλησίαζον, ἔτυχε τότε ἐπελθὸν αὐτῷ ὅ,τι δήποτε γράφειν ἐνθουσιωδῶς καὶ μεθ' ὁρμῆς. εἱστήκειν οὖν περιμένων αὐτέο τὸν καιρὸν τῆς ἀναπαύσιος. ὁ δὲ μετὰ μικρὸν τῆς φορῆς λήξας τοῦ γράφειν, προσέβλεψέ τι εἰς ἐμὲ προσιόντα, καί φησι, χαῖρε ξεῖνε. κἀγὼ, πολλὰ δὲ καὶ σὺ Δημόκριτε, ἀνδρῶν σοφώτατε. ὁ δὲ (αἰδεσθεὶς, οἶμαι, ὅτι οὐνομασὶ οὐ προσεῖπέ με) Σὲ δὲ (ἔφη) τίνα καλέομεν; ἀγνοίῃ γὰρ τοῦ σοῦ οὐνόματος, πρόφασις τῆς τοῦ ξένου προσηγορίης. Ἱπποκράτης (ἔφην) ἔμοιγε τοὔ-

ἦγόν τε συντόμως διὰ τῆς ἀγορᾶς, οἱ μὲν, ἑπόμε-
νοι, οἱ δὲ, προθέοντες, ἐπέφραθεν ἔπεσι· σῶζε, λέγον-
τες, βοήθει, θεράπευσον. κἀγὼ παρηγόρεον θαῤῥεῖν,
ὡς τάχα μὲν οὐδενὸς ἐόντος κακοῦ (πίσωος ἐτησί-
ῃσιν ὥρῃσιν) εἰ δ᾽ ἄρα καί τινος, βραχέος, εὐδιορ-
θώτου. καὶ ἅμα ταῦτα λέγων ἤειν. οὐδὲ γὰρ πόῤῥω
ἦν ἡ οἰκίη, μᾶλλον δὲ οὐδ᾽ ἡ πόλις ὅλη παρήει μὲν
οὖν. πλησίον γὰρ τὸ τεῖχος ἐτύγχανε. καὶ ἀνάγου-
σί με ἡσυχῇ. ἔπειτα κατόπιν τοῦ πύργου βουνὸς ἦν
τις ὑψηλὸς, μακρῇσι καὶ λασίῃσιν αἰγείροισιν ἐ-
πίσκιος· ἔνθεν ἑωρᾶτο τὰ τοῦ Δημοκρίτου καταγώ-
για. καὶ αὐτὸς ὁ Δημόκριτος ἐκάθητο ὑπό τινι
ἀμφιλαφεῖ καὶ χθαμαλῇ πλατανίσκῳ, ἐν ἐξω-
μίδι παχείῃ, μοῦνος, ἀνήλειφος, ἐπὶ λιθίνῳ θώ-
κῳ, ὠχριακὼς πάνυ καὶ λεπτόσαρκος· κουριῶν
τὰ γένεια. παρ᾽ αὐτὸν δὲ ἐπὶ δεξιῆς, λεπτόῤῥυτον
ὕδωρ κατὰ πρηνέος τοῦ λόφου θέον ἠρεμαίως ἐκε-
λάρυζεν. ἦν δέ τι τέμενος ὑπὲρ ἐκεῖνον τὸν λό-
φον, ὡς ἐν ὑπονοίῃ κατεικάζοντι, νυμφέων ἱδρυ-
μένον, αὐτοφύτοισιν ἐπηρεφὲς ἀμπέλοισιν. ὁ δ᾽
εἶχεν ἐν εὐκοσμίῃ πολλῇ ἐπὶ τῶν γονάτοιν βι-
βλίον, καὶ ἕτερα δέ τινα ἐξ ἀμφοῖν τῶν μερέων
αὐτῷ παρεβέβλητο. σεσώρευτο δὲ καὶ ζῶα συχνὰ
ἀνατετμημένα δι᾽ ὅλων. ὁ δὲ ὁτὲ μὲν συντόνως ἔ-
γραφεν ἐγκείμενος, ὁτὲ δὲ ἠρέμει, πάμπολύ τε ἐ-
πέχων, καὶ ἐν ἑαυτῷ μερμηρίζων. εἶτα μετ᾽ οὐ
πολὺ τούτων ἐρδομένων, ἐξαναστὰς περιεπάτεε, καὶ
τὰ σπλάγχνα τῶν ζώων περιεσκόπεε· καὶ κατα-

Hanc quoque Hippocratis epiſtolam placuit ſubiungere, quòd in ea non ſolùm multa de Democrito narrentur, ſed plurima etiam tanquã ex ore illius referantur.

ἹΠΠΟΚΡΆΤΗΣ ΔΗΜΑΓΉΤΩι χαίρειν.

Τοῦτο ἐκεῖνο Δημάγητε ὅπερ εἰκάζομεν. οὐ παρέκοπτε Δημόκριτος, ἀλλὰ πάντα ὑπερεφρόνεε, καὶ δι' ἡμέων πάντας ἐσωφρόνιζε. ἐξέπεμψα δέ σοι, φιλότης, ὡς ἀληθέως τὴν Ἀσκληπιάδα νῆα· ἣ πρόσθες μετὰ τοῦ ἁλίου ἐπίσημον καὶ ὑγείην. ἐπεὶ κατὰ δαίμονα τῷ ὄντι ἰσοδρόμηκε, καὶ ἐκείνῃ τῇ ἡμέρῃ κατέπλευσεν εἰς Ἄβδηρα, ἧπερ αὐτέοισιν ἐπεστάλκειν ἀφίξεσθαι. πάντας οὖν ἀολλέας περὶ τὴν πυλαὶν εὕρομεν, ὡς εἰκὸς ἡμέας περιμένοντας· οὐκ ἄνδρας μοῦνον, ἀλλὰ καὶ γυναῖκας· ἔτι δὲ καὶ πρεσβύτας, καὶ παιδία νὴ τοὺς θεοὺς κατηφέα, καὶ τὰ νήπια. οὗτοι μέντοι ὧδε εἶχον ὡς ἐπὶ μαινομένῳ τῷ Δημοκρίτῳ. ὃ δὲ μετὰ ἀκριβείης τότε ὑπερεφιλοσόφεεν. ἐπεὶ δέ με εἶδον, ἔδοξαν που ἠδίοις μικρόν τι ἐφ' ἑωυτοῖσι γεγονέναι, καὶ χρηστὰς ἐλπίδας ἐποιεῦντο. ὁ δὲ Φιλοποίμην ἄγειν με ἐπὶ τὴν ξενίην ὥρμητο· κἀκείνοισι συνεδόκεε τοῦτο. ἐγὼ δὲ ἔφην, ὦ Ἀβδηρῖται, οὐδὲν δεῖ μοι προὔργου ἢ Δημόκριτον θεήσασθαι. οἱ δὲ ἐπῄνεον ἀκούοντες, καὶ ἥσθησαν.

οὖν ὦ Δημόκριτε ὡς μεμηνότι ἐλλεβορίσων· οὐ καταμαντευσάμενος ὅστις ποτ' εἴης. ὡς δὲ ἐντυχὼν εἶδον, οὐ μὰ Δία παραφρονήσεως ἔργον ἀλλὰ σχεδὸν ἀποδοχῆς πάσης, κάρτα τὴν φύσιν ἐπήνεσα. ἄριστόν τε ἑρμηνέα φύσιος καὶ κόσμου ἔκρινα. τοὺς δὲ εἰσαγαγόντας με ἐμεμψάμην ὡς μεμηνότας. φαρμακείης γὰρ αὐτοὶ δέονται. ἐπειδὴ τοίνυν ταὐτόματον ἡμέας εἰς ταὐτὸ ξυνήγαγεν, ὀρθῶς ποιήσεις ἐπιστέλλων ἡμῖν πυκνότερον, καὶ μεταδιδοὺς τῶν ὑπὸ σέο γεγραμμένων συνταγμάτων. ἀπέσταλα δέ σοι καὶ αὐτὸς τὸν περὶ ἐλλεβορισμοῦ λόγον. ἔῤῥωσο.

ὑπ' ἐμεῖο, καὶ τοῖσι μὲν προσομιλεῦσι τῶν γνωρίμων οὐ προσέχοντα, ἐφιστάνοντα δὲ τὴν διάνοιαν, καὶ σκεπτόμενον ἱκανῶς, ἔγνως ἂν Δημόκριτον, κατὰ τὴν ὄψιος κρίσιν, ἐκ τῶν ὁρεομένων μανίης εἰκόνι ἐοικέναι. χρὴ οὖν τὸν ἰητρὸν μὴ μόνον ὄψει τὰ πάθεα κρίνειν, ἀλλὰ καὶ πράγμασι· τούς τε ἐρευγμοὺς ἀνακρίνειν ὡς ἐπιτοπλεῖστον, καὶ πότερον ἄρχοιτο τὸ πάθος, ἢ μεσάζοι, ἢ λήγοι· καὶ διαφορὴν καὶ ὥρην καὶ ἡλικίην παρατηρέειν· εἶτα ἰητρεύειν τὸ πάθος, ὁλομελίην τε τοῦ σκήνεος. ἐκ γὰρ τουτέων ἁπάντων εὐχερῶς ἂν τὰς νούσους εὕροις. ἀπέσταλα δέ σοι τὸν περὶ μανίης λόγον.

ἹΠΠΟΚΡΆΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΙ΄ΤΩι.

Ἰητρικῆς τέχνης ὦ Δημόκριτε κατορθώματα μὲν οἱ πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων οὐ παντάπασιν ἐπαινέουσι, θεοῖσι δὲ πολλάκις προσαρτῶσι. κἂν δέ τι ἡ φύσις ἀντιπράξῃ, καὶ ἀπολέσῃ τὸν θεραπευόμενον, τὸν ἰητρὸν καταμέμφονται, παρέντες τὸ θεῖον. καὶ ἐγὼ δοκέω πλείονα μεμψιμοιρίην ἢ τιμὴν κεκληρῶσθαι τὴν τέχνην. ἐγὼ μὲν γὰρ ἰητρικῆς εἰς τέλος οὐκ ἀφῖγμαι, καίπερ ἤδη γηραλέος καθεστώς. οὐδὲ γὰρ ὁ τῆσδε εὑρετὴς Ἀσκληπιός. ἀλλὰ καὶ αὐτὸς διεφώνησε, καθάπερ ἡμῖν συγγραφέων βίβλοι παραδεδώκασιν. ἡ μὲν οὖν ὑπὸ σέο ἀποσταλεῖσα ἡμῖν ἐπιστολὴ, κατεμέμφετο τῆς φαρμακείης τοῦ ἐλλεβόρου. εἰσήχθην μὲν

ΔΗΜΌΚΡΙΤΟΣ ἹΠΠΟ-
ΚΡΆΤΕΙ.

Ἐπῆλθες ἡμῖν ὦ Ἱππόκρατες, ὡς μεμηνόσιν,
ἐλλέβορον δώσων, πεισθεὶς ἀνοήτοις ἀνδράσι,
παρ' οἷς ὁ πόνος τῆς ἀρετῆς μανίη κρίνεται. ἐτύγχανο
μὲν δὲ περὶ κόσμου διαθέσιος καὶ πολογραφίης, ἔπι
τε ἄστρων οὐρανίων, συγγράφοντες. γνοὺς δὲ τὴν τού-
των φύσιν, ὡς ἀτρεκέως κάρτα εἴη δεδημιουρ-
γημένα, καὶ ὡς τηλοῦ μανίης καὶ παραφρονήσιος
καθεστήκοι, ἐμέο μὲν φύσιν ἐπήνεσας, ἀπηνέας
δὲ καὶ μεμηνότας ἐκείνους ἔκρινας. ὁκόσα γὰρ ἰν-
δαλμοῖσι διαλλάσσοντα ἀνὰ τὴν ἠέρα, πλάζει
ἡμέας, ἃ δὴ κόσμῳ συνορᾶται, καὶ ἅμα ἃ μοίρης
μιῆς ἐόντα τετύχηκε, ταῦτα νόος ἐμὸς φύσιν ἐρευ-
νήσας ἀτρεκέως ἐς φάος ἤγαγε. μάρτυρες δὲ τού-
των βίβλοι ὑπ' ἐμέο γραφεῖσαι. χρὴ οὖν καὶ σὲ
ὦ Ἱππόκρατες μὴ τοιουτοτρόποισιν ἀνδράσι συν-
έρχεσθαι καὶ συνομιλέειν, ὧν νόος ἀκρόπλοος καὶ
ἀβέβαιος καθέστηκεν. εἰ γὰρ πεισθεὶς τούτοισιν, ὡς
μεμηνότα με ἐπότισας, ἡ σύνεσις ἡ πινυτὴ μανίη
ἂν ἐγεγόνει, καὶ σέο τέχνην ἂν κατεμέμψαντο, ὥσ-
περ αἴτιον παρακοπῆς γεγενημένην. ἐλλέβορος
γὰρ ὑγιαίνουσι μὲν δοθεὶς, ἐπισκοτεῖ διανοίην·
μεμηνόσι δὲ δοθεὶς, κάρτα ὠφελεῖ. γνῶθι γὰρ
ὡς εἰ μὴ καταλελαβήκεις με γράφοντα, ἀλλ' ἀ-
νακεκλιμένον, ἢ σχέδην περιπατεῦντα, καὶ προσο-
μιλεῦντα ἑαυτῷ, καὶ πολλάκις ὁτὲ μὲν δυσχεραί-
νοντα, ὁτὲ δὲ μειδιῶντα, ἐπὶ τοῖσιν ἐννοουμένοισιν

τελωνάζεται, διοικέουσα τὴν πέψιν. ἔννυχα δὲ κοι-
λίης συνθέσιος δημιουργίῃ συνδονεύμενα εἰλεῖ-
ται περὶ κοιλίην ἔντερα, λήψιος καὶ ἀποκρίσιος
αἴτια. δίδυμοι δὲ νεφροὶ ἰσχίοισιν ἐνηδρασμένοι
καὶ ἠμφιεσμένοι δημοῖ, οὔρων ἐκκρίσιος οὐκ
ἀλλότριοι πεφύκασι. κύκλος δὲ ἁπάσης κοιλίης ὁ
καλεύμενος ἐπίπλοος, γαστέρα πᾶσαν ἐμπεριεί-
ληφε, μόνου σπληνὸς ἄτερ. ἐξ ἧς νευρώδης κύ-
στις ἰσχίῳ στόμα ἐνηδρασμένη, συμπεπλεγμένων
ἀγγείων, οὔρων ἐκκρίσιος αἰτίη γίγνεται. ἡ δὲ
γατνιῶσα ταύτῃ μήτηρ βρεφέων, ἡ δεινὸν ἄλγος
τῶν ἐν γυναικὶ μόχθων μυρίων παραιτίη μήτρη
πεφώλευκεν, ἡ πυλωρὸς μυχοῖς ἰσχίων βράσσουσα
σάρξ, σφίγγεται νεύροισιν· ἐκ δὲ πλήθους ἐκχέ-
ουσα γαστρὸς φύσιος ἐκ τόκου προνοίης. ἐκ δὲ
σώματος κρεμαστοὶ ἐκτὸς οἰκίην νέμονται ἔκγο-
νοι κτίσται ὄρχεις πουλυχίτωνες ἐόντες εὖνοι ἥβῃ, ἀ-
πὸ φλεβέων τε καὶ νεύρων πλέγμα, οὔρων ἔκ-
χυσιν ποιεύμενον, συνουσίης ὑπουργὸν φύσιος ὑ-
πὸ διαδημιούργηται, ὄρεξιν ἥβης προυκαζόμενον.
σκέλη δὲ καὶ βραχίονες καὶ τὰ προσηρτημένα του-
τέοις ἄκρα, διηκονίης πᾶσαν ἀρχὴν συνηθροισμέ-
να ἔχοντα, νεύρων τε ἀσφαλῆ λειτουργίην τελέ-
ουσιν. ἡ δὲ ἀσώματος ἐν μυχοῖς φύσις ἐξέτευ-
ξε παντόμορφα σπλάγχνων γένη· ἃ δὴ θάνατος
ἐπισχεθεὶς, ὠκέως ἔπαυσε λειτουργίης.

πουλυχίτωνι φωλεῦον ὑγροῦ ἐνστασίαις ὑπὸ μέτωπον κολάσιν συνίδρυται· θεωρίης δὲ αἴτιον. ἀκριβέης δὲ κόρη φύλακα ταρσὸν δικαιρίης ὑπομένειν. διπλοῖ δὲ ῥώθωνες ὀσφρήσιος ἐπιγνώμονες διορίζουσιν ὀφθαλμῶν γειτνίην. μαλακὴ δὲ χειλέων ἀφὴ στόματι περιπτυσσομένη, ῥημάτων αἴσθησιν ἀκριβῆ τε διάρθρωσιν παρέσχηκε κυβερνωμένη. γένειον δὲ ἀκροτενὲς καὶ χελύνειον, γόμφοις συνηρμοσμένον. ἐνδοχεῖα δὲ μύθων ὦτα δημιουργὸς ἀνέῳξεν, οἷς ἐπεὰν ὁ μῦθος οὐκ ἀσφαλὴς διήκονος ἀλογιστίης γίνεται. λαλιῆς μήτηρ γλῶσσα, ψυχῆς ἄγγελος, πυλωρεῦσα τὴν γεῦσιν ἐχυροῖς ὀδόντων τειγχοῖσι πεφρούρηται. βρόγχος δὲ καὶ φάρυγξ ἡρμοσμένοι ἀλλήλοις γειτνιῶσιν. ὁ μὲν γὰρ ἐς κέλευθον πνεύματος, ὁ δὲ εἰς βυθὸν κοιλίης τροφὴν προπέμπει, λάβρον ὠθεύμενος. κωνοειδὴς δὲ καρδίη βασιλὶς ὀργῆς τιθηνὸς πρὸς πᾶσαν ἐπιβουλὴν ἐνδέδυκε θώρηκα. θαμιναὶ δὲ πνευμάτων σήραγγες ἠέρι διοδεύμεναι, φωνῆς αἴτιον πνεῦμα τίκτουσι. τὸ δὲ χορηγὸν αἵματος καὶ μεταβάλλον εἰς τροφὴν, σὺν λοβοῖς πολλάκις κοίλη περίπλοος ἔσται. ἧπαρ ἐπιθυμίης αἴτιον· χλωρὴ δὲ χολὴ πρὸς ἥπατι μένουσα, καὶ διαφθορὴ σώματος ἀνθρωπηΐου ὑπερβλύσασα γίνεται. βλαβερὸς δὲ σώματος ἀνθρωπίνου καὶ ἀνωφελὴς ἔνοικος σπλὴν, ἀπέναντι ἕδει, πρᾶγμα μηδὲν αἰτεύμενος. μέση δὲ τουτέων χορηγεῖ πανδέκτειρα κοιλίη κα-

ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΥ ΕΠΙ-ΣΤΟΛΑΙ.

DEMOCRITI EPI-STOLAE.

ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ ΙΠΠΟΚΡΑΤΕΙ, περὶ φύσεως ἀνθρώπου.

Χρὴ πάντας ἀνθρώπους ἰητρικὴν τέχνην ἐπίστασθαι, ὦ Ἱππόκρατες. καλὸν γὰρ ἅμα καὶ ξυμφέρον ἐς τὸν βίον. τουτέων δὲ μάλιστα τοὺς παιδείας καὶ λόγων ἴδριας γεγενημένους. ἰσορέην σοφίης γὰρ δοκέω ἰητρικῆς ἀδελφὴν καὶ ξύνοικον. σοφίη μὲν γὰρ ψυχὴν ἀναρρύεται παθέων, ἰητρικὴ δὲ νούσους σωμάτων ἀφαιρέεται. αὔξεται δὲ νόος παρεούσης ὑγιείης, ἣν καλὸν προνοέειν τοὺς ἐσθλὰ φρονέοντας. ἕξεως δὲ σωματικῆς ἀλγεούσης, οὐδὲ προθυμίην ἔχει νόος ἐς μελέτην ἀρετῆς. νοῦσος γὰρ παρεοῦσα, δεινῶς ψυχὴν ἀμαυροῖ, φρόνησιν εἰς συμπαθίην ἄγουσα. φύσεως δὲ ἀνθρωπίνης ἡ περιγραφὴ θεωρίην ἔχει τοιήνδε.

Ὁ μὲν ἐγκέφαλος φρουρέει τὴν ἄκρην τοῦ σώματος ἀσφαλείην ἐμπεπιστευμένος, ὑμέσι νευρώδεσι συγκατοικέων. ὑπὲρ ὃν ὀστέων διπλαῖ φύσιες ἀναγκαῖαι ἀρηρῦιαι, δεσπότην φύλακα διανοίης καλύπτουσιν ἐγκέφαλον, τριχῶν εὐκοσμίῃ χρῶτα κοσμοῦσαι. τὸ δὲ τῶν ὀμμάτων ὁρητικὸν ἐν

Ex Plutarcho.

Πρὸς τούτοις γὰρ οἶμαι μάλιστα τὸν Δημόκριτον εἰπεῖν ὡς εἰ τὸ σῶμα δικάσαιτο τῇ ψυχῇ κακώσεως, οὐκ ἂν αὐτὴν ἀποφυγεῖν.

Ex eodem.

Δείκνυσι τὸν λόγον ἐντὸς ἤδη στρεφόμενον, καὶ ῥιζούμενον ἐν ἑαυτῷ, καὶ κατὰ Δημόκριτον, αὐτὸν ἐξ ἑαυτοῦ τὰς τέρψιας ἐθιζόμενον λαμβάνειν.

Ex eodem.

Κοράκων μὲν λαρυγγισμοῖς, καὶ κλωσμοῖς ἀλεκτορίδων, καὶ συσὶν ἐπὶ φορυτῷ μαργαινούσαις, ὡς ἔφη Δημόκριτος, ἐπιμελῶς προσέχειν, σημεῖα ποιουμένους πνευμάτων καὶ ὄμβρων.

Ibidem.

Ἄλογοι τῶν ἀξυνέτων αἱ ἐλπίδες.

Ex titulo, *ὅτι οὐ χρὴ ἐπιχαίρειν τοῖς ἀτυχοῦσιν.*

Οἷσιν ἡδονὴν ἔχουσιν αἱ τῶν πέλας ξυμφοραὶ, οὐ ξυνιᾶσι μὲν ὡς τὰ τῆς τύχης, κοινὰ πᾶσιν, ἀπορέουσι δὲ οἰκείης χαρᾶς.

Ex titulo *ἐπαίνου γήρως.*

Ἰσχὺς καὶ εὐμορφίη, νεότητος ἀγαθά· γήρως δὲ, σωφροσύνης ἄνθος.

Ibidem.

Ὁ γέρων, νέος ἐγένετο· ὁ δὲ νέος ἄδηλον εἰ ἐς γῆρας ἀφίξεται. τὸ τέλειον οὖν ἀγαθὸν τοῦ μέλλοντος, εἰ καὶ ἀδήλου, κρέσσον.

Ex titulo *ψόγου γήρως.*

Γῆρας, ὁλόκληρός ἐστι πήρωσις· πάντ᾽ ἔχει, καὶ πᾶσιν ἐνδεῖ.

Ibidem.

Αὐξανομένου τοῦ σώματος, συναύξονται φρένες· γηράσκοντος δὲ, συγγηράσκουσι, καὶ εἰς τὰ πράγματα πάντα ἀμβλύνονται.

Ex titulo *ἐπαίνου θανάτου.*

Ἔνιοι θνητῆς φύσεως διάλυσιν οὐκ εἰδότες ἄνθρωποι, συνειδήσει δὲ τῆς ἐν τῷ βίῳ κακοπραγμοσύνης τὸν τῆς βιοτῆς χρόνον ἐν ταραχαῖς καὶ φόβοις ταλαιπωροῦσι, ψεύδεα περὶ τοῦ μετὰ τὴν τελευτὴν μυθοπλαστέοντες χρόνου.

Ibidem.

Τὸν εὐθυμεῖσθαι μέλλοντα χρὴ μὴ πολλὰ πρήσσειν, μήτε ἰδίῃ, μήτε ξυνῇ· μηδὲ ὅσ' ἂν πρήσσῃ, ὑπέρ τε δύναμιν αἱρεῖσθαι τὴν ἑωυτοῦ καὶ φύσιν· ἀλλὰ τοσαύτην ἔχειν φυλακήν, ὥστε καὶ τῆς τύχης ἐπιβαλλούσης, καὶ εἰς τὸ δέον ὑφηγεομένης, τῷ δοκεῖν κατατίθεσθαι, καὶ μὴ πλέω προσάπτεσθαι τῶν δυνατῶν. ἡ γὰρ εὐογκίη ἀσφαλέστερον τῆς μεγαλογκίης.

Ex titulo περὶ κακοδαιμονίας.

Ἀπορίη ξυνὴ, τῆς ἑκάστου χαλεπωτέρη. οὐ γὰρ ὑπολείπεται ἐλπὶς ἐπικουρίης.

Ibidem.

Νόσος οἴκου καὶ βίου γίνεται, ὅκωσπερ καὶ σκήνεος.

Ex titulo, ὅτι δεῖ γενναίως φέρειν τὰ προσπίπτοντα.

Λύπην ἀδέσποτον ψυχῆς ναρκώσης, λογισμῷ ἔκκρουε.

Ibidem.

Μέγα τὸ ἐν συμφοραῖσι φρονεῖν ἃ δεῖ.

Ibidem.

Μεγαλοψυχίη, τὸ φέρειν πρᾴως πλημμέλειαν.

Ibidem.

Πενίην ἐπιεικέως φέρειν, σωφρονέοντος.

Ex titulo περὶ ἐλπίδος.

Ἐλπίδες αἱ τῶν ὀρθὰ φρονεόντων, ἐφικταί· αἱ δὲ τῶν ἀξυνέτων, ἀδύνατοι.

τὸ ἐλευθέριον εἴη καὶ δημωφελέα· ξὺν ἀνοίῃ δὲ, χορηγίη ξυνή.

Ibidem.

Χρήματα πορίζειν μὲν οὐκ ἀχρεῖον· ἐξ ἀδικίης δὲ, πάντων κάκιον.

Ex titulo συγκρίσεως πενίας καὶ πλούτου.

Πενίη, πλοῦτος, ὀνόματα ἐνδείης καὶ κόρου. οὔτε οὖν πλούσιος ὁ ἐνδέων, οὔτε πένης, ὁ μὴ ἐνδέων.

Ibidem.

Ἢν μὴ πολλῶν ἐπιθυμέῃς, τὰ ὀλίγα τοι πολλὰ δόξει. σμικρὰ γὰρ ὄρεξις πενίην ἰσοσθενέα πλούτῳ ποιέει.

Ex titulo περὶ τοῦ βίου, ὅτι βραχύς.

Διζημένοισι τἀγαθὰ, μόλις παραγίνεται· τὰ δὲ κακὰ, καὶ μὴ διζημένοισι

Ibidem.

Γιγνώσκειν χρεὼν ἀνθρωπίνην βιοτὴν ἀφαυρήν τε ἐοῦσαν καὶ ὀλιγοχρόνιον, πολλῇσί τε κηρσὶ συμπεφυρμένην καὶ ἀμηχανίῃσιν· ὅκως ἂν πρὸς μετρίης τε κτήσιος ἐπιμέληται, καὶ μετρῆται ἐπὶ τοῖς ἀναγκαίοις ἡ ταλαιπωρίη.

Ex titulo περὶ εὐδαιμονίας.

Εὐτυχὴς, ὁ ἐπὶ μετρίοισι χρήμασιν εὐθυμεόμενος· δυστυχὴς δὲ, ὁ ἐπὶ πολλοῖσι δυσθυμεόμενος.

Ibidem,

χρήματα, καὶ ἅμα ἐπιμέλεσθαι αὐτῶν, μή τι ἀτη-
ρόν τι ἔωσι διὰ χρέος ἔχοντες. ἅμα μὲν γὰρ πολ-
λὸν φειδότεροι γίγνονται ἐς τὰ χρήματα, καὶ προ-
θυμότεροι κτᾶσθαι, καὶ ἀγωνίζονται ἀλλήλοισιν. ἐν
γὰρ τῷ ξυνῷ τὰ τελεύμενα, οὐκ ἀνιᾷ, ὥσπερ ἰ-
δίη· οὐκ εὐθυμεῖ τὰ ἐπικτώμενα, ἀλλὰ πολλῷ
ἧσσον.

Ibidem.

Ἔξεστιν, οὐ πολλὰ τῶν σφετέρων ἀναλώσαν-
τας, παιδεῦσαί τε τοὺς παῖδας, καὶ τεῖχός τε καὶ
σωτηρίην περιβαλέσθαι τοῖς τε χρήμασι καὶ τοῖς
σώμασιν αὐτῶν.

Ex titulo περὶ εὐγενείας.

Κτηνέων μὲν εὐγένεια, ἡ τοῦ σκήνεος εὐσθέ-
νεια· ἀνθρώπων δὲ, ἡ τοῦ ἤθεος εὐτροπίη.

Ex titulo, ὅσα πλοῦτος ποιεῖ διὰ τὴν
τῶν πλείστων ἄνοιαν.

Ὥσπερ ἐν τοῖς ἕλκεσι φαγέδαιναι κάκιστον νό-
σημα, οὕτως ἐν τοῖς χρήμασι, τὸ μὴ προσαρμόσσον
καὶ τὸ συνεχές.

Ibidem.

Πλοῦτος ἀπὸ κακῆς ἐργασίης περιγιγνόμενος
σῆμα, οὕτως ἐν τοῖς * τὸ ὄνειδος κέκτηται.

Ex titulo, ὅτι τὰ χρήματα ἀβλαβῆ, συμ-
μέτρως καὶ δικαίως πορισθέντα.

Χρημάτων κτῆσις, ξὺν νόῳ μὲν, χρήσιμον εἰς

γὰρ ἐν παίδων κτήσει πολλοὺς μὲν καὶ μεγάλους κινδύνους, πολλὰς δὲ λύπας. ὀλίγα δὲ τὰ εὐθηλέοντα, καὶ ταῦτα λεπτά τε καὶ ἀσθενέοντα.

Ibidem.

Ὅτεῳ χρήματά ἐστι, παῖδα ποιήσασθαι ἐκ τῶν φίλων, ἐμοὶ δοκεῖ ἄμεινον εἶναι. καὶ τῷ μὲν παῖς ἔσται τοιοῦτος οἷον ἂν βούληται. ἔστι γὰρ ἐκλέξασθαι οἷον ἐθέλει, καὶ ὃς ἂν δοκῇ ἐπιτήδειος εἶναι, καὶ μάλιστα κατὰ φύσιν ἕπηται. καὶ τοῦτο τοσοῦτον διαφέρει, ὅσον ἐνταῦθα μὲν ἐστι τὸν παῖδα λαβεῖν καταθύμιον, ἐκ πολλῶν ὧν ἂν δέῃ· εἰ δέ τις ποιέεται ἀπὸ ἑωυτοῦ, πολλοί εἰσι κίνδυνοι. ἀνάγκη γὰρ, ὃς ἂν γένηται, τούτῳ χρῆσθαι.

Ibidem.

Ἀνθρώποισι τῶν ἀναγκαίων δοκεῖ εἶναι παῖδας κτήσασθαι ἀπὸ φύσιος καὶ καταστάσιος τινὸς ἀρχαίης. δῆλον δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις ζώοισι. πάντα γὰρ ἔκγονα κτᾶται κατὰ φύσιν, ἐπὶ ὠφελείης γε οὐδεμιῆς ἕνεκα. ἀλλ' ὅταν γένηται, ταλαιπωρεῖ, καὶ τρέφει ἕκαστον ὡς δύναται, καὶ ὑπερδέδοικε, μέχρι σμικρὰ ᾖ· καὶ ἤν τι πάθῃ, ἀνιᾶται. ἡ μὲν φύσις τοιαύτη πάντων ἐστὶν ὅσα ψυχὴν ἔχει. τῷ δὲ δὴ ἀνθρώπῳ νομίζον ἤδη πεποίηται ὥστε καὶ ἐπαύρεσίν τινα γίγνεσθαι ἀπὸ τοῦ ἐκγόνου.

Ex titulo, ὁποίους τινὰς χρὴ εἶναι τοὺς πατέρας περὶ τὰ τέκνα.

Τοῖς παισὶ μάλιστα χρὴ τῶν ἀνύστων δατεῖσθαι

Ex titulo ὅτι κάλλιστον ἡ μοναρχία.

Φύσει τὸ ἄρχειν οἰκήϊον τῷ κρέσσονι.

Ex titulo τῶν ὑποθηκῶν περὶ βασιλείας.

Φόβος κολακίην μὲν ἐργάζεται, εὔνοιαν δὲ οὐκ ἔχει.

Ex titulo περὶ δεσποτῶν καὶ δούλων.

Οἰκέτῃσιν, ὡς μέρεσι τοῦ σκήνεος, χρῶ ἄλλῳ πρὸς ἄλλο.

Ex titulo περὶ ἀφροδίτης πανδήμου.

Ἐρωτικὴν μέμψιν ἡ ἀγαπωμένη λύει.

Ex titulo ψόγου γυναικῶν.

Γυνὴ πολλὰ ἀνδρὸς ὀξυτέρη πρὸς κακοφραδμοσύνην.

Ex titulo γαμικῶν παραγγελμάτων.

Κόσμος ὀλιγομυθίη γυναικί. καλὸν δὲ καὶ κόσμου λιτότης.

Ibidem.

Ὑπὸ γυναικὸς ἄρχεσθαι, ὕβρις ἀνδρὶ ἐσχάτη.

Ex titulo ὅτι ἀσύμφορον τὸ ἔχειν τέκνα.

Τεκνοτροφίη σφαλερόν. τὴν μὲν γὰρ ἐπιτυχίην ἀγῶνος μεστὴν καὶ φροντίδος κέκτηται· τὴν δὲ ἀποτυχίην, ἀνυπέρθετον ἑτέρῃ ὀδύνῃ.

Ibidem.

Οὐ δοκεῖ μοι χρῆναι παῖδας κτᾶσθαι. ἐνορῶ

ὃς δ' ἂν παρὰ νοῦν ἀπολύῃ, κέρδει ὀρίζων, ἢ ἡδονῇ, ἀδικεῖ. καί οἱ τοῦτο ἐγκάρδιον ἀνάγκη εἴη.

Ibidem.

Δίκης καὶ ἀρετῆς μεγίστην μετέχει μοῖραν ὁ τιμὰς ἀξίας τάμνων.

Ibidem.

Μηδέν τι μᾶλλον τοὺς ἀνθρώπους αἰδεῖσθαι ἑωυτοῦ, μηδέ τι μᾶλλον ἐξεργάζεσθαι κακὸν, εἰ μέλλοι μηδεὶς εἰδήσειν, ἢ οἱ πάντες ἄνθρωποι. ἀλλ' ἑωυτὸν μάλιστα αἰδεῖσθαι, καὶ τοῦτον νόμον τῇ ψυχῇ καθιστάναι, ὥστε μηδὲν ποιεῖν ἀνεπιτήδειον.

Ibidem.

Τῶν ἡμαρτημένων ἄνθρωποι μεμνέαται μᾶλλον ἢ τῶν εὖ πεποιημένων. καὶ γὰρ δίκαιον οὕτως, ὥσπερ τὰς παρακαταθήκας ἀποδιδόντα, οὐ χρὴ ἐπαινεῖσθαι, τὸν δὲ μὴ ἀποδιδόντα, κακῶς ἀκούειν καὶ πάσχειν· οὕτω καὶ τὸν ἄρχοντα. οὐ γὰρ ἐπὶ τούτῳ ἡρέθη ὡς κακῶς ποιήσων, ἀλλ' ὡς εὖ.

Ibidem.

Οὐδεμία μηχανὴ τῷ νῦν καθεστῶτι ῥυθμῷ μὴ οὐκ ἀδικέειν τοὺς ἄρχοντας, ἢν καὶ πάνυ ἀγαθοὶ ἔωσιν. οὐδενὶ γὰρ ἄλλῳ ἔοικεν ἢ ἑωυτῷ τὸν αὐτὸν ἐφ'. ἑτέροισι γίγνεσθαι. δεῖ δέ κως οὕτω καὶ ταῦτα κοσμηθῆναι, ὅκως ὁ μηδὲν ἀδικέων, ἢν καὶ πάνυ ἐτάζῃ τοὺς ἀδικέοντας, μὴ ὑπ' ἐκείνους γενέσθαι, ἀλλά τις ἢ θεσμὸς ἢ τι ἄλλο ἀμυνεῖ τῷ τὰ δίκαια ποιεῦντι.

νων. καὶ πρὸς εὐ ἐς᾽ οὖν τοῦτο ἔρδειν μᾶλλον ἢ μή.

Ibidem.

Κτείνειν χρὴ τὸ πημαῖνον παρὰ δίκην πάντα περὶ παντός. καὶ ταῦτα ὁ ποιῶν, ἐπιθυμίης, καὶ δίκης, καὶ θάρσεος, καὶ κτάσεως ἐν παντὶ κόσμῳ μείζω μοῖραν μεθέξει.

Ibidem.

Ὅκως περὶ κιναδέων τε καὶ ἑρπετέων γεγράφαται τῶν πολεμίων, οὕτω καὶ κατὰ ἀνθρώπων δοκεῖ μοι χρεὼν εἶναι ποιεῖν. κατὰ νόμους τοὺς πατρίους κτείνειν πολέμιον, ἐν παντὶ κόσμῳ ἐν ᾧ μὴ νόμος ἀπείργῃ. νόμος δὲ ἀπείργει ἱερὰ ἑκάστοισιν ἐπιχώρια, καὶ σπονδαί, καὶ ὅρκοι.

Ibidem.

Κιξάλλην καὶ λῃστὴν πάντα κτείνων τις, ἀθῷος ἂν εἴη, καὶ αὐτοχειρίῃ, καὶ κελεύων, καὶ ψήφῳ.

Ex titulo περὶ τῶν ἐν ταῖς πόλεσι δυνατῶν.

Χαλεπὸν ἄρχεσθαι ὑπὸ χείρονος.

Ex titulo περὶ ἀρχῆς.

Ἀδικουμένοισι τιμωρεῖν κατὰ δύναμιν χρή, καὶ μὴ παριέναι. τὸ μὲν γὰρ τοιοῦτο, δίκαιον καὶ ἀγαθόν· τὸ δὲ μὴ τοιοῦτον, ἄδικον καὶ κακόν.

Ibidem.

Καὶ οἱ φυγῆς ἄξια ἔρδουσιν, ἢ δεσμῶν, ἢ ποινῆς ἄξιοι, καταψηφισματίον· καὶ μὴ ἀπολύειν.

νος γὰρ στάσιος ἀρχὴν ἀπεργάζεται.

Ex titulo περὶ ξένης.

Ξενιτείη βίου αὐτάρκειαν διδάσκει. μᾶζα γὰρ καὶ στιβὰς, λιμοῦ καὶ κόπου γλυκύτατα ἰάματα.

Ibidem.

Ἀνδρὶ σοφῷ πᾶσα γῆ βατή. ψυχῆς γὰρ ἀγαθῆς πατρὶς ὁ σύμπας κόσμος.

Ex titulo περὶ πολιτείας.

Ὁ νόμος βούλεται μὲν εὐεργετεῖν βίον ἀνθρώπων, δύναται δὲ ὅταν αὐτοὶ βούλωνται πάσχειν. τοῖσι γὰρ πειθομένοισι τὴν ἰδίην ἀρετὴν ἐνδείκνυται.

Ibidem.

Στάσις ἐμφύλιος εἰς ἑκάτερα κακόν. καὶ γὰρ νικέουσι καὶ ἡσσωμένοις ὁμοίη φθορή.

Ibidem.

Ἀπὸ ὁμονοίης τὰ μεγάλα ἔργα, καὶ ταῖς πόλεσι τοὺς πολέμους δυνατὸν κατεργάζεσθαι, ἄλλως δ' οὔ.

Ex titulo περὶ νόμων καὶ ἐθῶν.

Κρέσσον ἄρχεσθαι τοῖσιν ἀνοήτοισιν, ἢ ἄρχειν.

Ibidem.

Δίκη μέν ἐστιν ἔρδειν τὰ χρὴ ἐόντα· ἀδικίη δὲ, μὴ ἔρδειν τὰ χρὴ ἐόντα, ἀλλὰ παραφέρεσθαι.

Ibidem.

Κατὰ δὲ ζώων φόνου καὶ μὴ φόνου, ὧδε ἔχει. τὰ ἀδικέοντα καὶ θέλοντα ἀδικεῖν, ἀθῷος ὁ κτεί-

Ibidem.

Τὸ ἀεὶ μέλλειν, ἀτελέας ποιεῖ τὰς πρήξιας.

Ibidem.

Τῆς ἡσυχίης πάντες οἱ πόνοι ἡδίονες, ὅταν ὧν εἵνεκεν πονέουσι, τυγχάνωσιν, ἢ εἰδέωσι κύρσοντες. ἐν δὲ ἄκος τῇ ἀποτυχίῃ, τὸ πᾶν ὁμοίως ἀνιηρὸν καὶ ταλαίπωρον.

Ex titulo περὶ αἰδοῦς.

Φαῦλον, κἂν μόνος ἦς, μήτε λέξῃς, μήτε ἐργάσῃ. μάθε δὲ πολὺ μᾶλλον τῶν ἄλλων σεαυτὸν αἰσχύνεσθαι.

Ex titulo περὶ ἀδολεσχίας.

Πλεονεξίη, τὸ πάντα λέγειν, μηδὲν δὲ ἐθέλειν ἀκούειν.

Ex titulo περὶ χρηστότητος.

Ἀγαθὸν ἢ εἶναι χρεὼν, ἢ μιμέεσθαι.

Ibidem.

Οἷσιν ὁ τρόπος ἐστὶν εὔτακτος, τουτίοισι καὶ βίος συντέτακται.

Ex titulo περὶ φθόνου.

Μωμεομένων φλαύρων ὁ ἀγαθὸς οὐ ποιέεται λόγον.

Ibidem.

Ὁ φθονέων, ἑωυτὸν ὡς ἐχθρὸν λυπέει.

Ibidem.

Οὐκ ἂν ἐκώλυον οἱ νόμοι ζῆν ἕκαστον κατ' ἰδίην ἐξουσίην, εἰ μὴ ἕτερος ἕτερον ἐλυμαίνετο. φθό-

δονὴ παρέχεται, καὶ οὐδὲν ἐν αὐτοῖσι χρηστόν ἐστι, ἀλλ' ἡ τέρψις βραχεῖα· καὶ αὖθις τῶν αὐτῶν δεῖ.

Ibidem.

Ὅστις σῶμα θεραπεύει, τὸ ἑαυτοῦ, οὐχ ἑαυτὸν θεραπεύει· ὅστις δὲ χρήματα, οὐδ' ἑαυτὸν, οὔτε τὰ ἑαυτοῦ, ἀλλ' ἔτι πορρωτέρω τῶν ἑαυτοῦ.

Ex titulo περὶ ὀργῆς.

Θυμῷ μάχεσθαι μὲν χαλεπόν· ἀνδρὸς δὲ, τὸ κρατέειν, εὐλογίστου.

Ibidem.

Φιλονεικίη πᾶσα ἀνόητος. τὸ γὰρ κατὰ τοῦ δυσμενοῦς βλαβερὸν θεωρεῦσα, τὸ ἴδιον συμφέρον οὐ βλέπει.

Ex titulo περὶ ὑπεροψίας.

Τελευτᾷ γὰρ εἰς κακοδοξίην κακὴν ὁ παρεκτεινόμενος τῷ κρείσσονι.

Ex titulo περὶ ἐπιορκίας.

Ὅρκους οὓς ποιέονται ἐν ἀνάγκαισιν ἐόντες, οὐ τηρέουσιν οἱ φλαῦροι, ἐπὴν διαφύγωσιν.

Ex titulo περὶ φιλοπονίας.

Οἱ ἑκούσιοι πόνοι τὴν τῶν ἀκουσίων ὑπομονὴν ἐλαφροτέρην παρασκευάζουσι.

Ibidem.

Πλέονες δὲ ἐξ ἀσκήσιος ἀγαθοὶ γίγνονται ἢ ἀπὸ φύσιος.

που τοῦ ἐπιμελέος καὶ φειδωλοῦ, φιλέουσι διαφθείρεσθαι.

Ibidem.

Φειδώ τοι καὶ λιμὸς, χρηστή· ἐν καιρῷ δὲ καὶ δαπάνη. γινώσκειν δὲ, ἀγαθοῦ.

Ibidem.

Βίος ἀνεόρταστος, μακρὴ ὁδὸς ἀπανδόκευτος.

Ex titulo περὶ ἐγκρατείας.

Εὐγνώμων, ὁ μὴ λυπεόμενος ἐφ᾽ οἷσιν οὐκ ἔχει, ἀλλὰ χαίρων ἐφ᾽ οἷσιν ἔχει.

Ibidem.

Εἴ τις ὑπερβάλλοι τὸ μέτριον, τὰ ἐπιτερπέστατα, ἀτερπέστατα ἂν γίγνοιτο.

Ex titulo περὶ ἀκρασίας.

Ὑγιείην εὐχαῖς παρὰ θεῶν αἰτέονται ἄνθρωποι, τὴν δὲ ταύτης δύναμιν παρ᾽ ἑαυτοῖς ἔχοντες οὐκ ἴσασιν. ἀκρασίᾳ δὲ τἀναντία πρήσσοντες, αὐτοὶ προδόται τῆς ὑγιείης τῇσιν ἐπιθυμίῃσι γίγνονται.

Ibidem.

Ὅσοι ἀπὸ γαστρὸς τὰς ἡδονὰς ποιέονται, ὑπερβεβληκότες τὸν καιρὸν, ἐπὶ βρώσεσιν, ἢ πόσεσιν, ἢ ἀφροδισίοις, ἐν τοῖσι πᾶσιν αἱ μὲν ἡδοναὶ, βραχεῖαί τε καὶ δι᾽ ὀλίγου γίνονται, ὁκόσον ἂν χρόνον ἐσθίωσιν, ἢ πίνωσιν· αἱ δὲ λῦπαι, πολλαί. τοῦτο μὲν γὰρ τὸ ἐπιθυμεῖν ἀεὶ τῶν αὐτῶν πάρεστι, καὶ ὁκόταν γένηται ὁκοίων ἐπιθυμέουσι, διὰ ταχέος τε ἡ ἡ-

Ibidem.

Ἐλπὶς κακοῦ κέρδεος, ἀρχὴ ζημίης.

Ibidem.

Ἡ τέκνοις ἄγαν χρημάτων συναγωγὴ, πρόφασίς ἐστι φιλαργυρίης, τρόπον ἴδιον ἐλέγχουσα.

Ex titulo περὶ ψεύδους.

Ἀληθομυθεύειν χρεὼν ὅπου λώϊον.

Ex titulo περὶ παῤῥησίας.

Κρέσσον τὰ οἰκήια ἁμαρτήματα ἐλέγχειν ἢ τὰ ὀθνεῖα.

Ibidem.

Οἰκήϊον ἐλευθερίης, παῤῥησίη· κίνδυνος δὲ, ἡ τοῦ καιροῦ διάγνωσις.

Ex titulo περὶ κακίας.

Εὐλογέειν ἐπὶ καλοῖς ἔργμασι, καλόν. τὸ γὰρ ἐπὶ φλαύροισι, κίβδηλον, καὶ ἀπατεῶνος ἔργον.

Ex titulo περὶ φειδωλίας.

Οἱ φειδωλοὶ τὸν τῆς μελίσσης οἶτον ἔχουσιν, ἐργαζόμενοι ὡς ἀεὶ βιωσόμενοι.

Ibidem.

Οἱ τῶν φειδωλῶν παῖδες, ἀμαθέες γινόμενοι, ὥσπερ οἱ ὀρχησταὶ οἱ ἐς τὰς μαχαίρας ὀρούοντες, ἢν ἑνὸς μόνον μὴ τύχωσι, καταφερόμενοι ἔνθα δεῖ τοὺς πόδας ἐρεῖσαι, ἀπόλλυνται. χαλεπὸν δὲ τυχεῖν ἑνός. τὸ γὰρ ἴχνιον μοῦνον λέλειπται τῶν ποδῶν. οὕτω δὲ καὶ οὗτοι ἢν ἁμάρτωσι τοῦ πατρικοῦ τύ-

αὐ᾽θρώπῳ ἐξ ἀνθρώπου.

Ex titulo περὶ ἀνδρείας.

Ἀνδρείη τὰς ἄτας μικρὰς ἔρδει.

Ibidem.

Ἀνδρεῖος, οὐχ ὁ τῶν πολεμίων κρατῶν μόνον, ἀλλὰ καὶ ὁ τῶν ἡδονῶν κρείσσων. ἔνιοι δὲ πόνων μὲν δεσπόζουσι, γυναιξὶ δὲ δουλεύουσιν.

Pag præcedente ſcriptum eſt πόλεων, non πόνων.

Ibidem.

Δίκης κῦδος, γνώμης θάρσος, καὶ ἀθυμίη ἀδικίης δὲ, δεῖμα, ξυμφορῆς τέρμα.

Ex titulo εἰς δίκαιον.

Ἀγαθὸν οὐ τὸ μὴ ἀδικέειν, ἀλλὰ τὸ μηδὲ ἐθέλειν.

Ibidem.

Μοῦνοι θεοφιλέες ὅσοις ἐχθρὸν τὸ ἀδικέειν.

Ex titulo περὶ ἀδικίας, καὶ φιλαργυρίας, καὶ πλεονεξίας.

Πλοῦτος ἀπὸ κακῆς ἐργασίης περιγινόμενος, ἐπιφανέστερον τὸ ὄνειδος κέκτηται.

Ibidem.

Χρυσοῦ τὸν οἰόμενον νόον ἔχειν ὁ νουθετέων, τί ματαιοπονέει;

Ibidem.

Χρημάτων ὄρεξις, ἢν μὴ ὁρίζηται κόρῳ, πενίης ἐσχάτης πολλῷ χαλεπωτέρη. μείζονες γὰρ ὀρέξεις μείζονας ἐνδείας ποιοῦσι.

Ibidem.

Κακὰ κέρδεα ζημίαν ἀρετῆς φέρει.

Ibidem.

Δόξα καὶ πλοῦτος ἄνευ ξυνέσιος, οὐκ ἀσφαλέα κτήματα. Ibidem.

Πολλοὶ πολυμαθέες νόον οὐκ ἔχουσι.

Ex titulo περὶ σωφροσύνης.

Νόμῳ, καὶ ἄρχοντι, καὶ σοφωτέρῳ εἴκειν κόσμιον.

Ibidem.

Ἄριστον ἀνθρώπῳ τὸν βίον διάγειν ὡς πλεῖστα εὐθυμηθέντι, καὶ ἐλάχιστα ἀνιηθέντι. Τοῦτο δ᾽ ἂν εἴη εἴ τις μὴ ἐπὶ τοῖς θνητοῖσι τὰς ἡδονὰς ποιοῖτο.

Ibidem.

Φαύλων ἔργων καὶ τοὺς λόγους παραιτητέον.

Ibidem.

Τράπεζαν πολυτελέα μὲν τύχη παρατίθησιν, αὐταρκέα δὲ σωφροσύνη.

Ibidem.

Πατρὸς σωφροσύνη μέγιστον τέκνοις παράγγελμα. Ibidem.

Σωφροσύνη τὰ τερπνὰ ἀέξει, καὶ ἡδονὴν ἐπιμείζονα ποιεῖ.

Ex titulo περὶ ἀκολασίας.

Ἔνιοι πόλεων μὲν δεσπόζουσι, γυναιξὶ δὲ δουλεύουσι.

Ibidem.

Ἡμερήσιοι ὕπνοι σώματος ὄχλησιν, ἢ ψυχῆς ἀδημοσύνην, ἢ ἀργίην, ἢ ἀπαιδευσίην σημαίνουσι.

Ibidem.

Ξυνουσία, ἀποπληξίη σμικρή. ἐξέσσυται γὰρ

Ibidem.

Λήθη τῶν οἰκείων κακῶν θρασύτητα γεννᾷ.

Ibidem.

Ἀνοήμονες ῥυσμοῦνται τοῖς τῆς τύχης κέρδεσιν· οἱ δὲ τῶν τοιῶνδε δαήμονες, τοῖς τῆς σοφίης.

Ibidem.

Τὸ χρῆζον οἶδεν ὁκόσον χρήζει· ὁ δὲ χρήζων οὐ γινώσκει.

Ibidem.

Ἀνοήμονες τὸ ζῆν ὡς στυγέοντες, ζῆν ἐθέλουσι δείματι αἵδεω.

Ibidem.

Ἀνοήμονες βιοῦσιν, οὐ τερπόμενοι βιοτῇ.

Ibidem.

Ἀνοήμονες νεότητος ὀρέγονται, οὐ τερπόμενοι δὲ νεότητι.

Ibidem.

Ἀνοήμονες τῶν ἀπεόντων ὀρέγονται· τὰ δὲ παρεόντα, καὶ παρῳχημένων κερδαλεώτερα ἐόντα, ἀμαλδύνουσιν.

Ibidem.

Ἄνθρωποι τὸν θάνατον φεύγοντες, διώκουσιν.

Ibidem.

Ἀνοήμονες οὐδὲν ἀνδάνουσιν ἐν ὅλῃ τῇ βιοτῇ.

Ibidem.

Ἀνοήμονες θάνατον δεδοικότες, γηράσκειν ἐθέλουσι.

λότερον πρησσόντων καὶ μακαρίζειν ἑωυτὸν, ἐνθυμεύμενον ἃ πάσχουσιν, ὅκως αὐτέων βέλτιον πρήσσῃ τε καὶ διάγῃ. ταύτης γὰρ ἐχόμενος τῆς γνώμης, εὐθυμότερόν τε διάξεις, καὶ οὐκ ὀλίγας κῆρας ἐν τῷ βίῳ διώσεαι, φθόνον καὶ ζῆλον καὶ δυσμενίην.

Ex eodem, in titulo περὶ κακίας.

Ἔστι ῥάδιον μὲν ἐπαινεῖν ἃ μὴ χρὴ, καὶ ψέγειν· ἑκάτερον δὲ, πονηροῦ τινος ἤθους.

Ex eodem in titulo περὶ φρονήσεως.

Σοφίη ἄθαμβος ἀξίη πάντων, τιμιωτάτη οὖσα.

Ibidem.

Ὅρος συμφορέων καὶ ἀσυμφορέων, τέρψις καὶ ἀτερψίη.

Ibidem.

Φρονήσιος ἔργον, μέλλουσαν ἀδικίην φυλάξασθαι· ἀναλγησίης δὲ, τὸ γενόμενον μὴ ἀμύνασθαι.

Ibidem.

Αἱ μεγάλαι τέρψεις, ἀπὸ τοῦ θεᾶσθαι τὰ καλὰ τῶν ἔργων γίνονται.

Ex eodem, in titulo περὶ ἀφροσύνης.

Ἀνθρώποισι κακὰ ἐξ ἀγαθῶν φύεται, ἐπήν τις τἀγαθὰ μὴ ἐπίστηται ποδηγεῖν, μηδὲ ὀχεῖν εὐπόρως.

Ibidem.

Εἴδωλα αἰσθητικὰ, καὶ κόσμῳ διαπρεπέα πρὸς θεωρίην, ἀλλὰ καρδίης κενεά.

Ex Stobæo, titulo περὶ ἀρετῆς.

Ἀνθρώποισιν ἁρμόδιον, ψυχῆς μᾶλλον ἢ σώματος ποιεῖσθαι λόγον. ψυχὴ μὲν γὰρ τελεωτάτη, σκήνεος μοχθηρίαν ὀρθοῖ· σκήνεος δὲ ἰσχὺς ἄνευ λογισμοῦ, ψυχὴν οὐδέν τι ἀμείνω τίθησι.

Ibidem.

Ἀνθρώποισι γὰρ εὐθυμίη γίνεται μετριότητι τέρψιος, καὶ βίου συμμετρίῃ. τὰ δὲ λείποντα καὶ ὑπερβάλλοντα μεταπίπτειν τε φιλεῖ, καὶ μεγάλας κινήσιας ἐμποιέειν τῇ ψυχῇ. αἱ δ' ἐκ μεγάλων διαστημάτων κινούμεναι τῶν ψυχέων, οὔτε εὐσταθέες εἰσίν, οὔτε εὔθυμοι. ἐπὶ τοῖς δυνατοῖς οὖν δεῖ ἔχειν τὴν γνώμην, καὶ τοῖς παρεοῦσιν ἀρκέεσθαι· τῶν μὲν ζηλουμένων καὶ θαυμαζομένων ὀλίγην μνήμην ἔχοντα, καὶ τῇ διανοίᾳ μὴ προσεδρεύοντα· τῶν δὲ ταλαιπωρεόντων τοὺς βίους θεωρέειν, ἐννοούμενον ἃ πάσχουσι κάρτα, ὅκως ἂν τὰ παρεόντα σοι καὶ ὑπάρχοντα μεγάλα καὶ ζηλωτὰ φαίνηται, καὶ μηκέτι πλειόνων ἐπιθυμέοντι συμβαίνῃ κακοπαθέειν τῇ ψυχῇ. ὁ γὰρ θαυμάζων τοὺς ἔχοντας, καὶ μακαριζομένους ὑπὸ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων, καὶ τῇ μνήμῃ πᾶσαν ὥραν προσεδρεύων, ἀεὶ ἐπικαινουργεῖν ἀναγκάζεται, καὶ ἐπιβάλλεσθαι, δι' ἐπιθυμίην τοῦ τι πρήσσειν ἀνήκεστον ὧν νόμοι κωλύουσιν. διόπερ τὰ μὲν μὴ δίζεσθαι χρεών, ἐπὶ δὲ τοῖς εὐθυμέεσθαι χρεών, παραβάλλοντα τὸν ἑαυτοῦ βίον πρὸς τὸν τῶν φαυ-

critum dixiſſe in profundo ueritatẽ eſſe demerſam. Idem *in altera* Acad. *editione ſcribit,* Naturam *accuſa,* quæ *in profundo ueritatem(ut ait* Democritus *) penitus abſtruſerit.Legimus & apud* Lact. Firmianũ *libro de falſa ſapiẽtia tertio ,* Democritus, *quaſi in puteo quodam ſic alto ut fundus ſit nullus, ueritatem iacere demerſam.*

Ex Clemente Alex.

Δημόκριτος φησί που, ἐπὶ τῇ πολυμαθίᾳ σεμνυνόμενος,

Ἐγὼ δὲ τῶν κατ᾽ ἐμαυτὸν ἀνθρώπων γῆν πλείστην ἐπεπλανησάμην, ἱστορέων τὰ μήκιστα· καὶ ἀέρας τε καὶ γέας πλείστας εἶδον, καὶ λογίων ἀνθρώπων πλείστων ἐπήκουσα. καὶ γραμμέων συνθέσιος μετὰ ἀποδείξιος οὐδείς κω με παρήλλαξεν, οὐδ᾽ οἱ Αἰγυπτίων καλεόμενοι Ἀρπεδονάπται. σὺν τοῖσδ᾽ ἐπὶ πᾶσιν ἐπ᾽ ἔτε᾽ ὀγδώκοντα ἐπὶ ξείνης ἐγενήθην.

Ex eodem.

Ὁ γὰρ διὰ τῶν ποιητῶν καὶ καταλογάδην συγγραμμάτων ἀδόμενος Ζεὺς τὴν ἔννοιαν ἐπὶ τὸν θεὸν ἀναφέρει. ἤδη δὲ ὡς εἰπεῖν ἐπ᾽ αὐγὰς ὁ Δημόκριτος, εἶναι τινὰς ὀλίγους γράφει τῶν ἀνθρώπων, οἳ δὴ ἀνατείνοντες τὰς χεῖρας ἐνταῦθα, ὃν νῦν ἠέρα καλέομεν οἱ Ἕλληνες. πάντα Ζεὺς μυθέεται, καὶ πάνθ᾽ οὗτος οἶδε, καὶ διδοῖ, καὶ ἀφαιρέεται, καὶ βασιλεὺς οὗτος τῶν πάντων. Idem *ſcriptor alibi eundem* Democriti *locum ita refert,* ὅθεν οὐκ ἀπεικότως ὁ Δημόκριτος τῶν λογίων ἀνθρώπων ὀλίγους φησὶν ἀνατείναντας τὰς χεῖρας ἐνταῦθα ὃν νῦν ἠέρα καλέομεν οἱ Ἕλληνες, πάντα διαμυθεῖσθαι. καὶ πάντα οὗτος οἶδεν, καὶ διδοῖ, καὶ ἀφαιρέεται, καὶ βασιλεὺς οὗτος τῶν πάντων.

ἀστραπὰς, κεραυνούς τε καὶ ἄστρων συνόδους, ἡλίου τε καὶ σελήνης ἐκλείψεις, ἐδειματοῦντο, θεοὺς οἰόμενοι τούτων αἰτίους εἶναι.

Idem Sextus.

Δημόκριτος δὲ εἴδωλα τινά φησιν ἐμπελάζειν τοῖς ἀνθρώποις· καὶ τούτων τὰ μὲν, εἶναι ἀγαθοποιά, τὰ δὲ, κακοποιά. ἔνθεν καὶ εὔχεται εὐλόγχων τυχεῖν εἰδώλων. εἶναι δὲ ταῦτα μεγάλα τε καὶ ὑπερμεγέθη· καὶ δύσφθαρτα μὲν, οὐκ ἄφθαρτα δέ· προσημαίνειν τε τὰ μέλλοντα τοῖς ἀνθρώποις, θεωρούμενα, καὶ φωνὰς ἀφιέντα.

Ex Diogene Laertio.

Δημόκριτος δὲ τὰς ποιότητας ἐκβάλλων, ἵνα φησὶ,

Νόμῳ ψυχρὸν, νόμῳ θερμόν. αἰτίῃ δὲ τὰ ἄτομα καὶ κενόν.

Καὶ πάλιν.

Αἰτίῃ δὲ οὐδὲν ἴδμεν. ἐν βυθῷ γὰρ ἡ ἀληθηίη.

Affert illa Democriti Diogenes in Pyrrhone: ubi perperam ſcriptum eſt αἰτίῃ *pro* ἐτεῇ, *ſicut & apud Sextum, idem Democriti teſtimoniū afferentem ſuprà. Eſſe autem reponendum* ἐτεῇ: *non ſolùm coniici poteſt ex his uerbis Sexti,* ἀληθὲς δὲ ἐν τοῖς οὖσιν ὑπάρχειν τὸ ἀτόμους εἶναι καὶ κενόν: *ſed probari etiam ex alio eius loco, ubi ſcribit,* προδηλοτάτη δὲ γίνεται ἡ διάκρισις ὅταν ὁ Δημόκριτος λέγῃ, Ἐτεῇ δὲ ἄτομα καὶ κενόν. ἐτεῇ μὲν γὰρ λέγει ἀντὶ τοῦ ἀληθείᾳ. κατ᾽ ἀλήθειαν δὲ ὑφεστάναι λέγων τάς τε ἀτόμους καὶ τὸ κενὸν *&c. Videtúrque reponendum* ἐτεῇ *itidem in altero loco, ubi legitur* αἰτίῃ δὲ οὐδὲν ἴδμεν. *Quæ uerò ſubiunguntur uerba,* ἐν βυθῷ γὰρ ἡ ἀληθηίη, *à multis ſcriptoribus commemorantur. Vt Græcos omittam, meminit eorum Cicero, Acad. quæſt. lib. 1, editionis ſecundæ. ubi ſcribit Demo-*

Ex eodem Sexto.

Γαλαιὰ γάρ τις (ὡς προεῖπον ἄνωθεν) παρὰ τοῖς φυσικοῖς κυλίεται δόξα, περὶ τοῦ τὰ ὅμοια τῶν ὁμοίων εἶναι γνωριστικά. καὶ ταύτης ἔδοξε μὲν καὶ Δημόκριτος κεκομικέναι τὰς παραμυθίας, ἔδοξε δὲ καὶ Πλάτων αὐτῆς ἐν τῷ Τιμαίῳ παρεψαυκέναι. ἀλλ' ὁ μὲν Δημόκριτος ἐπί τε τῶν ἐμψύχων καὶ ἀψύχων ἵστησι τὸν λόγον.

Καὶ γὰρ ζῶα ὁμογενέσι ζώοις συναγελάζεται, ὡς περιστεραὶ περιστεραῖς, καὶ γέρανοι γεράνοις· καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἀλόγων. ὡσαύτως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἀψύχων. καθάπερ ὁρᾶν πάρεστιν ἐπί τε τῶν κοσκινευομένων σπερμάτων, καὶ ἐπὶ τῶν παρὰ ταῖς κυματωγαῖς ψηφίδων. ὅπου μὲν γὰρ κατὰ τὸν τοῦ κοσκίνου δῖνον διακριτικῶς φακοὶ μετὰ φακῶν τάσσονται, καὶ κριθαὶ μετὰ κριθῶν, καὶ πυροὶ μετὰ πυρῶν· ὅπου δὲ κατὰ τὴν τοῦ κύματος κίνησιν αἱ μὲν ἐπιμήκεις ψηφῖδες εἰς τὸν αὐτὸν τόπον ταῖς ἐπιμήκεσιν ὠθοῦνται, αἱ δὲ περιφερεῖς ταῖς περιφερέσιν· ὡς αὖ συναγωγόν τι ἐχούσης τῶν πραγμάτων τῆς ἐν τούτοις ὁμοιότητος.

Ἀλλ' ὁ μὲν Δημόκριτος οὕτως. Γλάτων δὲ ἐν τῷ Τιμαίῳ &c.

Ex eodem.

Εἰσὶ δὲ οἱ ἀπὸ τῶν γιγνομένων κατὰ τὸν κόσμον παραδόξων ὑπονοήσαντες εἰς ἔννοιαν ἡμᾶς ἐληλυθέναι θεῶν. ἀφ' ἧς φαίνεται εἶναι δόξης καὶ ὁ Δημόκριτος,

Ὁρῶντες γὰρ τὰ ἐν τοῖς μετεώροις παθήματα οἱ παλαιοὶ τῶν ἀνθρώπων, καθάπερ βροντὰς καὶ

συνίεμεν, πολλαχῇ δεδήλωται.

Ἐν δὲ τῷ περὶ ἰδεῶν,

Γιγνώσκειν τε χρὴ ἄνθρωπον τῷδε τῷ κανόνι ὅτι ἐτεῆς ἀπήλλακται.

Καὶ πάλιν,

Δηλοῖ μὲν δὴ καὶ οὗτος ὁ λόγος ὅτι ἐτεῇ οὐδὲν ἴσμεν περὶ οὐδενὸς, ἀλλ᾽ ἐπιρυσμίη ἑκάστοισιν ἡ δόξις.

Καὶ ἔτι,

Καίτοι δῆλον ἔσται ὅτι ἐτεῇ οἷον ἕκαστον γιγνώσκειν ἐν ἀπόρῳ ἐστί.

Καὶ δὴ ἐν μὲν τούτοις πᾶσαν σχεδὸν κινεῖ κατάληψιν, καὶ μόνων ἐξαιρέτως καθάπτεται τῶν αἰσθήσεων. ἐν δὲ τοῖς κανόσι, δύο φησὶν εἶναι γνώσεις, τὴν μὲν, διὰ τῶν αἰσθήσεων· τὴν δὲ, διὰ τῆς διανοίας. ὧν τὴν μὲν διὰ τῆς διανοίας γνησίην καταγεῖ, προσμαρτυρῶν αὐτῇ τὸ πιστὸν, εἰς ἀληθείας κρίσιν· τὴν δὲ διὰ τῶν αἰσθήσεων, σκοτίην ὀνομάζει, ἀφαιρούμενος αὐτῆς τὸ πρὸς διάγνωσιν τοῦ ἀληθοῦς ἀπλανές. λέγει δὲ κατὰ λέξιν,

Γνώμης δὲ δύο εἰσὶν ἰδέαι· ἡ μὲν, γνησίη· ἡ δὲ, σκοτίη. καὶ σκοτίης μὲν, τάδε σύμπαντα· ὄψις, ἀκοὴ, ὀδμὴ, γεῦσις, ψαῦσις. ἡ δὲ γνησίη, ἀποκεκρυμμένη δὲ ταύτης.

Εἶτα προκρίνων τῆς σκοτίης τὴν γνησίην, ἐπιφέρει λέγων,

Ὅταν ἡ σκοτίη μηκέτι δύνηται μήτε ὁρῆν ἐπ᾽ ἔλαττον, μήτε ἀκούειν, μήτε ὀδμᾶσθαι, μήτε γεύεσθαι, μήτε ἐν τῇ ψαύσει αἰσθάνεσθαι, ἀλλ᾽ ἐπὶ λεπτότερον.

Οὐκοῦν καὶ κατὰ τοῦτον ὁ λόγος ἐστὶ κριτήριον, ὃν γνησίην γνώμην καλεῖ.

ἘΚ ΤΩ͂Ν ΔΗΜΟΚΡΊ-ΤΟΥ.

DEMOCRITI QVAEDAM.

Ex Sexto philoſopho.

poſtquam Heracliti *ſententiam declarauit.*

Δημόκριτος δὲ ὅτι μὲν ἀναιρεῖ τὰ φαινόμενα ταῖς αἰσθήσεσι, καὶ τούτων λέγει μηδὲν φαίνεσθαι κατ' ἀλήθειαν, ἀλλὰ μόνον κατὰ δόξαν, ἀληθὲς δὲ ἐν τοῖς οὖσιν ὑπάρχειν τὸ ἀτόμους εἶναι καὶ κενόν.

Νόμῳ γλυκὺ, καὶ νόμῳ πικρόν· νόμῳ θερμόν, νόμῳ ψυχρόν· νόμῳ χροιή. αἰτίη δὲ ἄτομα καὶ κενόν. ὅπερ νομίζεται μὲν εἶναι καὶ δοξάζεται τὰ αἰσθητά· οὐκ ἔστι δὲ κατ' ἀλήθειαν ταῦτα, ἀλλὰ τὰ ἄτομα μόνον καὶ τὸ κενόν.

Eſt autem hic reponendum ἐτεῇ *pro* αἰτίη, *ut aliquanto poſt oſtendam.*

Ἐν δὲ τοῖς κρατυντηρίοις καίπερ ὑπεσχημένος ταῖς αἰσθήσεσι τὸ κράτος τῆς πίστεως ἀναθεῖναι, οὐδὲν ἧττον εὑρίσκεται τούτων καταδικάζων. φησὶ γὰρ,

Ἡμεῖς δὲ τῷ μὲν ἐόντι οὐδὲν ἀτρεκὲς συνίεμεν, μεταπῖπτον δὲ κατά τε σώματος διαθήκην καὶ τῶν ἐπεισιόντων καὶ τῶν ἀντιστηριζόντων.

Καὶ πάλιν φησὶ,

Τοιῇ μὲν νυν ὅτι οἷον ἕκαστον ἐστὶν, οὐκ ἔστιν οὐ

ΒΑΣΙΛΕΥ'Σ ΔΑΡΕΙ'ΟΣ Ἐφεσίοις.

Ἀνὴρ ἀγαθὸς, μέγα ἀγαθὸν πόλει· λόγοις καλοῖς καὶ νόμοις ψυχὰς ἀγαθὰς ποιεῖ, καιρίως ἄγων εἰς ἀγαθά. ὑμεῖς δὲ Ἑρμόδωρον, οὐ μόνον αὐτῶν βέλτιστον ἀλλὰ καὶ Ἰώνων πάντων, ἐξεβάλετε ἐκ πατρίδος, αἰσχρὰς αἰτίας ψυχῇ ἀγαθῇ προσάπτοντες. εἰ μὲν οὖν διεγνώκατε βασιλεῖ πολεμεῖν δεσπότῃ, ἐπιμάζεσθε. ἀποστελῶ γὰρ στρατιὰν ἣν ὑμεῖς οὐ δυνήσεσθε ἀντιτάσσεσθαι. αἰσχρὸν γὰρ βασιλεῖ μεγάλῳ μὴ ἀρκέειν φίλοις. εἰ δὲ μηδὲν τοιοῦτον ἐγχειρήσετε, κατάξατε Ἑρμόδωρον· καὶ ἀπόδοτε αὐτῷ πατρῴαν κτῆσιν, μνημονεύοντες ἃ ὑμᾶς ἐκείνου εὐνοίᾳ εὐεργέτησα, φόρους ἐλάττους τάξας ὧν ἐφέρετε, καὶ γῆν πλείω δοὺς πρὸς ἣ ἐκέκλησθε· ἣν οὐκ ἐοίκατε χάριν ὀφείλειν· οὐ γὰρ ἄν ποτε Ἑρμόδωρον φίλον βασιλέως ἐφυγαδεύσατε. ἀποστείλατε οὖν ἄνδρας τοὺς ἐροῦντας πρός με τὸ δίκαιον ὑπὲρ ὧν ἐγκαλεῖτε Ἑρμοδώρῳ. ἵν' ἐὰν μὲν ἐκεῖνος ἐπιδειχθῇ κακοφρονῶν, ἐπιτιμηθῇ· ἐὰν δὲ ὑμεῖς, ἐπὶ νοῦν βέλτιον θῶμαι, καὶ εἰς τὸ λοιπὸν ἁμαρτάνειν κωλύσω εἰς ἀγαθοὺς ἄνδρας. καὶ γὰρ βασιλεῖ ὑμετέρῳ συμφέρει ταῦτα καὶ ὑμῖν.

τοὺς ἐπὶ πλεῖον μετεσχηκότας γραμμάτων Ἑλληνικῶν, καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς ἀσχολουμένους περὶ τὴν τῶν μετεώρων προσοχὴν καὶ φιλομαθίαν, ἀπορεῖσθαι τῆς ἐν ὀρθῇ γνώμῃ παρὰ σοὶ δοκούσης καταγεγράφθαι διηγήσεως. βασιλεὺς οὖν Δαρεῖος Ὑστάσπου βούλεται τῆς ἀκροάσεως μεταλαβεῖν, καὶ παιδείας λογικῆς. ἔρχου δὴ συντόμως πρὸς ἐμὴν ὄψιν, καὶ βασίλειον οἶκον. Ἕλληνες γὰρ ὡς ἐπιτοπλεῖστον ἀνεπισήμαντοι σοφοῖς ἀνδράσιν ὄντες, παρορῶσι τὰ καλῶς ὑπ' αὐτῶν ἐνδεικνύμενα πρὸς καλὴν ἀγωγὴν καὶ δίαιταν. παρ' ἐμοὶ δὲ ὑπάρξει σοι πᾶσα μὲν προεδρία, καθ' ἡμέραν δὲ καλὴ καὶ σπουδαία προσαγόρευσις, καὶ βίος εὐδόκιμος, σαῖς παραινέσεσιν.

ἩΡΑΚΛΕΙΤΟΣ ΔΑΡΕΙΏΙ ΒΑσιλεῖ πατρὸς Ὑστάσπεως χαίρειν.

Ὁκόσοι τυγχάνουσιν ὄντες ἐπιχθόνιοι, τῆς μὲν ἀληθείης καὶ δικαιοσύνης ἀπέχονται, ἀπληστίῃ δὲ καὶ δοξοκοπίῃ προσέχουσι, κακῆς εἵνεκεν ἀνοίης. ἐγὼ δὲ ἀμνησίην ἔχων πάσης πονηρίης, καὶ κόρον φεύγων παντὸς οἰκειούμενον φθόνου διὰ τὴν ὑπερηφανίην, οὐκ ἂν ἀφικοίμην εἰς Περσικὴν χώρην, ὀλίγοις ἀρκεόμενος κατ' ἐμὴν γνώμην.

νοσατῶσιν αὐτῶν τὴν μοχθηρίαν. ἡ δ' ἀπορία παρακάλυμμά ἐστι. μὴ ἐπιλίπῃ ὑμᾶς τύχη, ἵνα ὀνειδίζησθε πονηρευόμενοι. οὗτοι μὲν χαιρόντων· σὺ δέ μοι δήλου τὸν καιρὸν τῆς ἐξόδου. πάντως ἐντυχεῖν σοι βούλομαι, καὶ περί γε ἄλλων πάνυ συχνῶν, καὶ περὶ αὐτῶν νόμων βραχέα εἰπεῖν. ἔγραφον δ' ἂν αὐτὰ εἰ μὴ περὶ παντὸς ἐποιούμην ἀπόρρητα μεῖναι. οὐδὲν γὰρ οὕτω σιωπᾶται ὡς ἐνὶ λαλῶν εἷς, καὶ ἔτι μᾶλλον Ἡράκλειτος Ἑρμοδώρῳ. πολλοὶ οὐ διαφέρουσι κεραμίων σαθρῶν, ὡς μηδὲν στέγειν δύνασθαι, ἀλλ' ὑπὸ γλωσσαλγίας διαρρεῖν. Ἀθηναῖοι, ὄντες αὐτόχθονες, ἔγνωσαν φύσιν ἀνθρώπων, ὅτι γενόμενοι ἐκ γῆς, ἔσθ' ὅτε διερρωγότα ἔχουσι νοῦν. τούτοις ἐπαίδευσαν φυλακὴν ἀπορρήτων διὰ μυστηρίων· ἵν' ὡς φόβῳ σιγῶσιν ἀλλ' οὐ κρίσει, καὶ μηκέτι χαλεπὸν ᾖ μελετῆσαι τῇ ψυχῇ σιωπᾶν.

ΒΑΣΙΛΕΥ͂Σ ΔΑΡΕΙ͂ΟΣ ἩΡΆκλειτον Ἐφέσιον, ἄνδρα σοφὸν, προσαγορεύω.

Καταβέβλησαι λόγον περὶ φύσεως, δυσνόητόν τε καὶ δυσεξήγητον. ἔν τισι μὲν οὖν ἑρμηνευόμενος κατὰ λέξιν σὴν, δοκεῖ μοι δύναμίν τινα προσφέρεσθαι θεωρίας κόσμου τε τοῦ σύμπαντος, καὶ τῶν ἀπὸ τούτου συμβαινόντων, ἅπερ ἐστὶν ἐν θειοτάτῃ κείμενα κινήσει· τῶν γὰρ πλείστων ἐποχὴν ἔχοντα, πρὸς ζήτησιν καὶ μάθησιν. ὥστε καὶ

ἐρᾷς θεοὶ καὶ δαίμονες ἡδέως. ὄναρ ἐδόκουν τοὺς σοὺς νόμους τὰ περὶ πάσης τῆς οἰκουμένης διαδήματα προσιέναι, καὶ κατὰ τὸ ἔθος τῶν Περσῶν ἐγκλείοντας τὸ στόμα προσκυνεῖν αὐτούς· οἱ δὲ σεμνῶς πάνυ καθεισήκεσαν. προσκυνήσουσί σε Ἐφέσιοι μηκέτι ὄντα· ὅταν οἱ σοὶ νόμοι πᾶσιν ἐπιτάττωσι, καὶ τότε χρήσονται αὐτοῖς ἀναγκαζόμενοι. θεὸς γὰρ ἐκείνοις ἀφείλετο ἡγεμονίαν, καὶ ἑαυτοὺς ἐνόμισαν ἀξίους δουλεύειν. τοῦτο μεμάθηκα καὶ ἐκ πατέρων. ὅλη Ἀσία, κτῆμα ἐγένετο βασιλέως, καὶ πάντες Ἐφέσιοι λάφυρον. ἀήθεις εἰσὶν ἐλευθερίας ἀληθοῦς τῶν ἀρχῶν· καὶ νῦν ὡς τὸ εἰκὸς ἐπακούσονται κελευόμενοι, οἱ μὴ πεισθέντες οἰμώξονται. καὶ μέμφονται θεοῖς ἄνθρωποι ὅτι αὐτοὺς οὐ πλουτίζουσιν ἀγαθά; οὐ μέμφονται ἴδιον ἦθος ἀφροσύνης; τυφλὸν ἐστὶ μὴ δέξασθαι ἃ δίδωσι χρηστὰ δαίμων. σίβυλλα ἐν πολλοῖς καὶ τοῦτο ἐφράσθη, Ἐξ Ἰάδος χώρης ἥξειν σοφὸν Ἰταλίησιν. εἶδέ σε πρὸ τοσούτου αἰῶνος Ἑρμόδωρε ἡ σίβυλλα ἐκείνη, καὶ τότε ἦσθα. Ἐφέσιοι δὲ οὐδὲ νῦν βούλονται ὁρᾶν ὃν διὰ θεοφορουμένης γυναικὸς ἀλήθεια ἔβλεπε. σοφὸς μεμαρτύρηται Ἑρμόδωρε· Ἐφέσιοι δὲ ἀντιλέγουσι θεοῦ μαρτυρίᾳ. ἀποτίσονται ἑαυτῶν ὕβριν· καὶ νῦν ἀποτίνουσι, γνώμης ἀναπιμπλαῦτες ἡμᾶς κακῆς. οὐκ ἀφαιρούμενος πλοῦτον κολάζει θεός· ἀλλὰ καὶ μᾶλλον δίδωσι πονηροῖς, ἵν' ἔχοντες δι' ὧν ἁμαρτάνουσιν ἐλεγχθήσωνται, καὶ πλεονάζοντες σκη-

ἱεροὶ σιδηροδετούμενοι· καὶ ναοὶ θεῶν καταστώμενοι, καὶ ἱερὰ δαιμόνων κατορυττόμενα· καὶ παιᾶνες ἀνοσίων ἔργων, καὶ χαριστήρια θεοῖς ἀδικίας. ταῦτα ἀγελασαι; ἐν εἰρήνῃ πολεμεῖτε διὰ λόγων, ἐν πολέμῳ πολιτεύεσθε διὰ σιδήρου. ἁρπάζετε τὸ δίκαιον ἐν ξίφεσιν. Ἑρμόδωρος ἐλαύνεται νόμους γράφων, Ἡράκλειτος ἐλαύνεται ἀσεβείας. αἱ πόλεις ἔρημοι καλοκαγαθίας, αἱ ἐρημίαι πρὸς τὸ ἀδικεῖν. ὄχλοι τείχη ἕστηκεν, ἀνθρώπων σύμβολα πονηρίας, ἀποκλείοντα τὴν βίαν ὑμῶν. οἰκίαι περιβέβληνται πᾶσιν, ἕτερα τείχη πλημμελείας. οἱ ἔνδον, πολέμιοι, ἀλλὰ πολῖται· οἱ ἐκτὸς, πολέμιοι, ἀλλὰ ξένοι. πάντες ἐχθροὶ, οὐδένες φίλοι. δύναμαι γελάσαι ἐχθροὺς ὁρῶν τοσούτους; τὸν ἀλλότριον πλοῦτον ἴδιον οἴεσθε· τὰς ἀλλοτρίας γυναῖκας ἰδίας νομίζετε· τοὺς ἐλευθέρους ἀνδραποδίζετε· τὰ ζῶντα κατεσθίετε· τοὺς νόμους παραβαίνετε, παρανομίας νομοθετεῖτε· πάντα βιάζεσθε ἃ μὴ πεφύκατε, τὰ μάλιστα δοκοῦντα ὑμῶν δικαιοσύνης εἶναι σύμβολα. οἱ νόμοι ἀδικίας εἰσὶ τεκμήριον· εἰ γὰρ μὴ ἦσαν, ἀνέδην ἂν ἐπορνεύεσθε. νῦν δέ τι καὶ μικρὸν ἐπιστομίζεσθε, φόβῳ κολάσεως κατέχεσθε εἰς πᾶσαν ἀδικίαν.

ἩΡΑΚΛΕΙΤΟΣ ἙΡΜΟΔΩΡΩ.

Δῆλον μοι Ἑρμόδωρε πότε ἀπαίρειν κέκρικας εἰς Ἰταλίαν. δέξαιντό σε οἱ ἐκείνης τῆς χώ-

δύστηνοι, οἱ ἐξ ἀνθρώπων θηρία γεγονότες· αὐλοῖς καὶ μάστιξι διὰ μουσικῆς εἰς ἄμουσα πάθη παροξυνόμενοι. σίδηρος δ᾽ ἀροτήρων καὶ γεωργίας δικαιότερον ὄργανον, σφαγῆς καὶ θανάτων ηὐτρέπισται. ὑβρίζεται δὲ ὑμῖν θεὸς, Ἀθηνᾶ πολεμίστρια, καὶ Ἄρης ἐνυάλιος καλούμενος. φάλαγγας δ᾽ ἀντιστήσαντες ἄνθρωποι κατ᾽ ἀνθρώπων, ἀλλήλων σφαγὰς δέχεσθε, ὡς λιποτάκτας τοὺς μὴ μιαιφονοῦντας τιμωρούμενοι, καὶ ὡς ἀριστέας τοὺς ἐμπλεονάσαντας αἵματι τιμῶντες. λέοντες δ᾽ οὐχ ὁπλίζονται κατ᾽ ἀλλήλων. οὐδὲ ξίφος ἀναλαμβάνουσιν αἱ ἵπποι· οὐδὲ τεθωρακισμένον ἴδοις ἀετὸν ἐπ᾽ ἀετόν. οὐδὲν ἄλλο ἔχει μάχης ὄργανον, ἀλλ᾽ ἑκάστῳ τὰ μέρη καὶ ὅπλα. τοῖς μὲν κέρατα τὰ ὅπλα, τοῖς δὲ ῥύγχη, τοῖς δὲ πτερὰ, τοῖς δὲ τάχος. ἄλλοις μέγεθος· ἄλλοις ὀλιγότης. οἷς δὲ τάχος· οἷς δὲ νῆξις. πολλοῖς δὲ πνεῦμα. οὐδὲν ξίφος ἄλογα ποιεῖ ζῷα χαίρειν, ὁρῶντα φυλαττόμενον ἐν αὐτοῖς φύσεως νόμον. ἀλλ᾽ οὐκ ἐν ἀνθρώποις. μᾶλλον δὲ τοῦτο πλέον αὖ εἴη παράβασις. ἐν κρείττοσι τὸ ἀβέβαιον. τέλος δὲ πολέμων τί ὑμῖν εὐκταῖον ἄρα; ἢ δι᾽ ἐκεῖνο παύσετέ με κατηφείας; πόθεν· οὐχὶ δὲ πλέον ὁμοφύλων σφῶν; καὶ δενδροτομουμένη καὶ ἀναρπαζομένη πόλις, καὶ γῆρας περιπλακιζόμενον· καὶ γυναῖκες ἀπαγόμεναι, καὶ τέκνα ἐξ ἀγκαλῶν ἀποσπώμενα· καὶ θάλαμοι διαφθειρόμενοι, καὶ παρθένοι παλλακευόμεναι· καὶ μειράκια θηλυνόμενα, καὶ ἐλεύ-

τὸν ἀγαθὸν ποιεῖ; οὐκ· ἀλλὰ Ἡράκλειτος ὑμᾶς;
πόλιν. ἀλλ' οὐκ ἐθέλετε. ἐγὼ μὲν βούλομαι, καὶ
νόμος εἰμὶ ἄλλων. εἷς ὢν οὐκ ἀρκῶ πόλιν κολά-
ζειν. θαυμάζετε εἰ μηδέπω γελῶ; ἐγὼ δὲ τοὺς
γελῶντας, ὅτι ἀδικοῦντες χαίρουσι, σκυθρωπά-
ζειν δέον, οὐ δικαιοπραγοῦντας. δότε μοι καιρὸν
γέλωτος ἐν εἰρήνῃ, ὥστε μὴ ἐπὶ τὰ δικαστήρια
στρατεύεσθαι. ἐν ταῖς γλώτταις ἔχετε τὰ ὅπλα,
ἀπεστερηκότες χρήματα, γυναῖκας φθείραντες,
φίλους φαρμακεύσαντες, ἱεροσυλήσαντες, προ-
αγωγεύσαντες, ὄχλοις ὁραθέντες ἄπιστοι, τυμ-
πανίσαντες· ἄλλος ἄλλου πλήρης κακοῦ. πῶς τε
γελάσω ὁρῶν ἀνθρώπους ποιοῦντας; ἐσθῆτα καὶ
γένεια καὶ κεφαλῆς πόνοις ἀτημελήτοις, ἢ γυ-
ναῖκα φαρμακέως ἐπιλημμένην τέκνου, ἢ μει-
ράκια τῆς οὐσίας ἐκβεβρωμένα; ἢ πολίτην
γαμετῆς ἀφῃρημένον, ἢ κόρην βίᾳ διαπαρθε-
νευθεῖσαν ἐν παννυχίσιν; ἢ ἑταίραν οὔπω γυναῖ-
κα, καὶ γυναικῶν ἔχουσαν πάθη; ἢ διὰ ἀσέλγειαν
νεανίσκον ἕνα πόλεως ἐραστὴν ὅλης; ἢ τὰς τῶν ἐ-
λαιῶν φθορὰς ἐν μύροις, ἢ τοὺς ἐν ξυνδείπνοις
γινομένους διὰ δακτύλων πλείονας; ἢ τὰς δι' ἐ-
δεσμάτων πολυτελείας, καὶ γαστέρας ῥεούσας; ἢ
τοὺς ἐπὶ σκηνῆς ἀγωνοθετουμένους δήμους τὰ
μεγάλα δίκαια; ἀφήσει δέ μου τὴν ἐμὴν ἀρετὴν
χυθῆναι, ὑστέρα πονηρίας τεταγμένη. ἢ τοὺς ἀλη-
θινοὺς ὑμῶν πολέμους γελάσω, ὅτι προφάσεις
ἀδικημάτων ποιησάμενοι, κατὰ μίαν φονεῖσθε

πάθος. ἴσασί με Ἑρμόδωρε συντεχνητεύσαντά σοι τοὺς νόμους, κἀμὲ ἐλάσαι βούλονται· ἀλλ' οὐ πρότερόν γε ἢ ἐλέγξαι αὐτούς. ἔτι ἄδικα ἐγνώκασι, τὸν μὴ γελῶντα καὶ πάντα μισανθρωποῦντα, πρὸ ἡλίου δύναντος ἐξιέναι τῆς πόλεως. τοῦτο νομοθετεῖν βούλονται. οὐδεὶς δ' ἐστὶν ὁ μὴ γελῶν Ἑρμόδωρε, ἢ Ἡράκλειτος· ὥστε με ἐλαύνουσιν. ὦ ἄνθρωποι οὐ θέλετε μαθεῖν διὰ τί ἀεὶ ἀγέλαστος; οὐ μισῶν ἀνθρώπους, ἀλλὰ κακίαν αὐτῶν. οὕτω γράψατε τὸν νόμον· εἴ τις μισεῖ κακίαν, ἐξίτω τῆς πόλεως· καὶ πρῶτος ἔξειμι. φυγαδευθήσομαι οὐ πατρίδος, ἀλλὰ πονηρίας, ἄσμενος. μεταγράψατε τὸ διάταγμα. εἰ δὲ ὁμολογεῖτε Ἐφεσίοις κακίαν εἶναι, καὶ ὑμᾶς μισῶ, πῶς οὐκ ἂν ἐγὼ δικαιότερος νομοθέτης εἴην, τοὺς ποιήσαντας Ἡράκλειτον διὰ πονηρίαν ἀγέλαστον ἐξεῖναι τοῦ ζῆν; μᾶλλον ἢ μυρίαις ζημιοῦσθε, εἰ πλέον ἀνιᾶσθε ἀργυρίῳ κολαζόμενοι. τοῦτο ὑμῖν ἐστι φυγή, τοῦτο θάνατος. ἠδικήκατέ με, ἀφελόμενοι ὃ θεὸς ἔδωκε, καὶ φυγαδεύετέ με ἀδίκως. ἢ τοῦτο ὑμᾶς πρῶτον ἀγαπήσω, ὅτι μου τὸ ἥμερον ἐξεκόψατε. καὶ οὐ παύεσθε ἐπαγωνιζόμενοι νόμοις καὶ φυγαδείαις. ἐν γὰρ τῇ πόλει μένων, οὐ πεφυγάδευμαι ἀφ' ὑμῶν. τίνι συμμοιχεύω; τίνι συμμιαιφονῶ; τίνι συμμεθύω; τίνι συμφθείρομαι; οὐ φθείρω, οὐκ ἀδικῶ οὐδένα τῶν ἁπάντων. μόνος εἰμὶ ἐν τῇ πόλει· ἐρημίαν αὐτὴν πεποιήκατε διὰ κακίας. ἡ ἀγορὰ ὑμῶν Ἡράκλει

χνης ἀργυρείου πιπράσκοντες. Ἡρακλεόδωροι τὸν ἐμὸν θεῖον, οὗτοι ἀπέκτειναν, καὶ μισθὸν ἔλαβον· οἱ οὐκ ἐδυνήθησαν ἐμῆς νόσου λόγον εἰπεῖν, οὐδὲ ἐξ ἐπομβρίας πῶς ἂν αὐχμὸς γένοιτο. οὐκ ἴσασιν ὅτι θεὸς ἐν κόσμῳ μεγάλα σώματα ἰατρεύει, ἐπανισοῖ αὐτῶν τὸ ἄμετρον· τὰ θρυπτόμενα ἑνοποιεῖ, τὰ ὀλισθήσαντα ὑποφθὰς πιέζει· συνάγει τὰ σκιδνάμενα· φαιδρύνει τὰ ἀπρεπῆ· κατείργει τὰ ληφθέντα· διώκει τὰ φεύγοντα· φωτὶ μὲν ἀναλάμπει τὸ ζοφερὸν, περατοῖ δὲ τὸ ἄπειρον· καὶ μορφὴν μὲν ἐπιβάλλει τοῖς ἀμόρφοις, ὄψεως δὲ ἀναπίμπλησι τὰ ἀναίσθητα. διὰ πάσης γὰρ ἔρχεται τῆς οὐσίας, πλήττων, ἁρμοζόμενος, διαλύων, πηγνὺς, χέων. τὸ μὲν ξηρὸν εἰς ὑγρὸν τήκει, καὶ εἰς λύσιν αὐτὸ καθίστησι· καὶ λιβάδας μὲν ἐκθυμιᾷ, παχύνει δὲ χαλαθέντα τὸν ἀέρα· καὶ συνεχῶς τὰ μὲν ἄνωθεν διώκει, τὰ δὲ κάτωθεν ἱδρύει. ταῦτα κάμνοντος κόσμου θεραπεία. τοῦτον ἐγὼ μιμήσομαι ἐν ἐμαυτῷ, τοῖς δ' ἄλλοις χαίρειν λέγω.

ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΣ ΕΡΜΟΔΩΡΩι.

Πυνθάνομαι Ἐφεσίους μέλλειν εἰσηγεῖσθαι νόμον κατ' ἐμοῦ ἀνομώτατον. οὐδεὶς γὰρ νόμος ἐφ' ἑνὸς, ἀλλὰ κρίσις. οὐκ ἴσασιν Ἐφέσιοι ὅτι ἕτερος δικαστὴς νομοθέτου. καὶ τόδε ἄμεινον, ἐπεὶ ἀμαθέστερον πρὸς ἄδηλον τὸν μέλλοντα πράξειν. ὁ δικάζων δὲ ὁρᾷ τὸν κρινόμενον, ᾧ συνάπτεται τὸ

Τοῦ αὐτοῦ.

Συνῆλθον οἱ ἰατροί, Ἀμφιδάμα, καὶ πάνυ προθύμως γε ἐπὶ τὴν ἐμὴν νόσον, οὔτε τέχνην οὔτε φύσιν εἰδότες. ἀλλὰ τὸ μὲν οὐδὲ ἐβούλοντο, τὸ δὲ ἐδόκουν· ἄμφω δὲ ἠγνόουν. οὐδὲν πλέον ἢ καταμάλαξαί μου τὴν γαστέρα ταῖς ἁφαῖς, ὡς ἀσκόν. οἱ δὲ καὶ θεραπεύειν ἤθελον· ἀλλ' οὐκ ἐπέτρεψα. ἀλλὰ λόγον αὐτοῖς πρότερον ᾔτουν τῆς νόσου, καὶ οὐκ ἔδοσαν· οὐδὲ προειλεγμένον τό μου, ἀλλ' ἐγὼ αὐτῶν. πῶς ἂν οὖν (ἔφην) δύναισθε αὐλητὴν τεχνίτην εἶ), ὑπὸ μὴ αὐλητοῦ ἡττημένοι; ἐμαυτὸν ἰάσομαι, ἢ ὑμεῖς, ἐάν με διδάξητε πῶς ἐξ ἐπομβρίας αὐχμὸν ποιητέον. οἱ δέ, οὐδὲ συνιέντες τὸ ἐρώτημα, ἡσύχασαν, ἀπορούμενοι ἐπιστήμης ἰδίου. ἔγνων ὅτι καὶ τοὺς ἄλλους οὐκ αὐτοὶ ἀλλὰ τύχη ἰάσαιτο. οὗτοι ἀσεβοῦσιν, Ἀμφιδάμα, καταψευδόμενοι τεχνῶν ἃς οὐκ ἔχουσι, καὶ θεραπεύοντες ἃ μὴ ἴσασι· καὶ ἀποκτιννύντες ἀνθρώπους δι' ὀνόματος τέχνης, ἀδικοῦντες καὶ φύσιν καὶ τέχνην. αἰσχρόν ἐστιν ὁμολογεῖν ἄγνοιαν· αἴσχιον, ἐπιστήμην οὐκ ἔχοντα. τί ἡδὺ αὐτοῖς τὸ ψεύδεσθαι, ἢ ἵνα δι' ἀπάτης χρηματίσωνται; ἀμείνους ἂν ἦσαν μεταιτοῦντες. ἠλεοῦντο γοῦν ἄν. νῦν δὲ μισοῦνται καὶ βλάπτοντες καὶ ψευδόμενοι. εὐτυχέστεραι αἱ ἄλλαι τέχναι, ταχέως ἐλέγχονται. δυσελεγκτότερα τὰ κρείττω. ἐλελήθεσάν με οἱ τοιοῦτοι ἐν τῇ πόλει. οὐδεὶς αὐτῶν ἰατρός· ἀλλὰ πάντες ἀπατεῶνες καὶ φένακες, σοφίσματα τέ-

ἐπανισοῖ ἡλίῳ ἐπιτάττων. οὐχ ἁλώσεται νόσῳ Ἡράκλειτος, νόσος Ἡρακλείτου ἁλώσεται γνώμῃ. καὶ ἐν τῷ παντὶ ὑγρὰ αὐαίνεται, θερμὰ ψύχεται. οἶδεν ἐμὴ σοφία ὁδοὺς φύσεως, οἶδε καὶ νόσου παῦλαν. ἐὰν δὲ φθάσαν ὑπεραντλῆσαι γένηται τὸ σῶμα, δύσεται εἰς τὸ εἱμαρμένον. ἀλλὰ οὐ ψυχὴ δύσεται· ἀλλὰ, ἀθάνατον οὖσα χρῆμα, εἰς οὐρανὸν ἀναπτήσεται μετάρσιος· δέξονται δέ με αἰθέριοι δόμοι, καὶ Ἐφεσίοις συκοφαντήσω. πολιτεύσομαι οὐκ ἐν ἀνθρώποις, ἀλλ᾽ ἐν θεοῖς. καὶ οὐχ ἱδρύσω ἄλλων βωμούς, ἀλλ᾽ ἐμοὶ ἄλλοι· οὐδὲ ἀπειλήσει μοι ἀσέβειαν Εὐθυκλῆς, ἀλλ᾽ ἐγὼ ἐκείνῳ χολήν. θαυμάζουσι πῶς ἀεὶ σκυθρωπὸς Ἡράκλειτος, οὐ θαυμάζουσι πῶς ἀεὶ πονηροὶ ἄνθρωποι. μικρὰ τῆς κακίας ὑπανεῖτε, κἀγὼ τάχα μειδιάσω. καίτοι πρᾳότερος ἐν τῇ νόσῳ νῦν ἐγενόμην, ὅτι οὐκ ἐντυγχάνω ἀνθρώποις, ἀλλὰ μόνῳ νόσῳ. τάχα καὶ ψυχὴ μαντεύεται ἀπόλυσιν ἑαυτῆς ἤδη ποτὲ ἐκ τοῦ δεσμωτηρίου τούτου· καὶ σπωμένου τοῦ σώματος ἐκκύπτουσα, ἀναμιμνήσκεται τὰ πάτρια χωρία, ἔνθεν κατελθοῦσα περιεβάλλετο ῥέον σῶμα τεθνειὸς τοῦτο, ὃ δοκεῖ τοῖς ἄλλοις ἐν φλέγμασι καὶ χολῇ καὶ ἰχῶρι καὶ αἵματι καὶ νεύροις καὶ ὀστοῖς καὶ σάρκεσι πεπλημένον. εἰ γὰρ μὴ τὰ πάθη ἐσοφίζετο τὴν κόλασιν, οὐκ ἂν ἤδη πρόπαλαι καταλιπόντες τὸ σῶμα, ἐξηλθόμεν ἀπ᾽ αὐτοῦ.

ἄξομαι καὶ αὐτὸς γυναῖκα Ἥβην, οὐ τὴν Ἡρακλέους· ἐκεῖνος ἀεὶ ἔσται μετὰ τῆς ἑαυτοῦ· ἑτέραν δ' ἡ μὲν γεννήσεται. πολλὰς ἀρετὴ γεννᾷ· καὶ Ὁμήρῳ ἔδωκεν ἄλλην, καὶ Ἡσιόδῳ ἄλλην· καὶ ὅσοι ἀγαθοὶ γενόμενοι, ἑνὶ ἑκάστῳ συνοικίζει παιδείας κλέος. ἆρ' οὐκ εἰμὶ εὐσεβής, Εὐθύκλεις, ὃς μόνος οἶδα θεόν; σὺ δὲ καὶ θρασύς, εἶναι οἰόμενος· καὶ ἀσεβής, τὸν μὴ ὄντα δοκῶν. ἐὰν δὲ μὴ ἱδρυθῇ θεοῦ βωμὸς, οὐκ ἔστι θεός; ἐὰν δὲ ἱδρυθῇ μὴ θεοῦ, θεός ἐστιν; ὥστε λίθοι, θεῶν μάρτυρες. ἔργα δεῖ μαρτυρεῖν, οἷα ἡλίου. νὺξ αὐτῷ καὶ ἡμέρα μαρτυροῦσιν· ὧραι αὐτῷ μάρτυρες, γῆ ὅλη καρποφοροῦσα, μάρτυς· σελήνης ὁ κύκλος, ἐκείνου ἔργον, οὐράνιος μαρτυρία.

ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΣ ἈΜΦΙ-
δάμαντι.

Νοσοῦμεν, Ἀμφιδάμα, νόσον ὕδρωπα· ὥστε ὅσα ἐν ἡμῖν, ἑκάστου τὸ κράτος νόσημα. ὑπερβολὴ θερμοῦ, πυρετός· ὑπερβολὴ ψυχροῦ, παράλυσις· ὑπερβολὴ πνεύματος, πνῖγος, ἡ νῦν ἐμὴ ὑγρὰ νόσος. ἀλλὰ θεῖόν τι ψυχὴ ἡ ἁρμόζουσα αὐτά. ὑγεία ἐστὶ τὸ πρῶτον, ἰατρικώτατον, φύσις. οὐ γὰρ εἰκάζει. ἡ πρώτη ἀτεχνία τὸ παρ' αὐτὴν, ἀλλὰ ὕστερον ἀλλὰ μιμούμενοι οἱ ἄνθρωποι ἐπιστήμας καὶ ἀγνοίας ἐκάλεσαν. ἐγὼ εἰ οἶδα κόσμου φύσιν, οἶδα καὶ ἀνθρώπου· οἶδα νόσους, οἶδα ὑγείαν· ἰάσομαι ἐμαυτόν. μιμήσομαι θεόν, ὃς κόσμου ἀμετρίας

ἐπανισοῖ

Ἐφεσίῳ τὸν βωμόν, πολιτογραφῶν ὑμῖν τὸν θεόν, οὐχ Ἡρακλείτῳ. ὑμεῖς δὲ ἀξυνετῆτε γράμματα, οὐκ ἐμὴ ἀσέβεια, τὸ ὑμέτερον ἀπαίδευτον. μανθάνετε σοφίην, καὶ συνίετε. ἀλλ' οὐ θέλετε. οὐδὲ ἐγὼ ἀναγκάζω· γηρᾶτε σὺν ἀπαιδευσίᾳ, χαίροντες ἰδίοις κακοῖς. Ἡρακλῆς δὲ οὐκ ἄνθρωπος ἐγεγόνει; ὡς μὲν Ὅμηρος ἐψεύσατο, καὶ ξενοκτόνος. ἀλλὰ τί αὐτὸν ἐθεοποίησεν; ἡ ἰδία καλοκαγαθία, καὶ ἔργων τὰ γενναιότατα, τοσούτους ἐκτελέσαντα ἄθλους. ἐγὼ οὖν, ὦ ἄνθρωποι, οὐκ αὐτὸς ἀγαθός εἰμι; ἥμαρτον ἐρόμενος ὑμᾶς. καὶ γὰρ εἰ τὸ ἐναντία ἀπεκρίνασθε, ὅμως ἀγαθός εἰμι· καὶ ἔμοιγε πολλοὶ καὶ δυσχερέστατοι ἆθλοι κατώρθωνται. νενίκηκα ἡδονάς, νενίκηκα χρήματα, νενίκηκα φιλοτιμίαν· καταπέπαλαισα δειλίαν, καταπέπαλαισα κολακείαν. οὐκ ἀντιλέγει μοι φόβος, οὐκ ἀντιλέγει μοι μέθη· φοβεῖταί με λύπη, φοβεῖταί με ὀργή. κατὰ τούτων αὐτῶν καὶ αὐτὸς ἐστεφάνωμαι, ἐμαυτῷ ἐπιτάττων, οὐχ ὑπ' Εὐρυσθέως. οὐ παύσεσθε σοφίαν ὑβρίζοντες, καὶ ἴδια ἁμαρτήματα καὶ ἴδια ἐγκλήματα ἡμῖν προστριβόμενοι; εἰ ἐδύνασθε μετ' ἐνιαυτοὺς ἐκ παλιγγενεσίας πεντακοσίους ἀναβιῶναι, καταλάβετε ἂν Ἡράκλειτον ἔτι ζῶντα. ὑμῶν δὲ οὐδ' ἴχνος ὀνόματος. ἰσοχρονήσω πόλεσι καὶ χώραις διὰ παιδείαν, οὐδέποτε σιγώμενος. κἂν ἡ Ἐφεσίων ἀναρπασθῇ πόλις, καὶ οἱ βωμοὶ διαλυθῶσι πάντες, αἱ ἀνθρώπων ψυχαὶ τῆς ἐμῆς ἔσονται χωρία μνήμης.

ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΥ ΤΟΥ ΕΦΕΣΙΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ.

HERACLITI EPHESII EPISTOLAE.

ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΣ ΕΡΜΟΔΩΡΩι.

Ἤδη μηκέτι τοῖς ἑαυτοῦ χαλέπαινε Ἑρμόδωρε. Εὐθυκλῆς ὁ Νικοφῶντος, τοῦ συλήσαντος τὴν θεὸν, ἀσεβείας με γέγραπται, ἄνδρα σοφίᾳ περιέχοντα ἀπαιδευσίᾳ νικῶν· ὡς ὅτι ἐπέγραψα τῷ βωμῷ οὗ ἔστησα, τὸ ἐμὸν ὄνομα, θεοποιῶν ἄνθρωπον ὄντα ἐμαυτόν. εἶτα κριθήσομαι ὑπὸ ἀσεβοῦς ἐν ἀσεβέσι; τί οἴει; δόξω αὐτοῖς ἀσεβὴς εἶναι, ἐναντία φρονῶν οἷς αὐτοὶ περὶ θεῶν νομίζουσιν; εἰ καὶ πεπηρωμένην ἔκρινον ὄψιν, τυφλότητα ἂν ἔλεγον τὴν ὅρασιν. ἀλλ' ὦ ἀμαθεῖς ἄνθρωποι διδάξατε πρῶτον ἡμᾶς τί ἐστιν ὁ θεός· ἵνα ἀσεβεῖς λέγοντες πιστεύησθε. ποῦ δ' ἐστὶν ὁ θεός; ἐν τοῖς ναοῖς ἀποκεκλεισμένος; εὐσεβεῖς γε, οἱ ἐν σκότει τὸν θεὸν ἱδρύετε. ἄνθρωπος λοιδορίαν ποιεῖται, λίθινος εἰ λέγοιτο· θεὸς ᾗ ἀληθεύεται, ὡς τοῦτο τὸ εὐώνυμον ἐκ κρημνῶν γίνεται. ἀπαίδευτοι, οὐκ ἴστε ὅτι οὐκ ἔστι θεὸς χειρότμητος, οὐδὲ ἐξ ἀρχῆς βάσιν ἔχει, οὐδὲ ἔχει ἕνα περίβολον· ἀλλ' ὅλος ὁ κόσμος αὐτῷ ναός ἐστι, ζώοις καὶ φυτοῖς καὶ ἄστροις πεποικιλμένος. Ἡρακλεῖ ἐπέγραψα τῷ

πάντων γενέσει καταρώμενον, ἐκ μάχης καὶ ἀντιπαθείας τὴν γένεσιν ἐχόντων· ἥλιον δὲ μὴ ὑπερβήσεσθαι τοὺς προσήκοντας ὅρους· εἰ δὲ μή, γλώττας μιν δίκης ἐπικούρους ἐξευρήσειν.

Idem in lib. πότερα τῶν ζώων φρονιμώτερα.

Ἐπεὶ τό γε μὴ παντάπασι καθαρεύειν ἀδικίας τὸν ἄνθρωπον οὕτω τὰ ζῷα μεταχειριζόμενον, Ἐμπεδοκλῆς καὶ Ἡράκλειτος ὡς ἀληθὲς προσδέχονται, πολλάκις ὀδυρόμενοι καὶ λοιδοροῦντες τὴν φύσιν, ὡς ἀνάγκην καὶ πόλεμον οὖσαν, ἀμιγὲς δὲ μηδὲν μηδὲ εἰλικρινὲς ἔχουσαν, ἀλλὰ διὰ πολλῶν καὶ ἀδίκων παθῶν περαινομένην. ὅπου καὶ τὴν γένεσιν αὐτῆς ἐξ ἀδικίας συντυγχάνειν λέγουσι, τῷ θνητῷ συνερχομένου τοῦ ἀθανάτου, καὶ τέρπεσθαι τὸ γινόμενον παρὰ φύσιν μέλεσι τοῦ γεννήσαντος ἀποσπωμένοις.

ἧττον ὠφελοῦνται ὑπὸ τῶν λεγόντων, οἱ δὲ θαυμαστικοὶ καὶ ἄκακοι μᾶλλον βλάπτονται· καὶ τὸν Ἡράκλειτον οὐκ ἐλέγχουσιν, εἰπόντα, Βλὰξ ἄνθρωπος ἐπὶ παντὶ λόγῳ ἐπτοῆσθαι φιλεῖ. In altero autem loco haec ſunt eius uerba, ὁ γὰρ οὕτως ἀπαντῶν καὶ ἀντερείδων, καὶ μὴ παντὶ λόγῳ πλάγιον, ὥσπερ πνεύματι, παραδιδοὺς ἑαυτὸν, ἀλλ' ὀρθῶς ἔχειν νομίζων τὸ, Βλὰξ ἄνθρωπος ἐπὶ παντὶ λόγῳ φιλεῖ ἐπτοῆσθαι, πολλὰ διακρούσεται τῶν οὐκ ἀληθῶς οὐδὲ ὠφελίμως λεγομένων. Quae Plutarchi in utróque loco uerba illam ueterum exemplarium lectionem comprobant.

Ex eodem.

Κύνες γὰρ καὶ βαΰζουσιν ὃν ἂν μὴ γινώσκωσι.

Idem Plutarchus in lib. περὶ τῶν ἐκλελοιπότων χρηστηρίων.

Ἅμα δὲ ἄν τις οὐκ ἀλόγως καὶ ξηρότητα φαίη μετὰ τῆς θερμότητος ἐγγινομένην, λεπτύνειν τὸ πνεῦμα, καὶ ποιεῖν αἰθερῶδες καὶ καθαρόν. Αὕτη γὰρ ξηρὰ ψυχὴ, καθ' Ἡράκλειτον. Apud eundem in priore περὶ σαρκοφαγίας libello legitur αὐγὴ ξηρὴ ψυχὴ σοφωτάτη. Sed genuina ſcriptura eſſe uidetur, αὔη ψυχὴ, σοφωτάτη: ut ex Stobaeo attuli ſuprá. Ac ſuſpicor illud αὐγὴ irrepſiſſe pro αὔη: quod aliquis expoſuerit illa uoce ξηρή. unde orta ſit illa lectio. Scio alioqui afferri ex eodem philoſopho, ὅκου γῆ ξηρὴ, ψυχὴ σοφωτάτη.

Idem in lib. περὶ δεισιδαιμονίας.

Ὁ Ἡράκλειτος φησὶ τοῖς ἐγρηγορόσιν ἕνα καὶ κοινὸν κόσμον εἶναι, τῶν δὲ κοιμωμένων ἕκαστον εἰς ἴδιον ἀποστρέφεσθαι.

Idem in lib. περὶ Ἴσιδος καὶ Ὀσίριδος.

Ἡράκλειτος μὲν γὰρ ἄντικρυς πόλεμον ὀνομάζει πατέρα καὶ βασιλέα καὶ κύριον πάντων. καὶ τὸν μὲν Ὅμηρον, εὐχόμενον ἔκ τε θεῶν ἔριν ἔκ τ' ἀνθρώπων ἀπολέσθαι, λανθάνειν φησὶ τῇ

μαίῳ ψυχογονίας: ubi ſcribit, καὶ ἁρμονία καὶ λόγος ἄγων πειθοῖ μεμιγμένην ἀνάγκην, ἣν εἱμαρμένην οἱ πολλοὶ καλοῦσιν· Ἐμπεδοκλῆς δὲ, φιλίαν ὁμοῦ καὶ νεῖκος· Ἡράκλειτος δὲ, παλίντροπον ἁρμονίην κόσμου, ὅκωσπερ λύρης καὶ τόξου. Idem aliquanto poſt, Ἁρμονίη γὰρ ἀφανὴς φανερῆς κρείττων, καθ' Ἡράκλειτον· ἐν ᾗ τὰς διαφορὰς καὶ τὰς ἑτερότητας ὁ μιγνύων θεὸς ἔκρυψε καὶ κατέδυσεν.

Ex eodem.

Σίβυλλα μαινομένῳ στόματι ἀγέλαστα καὶ ἀκαλλώπιστα καὶ ἀμύριστα φθεγγομένη, χιλίων ἐτῶν ἐξικνεῖται τῇ φωνῇ διὰ τὸν θεόν.

Ex eodem.

Ὤναξ οὗ τὸ μαντεῖόν ἐστι τὸ ἐν Δελφοῖς, οὔτε λέγει, οὔτε κρύπτει, ἀλλὰ σημαίνει.

Ex eodem.

Ἡλίου μὴ ὄντος, ἕνεκα τῶν ἄλλων ἄστρων εὐφρόνην ἂν ἤγομεν.

Ex eodem.

Βλὰξ ἄνθρωπος ἐπὶ παντὶ λόγῳ φιλεῖ ἐπτοῆσθαι.

Affertur à Plutarcho hic locus Heracliti, in libello πῶς δεῖ τὸν νέον ποιημάτων ἀκούειν, *& in opuſculo* περὶ τοῦ ἀκούειν: *ſed utrobique perperam ſcriptus eſt in editionibus quæ meam præceſſerunt. nam priore loco pro* ἐπτοῆσθαι *(quod mea ex uet. cod. autoritate habet) legitur* πεποιῆσθαι. *In altero loco pro illo* ἐπτοῆσθαι *habent* παιδεύεσθαι. *ubi ſcribit Plutarchus,* δεῖται γε μὴν οὐδ' αὐτὸ μικρᾶς εὐλαβείας, τάχα δὲ καὶ μείζονος· ὅσῳ οἱ μὲν καταφρονητικοὶ καὶ θρασεῖς

Ex titulo περὶ ἀφροσύνης.

Κακοὶ γίνονται ὀφθαλμοὶ καὶ ὦτα ἀφρόνων ἀνθρώπων, ψυχὰς βαρβάρους ἐχόντων.
Hunc locum paulo aliter ſcriptum habuiſti ſuprà ex Sexto philoſopho.

Ex titulo περὶ σωφροσύνης.

Ἀνθρώποισι πᾶσι μέτεστι γιγνώσκειν ἑαυτοὺς, καὶ σωφρονεῖν.

Ἀνὴρ ὁκόταν μεθυσθῇ, ἄγεται ὑπὸ παιδὸς ἀνήβου σφαλλόμενος, οὐκ ἐπαΐων ὅκη βαίνει, ὑγρὴν τὴν ψυχὴν ἔχων. αὔη ψυχὴ, σοφωτάτη καὶ ἀρίστη.

Ex Plutarcho.

Πυρὸς θάνατος, ἀέρι γένεσις· καὶ ἀέρος θάνατος, ὕδατι γένεσις.
Sic ſuprà habuiſti ex eodem Phyſico, ψυχῇσιν θάνατος, ὕδωρ γενέσθαι· ὕδατι δὲ θάνατος, γῆν γενέσθαι.

Ex eodem.

Ταυτό τ' ἔνι ζῶν καὶ τεθνηκὸς, καὶ τὸ ἐγρηγορὸς καὶ τὸ καθεῦδον, καὶ νέον καὶ γηραιόν. τάδε γὰρ μεταπεσόντα, ἐκεῖνά ἐστι· κἀκεῖνα πάλιν μεταπεσόντα, ταῦτα.

Ex eodem.

Παλίντονος ἁρμονίη κόσμου, ὅκως λύρης καὶ τόξου.
Affertur à Plutarcho in libello de Iſide & Oſiride, pag. 657, meæ editionis. Et rurſus in opuſculo περὶ τῆς ἐν Τι-

Legitur & apud Platonem in Cratylo, λέγει που Ἡράκλειτος ὅτι πάντα χωρεῖ, καὶ οὐδὲν μένει. καὶ ποταμοῦ ῥοῇ ἀπεικάζων τὰ ὄντα, λέγει ὡς δὶς ἐς τὸν αὐτὸν ποταμὸν οὐκ ἂν ἐμβαίης. *Scribit item Plutarchus*, περὶ τοῦ εἶ τοῦ ἐν Δελφοῖς, *pag.698 meæ editionis*, ποταμῷ γὰρ οὐκ ἔστιν ἐμβῆναι δὶς τῷ αὐτῷ, οὐδὲ θνητῆς οὐσίας δὶς ἅψασθαι κατὰ ἕξιν.

Ex Stobæo, titulo περὶ φρονήσεως.

Ὁκόσων λόγους ἤκουσα, οὐδεὶς ἀφικνεῖται ἐς τοῦτο, ὥστε γινώσκειν ἢ γὰρ θεὸς, ἢ θηρίον. ὅτι σοφόν ἐστι πάντων κεχωρισμένον.

Κρύπτειν ἀμαθίην κρέσσον, ἢ ἐς τὸ μέσον φέρειν. *Plutarchus quoque affert cum alibi, tum* ἐν τῷ περὶ τοῦ ἀκούειν, *pag.75. meæ editionis*, τάχα μὲν γὰρ οὐδὲ ἀμαθίαν κρύπτειν ἄμεινον (ὥς φησιν Ἡράκλειτος) ἀλλ᾽ εἰς μέσον τιθέναι καὶ θεραπεύειν.

Ex eodem Stobæo ibidem.

Ἀνθρώποις γίνεσθαι ὁκόσα θέλουσιν, οὐκ ἄμεινον.

Ibidem.

Νοῦσος ὑγείαν ἐποίησεν ἡδὺ καὶ ἀγαθόν· λιμὸς κόρον, κάματος ἀνάπαυσιν.

Σωφρονεῖν ἀρετὴ μεγίστη· καὶ σοφίη, ἀληθέα λέγειν καὶ ποιεῖν κατὰ φύσιν ἐπαΐοντας. ξυνόν ἐστι πᾶσι τὸ φρονεῖν, ξὺν νόῳ λέγοντας. ἰσχυρίζεσθαι χρὴ τῷ ξυνῷ πάντων, ὅκωσπερ νόμῳ πόλις, καὶ πόλις ἰσχυροτέρως. τρέφονται γὰρ πάντες οἱ ἀνθρώπινοι νόμοι ὑπὸ ἑνὸς τοῦ θείου. κρατεῖ γὰρ τοσοῦτον ὁκόσον ἐθέλει, καὶ ἐξαρκεῖ πᾶσι καὶ περιγίνεται.

Ex eodem Diogene..

Καθάπτεται δὲ καὶ τῶν Ἐφεσίων ἐπὶ τῷ τὸν ἑταῖρον ἐκβαλεῖν Ἑρμόδωρον· ἐν οἷς φησὶν,

Ἄξιον Ἐφεσίοις ἡβηδὸν ἀποθανεῖν πᾶσιν, καὶ τοῖς ἀνήβοις τὴν πόλιν καταλιπεῖν· οἵτινες Ἑρμόδωρον ἑωυτῶν ὀνήϊστον ἐξέβαλον· λέγοντες, ἡμέων μηδὲ εἷς ὀνήϊστος ἔστω. εἰ δέ τις τοιοῦτος, ἄλλῃ τε καὶ μετ' ἄλλων.

Cicero Tuſcul. quæſt. lib. 5, Eſt apud Heraclitum phyſicum de principe Epheſiorum Hermodoro: uniuerſos ait Epheſios eſſe morte mulctandos, quòd quum ciuitate expellerent Hermodorum, ita loquuti ſint: Nemo de nobis unus excellat: ſed ſiquis extiterit, alio in loco & apud alios ſit.

Affert idem Diogenes & quandam eius epiſtolam, quam uide infrà, inter alias quæ ſub eius nomine feruntur.

Ex libro de allegoriis Homericis, qui ſub Heraclidis Pontici nomine editus eſt.

Ὁ γοῦν σκοτεινὸς Ἡράκλειτος ἀσαφῆ καὶ διὰ συμβόλων εἰκάζεσθαι δυνάμενα θεολογεῖ τὰ φυσικά· δι' ὧν φησι,

Θεοὶ θνητοί τ' ἄνθρωποι, ἀθάνατοι, ζῶντες τὸν ἐκείνων θάνατον, θνήσκοντες τὴν ἐκείνων ζωήν.

Apud Clementem autem legitur, ὀρθῶς ἄρα εἶπεν Ἡράκλειτος, Ἄνθρωποι, θεοί· θεοί, ἄνθρωποι. λόγος γὰρ αὐτός.

Ex eodem Heraclide.

Ποταμοῖς τοῖς αὐτοῖς ἐμβαίνομέν τε καὶ οὐκ ἐμβαίνομεν· εἶμέν τε, καὶ οὐκ εἶμεν.

Θάνατός ἐστιν ὁκόσα ἐγερθέντες ὁρέομεν· ὁκόσα δὲ εὕδοντες, ὕπνος.

Ex Clemente & Theodoreto.

Ἀξύνετοι ἀκούσαντες κωφοῖς ἐοίκασι. φάτις αὐτοῖσιν μαρτυρεῖ, παρεόντας ἀπεῖναι.

Ex iiſdem.

Μόροι μέζονες μέζονας μοίρας λαγχαίουσι.

Apud Theodoretum perperã legitur μόνοι *pro* μόροι *: ſubiungentem illum locum iſti,*

Ἀρηϊφάτους οἱ θεοὶ τιμῶσι καὶ ἄνθρωποι.

Ex Theodoreto.

Μένει τοὺς ἀποθνήσκοντας ὅσα οὐκ ἔλπονται οὐδὲ δοκέουσιν.

Ex Diogene Laertio.

Μεγαλόφρων δὲ γέγονε [ὁ Ἡράκλειτος] παρ' ὁντιναοῦν, καὶ ὑπερόπτης. ὡς καὶ ἐκ τοῦ συγγράμματος αὐτοῦ δῆλον, ἐν ᾧ φησί,

Πολυμαθίη νόον οὐ διδάσκει. Ἡσίοδον γὰρ ἂν ἐδίδαξε, καὶ Πυθαγόρην, αὖτίς τε Ξενοφάνεά τε καὶ Ἑκαταῖον. εἶναι γὰρ ἓν τὸ σοφὸν, ἐπίστασθαι γνώμην, ἥτε οἱ ἐγκυβερνήσει πάντα διὰ πάντων.

Τόν τε Ὅμηρον ἔφασκεν ἄξιον ἐκ τῶν ἀγώνων ἐκβάλλεσθαι καὶ ῥαπίζεσθαι, καὶ Ἀρχίλοχον ὁμοίως. ἔλεγε δὲ καὶ,

Ὕβριν χρὴ σβεννύειν μᾶλλον ἢ πυρκαϊήν.

καὶ,

Μάχεσθαι χρὴ τὸν δῆμον ὑπὲρ τοῦ νόμου ὅκως ὑπὲρ τείχεος.

Ex eodem.

Οὐ γὰρ φρονέουσι τοιαῦτα πολλοὶ, ὁκόσοι ἐγκυρσεύουσιν· οὐδὲ μαθόντες γινώσκουσιν, ἑωυτοῖσι δὲ δοκέουσι,

κατὰ τὸν γενναῖον Ἡράκλειτον. ἆρ' οὐ δοκεῖ σοι καὶ οὗτος τοὺς μὴ πιστεύοντας ψέγειν;

Ex Clemente & Theodoreto.

Ἀληθὲς δή· οὖν ὂν πάντως, μᾶλλον ἀποδείκνυται τὸ ὑπὸ τοῦ προφήτου εἰρημένον, Ἐὰν μὴ πιστεύσητε, οὐδὲ μὴ συνῆτε. τοῦτο καὶ Ἡράκλειτος ὁ Ἐφέσιος τὸ λόγιον παραφράσας εἴρηκεν,

Ἐὰν μὴ ἔλπηται ἀνέλπιστον, οὐκ ἐξευρήσει, ἀνεξερεύνητον ἐὸν καὶ ἄπορον.

Ita legitur hic locus apud Clementem in uulgata editione: apud Theodoretum autem, εἰ μὴ ἐλπίζητε τὸ ἀνέλπιστον, οὐκ ἐξευρήσετε. *Fortaſſe Clemens ſcripſerat,* ἐὰν μὴ ἔλπησθε ἀνέλπιστον, οὐκ ἐξευρήσετε. *Vtitur autem & alibi Heraclitus uerbo* ἔλπεσθαι *potius quàm* τοῦ ἐλπίζειν. *eſt enim illud magis Ionicum.*

Ex eodem Clemente.

Ἡράκλειτος γοῦν κακίζων φαίνεται τὴν γένεσιν.

Ἐπειδὰν γενόμενοι ζώειν ἐθέλουσι, μόρους τ' ἔχειν· μᾶλλον δὲ ἀναπαύεσθαι. καὶ παῖδας καταλείπουσι μόρους γενέσθαι.

Ex eodem.

Τί δὲ οὐχὶ καὶ Ἡράκλειτος θάνατον τὴν γένεσιν καλεῖ, Πυθαγόρᾳ τε καὶ τῷ ἐν Γοργίᾳ Σωκράτει ἐμφερῶς; ἐν οἷς φησί,

κόσμησιν εἰδὼς οὐχ ἕτερον ὄντα ἐκείνου πως ἔχοντος. ἀλλ' ὅτι μὲν ἀΐδιον τὸν ἐξ ἁπάσης τῆς οὐσίας ἀϊδίως ποιὸν κόσμον ᾔδει, φανερὸν ποιεῖ, λέγων οὕτως,

Κόσμον τὸν αὐτὸν ἁπάντων οὔτέ τις θεῶν οὔτε ἀνθρώπων ἐποίησεν· ἀλλ' ἦν ἀεὶ, καὶ ἔστι, καὶ ἔσται, πῦρ ἀείζωον, ἁπτόμενον μέτρῳ, καὶ ἀποσβεννύμενον μέτρῳ.

Ὅτι δὲ καὶ γενητὸν καὶ φθαρτὸν αὐτὸν εἶναι ἐδογμάτιζεν, μηνύει τὰ ἐπιφερόμενα,

Πυρὸς τροπαὶ πρῶτον θάλασσα· θαλάσσης δὲ τὸ μὲν ἥμισυ, γῆ· τὸ δὲ ἥμισυ, πρηστήρ.

Δυνάμει γὰρ λέγει ὅτι πῦρ ὑπὸ τοῦ διοικοῦντος λόγου καὶ θεοῦ τὰ σύμπαντα δι' ἀέρος τρέπεται εἰς ὑγρὸν, τὸ ὡς σπέρμα τῆς διακοσμήσεως, ὃ καλεῖ θάλασσαν. ἐκ δὲ τούτου αὖθις γίνεται γῆ καὶ οὐρανὸς, καὶ τὰ ἐμπεριεχόμενα. ὅπως δὲ πάλιν ἀναλαμβάνεται καὶ ἐκπυροῦται, σαφῶς διὰ τούτων δηλοῖ,

Θάλασσα διαχέεται καὶ μετρέεται εἰς τὸν αὐτὸν λόγον ὁκοῖος πρόσθεν ἦν ἢ γενέσθαι γῆ. ὁμοίως καὶ περὶ τῶν ἄλλων στοιχείων τὰ αὐτά.

Ex eodem.

Σὺ δὲ ἀλλ' εἰ μὴ προφήτιδος ἐπακούεις, τοῦ γε σοῦ ἄκουσον φιλοσόφου, τοῦ Ἐφεσίου Ἡρακλείτου, τὴν ἀναισθησίαν ὀνειδίζοντος τοῖς ἀγάλμασι·

Καὶ ἀγάλμασι τουτέοισιν εὔχονται, ὁκοῖον εἴ τις δόμοις λεσχηνεύοιτο.

Ἦ γὰρ οὐχὶ τερατώδεις οἱ λίθους προστρεπόμενοι, εἶτα μέντοι καὶ πρὸ τῶν πυλῶν ἱστάντες αὐτοὺς ὡς ἐνεργοῦς;

σωμεν, ψευδόμεθα.

Νῦν γὰρ ῥητότατα καὶ ἐν τούτοις τὸν κοινὸν λόγον κριτήριον ἀποφαίνεται. καὶ τὰ μὲν κοινῇ φησὶ φαινόμενα, πιστά· (ὡς ἂν τῷ κοινῷ κρινόμενα λόγῳ) τὰ δὲ κατ' ἰδίαν ἑκάστῳ, ψευδῆ.

Ex Clemente Alex.

Ὀρφέως δὲ ποιήσαντος,

Ἔστιν ὕδωρ ψυχῇ, θάνατος δ' ὑδάτεσσιν ἀμοιβή·
Ἐκ δὲ ὕδατος γαῖα, τὸ δ' ἐκ γαίας πάλιν ὕδωρ,
Ἐκ τοῦ δὴ ψυχὴ ὅλον αἰθέρα ἀλλάσσουσα·

Ἡράκλειτος ἐκ τούτων συνιστάμενος τοὺς λόγους, ὧδέ πως γράφει,

Ψυχῇσιν θάνατος, ὕδωρ γενέσθαι· ὕδατι δὲ θάνατος, γῆν γενέσθαι. ἐκ γῆς δὲ ὕδωρ γίνεται, ἐξ ὕδατος δὲ ψυχή.

Proclus in Timæum Platonis mentionem eiuſdem loci Heracliti facit: meminit & Philo. Cæterùm Heraclitum maximam ſuorum ſcriptorum partem ex Orpheo mutuatum eſſe, idem Clemens ſcribit, tertia ab eo loco pagina, σιωπῶ δὲ Ἡράκλειτον τὸν Ἐφέσιον, ὃς παρ' Ὀρφέως τὰ πλεῖστα εἴληφεν. *Et Plato in Cratylo, allatis duobus Orphei uerſibus, ſubiungit,* ταῦτ' οὖν σκόπει, ὅτι καὶ ἀλλήλοις συμφωνεῖ, καὶ πρὸς τὰ τοῦ Ἡρακλείτου πάντα τείνει. *Præcedit autem ibi & Homericæ ſententiæ mentio, necnon Heſiodeæ.*

Ex eodem.

Οὐ παραπέμπομαι καὶ τὸν Ἐμπεδοκλέα, ὃς φυσικῶς οὕτως τῆς τῶν πάντων ἀναλήψεως μέμνηται, ὡς ἐσομένης ποτὲ εἰς τὴν τοῦ πυρὸς οὐσίαν μεταβολῆς. σαφέστατα Ἡράκλειτος ὁ Ἐφέσιος ταύτης ἐστὶ τῆς δόξης· τὸν μέν τινα κόσμον, ἀΐδιον εἶναι δοκιμάσας· τὸν δέ τινα, φθειρόμενον· τὸν κατὰ τὴν δια-

εἰδῶν προκύψας, καὶ τῷ περιέχοντι συμβαλὼν, λογικὴν ἐνδύεται δύναμιν.

Ille autem Heracliti *locus affertur & à* Stobæo, *titulo* περὶ ἀφροσύνης, *ita ſcriptus,* Κακοὶ γίνονται ὀφθαλμοὶ καὶ ὦτα ἀφρόνων ἀνθρώπων βαρβάρους ψυχὰς ἐχόντων.

Ex eodem, paulo póſt.

Τοῦτον δὴ τὸν κοινὸν λόγον καὶ θεῖον, καὶ οὗ κατὰ μετοχὴν γινόμεθα λογικοὶ, κριτήριον ἀληθείας φησὶν ὁ Ἡράκλειτος· ὅθεν τὸ μὲν κοινῇ πᾶσι φαινόμενον, τοῦτ' εἶναι πιστόν· (τῷ κοινῷ γὰρ καὶ θείῳ λόγῳ λαμβάνεται) τὸ δέ τινι μόνῳ προσπίπτον, ἄπιστον ὑπάρχειν, διὰ τὴν ἐναντίαν αἰτίαν. ἐναρχόμενος οὖν τῶν περὶ φύσεως ὁ προειρημένος ἀνὴρ, καὶ τρόπον τινὰ δεικνὺς τὸ περιέχον, φησὶ,

Λόγου τοῦ δέοντος ἀξύνετοι γίνονται ἄνθρωποι, καὶ πρόσθεν ἢ ἀκοῦσαι, καὶ ἀκούσαντες τὸ πρῶτον. γινομένων γὰρ κατὰ τὸν λόγον τόνδε ἄπειροι ἐοίκασι, πειρώμενοι ἐπέων καὶ ἔργων τοιούτων ὁκοίων ἐγὼ διηγεῦμαι, κατὰ φύσιν διαιρέων ἕκαστον, καὶ φράζων ὅκως ἔχει. τοὺς δὲ ἄλλους ἀνθρώπους λανθάνει ὁκόσα ἐγερθέντες ποιοῦσιν, ὅκωσπερ ὁκόσα εὕδοντες ἐπιλανθάνονται.

Διὰ τούτων γὰρ ῥητῶς παραστήσας ὅτι κατὰ μετοχὴν τοῦ θείου λόγου πάντα πράττομέν τε καὶ νοοῦμεν, ὀλίγα προδιελθὼν, ἐπιφέρει,

Διὸ δεῖ ἕπεσθαι τῷ ξυνῷ. τοῦ λόγου δ' ἐόντος ξυνοῦ, ζώουσιν οἱ πολλοὶ ὡς ἰδίαν ἔχοντες φρόνησιν. ἡ δ' ἐστὶν οὐκ ἄλλό τι ἀλλ' ἐξήγησις τοῦ τρόπου τῆς τοῦ παντὸς διοικήσεως. διὸ καθ' ὅ,τι ἂν αὐτοῦ τῆς μνήμης κοινωνήσωμεν, ἀληθεύομεν· ἃ δὲ ἂν ἰδιά-

ἘΚ ΤΩΝ ἩΡΑΚΛΕΊΤΟΥ ΤΟΥ͂ ἘΦΕΣΊΟΥ.

HERACLITI EPHESII QVAEDAM.

Ex Sexto philoſopho.

Ὁ δὲ Ἡράκλειτος, ἐπεὶ πάλιν ἐδόκει δυσὶν ὠργανῶσθαι ὁ ἄνθρωπος πρὸς τὴν τῆς ἀληθείας γνῶσιν, αἰσθήσει τε καὶ λόγῳ, τούτων τὴν αἴσθησιν παραπλησίως τοῖς προειρημένοις φυσικοῖς ἄπιστον εἶναι νενόμικε, τὸν δὲ λόγον ὑποτίθεται κριτήριον. ἀλλὰ τὴν μὲν αἴσθησιν ἐλέγχει, λέγων κατὰ λέξιν,

Κακοὶ μάρτυρες ἀνθρώποισιν ὀφθαλμοὶ καὶ
ὦτα βαρβάρους ψυχὰς ἐχόντων.

Ὅπερ ἴσον ἦν, τῶν βαρβάρων ἐστὶ ψυχῶν ταῖς ἀλόγοις αἰσθήσεσι πιστεύειν. τὸν δὲ λόγον, κριτὴν τῆς ἀληθείας ἀποφαίνεται, οὐ τὸν ὁποιονδήποτε, ἀλλὰ τὸν κοινὸν καὶ θεῖον. τίς δ' ἐστὶν οὗτος, συντόμως ὑποδεικτέον. ἀρέσκει γὰρ τῷ φυσικῷ, τὸ περιέχον ἡμᾶς λογικόν τε ὂν καὶ φρενῆρες. Paucis interiectis ſubiungit, Τοῦτον δὴ οὖν τὸν θεῖον λόγον καθ' Ἡράκλειτον δι' ἀναπνοῆς σπάσαντες, νοεροὶ γινόμεθα· καὶ ἐν μὲν ὕπνοις ληθαῖοι, κατὰ δὲ ἔγερσιν πάλιν ἔμφρονες. ἐν γὰρ τοῖς ὕπνοις μυσάντων τῶν αἰσθητικῶν πόρων, χωρίζεται τῆς πρὸς τὸ περιέχον συμφυΐας ὁ ἐν ἡμῖν νοῦς, μόνης τῆς κατὰ ἀναπνοὴν προσφύσεως σωζομένης, οἱονεί τινος ῥίζης· χωρισθείς τε ἀποβάλλει ἣν πρότερον εἶχε μνημονικὴν δύναμιν. ἐν δὲ ἐγρηγορόσι πάλιν διὰ τῶν αἰσθητικῶν πόρων, ὥσπερ διά τινων θυ-

ἀλείφειν καὶ περιβάλλειν καὶ τρέφειν, νόσους καὶ θάνατον ἀπειλοῦντος. ὥστε οὔτε τέλειον ζῶον ὁ ἄνθρωπος, ἀτελὲς δὲ καὶ πολὺ κεχωρισμένον τοῦ τελείου. τὸ δὲ τέλειον καὶ ἄριστον, κρεῖττον μὲν ἂν ὑπάρχοι ἀνθρώπου, καὶ πάσαις ταῖς ἀρεταῖς συμπεπληρωμένον, καὶ παντὸς κακοῦ ἀνεπίδεκτον. τοῦτο δὲ οὐ διοίσει θεοῦ. ἔστιν ἄρα θεός.

Viſum eſt hæc quoque eiuſdem philoſophi, licet ſoluta oratione ſcripta, adiicere: ex Sexto philoſopho, qui nondum editus eſt.

Ὁ δὲ Κλεάνθης οὕτως συνηρώτα,

Εἰ φύσις φύσεως ἐστὶ κρείττων, εἴη αὖ τις ἀρίστη φύσις· εἰ ψυχὴ ψυχῆς ἐστι κρείττων, εἴη αὖ τις ἀρίστη ψυχή· καὶ εἰ ζῷον τοίνυν κρεῖττόν ἐστι ζώου, εἴη αὖ τι κράτιστον ζῷον. οὐ γὰρ εἰς ἄπειρον ἐκπίπτειν πέφυκε τὰ τοιαῦτα. ὥσπερ οὖν οὐδὲ ἡ φύσις ἐδύνατο ἐπ' ἄπειρον αὔξεσθαι κατὰ τὸ κρεῖττον, οὐδ' ἡ ψυχή, οὔτε τὸ ζῷον. ἀλλὰ μὴν ζῷον ζώου κρεῖττόν ἐστιν, ὡς ἵππος χελώνης, εἰ τύχοι, καὶ ταῦρος ὄνου, καὶ λέων ταύρου. πάντων δὲ σχεδὸν τῶν ἐπιγείων ζώων τε σωματικῇ καὶ ψυχικῇ διαθέσει περιέχει τε καὶ κρατιστεύει ὁ ἄνθρωπος. τοίνυν κράτιστον αὖ εἴη ζῷον καὶ ἄριστον. καὶ οὐ πάνυ τι ὁ ἄνθρωπος κράτιστον εἶναι δύναται ζῷον. οἷον εὐθέως ὅτι διὰ κακίας πορεύεται τὸν πάντα χρόνον· εἰ δὲ μή γε, τὸν πλεῖστον. καὶ γὰρ εἴποτε περιγένοιτο ἀρετῆς, ὀψὲ καὶ πρὸς ταῖς τοῦ βίου δυσμαῖς περιγίνεται· ἐπίκηρόν τ' ἐστὶ καὶ ἀσθενές, καὶ μυρίων δεόμενον βοηθημάτων, καθάπερ τροφῆς καὶ σκεπασμάτων, καὶ τῆς ἄλλης τοῦ σώματος ἐπιμελείας, πικροῦ τινος τυράννου τρόπον ἐφεστῶτος ἡμῖν, καὶ τὸν πρὸς ἡμέραν δασμὸν ἀπαιτοῦντος, καὶ εἰ μὴ παρέχοιμεν ὥστε λούειν αὐτὸ καὶ

ſibus diſertiſſimis alloquitur: quos mihi in voſtrum ſermonem mutare permittitur, Ciceronis viri diſertiſſimi exemplo. Si placuerint, boni conſules: ſi diſplicuerint, ſcies me in hoc ſequutum Ciceronis exemplum.

Duc me parens celſique dominator poli
Quocunque placuit. nulla parendi mora eſt:
Aſſum impiger. fac nolle: comitabor gemens,
Malúſque patiar quod pati licuit bono.
Ducunt volentem fata, nolentem trahunt.

Sic viuamus, ſic loquamur, paratos nos inueniat atque impigros fatum. Hic eſt magnus animus qui ſe deo tradit: at contrà ille puſillus ac degener, qui obluctatur, & de ordine mundi malè exiſtimat, & emendare mauult deos quàm ſe.

ΚΛΕΑΝΘΟΥΣ

ἸΑΜΒΕΙ͂Α.

CLEANTHIS

IAMBI.

Addendi aliis eius verſibus quos habes ſuprà.

Ex Stobæo.

Κακουργότερον οὐδὲν διαβολῆς ἐστί πω.
Λάθρα γὰρ ἀπατήσασα τὸν πεπεισμένον,
Μῖσος ἀναπλάττει πρὸς τὸν οὐδὲν αἴτιον.

Ex eodem.

Ὅστις ἐπιθυμῶν ἀνέχετ' αἰσχροῦ πράγματος,
Οὗτος ποιήσει τοῦτ', ἐὰν καιρὸν λάβῃ.

Ex eodem, ibidem.

Πόθεν ποτ' ἄρα γίνεται μοιχῶν γένος;
Ἐκ κριθιῶντος ἀνδρὸς ἐν ἀφροδισίοις.

Eiuſdem philoſophi verſus pulcherrimi è Græcis Latini facti à Seneca extãt apud eum in fine libri XVIII *epiſtolarum. vbi ſcribit,*

Quare impigri atque alacres excipiamus imperia, nec deſeramus hunc operis pulcherrimi curſum, cui quicquid patimur intextum eſt: & ſic alloquamur Iouem, cuius gubernaculo moles iſta dirigitur, quem Cleanthes noſter ver-

Cur iſti facto decus abfuit, aut ratio illi?
Quid mihi prateritum? cur hac ſententia ſedit,
Quam melius mutare fuit? miſeratus egentem,
Cur aliquem fracta perſenſi mente dolorem?
Quid volui quod nolle bonum foret? vtile honeſto
Cur malus antetuli? num dicto aut denique vultu
Perſtrictus quiſquam? cur me natura magis quàm
Diſciplina trahit? ſic dicta & facta per omnia
Ingrediens, ortóque à veſpere cuncta reuoluens,
Offenſus prauis, dat palmam & pramia rectis.

Cicero quoque in ſuo de ſenectute libello ad hunc locum reſpiciens, Catonem ita loquentem inducit, Pythagoreorúmque more, exercendæ memoriæ gratia, quid quoque die dixerim, audierim, egerim, commemoro veſperi.

Necnon Horatius huc reſpexit, in his verſibus ſatyra 4. prioris libri,

—neque enim quum lectulus aut me
Porticus excepit, deſum mihi. rectius hoc eſt:
Hoc faciens, viuam melius: ſic dulcis amicis
Occurram. &c.

ἐξ αὐτοῦ καὶ τῶν περὶ αὐτὸν ἀνασκοπεῖ,

Πῃ παρέβην; τί δ' ἔρεξα; τί μοι δέον οὐκ ἐτελέσθη;

Ex Clemente Alex.

Φημὶ δὴ οὖν ἔπαινον ἢ ψόγον, ἢ ἐπαίνῳ τι ἐοικὸς ἢ ψόγῳ, μάλιστα πάντων τοῖς ἀνθρώποις ἀναγκαιότατα φάρμακα. οἱ μὲν οὖν δυσίατοι, καθάπερ ὁ σίδηρος πρὸς τοῦ πυρὸς καὶ σφύρας καὶ ἄκμονος, τουτέστιν ἀπειλῆς, ἐλέγχου, ἐπιτιμήσεως ἐλαύνονται· οἱ δὲ αὐτῇ προσέχοντες τῇ πίστει, οἷον αὐτοδίδακτοι καὶ προαιρετικοί, αὔξονται τῷ ἐπαίνῳ. Ἀρετὰ γὰρ ἐπαινεομένα δένδρον ὣς ἀέξεται. καί μοι δοκεῖ συνεὶς τοῦτο ὁ Σάμιος παραγγέλλειν Πυθαγόρας,

Δειλὰ μὲν ἐκπρήξας, ἐπιπλήσσεο· χρηστὰ δέ, τέρπου.

Τὸ δὲ ἐπιπλήσσειν, καὶ νουθετεῖν καλεῖται. τὸ δὲ ἐτυμολογεῖται ἡ νουθέτησις, νοῦ ἐνθηματισμός· ὡς εἶναι τὸ ἐπιπληκτικὸν εἶδος, νοῦ περιποιητικόν.

Viſum eſt autem ſubiungere & paraphraſin pulcherrimam, ſeu interpretationem paraphraſticam, verſus proximè præcedentis, & cæterorum quatuor, qui totam ſententiam conficiunt: horum videlicet,

Μηδ' ὕπνον μαλακοῖσιν ἐπ' ὄμμασι προσδέξασθαι,
Πρὶν τῶν ἡμερινῶν ἔργων τρὶς ἕκαστον ἐπελθεῖν.
Πῆ παρέβην; τί δ' ἔρεξα; τί μοι δέον οὐκ ἐτελέσθη;
Ἀρξάμενος δ' ἀπὸ πρώτου, ἐπέξιθι· καὶ μετέπειτα
Δειλὰ μὲν ἐκπρήξας, ἐπιπλήσσεο· χρηστὰ δέ, τέρπου.

Ita enim hæc paraphraſticè interpretatus eſt is cuius extant de viro bono verſus in calce illius ipſius idyllij quod de eo ſcripſit,

Nec prius in dulcem declinat lumina ſomnum,
Omnia quam longi reputauerit acta diei:
Quæ prætergreſſus: quid geſtum in tempore, quid non.

Quæ ſequuntur Pythagoræ carmina, inter ea reperies quæ aurea vocantur. Ideo autem hîc quoque ponere hæc paucula placuit, vt & doctam eorũ explicationem acciperes, & cætera quoque quibus permixta ſunt, minimè ſuſpecta haberes.

Ex Proclo.

Καὶ τοῦτ' ἄρα ἦν ὃ καὶ εἰς τὸν ἀριθμὸν Πυθαγόρειος ὕμνος ἔλεγεν· ὅτι πρόεισι γὰρ Μουνάδος ἐκ κευθμῶνος ἔστ' ἂν ἵκηται Τετράδ' ἐπὶ ζαθέην, ἣ τίκτει δὲ αὐτὴν τὴν δεκάδα μητέρα πάντων οὖσαν. Οὕτω δὴ καὶ αὐτὴν τὴν τετρακτὺν
Παγὰν ἀενάου Φύσεως
ὕμνησεν ὁ τῶν χρυσῶν ἐπῶν πατήρ.

Ex Plutarcho.

Καλῶς δ' οἱ Πυθαγόρειοι παρεκελεύσαντο, λέγοντες,
Ὅσα τε δαιμονίῃσι τύχαις βροτοὶ ἄλγε' ἔχουσιν,
Ὧν ἂν μοῖραν ἔχῃς, ταύτην ἔχε, μηδ' ἀγανάκτει.
Ἀνδρῶν γάρ ἐστιν ἐναρέτων τε καὶ σοφῶν, Ἐν τοῖς κακοῖσι μὴ τεθυμῶσθαι θεοῖς.

Ex eodem.

Νοσῶν τε ὁ ἄθεος ἐκλογίζεται καὶ ἀναμιμνήσκεται πλησμονὰς αὐτοῦ καὶ οἰνώσεις, καὶ ἀταξίας περὶ δίαιταν, ἢ κόπους ὑπερβάλλοντας, ἢ μεταβολὰς ἀέρων ἀήθεις καὶ ἀτόπους· ἔπειτα προσκρούσας ἐν πολιτείαις, καὶ περιπεσὼν ἀδοξίαις πρὸς ὄχλον, ἢ διαβολαῖς πρὸς ἡγεμόνα, τὴν αἰτίαν

ἐπείπερ ἐπ᾽ αὐτὸν φθάσαντες, πάλιν ἀναλύομεν ἐπὶ τὴν μονάδα, καὶ ἐξ ὑπαρχῆς ποιούμεθα τὰς ἀριθμήσεις. Πηγὴν τε ἀενάου φύσεως ῥιζώματ᾽ ἔχουσαν εἰρήκασιν αὐτὸν, διὰ τὸ κατ᾽ αὐτοὺς ἐν αὐτῷ τὸν λόγον τῆς ἁπάντων κεῖσθαι συστάσεως.

Afferuntur illa duo carmina iuriſiurandi Pythagorici & à Plutarcho. Sciendum eſt autem, & inter Pythagoræ carmina quæ aurea uocantur (quæ paulo ante habes) prius extare, unà cum poſterioris priore duntaxat parte. Ibi enim in his uerbis, Παγὰν ἀενάου φύσεως, *clauditur ſententia: at carmen ipſum clauditur his uerbis,* ἀλλ᾽ ἔρχευ ἐπ᾽ ἔργον, *quæ iunguntur proximè ſequentibus.*

Ex Diogene Laertio.

Φησὶ δὲ Ἡρακλείδης ὁ τοῦ Σαραπίωνος ἐν τῇ Σωτίωνος ἐπιτομῇ γεγραφέναι αὐτὸν [τὸν Πυθαγόραν] καὶ περὶ τοῦ ὅλου ἐν ἔπεσι δεύτερον τὸν ἱερὸν λόγον οὗ ἡ ἀρχή,

Ὦ νέοι ἀλλὰ σέβεσθε μεθ᾽ ἡσυχίας τάδε πάντα.

Ex Sexto philoſopho.

Ἔνθεν καὶ παρῄνουν οὗτοι οἱ φιλόσοφοι ἀπέχεσθαι τῶν ἐμψύχων· καὶ ἀσεβεῖν ἔφασκον τοὺς ἀνθρώπους,

Βωμὸν ἐρεύθοντας μακάρων θερμοῖσι φόνοισι.

Etiam ſequentes duo uerſus eſſe Pythagoræ ſeu Pythagoreorum creduntur: quanuis priorem quidam Orpheo, quidam Empedocli adſcribant.

Δειλοὶ πάνδειλοι κυάμων ἄπο χεῖρας ἔχεσθε.
Ἴσον τοι κυάμους φαγέειν κεφαλάς τε τοκήων.

τὰς ἰδέας. ἐκεῖ γὰρ ἡ τετρὰς, ἀπὸ τῆς μονάδος προελθοῦσα τῆς νοητῆς, καὶ πληροῦσα τὴν δεκάδα τὴν δημιουργικήν.

--πρόεισιν [γὰρ] ὁ θεῖος ἀριθμὸς

(ὥς φησιν ὁ Πυθαγόρειος εἰς αὐτὸν ὕμνος)

Μουνάδος ἐκ κευθμῶνος ἀκηράτου, ἔστ' ἂν ἵκηται
Τετράδ' ἐπὶ ζαθέην, ἣ δὴ τέκε μητέρα πάντων,
Πανδοχέα, πρέσβειραν, ὅρον περὶ πᾶσι τιθεῖσαν,
Ἄτροπον, ἀκαμάτην δεκάδα· κλείουσί μιν ἁγνήν.

Μονάδα μὲν ἀκήρατον λέγων, καὶ κευθμῶνα τῆς μονάδος, τὴν ἑνοειδῆ καὶ κρύφιον τοῦ ἑνὸς ὄντος αἰτίαν· τετράδα δὲ ζαθέην, τὴν τοῦ νοητοῦ πλήθους ἔκφασιν, ἣν ἡ διὰς ἐξέφηνεν, ἡ μέση τῆς μονάδος καὶ τετράδος· δεκάδα δὲ, αὐτὸν τὸν κόσμον τὸν πάντων δεχόμενον τῶν θείων ἀριθμῶν εἰκόνας, ἄνωθεν εἰς αὐτὸν ἐνδοθείσας.

Ex Sexto philoſopho.

Καθόλου μὲν οὖν οἱ ἀπὸ τῶν μαθημάτων Πυθαγορικοὶ μεγάλην ἀπονέμουσι δύναμιν τοῖς ἀριθμοῖς, ὡς τῆς τῶν ὅλων φύσεως κατ' αὐτοὺς διοικουμένης. ὅθεν καὶ ἀεί ποτε ἐπεφώνουν τὸ,

--ἀριθμῷ δέ τε πάντ' ἐπέοικεν.

ὀμνύοντες οὐ μόνον τὸν ἀριθμὸν, ἀλλὰ καὶ τὸν ὑποδείξαντα αὐτοῖς τοῦτον, Πυθαγόραν, ὡς θεὸν, διὰ τὴν ἀριθμητικὴν δύναμιν λέγοντες,

Οὐ μὰ τὸν ἁμετέρᾳ ψυχᾷ παραδόντα τετρακτὺν
Παγὰν ἀενάου φύσεως ῥιζώματ' ἔχουσαν.

Τετρακτὺς δὲ προσηγορεύετο παρ' αὐτοῖς ὁ ἐκ τῶν πρώτων ἀριθμῶν συγκείμενος τέταρτος ἀριθμός. ἓν γὰρ καὶ δύο καὶ τρία καὶ τέσσαρα, δέκα γίνεται· ὅς ἐστι τελειότατος ἀριθμός.

PYTHAGORAE, ſeu Pythagoreorum alia carmina.

Ex Iuſtino Martyre.

Allatis carminibus Orphei, quibus maieſtas diuina deſcribitur (quæ habes ſuprà, inter alia, pag. 79) ſubiungit,

Καὶ ταῦτα οὕτως φράζει ὡς αὐτόπτης γεγονὼς τοῦ μεγέθους θεοῦ. κοινωνεῖ δ' αὐτῷ καὶ Πυθαγόρας, ἐν οἷς γράφει,

Εἴτις ἐρεῖ, Θεός εἰμι, πάρεξ ἑνὸς, οὗτος ὀφείλει
Κόσμον ἴσον τούτῳ στήσας εἰπεῖν, ἐμὸς οὗτος.
Κ' οὐχὶ μόνον στήσας εἰπεῖν ἐμὸς, ἀλλὰ κατοικεῖν
Αὐτὸς ἐν ᾧ πεποίηκε, πεποίηται δ' ὑπὸ τοῦδε.

Ex Proclo.

Καὶ οὕτως εἰς τὴν τετράδα κατηντήσαμεν. καὶ τοῦτο ἄρα ἦν ὃ καὶ εἰς τὸν ἀριθμὸν ὁ Πυθαγόρειος ὕμνος ἔλεγε, ὅτι προέεισι μὲν

Μουνάδος ἐκ κευθμῶνος * ἔστ' ἂν ἵκηται
Τετράδ' ἐπὶ ζαθέην.

Τίκτει δὲ αὐτὴ τὴν δεκάδα, μητέρα πάντων οὖσαν. οὕτω δὴ καὶ αὐτὴν τὴν τετρακτὺν, παγὰν ἀενάου φύσεως ὕμνησεν ὁ τῶν χρυσῶν ἐπῶν πατήρ.

Ex eodem, idem locus.

Εἰ μὲν οὖν περὶ νοερᾶς τινος τάξεως ἐποιεῖτο τὸν λόγον ὁ Τίμαιος, ἄλλον ἂν εἶπεν ἀριθμόν· ἢ ἑβδομαδικὸν, ἢ δεκαδικόν· ἐπειδὴ δὲ περὶ τῆς νοητῆς αἰτίας τῶν ἰδεῶν τῆς περιεχούσης πάντα ὅσα νοητὰ ζῶα, τέτταρας εἶναι φησὶ τὰς προ-

Ἄλλοτ' ἐπ' ἄλλα φέρονται, ἀπείρονα πήματ' ἔχοντες.
Λυγρὴ γὰρ συνοπαδὸς ἔρις βλάπτουσα λέληθε
Σύμφυτος, ἣν οὐ δεῖ προάγειν, εἴκοντα δὲ φεύγειν.
Ζεῦ πάτερ, ἦ πολλῶν γε κακῶν λύσειας ἅπαντας,
Ἢ πᾶσιν δείξαις οἵῳ τῷ δαίμονι χρῶνται.
Ἀλλὰ σὺ θάρσει, ἐπεὶ θεῖον γένος ἐστὶ βροτοῖσιν,
Οἷς ἱερὰ προφέρουσα φύσις δείκνυσιν ἕκαστα.
Ὧν εἴ σοί τι μέτεστι, κρατήσεις ὧν σε κελεύω,
Ἐξακέσας, ψυχὴν δὲ πόνων ἀπὸ τῶνδε σαώσεις.
Ἀλλ' εἴργου βρωτῶν ὧν εἴπομεν, ἔν τε καθαρμοῖς,
Ἔν τε λύσει ψυχῆς κρίνων· καὶ φράζευ ἕκαστα,
Ἡνίοχον γνώμην στήσας καθύπερθεν ἀρίστην.
Ἢν δ' ἀπολείψας σῶμα, ἐς αἰθέρ' ἐλεύθερον ἔλθῃς,
Ἔσεαι ἀθάνατος θεὸς, ἄμβροτος, οὐκ ἔτι θνητός.

Πρῆσσε δὲ ταῦθ' ἅ σε μὴ βλάψῃ· λόγισαι δὲ πρὸ ἔργου.
Μηδ' ὕπνον μαλακοῖσιν ἐπ' ὄμμασι προσδέξασθαι,
Πρὶν τῶν ἡμερινῶν ἔργων τρὶς ἕκαστον ἐπελθεῖν·
Πῆ παρέβην; τί δ' ἔρεξα; τί μοι δέον οὐκ ἐτελέσθη;
Ἀρξάμενος δ' ἀπὸ πρώτου ἐπέξιθι· καὶ μετέπειτα,
Δειλὰ μὲν ἐκπρήξας, ἐπιπλήσσεο· χρηστὰ δὲ, τέρπου.
Ταῦτα πόνει, ταῦτ' ἐκμελέτα· τούτων χρὴ ἐρᾶν σε·
Ταῦτά σε τῆς θείης ἀρετῆς εἰς ἴχνια θήσει,
Ναὶ μὰ τὸν ἁμετέρᾳ ψυχᾷ παραδόντα τετρακτὺν,
Παγὰν ἀενάου φύσεως. ἀλλ' ἔρχου ἐπ' ἔργον,
Θεοῖσιν ἐπευξάμενος τελέσαι. τούτων δὲ κρατήσας,
Γνώσῃ ἀθανάτων τε θεῶν θνητῶν τ' ἀνθρώπων
Σύστασιν, ᾗ τε ἕκαστα διέρχεται, ᾗ τε κρατεῖται·
Γνώσῃ δ' ἣ θέμις ἐστὶ φύσιν περὶ παντὸς ὁμοίην·
Ὥστε σε μήτε ἄελπτ' ἐλπίζειν, μήτε τι λήθειν.
Γνώσῃ δ' ἀνθρώπους αὐθαίρετα πήματ' ἔχοντας.
Τλήμονες, οἵτ' ἀγαθῶν πέλας ὄντων οὐκ ἐσορῶσιν,
Οὔτε κλύουσι· λύσιν δὲ κακῶν παῦροι συνίσασι.
Τοίη μοῖρα βροτῶν βλάπτει φρένας· οἱ δὲ κυλίνδροις

Ὅσα τε δαιμονίῃσι τύχαις βροτοὶ ἄλγε' ἔχουσιν,
Ὧν ἂν μοῖραν ἔχῃς, πρᾴως φέρε, μηδ' ἀγανάκτει.
Ἰᾶσθαι δὲ πρέπει καθόσον δύνῃ. ὧδε δὲ φράζευ·
Οὐ πάνυ τοῖς ἀγαθοῖς τούτων πολὺ μοῖρα δίδωσι.
Πολλοὶ δ' ἀνθρώποισι λόγοι δειλοί τε καὶ ἐσθλοὶ
Προσπίπτουσ', ὧν μήτ' ἐκπλήσσεο, μήτ' ἄρ' ἐάσῃς
Εἴργεσθαι σαυτόν. ψεῦδος δ' ἤνπερ τι λέγηται,
Πρᾴως εἶχ'· ὃ δέ τοι ἐρέω, ἐπὶ παντὶ τελείσθω.
Μηδεὶς μήτε λόγῳ σε παρείπῃ, μήτε τι ἔργῳ,
Πρῆξαι μηδ' εἰπεῖν ὅ,τι τοι μὴ βέλτερόν ἐστι.
Βουλεύου δὲ πρὸ ἔργου, ὅπως μὴ μωρὰ πέληται.
Δειλοῦ τοι πρήσσειν τε λέγειν τ' ἀνόητα πρὸς ἀνδρός.
Ἀλλὰ τάδ' ἐκτελέειν ἅ σε μὴ μετέπειτ' ἀνιήσῃ.
Πρῆσσε δὲ μηδὲν τῶν μὴ ἐπίστασαι, ἀλλὰ διδάσκευ
Ὅσα χρεὼν· καὶ τερπνότατον βίον ὧδε διάξεις.
Οὐδ' ὑγιείης τῆς περὶ σῶμ' ἀμέλειαν ἔχειν χρή,
Ἀλλὰ ποτοῦ τε μέτρον καὶ σίτου γυμνασίων τε
Ποιεῖσθαι. μέτρον δὲ λέγω τόδ' ὃ μή σ' ἀνιήσῃ,
Εἰθίζου δὲ δίαιταν ἔχειν καθάρειον, ἄθρυπτον. (σχει.
Καὶ πεφύλαξό γε ταῦτα ποιεῖν ὁπόσα φθόνον ἴ-
Μὴ δαπανᾶν παρὰ καιρὸν, ὁποῖα καλῶν ἀδαήμων·
Μηδ' ἀνελεύθερος ἴσθι. μέτρον δ' ἐπὶ πᾶσιν ἄριστον.

ΠΥΘΑΓΟΡΟΥ ΧΡΥΣΑ ΕΠΗ.

PYTHAGORAE AVREA CARMINA.

Ἀθανάτους μὲν πρῶτα θεούς, νόμῳ ὡς διάκειται,
Τίμα· καὶ σέβου ὅρκον, ἔπειθ' ἥρωας ἀγαυούς.
Τούς τε καταχθονίους σέβε δαίμονας, ἔννομα ῥέζων·
Τούς τε γονεῖς τίμα, τούς τ' ἄγχιστ' ἐκγεγαῶτας.
Τῶν δ' ἄλλων ἀρετῇ ποιεῦ φίλον ὅστις ἄριστος·
Πραέσι δ' εἶκε λόγοις, ἔργοισί τ' ἐπωφελίμοισι.
Μηδ' ἔχθαιρε φίλον σὸν ἁμαρτάδος εἵνεκα μικρῆς,
Ὄφρα δύνῃ· δύναμις γὰρ ἀνάγκης ἐγγύθι ναίει.
Ταῦτα μὲν οὕτως ἴσθι· κρατεῖν δ' ἐθίζεο τῶνδε,
Γαστρὸς μὲν πρώτιστα, καὶ ὕπνου, λαγνείης τε,
Καὶ θυμοῦ. πρήξῃς δ' αἰσχρόν ποτε μήτε μετ' ἄλλου,
Μήτ' ἰδίῃ· πάντων δὲ μάλιστ' αἰσχύνεο σαυτόν.
Εἶτα δικαιοσύνην ἄσκει ἔργῳ τε λόγῳ τε.
Μηδ' ἀλογίστως σαυτὸν ἔχειν περὶ μηδὲν ἔθιζε·
Ἀλλὰ γνῶθι μὲν ὡς θανέειν πέπρωται ἅπασι,
Χρήματα δ' ἄλλοτε μὲν κτᾶσθαι φιλεῖ, ἄλλοτ' ὀλέσθαι.

Καὶ,

Ἑπτὰ δὲ πάντα τέτυκται ἐν οὐρανῷ ἀστερόεντι,
Ἐν κύκλοισι φανέντ᾽ ἐπιτελλομένοις ἐνιαυτοῖς.

g.i.

ΛΙ'ΝΟΥ Ε'ΠΗ.

LINI CARMINA.

Ex Stobæo.

Φράζεο δή, σπουδὴν ἐντυνάμενος δι' ἀκοῆς
Μύθων ἡμετέρον ἀτραπὸν περὶ παντὸς ἀληθῆ,
Κῆρας ἀπωσάμενος πολυπήμονας, αἵτε βεβήλων
Ὄχλον ἀνιστῶσαι, ἄταις περὶ πάντα πεδῶσι
Παντοίαις, μορφαῖν χαλεπῶν ἀπατήματ' ἔ-
χουσαι.
Τὰς μὲν ἀπὸ ψυχῆς εἴργειν φυλακῇσι νόοιο.
Οὗτος γάρ σε καθαρμὸς ὄντως δικαίως ὁσιώσει,
Εἵκεν ἀληθείῃ μισέοις ὀλβὸν γένος αὐτῶν.
Ἤδη μὲν πρώτις' αἰσχρὰν δώτειραν ἁπάντων,
Ἣν ἐπιθυμία ἡνιοχεῖ μάργοισι χαλινοῖς.

Ex eodem.

Ἔλπεσθαι χρὴ πάντ'· ἐπεὶ οὐκ ἔς' οὐδὲν ἄελπτον.
Ῥάδια πάντα θεῷ τελέσαι, καὶ ἀνήνυτον οὐδέν.

Ex Ariſtobulo.

Ἑβδομάτῃ δή οἱ τετελεσμένα πάντα τέτυκται.

Καὶ πάλιν,

Ἑβδόμη εἰν ἀγαθοῖς, καὶ ἑβδόμη ἐστὶ γενέθλη·
Ἑβδόμη ἐν πρώτοισι, καὶ ἑβδόμη ἐστὶ τελείη.

Ex Pauſania.

Τὴν δὲ πληγὴν Ἀθηναῖοι τὴν ἐν Αἰγὸς ποταμοῖς οὐ μετὰ τοῦ δικαίου συμβῆναι σφίσιν ὁμολογοῦσι. προδοθῆναι γὰρ ἐπὶ χρήμασιν ὑπὸ τῶν στρατηγησάντων. Τυδέα δὲ εἶναι καὶ Ἀδείμαντον οἳ τὰ δῶρα ἐδέξαντο παρὰ Λυσάνδρου. καὶ ἐς ἀπόδειξιν τοῦ λόγου, Σιβύλλης παρέχονται τὸν χρησμὸν,

Καὶ τότ' Ἀθηναίοισι βαρύστονα κήδεα θήσει
Ζεὺς ὑψιβρεμέτης, οὗπερ κράτος ἐστὶ μέγιστον,
Νηυσὶ φέρει πολέμοιο μάχην καὶ δηϊοτῆτα
Ὀλλυμέναις δολεροῖσι τρόποις, κακότητι νομήων.

Τὰ δὲ ἔπεα ἐκ Μουσαίου χρησμῶν μνημονεύουσι,

Καὶ γὰρ Ἀθηναίοισιν ἐπέρχεται ἄγριος ὄμβρος,
Ἡγεμόνων κακότητι. παραίφασις δέ τις ἔσται
Ἥ γ' ἄλις ἠμύσουσι πόλιν, τίσουσι δὲ ποινήν.

Ex Ariſtotele.

Φησὶ γοῦν καὶ Μουσαῖος εἶναι
--βροτοῖς ἥδιστον ἀείδειν.

Ex Ariſtotele.

Ὁ δὲ αἰετὸς ὠὰ μὲν τίκτει τρία, ἐκλέπει δὲ τούτων τὰ δύο, ὥσπερ ἐστὶ καὶ ἐπὶ τοῖς λεγομένοις Μουσαίου ἔπεσι,

Ὃς τρία μὲν τίκτει, δύο δ' ἐκλέπει, ἓν δ' ἀλεγίζει.

ΜΟΥΣΑΙΟΥ ΕΠΗ.

MVSAEI CARMINA.

Ex Clemente Alex.

Γράψαντός τι Μουσαίου,

Ὡς αἰεὶ τέχνη μέγ' ἀμείνων ἰσχύος ἐστὶν,

Ὅμηρος λέγει, Μήτι τοι δρυτόμος περιγίνεται ἠὲ βίηφι.
Πάλιν τοῦ Μουσαίου ποιήσαντος,

Ὡς δ' αὔτως καὶ φύλλα φύει ζείδωρος ἄρουρα·
Ἄλλα μὲν ἐν μελίῃσιν ἀποφθίνει, ἄλλα δὲ φύει·
Ὡς δὲ καὶ ἀνθρώπου γενεὴ καὶ φύλλον ἑλίσσει.

Ὅμηρος μεταγράφει,

Φύλλα τὰ μέν τ' ἄνεμος χαμάδις χέει, ἄλλα δέ θ' ὕλη
Τηλεθόωσα φύει, ἔαρος δ' ἐπιγίνεται ὥρη·
Ὡς ἀνδρῶν γενεὴ, ἡ μὲν φύει, ἡ δ' ἀπολήγει.

Ex eodem.

Ἡδὺ δὲ καὶ τὸ πυθέσθαι ὅσα θνητοῖσιν ἔδειμαν
Ἀθάνατοι· δειλῶν τε καὶ ἐσθλῶν τέκμαρ ἐναργές.

Hos enim duos uerſus, qui apud Heſiodum extant ἐπὶ τοῦ Μελάμποδος, dicit eum à Muſæo accepiſſe ſed κατὰ λέξιν. Eius enim uerba ſunt, παρὰ Μουσαίου λαβὼν τοῦ ποιητοῦ κατὰ λέξιν.

διοικουμένων. ἐξηρτημένη δ' ἐκεῖθεν καὶ ἀπῃωρημένη, φοιτᾷ διὰ πάντων ἀκωλύτως καὶ πάντα ἐμπνεῖ. δι' ἣν τὰ ἄψυχα, ψυχῆς μετέχει τινός, καὶ τὰ φθειρόμενα μένει διαιωνίως ἐν τῷ κόσμῳ, ταῖς ἐν αὐτῇ τῶν εἰδῶν αἰτίαις συνεχόμενα.

Ἀρχὴ δ' αὖ φύσις ἀκαμάτη κόσμων τε καὶ ἔργων,

φησὶ τὸ λόγιον,

Οὐρανὸς ὄφρα θέῃ δρόμον ἀΐδιον κατασύρων,

καὶ τὰ ἑξῆς.

Ex eodem.

Ὃ γὰρ εἶπε περὶ τῆς μονάδος τῶν νέων θεῶν ὁ Ὀρφεύς,

Κραῖνε μὲν οὖν Ζεὺς πάντα πατήρ, Βάκχος δ'
ἐπέκραινε,

τοῦτο καὶ περὶ τῶν νέων θεῶν ῥητέον, ὅτι δὴ τὴν δημιουργίαν ἐπιτελοῦσι τοῦ πατρὸς, ἣν ἐκεῖνος αὐτῷ τῷ νοεῖν ὑπέστησεν. ὥσπερ δή φησι καὶ τὸ λόγιον,

Ταῦτα πατὴρ ἐνόησε, βροτὸς δέ οἱ ἐψύχωτο.

καὶ πέπλασται οὖν τὰ θνητὰ καὶ ἐψύχωται κατ' αὐτὴν μόνην τὴν δημιουργικὴν νόησιν· οἱ δὲ νέοι θεοὶ τὴν ὁλικὴν ἐκείνου ποίησιν ἐκφαίνουσιν, διὰ τῆς ἑαυτῶν ἐκφανοῦς δημιουργίας πληρούμενοι τῆς δημιουργικῆς μονάδος.

Ex eodem.

Τῷ πυρὶ γὰρ βροτὸς ἐμπελάσας θεόθεν φάος
ἕξει.

Ex eodem.

Δηθύνοντι βροτῷ κραιπνοὶ μάκαρες πελέθουσι.

Affertur hic uerſus non multo poſt proximè præcedentem, uidetúrque itidem eſſe ἐκ τοῦ λογίου.

Ex eodem Proclo.

Ὡς γὰρ εἴρηται πρότερον, νοῦν ἄνευ ψυχῆς ἀδύνατον παραγίνεσθαί τῳ. τοῦτο δὲ ὅμοιον τῷ παρ' Ὀρφεῖ,

—γλυκερὸν γὰρ τέκος Διὸς ἐξεκαλεῖτο.

τοῦτο δὲ ἦν ὁ κοσμικὸς νοῦς, θεῖος ὤν, κατὰ τὸν ἐν τῷ Διὶ μείναντα προελθών. οὕτω δὲ καὶ ἡ θεοπαράδοτος θεολογία φησὶ συμπεπληρῶσθαι τὸν κόσμον ἐκ τῶνδε τῶν τριῶν. λέγει γοῦν ἡ ψυχὴ περὶ τοῦ Διὸς ἐπέκεινα τοῦ δημιουργήσαντος τὸ πᾶν,

—μετὰ δὴ πατρικὰς διανοίας
Ψυχὴ ἐγὼ ναίω, θερψήχουσα τὰ πάντα. κατέθετο γὰρ

Νοῦν μὲν ἐνὶ ψυχῇ, ψυχὴν δ' ἐνὶ σώματι ἀργῷ,
Ἡμέας ἐγκατέθηκε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε.

Καὶ τοῦ Πλάτωνος τοῖς λόγοις μαρτυροῦντος, ὅταν θεόν τε αὐτὸν, πατέρα καλῇ, καὶ τὰς ψυχὰς παραδιδῷ γεννῶντα, καὶ εἰς ἀνδρῶν πέμποντα γένεσιν, κατὰ τὸν προσφόρον βίον.

Ex eodem.

Ἡ τοίνυν φύσις, ἐσχάτη μὲν ἐστι τῶν τὸ σωματοειδὲς τοῦτο καὶ αἰσθητὸν δημιουργούντων αἰτίων, καὶ τὸ πέρας τοῦ τῶν ἀσωμάτων οὐσιῶν πλάτους· πλήρης δὲ λόγων καὶ δυνάμεων δι' ὧν κατευθύνει τὰ ἐγκόσμια. καὶ θεὸς μὲν τῷ ἐκθεοῦσθαι, καὶ οὐκ αὐτόθεν ἔχουσα τὸ εἶναι θεός. καὶ γὰρ τὰ θεῖα σώματα θεοὺς καλοῦμεν, ὡς ἀγάλματα τῶν θεῶν. ποδηγετοῦσα δὲ τὸν ὅλον κόσμον ταῖς ἑαυτῆς δυνάμεσι, καὶ τὸν μὲν οὐρανὸν τῇ ἑαυτῆς ἀκρότητι συνέχουσα, τὴν δὲ γένεσιν διὰ τοῦ οὐρανοῦ κυβερνῶσα, πανταχοῦ δὲ τὰ μερικὰ συνυφαίνουσα τοῖς ὅλοις. τοιαύτη δὲ οὖσα, προελήλυθεν ἀπὸ τῆς ζωογόνου θεᾶς,

Νώτοις δ' ἀμφὶ θεᾶς Φύσις ἄπλετος ἠώρηται,

ἀφ' ἧς πᾶσα ζωὴ πρόεισιν, ἥ τε νοερὰ καὶ ἡ ἀχώριστος τῶν

Qui ſequuntur verſus, à Proclo afferuntur, partim ſub λογίων, vel λογίου, partim ſub θεολογίας vel μυσταγωγίας θεοπαραδότου titulo: & petita hinc teſtimonia cum Orphicis interdum coniungit.

Εἰ δ' οὖν καὶ ταῦτά τις εἰς τὴν Ὁμήρου διάνοιαν ἀναπέμπειν ἐθέλοι, πάντως οὐκ ἀπορήσει λόγου, συμφωνῶν μὲν ταῖς ἱερατικαῖς ἁπάσαις πραγματείαις, συμφωνῶν δὲ ταῖς τελεταῖς καὶ τοῖς μυστηρίοις, καὶ ταῖς τῶν θεῶν ἐπιφανείαις· ἃς ὄναρ τε καὶ ὕπαρ γινομένας ἄνωθεν ἡ τῶν ἀνθρώπων φήμη παρεδέξατο. ἐν ἅπασι γὰρ τούτοις οἱ θεοὶ πολλὰς μὲν ἑαυτῶν προτείνουσι μορφὰς, πολλὰ δὲ σχήματα ἐξαλλάττοντες φαίνονται. καὶ τοτὲ μὲν ἀτύπωτον αὐτῶν προβέβληται φῶς, τοτὲ δὲ εἰς ἀνθρώπου μορφὴν ἐσχηματισμένον, τοτὲ δὲ εἰς ἀλλοῖον τύπον προεληλυθός. καὶ ταῦτα καὶ ἡ θεοπαράδοτος μυσταγωγία παραδίδωσι. ταῦτα γάρ φησιν ἐπιφωνήσασα,

Πῦρ ἴκελον σκιρτηδὸν ἐπ' ἠέρος οἶδμα τιταῖνον
Ἢ καὶ πῦρ ἀτύπωτον ὅθεν φανὴν προθέουσαν,
Ἢ φῶς πλούσιον ἀμφιγύην ῥιζαῖον ἑλιχθέν.
Ἀλλὰ καὶ ἵππον ἰδεῖν φωτὸς πλέον ἀστράπτοντα,
Ἢ καὶ παῖδα θοοῖς νώτοις ἐποχούμενον ἵππου,
Ἔλπυρον, ἢ χρυσῷ πεπυκασμένον, ἢ πάλι γυμνόν,
Ἢ καὶ τοξεύοντα καὶ ἑστηῶτ' ἐπὶ νώτοις,

καὶ ὅσα τούτοις ἐφεξῆς τὰ λόγια προστίθησιν, οὔτε ἀλλοίωσιν, οὔτε ποικιλίαν, οὔτε μεταβολὴν ἐπὶ τὸ θεῖον ἀναπέμποντα ποτὲ, ἀλλὰ τὰς μεθέξεις αὐτοῦ διαφόρους ἐπιδεικνύοντα.

Ex Proclo.

Πρὶν δὲ ἅπτεται τῆς ὅλης πραγματείας, ἐπὶ θεῶν παρακλήσεις καὶ εὐχὰς τρέπεται, μιμούμενος καὶ ταύτῃ τὸν τοῦ παντὸς ποιητήν· ὃς περὶ τῆς ὅλης δημιουργίας, εἴς τε τὸ χρηστήριον εἰσιέναι λέγεται τῆς Νυκτὸς, κἀκεῖθεν πληροῦσθαι τῶν θείων νοήσεων, καὶ τὰς τῆς δημιουργίας ἀρχὰς ὑποδέχεσθαι, καὶ ἀπορίας (εἰ θέμις εἰπεῖν) ἁπάσας διαλύειν. καὶ δὴ καὶ τὸν πατέρα παρακαλεῖν εἰς τὴν τῆς δημιουργίας σύλληψιν. πρὸς μὲν τὴν Νύκτα τῷ θεολόγῳ πεποίηται λέγων,

Μαῖα θεῶν ὑπάτη, Νὺξ ἄμβροτε, πῶς τάδε
φράζε,
Πῶς χρή μ' ἀθανάτων ἀρχὴν κρατερόφρονα
θέσθαι.

καὶ ἀκούει παρ' αὐτῆς,

Αἰθέρι πάντα πέριξ ἀφάτῳ λαβὲ, τῷ δ' ἐνὶ
μέσσῳ Οὐρανόν.

καὶ περὶ πάσης ἑξῆς ἀναδιδάσκεται τῆς κοσμοποιίας. πρὸς δὲ τὸν Κρόνον πάλιν μετὰ τοὺς δεσμοὺς μονονοὺχ ἀρχόμενος φησὶν,

Ὄρθου δ' ἡμετέρην γενεὴν ἀριδείκετε δαῖμον.

Καὶ διὰ πάντων τῶν ἐχομένων τὴν τοῦ πατρὸς εὐμένειαν παρακαλούμενος. καὶ πῶς γὰρ ἄλλως ἔμελλε θεῶν πάντα πληρώσειν, καὶ τῷ αὐτοζώῳ ἀφομοιώσειν τὸ αἰσθητὸν, ἢ πρὸς τὰς ἀφανεῖς αἰτίας τῶν ὅλων ἀνατεινόμενος; ἀφ' ὧν αὐτὸς πεπληρωμένος,

Μέλλεν ἀπὸ κραδίης προφέρειν πάλι θέσκελα
ἔργα.

Conferendus eſt autem hic locus cum alio eiuſdem Procli, quem habes ſuprà, pag. 92, Vbi pars eorundem Verborum Orphei extat.

Paulo póſt.

Ναὶ μὴν ἡ στοιχειωτικὴ τῶν παίδων διδασκαλία τὴν τῶν τεττάρων στοιχείων περιείληφεν ἑρμηνείαν. βέδυ μὲν γὰρ τοὺς Φρύγας τὸ ὕδωρ φησὶ καλεῖν. καθὰ καὶ Ὀρφεὺς,

Καὶ βέδυ νυμφάων καταλείβεται ἀγλαὸν ὕδωρ.

Ex eodem.

Ἔστιν ὕδωρ ψυχῇ, θάνατος δ' ὑδάτεσσιν ἀμοιβή,
Ἐκ δὲ ὕδατος γαῖα, τὸ δ' ἐκ γαίας πάλιν ὕδωρ,
Ἐκ τοῦ δὴ ψυχὴ ὅλον αἰθέρα ἀλλάσσουσα.

Ex eodem.

Ἤδη δὲ καὶ Ὅμηρος φαίνεται πατέρα καὶ υἱὸν διὰ τούτων ὡς ἔτυχεν μαντείας Ἀπόλλου λέγων,

Εἰ μὲν δή οὔ τίς σε βιάζεται οἶον ἐόντα,
Νοῦσον δ' οὔπως ἐστὶ Διὸς μεγάλου ἀλέασθαι.
Οὐ γὰρ κύκλωπες Διὸς αἰγιόχου ἀλέγουσιν.

Καὶ περὶ τούτου Ὀρφεὺς κατὰ τοῦ προκειμένου φερόμενος εἴρηκεν,

Υἱὲ Διὸς μεγάλοιο, πάτερ Διὸς αἰγιόχοιο.

Ex eodem.

Poſt uerſus antea allatos, quorum initium eſt, Φθέγξομαι οἷς θέμις ἐστί.

Οὕτως μὲν δὴ Ὀρφεὺς χρόνῳ γέ ποτε συνῆκε πεπλανημένος,

Ἀλλὰ σὺ μὴ μέλλων βροτὲ ποικιλόμητι βράδυνε,
Ἀλλὰ παλίμπλαγκτος στρέψας θεὸν ἱλάσκοιο.

Ex eodem.

Ὀρφέως τοίνυν ποιήσαντος,

Ὡς οὐ κύντερον ἦν καὶ ῥίγιον ἄλλο γυναικός,

Ὅμηρος ἀντικρὺς λέγει, ὡς αἰνότερον καὶ κύντερον ἄλλο γυναικός.

Ex eodem.

Ἀλλὰ καὶ Διονύσιος ὁ Θρᾷξ ὁ γραμματικὸς ἐν τῷ περὶ τῆς ἐμφάσεως τοῦ περὶ τῶν τροχίσκων συμβόλου φησὶ κατὰ λέξιν, Ἐσήμαινόν γ' οὖν οὐ διὰ λέξεως μόνον, ἀλλὰ καὶ διὰ συμβόλων ἔνιοι τὰς πράξεις. διὰ λέξεως μὲν, ὡς ἔχει τὰ λεγόμενα Δελφικὰ παραγγέλματα, τὸ Μηδὲν ἄγαν. καὶ τὸ Γνῶθι σαυτὸν, καὶ τὰ τούτοις ὅμοια· διὰ δὲ συμβόλων, ὡς ὅ, τε τροχὸς ὁ στρεφόμενος ἐν τοῖς τῶν θεῶν τεμένεσιν, εἱλκυσμένος παρὰ Αἰγυπτίων, καὶ τὸ τῶν θαλλῶν τῶν διδομένων τοῖς προσκυνοῦσι. φησὶ γὰρ Ὀρφεὺς ὁ Θρᾴκιος,

Θάλλων δ' ὅσσα βροτοῖσιν ἐπὶ χθονὸς ἔργα μέμηλεν
Οὐδὲν ἔχει μίαν αἶσαν ἐπὶ φρεσὶν, ἀλλὰ κυκλεῖται
Πάντα πέριξ· εἶναι δὲ καθ' ἓν μέρος οὐ θέμις οὐδὲν,
Ἀλλ' ἔχει ὡς ἤρξαντο δρόμου μέρος ἴσον ἕκαστος.

Οἱ θαλλοὶ ἤτοι τῆς προτέρας τροφῆς σύμβολον ὑπάρχουσιν, ἢ ὅπως ἐπιστῶνται οἱ πολλοὶ τοὺς μὲν καρποὺς δι' ὅλου θάλλειν καὶ αὔξεσθαι, διαμένοντας ἐπιπλεῖστον, σφᾶς δὲ αὐτοὺς ὀλίγον εἰληχέναι τὸν τῆς ζωῆς χρόνον. τούτου χάριν δίδοσθαι τοὺς θαλλοὺς βούλονται. ἴσως δὲ καὶ ἵνα ἐπιστῶνται ὅτι ὡς οὗτοι αὖ καίονται, οὕτω καὶ τοὺς εἰς τοῦτον τὸν βίον ταχέως ἐκλιπεῖν, καὶ πρὸς ἔργον γενήσεσθαι.

θήσομαι δέ σοι αὐτὰ τοῦ Ὀρφέως τὰ ἔπη, ἵν' ἔχῃς μάρτυρα τῆς ἀναισχυντίας τὸν μυσταγωγόν.

Ὣς εἰποῦσα, πέπλους ἀνεσύρατο, δεῖξε δὲ πάντα,
Σώματος οὐδὲ πρέποντα τύπον· παῖς δ' ἦεν Ἴακχος,
Χειρί τέ μιν ῥίπτασκε γελῶν Βαυβοῦς ὑπὸ κόλποις.
Ἡ δ' ἐπεὶ οὖν μείδησε θεά, μείδησ' ἐνὶ θυμῷ,
Δέξατο δ' αἰόλον ἄγγος ἐν ᾧ κυκεὼν ἐνέκειτο.

Ex eodem.

Τὰ γὰρ Διονύσου μυστήρια τέλεον ἀπάνθρωπα· ὃν εἰσέτι παῖδα ὄντα, ἐνόπλῳ κινήσει περιχορευόντων Κουρήτων, δόλῳ δὲ ὑποδύντων Τιτάνων, ἀπατήσαντες παιδαριώδεσιν ἀθύρμασιν οὗτοι δὴ οἱ Τιτᾶνες διέσπασαν, ἔτι νηπίαχον ὄντα, ὡς ὁ τῆς τελετῆς ποιητὴς Ὀρφεύς φησιν ὁ Θρᾴκιος,

Κῶνος καὶ ῥόμβος καὶ παίγνια καμπεσίγυια,
Μῆλά τε χρύσεα καλὰ παρ' Ἑσπερίδων λιγυφώνων.

Ex eodem.

Εὕροις δ' ἂν καὶ Ὅμηρον, τὸν μέγαν ποιητὴν, ἐκεῖνα τὰ ἔπη,

Οἷον δὲ τρέφει ἔρνος ἀνὴρ ἐριθηλὲς ἐλαίης, καὶ τὰ ἑξῆς, κατὰ λέξιν μετενηνοχότα παρ' Ὀρφέως ἐκ τοῦ Διονύσου ἀφανισμοῦ. ἔν τε τῇ θεογονίᾳ ἐπὶ τοῦ Κρόνου Ὀρφεῖ πεποίηται·

Κεῖτ' ἀποδοχμώσας παχὺν αὐχένα, κὰδ δέ μιν ὕπνος
Ἥρει πανδαμάτωρ.

Ταῦτα δὲ Ὅμηρος ἐπὶ τοῦ Κύκλωπος μετέθηκεν.

ὅς ῥα κασιγνήτην ὁμομήτορα Τηθὺν ὄπυιεν.

Ex Dione Chryſoſtomo.

Ἐγένετο δὲ καὶ νεῶν ἅμιλλα· καὶ Ἀργὼ ἐνίκα· καὶ μετὰ ταῦτα οὐκ ἔπλευσεν, ἀλλ' αὐτὴν ἀνέθηκεν ὁ Ἰάσων ἐνταῦθα τῷ Ποσειδῶνι. καὶ τὸ ἐπίγραμμα ἐπέγραψεν, ὃ λέγουσιν Ὀρφέως εἶναι.

Ἀργὼ τὸ σκάφος εἰμί· θεῷ δ' ἀνέθηκεν Ἰάσων
Ἴσθμια καὶ Νεμέοις στεψάμενον πίτυσιν.

Ex Clemente.

Καὶ τί θαυμαστὸν εἰ Τυρρηνοὶ οἱ βάρβαροι αἰσχροῖς οὕτω τελίσκονται παθήμασιν, ὅπου γε Ἀθηναίοις καὶ τῇ ἄλλῃ Ἑλλάδι (αἰδοῦμαι καὶ λέγειν, αἰσχύνης ἔμπλεως) ἡ περὶ τὴν Δηὼ μυθολογία; ἀλωμένη γὰρ ἡ Δηὼ κατὰ ζήτησιν τῆς θυγατρὸς τῆς Κόρης περὶ τὴν Ἐλευσῖνα (τῆς Ἀττικῆς δέ ἐστι τοῦτο τὸ χωρίον) ἀποκάμνει, καὶ φρέατι ἐπικαθίζει λυπουμένη. τοῦτο τοῖς μυουμένοις ἀπαγορεύεται εἰσέτι νῦν, ἵνα μὴ δοκοῖεν οἱ τετελεσμένοι μιμεῖσθαι τὴν ὀδυρομένην. ᾤκουν δὲ τηνικάδε τὴν Ἐλευσῖνα οἱ γηγενεῖς· ὀνόματα αὐτοῖς, Βαυβώ, καὶ Δυσαύλης, καὶ Τριπτόλεμος· ἔτι δέ, Εὔμολπός τε καὶ Εὐβουλεύς. βουκόλος ὁ Τριπτόλεμος ἦν, ποιμὴν δέ, ὁ Εὔμολπος, συβώτης δέ, ὁ Εὐβουλεύς· ἀφ' ὧν τὸ Εὐμολπιδῶν καὶ τὸ κηρύκων τὸ ἱεροφαντικὸν δὴ τοῦτο Ἀθήνησι γένος ἤνθησεν. καὶ δὴ (οὐ γὰρ ἀνήσω μὴ οὐχὶ εἰπεῖν) ξενίσασα ἡ Βαυβὼ τὴν Δηώ, ὀρέγει κυκεῶνα αὐτῇ. τῆς δὲ ἀναινομένης λαβεῖν, καὶ πιεῖν οὐκ ἐθελούσης (πενθήρης γὰρ ἦν) περιαλγὴς ἡ Βαυβὼ γενομένη, ὡς ὑπεροραθεῖσα δῆθεν, ἀναστέλλεται τὰ αἰδοῖα, καὶ ἐπιδεικνύει τῇ θεῷ. ἡ δὲ τέρπεται τῇ ὄψει ἡ Δηώ, καὶ μόλις ποτὲ δέχεται τὸ ποτόν, ἡσθεῖσα τῷ θεάματι. ταῦτ' ἔστι τὰ κρύφια τῶν Ἀθηναίων μυστήρια· ταῦτά τοι καὶ Ὀρφεὺς ἀναγράφει. παραθή-

Κέκλυθι τάξιν ἅπασαν ὅσην τεκμήρατο δαίμων.
Ἔκ τε μιῆς νυκτὸς ἠδ᾽ ἐξ ἑνὸς ἤματος αὕτως.

Ex eodem.

Μέμνηται ταύτης [τῆς Ηειγάνης] καὶ Ὀρφεὺς ἐν γεωργίᾳ, γράφων,

Ἀσραίη κούρη δὲ πέλει πρὸς ἅπαντα φέρισῃ
Σπέρματα, καὶ δὲ φυτοῖσιν ἐναίσιμος, ἔν τε βοθέροισι
Βάλλειν ἔργεα πάντα, τά τε δρυὸς ἄκρα λέγονται.
Οἴνας δ᾽ ἐξαλέασθαι ἐπεὶ συγέει πέταλα
Ἰκαρίου κούρη λευκοὺς καὶ ἀδδυκέας οἴνας.
Μνωομένη ὅσα λυγρὰ Διονύσοιο ἔκητι.
Ἀκταῖοι μήσαντο, μέθῃ δεδμημένοι αἰνῇ,
Ἰκάριον, καί μιν συφελαῖς κορύνῃσι δαΐξαν,
Σφαλλόμενοι δώροισι χορειμανέοιο Ἰάκχου.

Ex eodem.

Ὄρος καὶ τὸ Λειβήθριον ἐστίν· ἀλλὰ καὶ πόλις
Τῆς γῆς Θρακῶν τῶν Ὀδρυσῶν· ὧν ὁ Ὀρφεὺς ὑπῆρχε.
Γράφει γὰρ οὕτως ὁ ἀνὴρ ἐν τοῖς αὐτοῦ βιβλίοις.

Νῦν δ᾽ ἄγε μοι κούρη Λειβηθριὰς ἔννεπε μοῦσα.

Ex eodem.

Οὐδ᾽ ἦν Ἰφίκλοιο θοώτερος αὐδάζοιο,
Ὅστε καὶ ἀνθερίκεσσιν ἐπέτρεχεν, οὐδ᾽ ἔτι καρπὸν
Σίνετ᾽, ἀήσυρα γυῖα φέρων ἐπὶ λήιον αὖοιν.

Ex Platone.

Λέγει δέ πού καὶ Ὀρφεὺς ὅτι
Ὠκεανὸς πρῶτος καλλίρρέου ἦρξε γάμοιο,

Οἵην τάξιν ἔχοντα κυρεῖ. μάλα γὰρ χρέος ἐστὶν
Ἴδμεναι ὡς αὕτη παρέχει κλέος αὐτίγε μηνός.

Ex eodem,

In hoc principium ἡμερῶν Heſiodi,

Ἤματα δ' ἐκ Διόθεν πεφυλαγμένος, εὖ κατὰ μοῖραν
Πεφραδέμεν δμώεσσι. &c.

Μετὰ τὴν τῶν ἔργων διδασκαλίαν καὶ τὴν λοιπὴν ὑποθήκην τε καὶ παραίνεσιν, νῦν διαλαμβάνειν περὶ τῶν τῆς σελήνης ἐφημερίδων κατάρχεται· καί φησι ποῖα τούτων ποῖα τῶν ἔργων καθέστηκε χρήσιμος, κἂν δεινῶς καὶ συγκεχυμένως καὶ κακοζήλως, ἔτι δὲ καὶ ψευδῶς· καὶ οὐχ ὥσπερ ὁ μέγας Ὀρφεὺς, διδασκαλικῶς τε καὶ πεπραγμένως πρὸς ἀκρίβειαν, καὶ τὸ πλέον τεχνικωτέρως καὶ ἀληθῶς. ἐκεῖνος μὲν γὰρ οὕτω φησί,

Πρῶτον μὲν πρώτῳ ἐνὶ ἤματι φαίνεται Ἄρης,
Μήνη δ' εἰς τ' Ἄρην ἐπιτέλλεται, ἴσχεο δ' ἔργων.
Τὴν δὲ παρεξανύσασα, φύσιν δίκερων ἀναφαίνει.
Αὐτὰρ ἐπὴν τρίτον ἦμαρ ἀπὸ πρόσθεν ἠελίοιο,
Πᾶσιν ἐπιχθονίοισι φυτοσπόρου αἰτίη ἀλκῆς,
Τετράδι δ' αὐξομένη πολυφεγγέα λαμπάδα
τείνει.

Ex eodem.

Poſtquam dixit Orpheum ſcripſiſſe non ſolùm ἐφημερίδας, ſed etiam δωδεκετηρίδας,

Τῶν δωδεκετηρίδων δὲ ἡ καταρχὴ, τοιάδε,

Δεῦρο γύναι, οὔατά μοι καθαροῖς ἀκοαῖς τε πετάσας,

Κέκλυθι

Ex Tzetze.

Ἡ ἀπὸ τῆς ἀρετῆς [ἥρωες λέγονται] ὥς φησιν Ὀρφεὺς,
Μητέρα δ' ἡρώων ἀρετὴν ἀπάνερθε κλύοντες.

Ex eodem.

Ἡσιόδου ἔργα καὶ ἡμέραι τὸ βιβλίον ἐπιγέγραπται, ἤτοι διδασκαλία γεωργίας, καὶ ἡμερῶν καθ' ἃς δεῖ τόδε καὶ τόδε ποιεῖν. Οὕτω δὲ ἐπιγέγραπται πρὸς ἀντιδιαστολὴν τῶν ἑτέρων αὐτοῦ πεντεκαίδεκα βιβλίων, ἀσπίδος, θεογονίας, ἡρωογονίας, γυναικῶν καταλόγου, καὶ λοιπῶν ἁπάντων. ἔστι δὲ πρὸς ἀντιδιαστολὴν τῶν τοῦ μεγάλου Ὀρφέως ἔργων καὶ ἡμερῶν· ὧν ἔργων Ὀρφέως, ἤτοι τοῦ περὶ γεωργίας, οὕτως ἐστὶν ἡ ἀρχὴ,

Εἰ δὲ γεωπονίας σε φιλομόχθου ἵμερος αἱρεῖ,
Καί τ' ἐπὶ χρυσείης γενεῆς ἐντύνεαι ἔργα,
Γαῖαν ἐπὶ ζείδωρον ἄγων εὐκαμπὲς ἄροτρον,
Ἢ γυροῖς ἐνὶ κλῆμα μεθυμναίου λελίησαι
Καταθέμεναι, καὶ λαρὸν ὀπώρης εἶδαρ ἑλέσθαι
Ἱμείρῃ, σκαπάνῃ τε λαχῆναι ἄμβροτον αἶαν·
Αὐτίκα δή τοι πᾶσαν ἐπητυμίην καταλέξω,
Ὅππως ἂν πανδιὰ σελλῶν ἢ πεπίθοιτο
Ὄμπνιά σοι Δήμητρος ἀερσινόοιό τε Βάκχου
Δῶρ' ἀναπεμπέμεναι, καὶ ἐπηετανὸν ὄλβον ὀπάζειν.

Καὶ τῶν μὲν ἔργων Ὀρφέως οὕτως ἐστὶν ἡ ἀρχή· αἱ δὲ ἡμέραι, ἤτοι αἱ ἐφημερίδες αὐτοῦ, ἄρχονται οὕτως,

Πάντ' ἐδάης Μουσαῖε θεόφραδε. εἰ δέ σ' ἀνώγει
Θυμὸς ἐπωνυμίας μηνὸς κατὰ μοῖραν ἀκοῦσαι,
Ῥεῖά τοι ἐξερέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν.

λῃϊάδεω Ἀχιλλῆος, γέγραφεν, ἑλόμενος ἐν ἀρχῇ καὶ τὸ κατὰ τὴν ποίησιν ἐκπεσεῖν μέτρου, ἵνα μὴ δόξῃ τὸ τῶν θεῶν ὀνόματος μεμνῆσθαι πρῶτος.

Ex Stobæo.

Ζεὺς δ' ἐνορᾷ γονέων ὁπόσοι τίουσι θέμιστας,
Ἠδ' ὅσοι οὐκ ἀλέγουσιν, ἀναιδέα θυμὸν ἔχοντες·
Καὶ τοῖς μὲν πρόφρων τε καὶ ἤπιος ἐσθλὰ δίδωσι,
Τοῖς δὲ κακὰ φρονέων νεμεσίζεται οὐ μινυίδεσσι.
Δειναὶ γὰρ κατὰ γαῖαν ἐριννύες εἰσὶ τοκήων.

Ex Sexto philoſopho.

Οἱ γὰρ νόμοι, πόλεων εἰσὶ σύνδεσμοι· καὶ ὡς ψυχὴ σώματος ἐκφθαρέντος φθείρεται, οὕτω νόμων ἀναιρεθέντων καὶ αἱ πόλεις διόλλυνται. παρὸ καὶ ὁ ἠθολόγος Ὀρφεὺς τὸ ἀναγκαῖον αὐτῶν ὑποφαίνων, φησί,

Ἦν χρόνος ἡνίκα φῶτες ἀπ' ἀλλήλων βίον εἶχον
Σαρκοδακῆ, κρείσσων δὲ τὸν ἥττονα φῶτα δάϊζε.

Μηδενὸς γὰρ ἐπιστατοῦντος νόμου, ἕκαστος ἐν χερσὶ τὸ δίκαιον εἶχε.

Ex Plutarcho.

Ἀλλὰ μὴν καὶ τἀγαθὸν ἐν πέντε γενέσεσι φανταζόμενον κατανοήσας, ὧν πρῶτόν ἐστι τὸ μέτριον· δεύτερον δὲ, τὸ σύμμετρον· καὶ τρίτον, ὁ νοῦς· καὶ τέταρτον, αἱ περὶ ψυχὴν ἐπιστῆμαι καὶ τέχναι καὶ δόξαι ἀληθεῖς· πέμπτον, εἴ τις ἡδονὴ καθαρὰ καὶ πρὸς τὸ λυποῦν ἄκρατος· ἐνταῦθα λήγει, τὸ Ὀρφικὸν ὑπειπών,

Ἕκτῃ δ' ἐν γενεᾷ καταπαύσατε θυμὸν ἀοιδῆς.

ἔσται καὶ χωρὶς ἕκαστον. τὸ μὲν γὰρ, χωρὶς ἕκαστον, διὰ τῆς ἑτερότητος ποιεῖ· τὸ δὲ, ἓν εἶναι τὰ πάντα, διὰ τῆς ταυτότητος.

Ex eodem.

Παρ' Ὀρφεῖ τὰ τῆς φύσεως ἔργα, κλυτὰ προσαγορεύεται,

Καὶ Φύσεως κλυτὰ ἔργα μένει, καὶ ἀπείριτος αἰών.

Ex eodem.

Οὐ μόνον οἱ μαθηματικοὶ λέγουσι περὶ τοῦ μὴ πᾶν κλίμα γῆς ἀνθρώποις ἔχειν, ἀλλὰ καὶ Ὀρφεὺς, οὑτωσὶ διορίζων,

--διώρισε δ' ἀνθρώποις
Χωρὶς ἀπ' ἀθανάτων ναίειν ἕδος, ἣ μέσος ἄξων
Ἠελίου τρέπεται ποτὶ νεύμενος, οὔτε λίην
Ψυχρὸς ὑπὲρ κεφαλῆς, οὔτ' ἔμπυρος, ἀλλὰ μεσηγύς.

Ex Diodoro Siculo.

Τοὺς Ἕλληνας [φασὶ] ταύτην [τὴν γῆν] παραπλησίως Δήμητρα καλεῖν, βραχὺ μετατεθείσης διὰ τὸν χρόνον τῆς λέξεως. τὸ γὰρ παλαιὸν ὀνομάζεσθαι γῆν μητέρα· καθάπερ καὶ τὸν Ὀρφέα προσμαρτυρεῖν, λέγοντα,

Γῆ μήτηρ πάντων, Δημήτηρ πλουτοδότειρα.

Ex Iuſtino Martyre.

Ὁ δὲ ποιητὴς Ὅμηρος τῇ τῆς ποιήσεως ἀποχρώμενος ἐξουσίᾳ, καὶ τὴν ἐν ἀρχῇ τῆς πολυθεότητος Ὀρφέως ζηλώσας δόξαν, μυθωδῶς μὲν πλειόνων θεῶν μέμνηται, ἵνα μὴ δόξῃ τῆς Ὀρφέως ἀπᾴδειν ποιήσεως· ἣν οὕτως ζηλῶσαι προὔθετο, ὡς καὶ διὰ τοῦ πρώτου τῆς ποιήσεως ἔπους τὴν πρὸς αὐτὸν σημῆναι σχέσιν. τοῦ γὰρ Ὀρφέως,

Μῆνιν ἄειδε θεὰ Δημήτερος ἀγλαοκάρπου,

ἐν ἀρχῇ τῆς ποιήσεως εἰρηκότος, αὐτὸς Μῆνιν ἄειδε θεὰ Πη-

οὔτε ὤτων πρὸς τὴν ἀκοήν· καὶ ἔχει καὶ τοῦτο τὸ ἀνόμματος κατ' εἰκόνα τοῦ νοητοῦ θεοῦ, πρὸς ὃν ἀπείκασται. καὶ γὰρ ἐκεῖνον ἀόμματον ἔρωτα φησὶν ἔχειν Ὀρφεύς,

Ποιμαίνων πραπίδεσσιν ἀνόμματον ὠκὺν ἔρωτα.

Ex eodem.

Κραῖνε μὲν οὖν Ζεὺς πάντα πατήρ, Βάκχος δ' ἐπέκραινε.

Ex eodem.

Τὰ τοίνυν ὅλα περιέχων ὁ Ζεύς, καὶ πάντα μοναδικῶς καὶ νοερῶς κατὰ τοὺς χρησμοὺς μετὰ τῆς νυκτὸς ὑφίστησι, καὶ πάντα τὰ ἐγκόσμια θεῶν τε, καὶ τὰς μοίρας τοῦ παντός. λέγει γοῦν πρὸς αὐτὸν ἡ νὺξ ἐρωτήσαντα,

Πῶς δέ μοι ἕν τε τὰ πάντ' ἔσται καὶ χωρὶς ἕκαστον,
Αἰθέρι πάντα πέριξ ἀφάτῳ λάβε, τῷ δ' ἐνὶ μέσσῳ
Οὐρανόν, ἐν δέ τε γαῖαν ἀπείριτον, ἐν δὲ θάλασσαν,
Ἐν δέ τε τείρεα πάντα τά τ' οὐρανὸς ἐστεφάνωτο.

Καὶ δὴ καὶ περὶ τῶν ἄλλων ὑποθεμένη δημιουργημάτων, ἐπήνεγκεν,

Αὐτὰρ ἐπὴν δεσμὸν κρατερὸν ἐπὶ πᾶσι τανύσσῃς.

Δεσμὸς πάντως κρατερὸς καὶ ἀδιάλυτος, ὁ ἀπὸ τῆς φύσεως, καὶ τῆς ψυχῆς, καὶ τοῦ νοῦ.

Idem Proclus alibi.

Διὸ καὶ ὁ παρ' Ὀρφεῖ δημιουργὸς περὶ τούτων ἐρωτᾷ διαφερόντως τὴν νύκτα, λέγων, Πῶς δέ μοι ἕν τε τὰ πάντ,

Ex eodem.

Ἢ οὐχ ἴσμεν ὡς τὰ μὲν Βενδίδεια τὴν Ἄρτεμιν θεραπεύειν κατὰ τὸν Θρακῶν νομον ἐθέλει, καὶ τὸ ὄνομα τοῦτο Θρᾴκιον ἡ Βένδις. οὕτω καὶ Θρακὸς θεολόγου μετὰ τῶν πολλῶν τῆς σελήνης ὀνομάτων καὶ τὴν Βένδιν εἰς τὴν θεὸν ἀναπέμψαντος,

Πλουτώνη τε, Εὐφροσύνη, Βένδις τε κραταιά.

Τὰ δὲ Παναθήναια καὶ ταῦτα μικρά, λέγομεν τοῖς Βενδιδείοις ἑπόμενα, τὴν Ἀθηνᾶν εἶχε τῆς ἑορτῆς πρόφασιν. οὐκοῦν ἄμφω μὲν, παῖδες Διός, ἄμφω παρθένοι. προσκείσθω δὲ καὶ ὅτι ἄμφω φωσφόροι. ἡ μὲν ἀμυδρῶς εἰς φῶς ἄγουσα τοὺς ἀφανεῖς λόγους τῆς φύσεως, ὅθεν φωσφόρος· ἡ δέ, ὡς τὸ νοερὸν φῶς ἀνάπλουσα ταῖς ψυχαῖς.

Δαῖέ οἱ ἐκ κόρυθός τε καὶ ἀσπίδος ἀκάματον πῦρ.

καὶ ὡς ἀφαιροῦσα τὴν ἀχλύν, ἧς παρούσης οὐχ ὁρᾷ ψυχὴ τί μὲν τὸ θεῖον, τί δὲ τὸ ἀνθρώπινον.

Affertur & hic verſus tanquam Orphei: quod ſi & apud alium extet, ſumptum ex illo fuiſſe dicendum fuerit.

Ex eodem.

Οἱ δὲ Πυθαγόρειοι ἔλεγον ἐν τῷ οὐρανῷ θεωρεῖσθαι τὰ στοιχεῖα διχῶς, ἄλλως μὲν πρὸ ἡλίου, ἄλλως δὲ μετὰ ἥλιον. γῆ μὲν γὰρ αἰθερία, ἡ σελήνη. τοῦτο μὲν οὖν καὶ ὁ θεολόγος εἴρηκε σαφῶς,

Μήσατο δ' ἄλλην γαῖαν ἀπείρατον, ἥν τε σελήνην
Ἀθάνατοι κλήζουσιν, ἐπιχθόνιοι δέ τε μήνην,
Ἣ πόλλ' οὔρε' ἔχει, πόλλ' ἄστεα, πολλὰ μέλαθρα.

Ex eodem.

Οὔτε ἄρα ὀμμάτων δεῖται [ὁ κόσμος] πρὸς τὴν ὅρασιν,

Οὓς δὴ καὶ Τιτῆνας ἐπίκλησιν καλέουσιν,
Οὕνεκα τισάσθην μέγαν Οὐρανὸν ἀστερόεντα.

Ex Proclo.

Ὡς γὰρ φησὶν ὁ θεολόγος, οἱ πρῶτοι τεκτονόχειρες τῷ Διὶ τὰς δημιουργικὰς δυνάμεις ἔδοσαν πάσης τῆς ἐγκοσμίου ποιήσεως.

Οἳ Ζηνὶ βροντήν τε πόρον, τεῦξαν τε κεραυνὸν,
Πρῶτοι τεκτονόχειρες, οἳ Ἥφαιστον καὶ Ἀθήνην
Δαίδαλα πάντ' ἐδίδαξαν ὅσ' οὐρανὸς ἐντὸς ἐέργει.

Ex eodem.

Καὶ ὁ πόλεμος, μέρος τῆς δημιουργίας, ὃν ἡ στρατηγικὴ τῆς Ἀθηνᾶς διαπράττει δεόντως. καὶ περὶ τούτων ἁπάντων, ὁ ἐν ταῖς παραδειγματικαῖς αἰτίαις καὶ τῷ νοητῷ περιϊδρυμένος, καὶ ἐν τῇ μιᾷ νοήσει τῆς Ἀθηνᾶς περιεχόμενος.

Ἥδε γὰρ ἀθανάτων προφερεστάτη ἐστὶν ἁπασῶν
Ἱστὸν ἐποίχεσθαι,

φησὶν Ὀρφεύς. ἐκεῖ ἥ τε ὑφαντικὴ πρώτως, καὶ ὁ πέπλος τῆς οὐσίας τῆς θεοῦ ταύτης, ἣ πάντα ἐστὶ νοερῶς, ὅσα τὸ πᾶν ἐγκοσμίως. οὐ γὰρ ἀλλαχοῦ βλέπουσα ἢ εἰς ἑαυτὴν, τὸν ἐν τῷ παντὶ πρυτανεύει πόλεμον.

Ex alio eiuſdem Procli loco.

Ἡ γὰρ [Ἀθηνᾶ] ἑνιαίως πάσαις συνέχουσα τὴν πατρικὴν σοφίαν, φιλόσοφός ἐστι. καὶ ἡ πάσαις ἐναντίωσιν μονοειδῶς ἐπικρατεύουσα, φιλοπόλεμος ἂν εἰκότως καλοῖτο. διὸ καὶ Ὀρφεὺς περὶ αὐτῆς γεννωμένης φησὶν, ὅτι ἄρα αὐτὴν ὁ Ζεὺς ἀπεγέννησεν ἐκ τῆς κεφαλῆς,

Ὅπλοις λαμπομένην, χαλκήϊον ἄνθος ἰδέσθαι.

Ex eodem.

Οὕτω γὰρ ἡ δημιουργικὴ πέρας ἴσχει βούλησις, καὶ τὰ χείρω κρατεῖται, καὶ ὑπὸ τῶν ἀμεινόνων, ἐν μὲν τοῖς μερικοῖς Ἀτλαντῖνοι ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων, ἐν δὲ τοῖς ὅλοις οἱ Τιτᾶνες ὑπὸ τῶν Ὀλυμπίων,

Καὶ κρατεροί περ ἐόντες, ἀμείνονος ἀντιάσαντες,
Ὕβριος αὐτ' ὀλοῆς καὶ ἀτασθαλίης ὑπερόπλου,

φησὶν ὁ θεολόγος. ὃν καὶ Πλάτων ζηλώσας, &c.

Ex Athenagora, eodem pertinentia.

Ὁμήρου μὲν γὰρ λέγοντος, Ὠκεανόν τε θεῶν γένεσιν καὶ μητέρα Τηθύν· Ὀρφέως δὲ (ὃς καὶ τὰ ὀνόματα αὐτῶν πρῶτος ἐξεῦρεν, καὶ τὰς γενέσεις διεξῆλθε, καὶ ὅσα ἑκάστοις πέπρακται εἶπε, καὶ πεπίστευται παρ' αὐτοῖς ἀληθέστερον θεολογεῖν· ᾧ καὶ Ὅμηρος τὰ πολλὰ καὶ περὶ θεῶν μάλιστα ἕπεται) καὶ αὐτοῦ τὴν πρώτην γένεσιν αὐτῶν ἐξ ὕδατος συνισταντος,

Ὠκεανὸς, ὅσπερ γένεσις πάντεσσι τέτυκται.

Ἦν γὰρ ὕδωρ ἀρχὴ κατ' αὐτὸν τοῖς ὅλοις, ἀπὸ δὲ τοῦ ὕδατος ἰλὺς κατέστη· ἐκ δὲ ἑκατέρων ἐγεννήθη ζῶον δράκων, προσπεφυκυῖαν ἔχων κεφαλὴν λέοντος. διὰ μέσου δὲ αὐτῶν, θεοῦ πρόσωπον, ὄνομα Ηρακλῆς καὶ Κρόνος. οὗτος ὁ Ηρακλῆς ἐγέννησεν ὑπερμέγεθες ὠὸν, ὃ συμπληρούμενον ὑπὸ βίας τοῦ γεγεννηκότος, ἐκ παρατριβῆς εἰς δύο ἐρράγη. τὸ μὲν οὖν κατὰ κορυφὴν αὐτοῦ, οὐρανὸς εἶναι ἐτελέσθη· τὸ δὲ κατενεχθὲν, γῆ. προῆλθε δὲ καὶ θεὸς Γῆ διὰ σώματος. Οὐρανὸς δὲ Γῇ μιχθεὶς, γεννᾷ θηλείας μὲν, Κλωθὼ, Λάχεσιν, Ἄτροπον· ἄνδρας δὲ ἑκατόγχειρας, Κόττυν, Γύγην, Βριάρεων· καὶ Κύκλωπας, Βρόντην καὶ Στερόπην καὶ Ἄργην. οὓς καὶ δήσας κατεταρτάρωσεν, ἐκπεσεῖσθαι αὐτὸν ὑπὸ τῶν παίδων τῆς ἀρχῆς μαθών. διὸ καὶ ὀργισθεῖσα ἡ Γῆ τοὺς Τιτᾶνας ἐγέννησε.

Κούρους δ' οὐρανίωνας ἐγείνατο πότνια Γαῖα,

Κοῖόν τε Κρεῖόν τε μέγαν, Φόρκυν τε κραταιὸν,
Καὶ Κρόνον, Ὠκεανόν θ', Ὑπερίονά τ', Ἰαπετόν τε.

Ex eodem, aliquanto poſt.

Ὣς γὰρ ἐνόησε φησὶν αὐτοὺς ὁ Οὐρανὸς ἀμείλιχον ἦτορ ἔχοντας,
Καὶ φύσιν ἐκνομίην, ῥίπτε βαθὺν γαίης ἐς τάρταρον.

Paulo póſt.

Τῶν γὰρ ἄλλων Τιτάνων εἰς τὴν κατὰ τοῦ πατρὸς ἐπιβουλὴν ἱεμένων, ὁ Ὠκεανὸς ἀπαγορεύει τε πρὸς τὰς τῆς μητρὸς ἐπιτάξεις, καὶ ἐνδιάζει περὶ τῆς τάξεως,

Ἔνθ' οὖν τ' Ὠκεανὸς μὲν ἐνὶ μεγάροισιν ἔμιμνεν,
Ὁρμαίνων ποτέρωσε νόον τράποι, ἢ ἑ πατέρα
Ὂν γνώσῃ τε βίης, καὶ ἀτάσθαλα λωβήσαιτο,
Σὺν Κρόνῳ, ἠδ' ἄλλοισιν ἀδελφοῖς, οἳ πεπίθοντο
Μητρὶ φίλῃ· ἢ τούς γε λιπὼν μένοι ἔνδον ἕκηλος.
Πολλὰ δὲ πορφύρων, μένεν ἥμενος ἐν μεγάροισι,
Σκυζόμενος ᾗ μητρὶ, κασιγνήτοισι δὲ μᾶλλον.

Μένει οὖν τέως ἅμα καὶ πρόεισι μετὰ τῆς Τηθύος. συνέζευκται γὰρ αὐτῷ κατὰ τὴν προτέραν ἀπογέννησιν. οἱ δὲ ἄλλοι Τιτᾶνες εἰς διάκρισιν ἐπάγονται καὶ πρόοδον. ἡγεῖται δὲ αὐτῶν ὁ μέγιστος Κρόνος, ὥς φησιν ὁ θεολόγος. καίτοιγε ὅτι ὁ Κρόνος ὑπέρτερός ἐστι τοῦ ὠκεανοῦ, δεδήλωκεν ὁ θεολόγος, πάλιν λέγων, τὸν μὲν Κρόνον αὐτὸν καταλαμβάνειν τὸν οὐράνιον ὄλυμπον, κἀκεῖ θρονισθέντα βασιλεύειν τῶν Τιτάνων· τὸν δὲ Ὠκεανὸν, τὴν λῆξιν ἅπασαν τὴν μέσην. ναίειν γὰρ αὐτὸν ἐν τοῖς θεσπεσίοις ῥεέθροις τοῖς μετὰ τὸν Ὄλυμπον, καὶ τὸν ἐκεῖ περιέπειν οὐρανὸν, ἀλλ' οὐ τὸν ἀκρότατον.

ὑπὸ θεοῦ γεννηθῆναι πιστεῦσαι ἐχρῆναι; Ὀρφεὺς,

Ἂν δὲ Φάνης ἄλλην γενεὴν τεκνώσατο δεινὴν
Νηδύος ἐξ ἱερῆς, προσιδεῖν φοβερωπὸν ἔχιδναν,
Ἧς χαῖται μὲν ἀπὸ κρατὸς καλόν τε πρόσωπον
Ἦν ἐσιδεῖν, τὰ δὲ λοιπὰ μέρη, φοβεροῖο δράκοντος,
Αὐχένος ἐξ ἄκρου.

ἢ αὐτὸν τὸν Φάνητα δέξαιτο, θεὸν ὄντα πρωτόγονον (οὗτος γάρ ἐστιν ὁ ἐκ τοῦ ᾠοῦ προχυθείς) ἢ σῶμα ἢ σχῆμα ἔχειν δράκοντος; ἢ καταποθῆναι ὑπὸ τοῦ Διός, ὅπως ὁ Ζεὺς ἀχώρητος γένοιτο;

Ex Proclo.

Θαύμαζον καθορῶντες ἐν αἰθέρι φέγγος ἄελπτον,
Τὸ ὂν ἀπέστιλβε χροὸς ἀθανάτοιο Φάνητος.

Fit autem ab eodem Proclo (sicut ab Athenagora) mentio & τῆς καταπόσεως τοῦ Φάνητος, in iis quæ paulo antè ex eo allata fuerunt.

Ex eodem.

Τίκτει γὰρ ἡ Γῆ λαθοῦσα τὸν Οὐρανόν, ὥς φησιν ὁ θεολόγος,

Ἑπτὰ μὲν εὐώδεις κούρας, ἑπτὰ δὲ παῖδας ἄνακτας.
Θυγατέρας μὲν Θέμιν καὶ εὔφρονα Τηθὺν,
Μνημοσύνην τε βαθυπλόκαμον, Θείαν τε μάκαιραν.
Ἡ δὲ Διώνην τίκτεν ἀριπρεπὲς εἶδος ἔχουσαν,
Φοίβην τε, Ῥείην τε, Διὸς γενέτειραν ἄνακτος.
Παῖδας δὲ ἄλλους τοσούτους,

tum, ſed ab ipſo cuncta ſint generata. Eundem *etiam* Φάνητα *nominat, quòd quum adhuc nihil eſſet, primus ex infinito apparuerit & extiterit.* Cuius *originem atque naturam quia concipere animo non poterat, ex aere immenſo natum eſſe dixit:*

Πρωτόγονος Φαέθων, περιμήκεος ἠέρος υἱός.

Aliud enim amplius quod diceret non habebat. Hunc *ait eſſe omnium deorum parentem, quorum cauſa cælum condiderit, liberiſque proſpexerit, ut haberent habitaculum ſedémque communem,*

Ἔκτισεν ἀθανάτοις δόμον ἄφθιτον.

Sequuntur loci in quibus itidem Φάνητος, τοῦ πρωτογόνου θεοῦ, *fit mentio.*

Ex Proclo.

Ἔστι γὰρ (εἰ χρὴ διαῤῥήδην τὰ τοῦ καθηγεμόνος λέγειν) ὁ παρὰ τῷ Ὀρφεῖ πρωτόγονος θεὸς, κατὰ τὸ πέρας τῶν νοητῶν ἱδρυμένος παρὰ τῷ Πλάτωνι τῷ αὐτοζώῳ. διὸ καὶ αἰώνιόν ἐστι καὶ τῶν νοουμένων κάλλιστον· καὶ τοῦτό ἐστιν ἐν νοητοῖς ὅπερ ὁ Ζεὺς ἐν νοεροῖς. πέρας δὲ ἑκάτερος τῶνδε τῶν τάξεων. καὶ ὁ μὲν, τῶν παραδειγματικῶν αἰτίων τὸ πρώτιστον, ὁ δὲ, τῶν δημιουργικῶν τὸ μοναδικώτατον. διὸ καὶ ἑνοῦται πρὸς ἐκεῖνον ὁ Ζεὺς διὰ μέσης τῆς νυκτὸς, καὶ πληρωθεὶς ἐκεῖθεν, γίγνεται κόσμος νοητὸς, ὡς ἐν νοεροῖς.

Ὣς τότε πρωτογόνοιο χανὸν μένος ἠρικεπαῖον
Τῶν πάντων δὲ δέμας εἶχεν ἐνὶ γαστέρι κοίλῃ,
Μίξε δ᾽ ἑοῖς μελέεσσι θεοῦ δύναμίν τε καὶ ἀλκὴν,
Τοὔνεκα σὺν τῷ παρὰ Διὸς πάλιν ἐντὸς ἐτύχθη.

Ex Athenagora.

Καὶ τίς ἂν ἄνθρωπος κεκινημένος καὶ ἐν θεωρίᾳ γεγονὼς

Εὐθὺς ὅτ᾽ ἐκ περάτων γαίης Φαέθων ἀνορούσων
Χρυσείαις ἀκτῖσι βάλῃ ῥόον ὠκεανοῖο,
Αὐγὴ δ᾽ ἄσπετος ᾖ, ἀνὰ δὲ δρόσῳ ἀμφιμιγεῖσα
Μαρμαίρῃ δίνῃσιν ἑλισσομένη κατὰ κύκλον
Πρόσθε θεοῦ, ζώνη δ᾽ ἄρ᾽ ὑπὸ στέρνων ἀμετρήτων
Φαίνετ᾽ ἄρ᾽ ὠκεανοῦ κύκλος, μέγα θαῦμ᾽ ἐσιδέσθαι.

Ex eodem.

Solem eſſe omnia & Orpheus teſtatur his uerſibus,
Κέκλυθι τηλεπόρου δίνης ἑλικαυγέα κύκλον
Οὐρανίαις στροφάλιγξι περίδρομον αἰὲν ἑλίσσων,
Ἀγλαὲ Ζεῦ Διόνυσε, πάτερ πόντου, πάτερ αἴης,
Ἥλιε παγγενέτορ, πανάιολε, χρυσεοφεγγές.

Ex eodem.

Et Apollinē πατρῷον *cognominarunt, nō propria gentis unius ac ciuitatis religione, ſed ut autorē progenerandarum omniū rerum: quòd ſol humoribus exiccatis, progenerandis omnibus præbuit cauſam, ut ait Orpheus,*
Πατρὸς ἔχοντα νόον καὶ ἐπίφρονα βουλήν.

Ex Lactantio.

Orpheus, qui temporibus eius recentior fuit, apertè Saturnū in terra & apud homines regnaſſe cōmemorat.
Πρώτιστος μὲν ἄναξ ἐξ ἐπιχθονίων Κρόνος ἀνδρῶν,
Ἐκ δὲ Κρόνου γένετ᾽ αὐτὸς ἄναξ μέγας εὐρυόπα Ζεύς.

Ex eodem.

Deum uerum & magnum, πρωτόγονον, *primegenitum [Orpheus] appellat, quòd ante ipſum nihil ſit geni-*

Οὕνεκα δινεῖται κατ' ἀπείρονα μακρὸν ὄλυμπον.
Ἀλλαχθεὶς πρὸς ὄνομ' ἔσχε, προσωνυμίας τε ἑκάστον
Παντοδαπὰς καὶ καιρὸν, ἀμειβομένοιο χρόνοιο.

Phaneta dixit ſolem ἀπὸ τοῦ φωτὸς καὶ φανεροῦ, *id eſt à lumine atque illuminatione: quia cunctis uiſitur cuncta conſpiciens: Dionyſius (ut ipſe uates ait)* ἀπὸ τοῦ δινεῖσθαι καὶ περιφέρεσθαι, *id eſt, quòd circunferatur in ambitum.*

Paulo póſt.

Iidem uerſus Orphei ἀβουλῆα *nocantes, boni conſilij hunc deum præſtitem monſtrant. Nam ſi conceptu mentis conſilia naſcuntur, mundi autem mentem ſolem opinantur autores, à quo in homines manat intelligendi principium, meritò boni conſilij ſolem antiſtitem crediderunt. ſolē Liberū eſſe manifeſtè pronuntiat Orpheus hoc uerſu,*
Ἥλιος ὃν Διόνυσον ἐπίκλησιν καλέουσι.

Paulo póſt.

Orpheus Liberum atque Solem, unum eſſe deum eundēmque demonſtrans, de ornatu ueſtitúque eius in ſacris Liberalibus ita ſcribit,
Ταῦτά γε πάντα τελεῖν ἱερᾷ σκευῇ πυκάσαντα,
Σῶμα θεοῦ πλάττειν ἐριαυγοῦς Ἠελίοιο.
Πρῶτα μὲν ἀργυφέαις ἐναλίγκιον ἀκτίνεσσιν
Πέπλον φοινίκεον πυρὶ εἴκελον ἀμφιβαλέσθαι·
Αὐτὰρ ὕπερθε νεβροῖο παναιόλου εὐρὺ καθάψαι
Δέρμα πολύστικτον θηρὸς κατὰ δεξιὸν ὦμον,
Ἄστρων δαιδαλέων μίμημ', ἱεροῦ τε πόλοιο.
Εἶτα δ' ὕπερθε νεβρῆς χρύσεον ζωστῆρα βαλέσθαι
Παμφανόωντα, πέριξ στέρνων φορέειν, μέγα σῆμα,

Ὃς βροντῆς σείεις βλοσυρὸν δόμον οὐλύμποιο·
Δαίμονες ὃν φρίσσουσι, θεῶν δὲ δέδοικεν ὅμιλος.
Ὧι μοῖραι πείθονται, ἀμείλικτοί περ ἐοῦσαι·
Ἄφθιτε μητροπάτωρ, οὗ θυμῷ πάντα δονεῖται·
Ὃς κινεῖς ἀνέμους, νεφέλῃσί τε πάντα καλύπτεις,
Πρηστῆρσι σχίζων πλατὺν αἰθέρα. σὴ μὲν ἐν ἄστροις
Τάξις ἀναλλάκτοισιν ἐφημοσύναισι τρέχουσα·
Σῷ δὲ θρόνῳ πυρόεντι παρεστᾶσιν πολύμοχθοι
Ἄγγελοι, οἷσι μέμηλε βροτοῖς ὡς πάντα τελεῖται.
Σὸν μὲν ἔαρ λάμπει νέον ἄνθεσι πορφυρέοισι,
Σὸς χειμὼν ψυχραῖσιν ἐπερχόμενος νεφέλαισιν,
Ἅς ποτε βακχευτὰς Βρόμιος διένειμεν ὀπώρας.

Εἶτα ἐπιφέρει, ῥητῶς παντοκράτορα ὀνομάζων τὸν θεόν,

Ἄφθιτον, ἀθάνατον, ῥητὸν μόνον ἀθανάτοισιν,
Ἐλθὲ μέγιστε θεῶν πάντων κρατερῇ σὺν ἀνάγκῃ.
Φρικτὸς, ἀήττητος, μέγας, ἄφθιτος, ὃν στέφει αἰθήρ.

Ex Macrobio.

Orpheus quoque ſolem uolens intelligi, ait inter cætera,

Τήκων αἰθέρα δῖον, ἀκίνητον πρὶν ἐόντα,
Ἐξανέφηνε θεοῖς ὥραν κάλλιστον ἰδέσθαι,
Ὃν δὴ νῦν καλέουσι Φάνητά τε καὶ Διόνυσον,
Εὐβουλῆά τ' ἄνακτα, καὶ Ἀνταύγην ἀρίδηλον·
Ἄλλοι δ' ἄλλο καλοῦσιν ἐπιχθονίων ἀνθρώπων.
Πρῶτος δ' ἐς φάος ἦλθε, Διώνυσος δ' ἐπεκλήθη,

Τοῦ δή τοι κεφαλὴν μὲν ἰδεῖν καὶ καλὰ πρόσωπα,
Οὐρανὸς αἰγλήεις, ὃν χρύσεαι ἀμφὶς ἔθειραι
Ἄστρων μαρμαρέων περικαλλέες ἠερέθονται.
Ταύρεα δ' ἀμφοτέρωθε δύο χρύσεια κέρατα,
Ἀντολίη τε δύσις τε, θεῶν ὁδοὶ οὐρανιώνων,
Ὄμματα δ' ἠέλιός τε καὶ ἀντιόωσα σελήνη.
Νοῦς δέ γε ἀψευδὴς, βασιλήϊος, ἄφθιτος αἰθήρ.
Ὧι δὴ πάντα κλύει καὶ φράζεται· οὐδέ τις ἐστὶν
Αὐδὴ, οὐδ' ἐνοπὴ, οὐδὲ κτύπος, οὐδὲ μὲν ὄσσα
Ἣ λήθει Διὸς οὖας ὑπερμενέος Κρονίωνος.
Ὧδε μὲν ἀθανάτην κεφαλὴν ἔχεν, ἠδὲ νόημα·
Σῶμα δέ οἱ περιφεγγὲς, ἀπείριτον, ἀστυφέλικτον,
Ἄτρομον, ὀμβριμόγυιον, ὑπερμενὲς ὧδε τέτυκτο.
Ὦμοι μὲν καὶ στέρνα, καὶ εὐρέα νῶτα θεοῖο,
Ἀὴρ εὐρυβίης. πτέρυγες δέ οἱ ἐξεφύοντο,
Τῆς ἐπὶ πάντα ποτᾶται. ἱερὴ δέ οἱ ἔπλετο νηδὺς,
Γαῖά τε παμμήτηρ, ὀρέων τ' αἰπεινὰ κάρηνα.
Μέσση δὲ ζώνη, βαρυηχέος οἶδμα θαλάσσης,
Καὶ πόντου. πυμάτη δὲ βάσις, χθονὸς ἔνδοθι ῥίζαι,
Τάρταρά τ' εὐρώεντα, καὶ ἔσχατα πείρατα γαίης.
Πάντα δ' ἀποκρύψας, αὖθις φάος ἐς πολυγηθὲς
Μέλλεν ἀπὸ κραδίης προφέρειν πάλι θέσκελα ῥέζων.

Sed Proclus ibi primos duntaxat Verſus affert: cæteri per Varios eius locos ſparſi ſunt. Omnes autem ſimul apud Euſebium extant, duo poſtremi apud Clementem Alex.

Ex Clemente Alex.

Αἰθέρος ἠδ' ἀΐδου, πόντου γαίης τε τύραννε,

ὅλων δημιουργός. μετὰ γοῦν τὴν κατάποσιν τοῦ Φάνητος, αἱ ἰδέαι τῶν πάντων ἐν αὐτῷ πεφήνασιν, ὥς φησιν ὁ θεολόγος.

Τοὔνεκα σὺν τῷ παντὶ Διὸς πάλιν ἐντὸς ἐτύχθη
Αἰθέρος εὐρείης ἠδ᾽ οὐρανοῦ ἀγλαὸν ὕψος,
Πόντου τ᾽ ἀτρυγέτου γαίης τ᾽ ἐρικυδέος εὖρη,
Ὠκεανός τε μέγας, καὶ νείατα τάρταρα γαίης,
Καὶ ποταμοὶ καὶ πόντος ἀπείριτος, ἄλλά τε πάντα,
Πάντες τ᾽ ἀθάνατοι μάκαρες θεοί, ἠδὲ θέαιναι,
Ὅσα τ᾽ ἔην γεγαῶτα, καὶ ὕστερον ὁππόσ᾽ ἔμελλεν
Ἐγγένετο· Ζηνὸς δ᾽ ἐνὶ γαστέρι σύρρα πεφύκει.

Τῶν δὲ ἰδεῶν πλήρης ὤν, διὰ τούτων ἐν ἑαυτῷ τὰ ὅλα περιείληφε. ὡς καὶ τοῦτο ἐνδεικνύμενος ὁ θεολόγος ἐπήγαγε,

Ζεὺς πρῶτος γένετο, Ζεὺς ὕστατος ἀργικέραυνος,
Ζεὺς κεφαλή, Ζεὺς μέσα· Διὸς δ᾽ ἐκ πάντα τέτυκται.
Ζεὺς ἄρσην γένετο, Ζεὺς ἄμβροτος ἔπλετο νύμφη.
Ζεὺς πυθμὴν γαίης τε καὶ οὐρανοῦ ἀστερόεντος,
Ζεὺς πνοιὴ πάντων, Ζεὺς ἀκαμάτου πυρὸς ὁρμή,
Ζεὺς πόντου ῥίζα, Ζεὺς ἥλιος ἠδὲ σελήνη.
Ζεὺς βασιλεύς, Ζεὺς αὐτὸς ἁπάντων ἀρχιγένεθλος·
Ἓν κράτος, εἷς δαίμων γένετο, μέγας ἀρχὸς ἁπάντων,
Ἓν δὲ δέμας βασίλειον, ἐν ᾧ τάδε πάντα κυκλεῖται,
Πῦρ, καὶ ὕδωρ, καὶ γαῖα, καὶ αἰθήρ, νύξ τε καὶ ἦμαρ,
Καὶ Μῆτις πρῶτος γενέτωρ, καὶ Ἔρως πολυτερπής.
Πάντα γὰρ ἐν Ζηνὸς μεγάλῳ τάδε σώματι κεῖται.

Εὖ μάλ' ἐπικρατέων. στέρνοισι δ' ἔνθεο φήμην.

Ex Iuſtino Martyre.

Εἷς Ζεὺς, εἷς Ἀΐδης, εἷς Ἥλιος, εἷς Διόνυσος,
Εἷς θεὸς ἐν πάντεσσι· τί σοι δίχα ταῦτ' ἀγορεύω;

Ex eodem.

Οὐρανὸν ὁρκίζω σε, θεοῦ μεγάλου σοφοῦ ἔργον·
Αὐδὴν ὁρκίζω σε πατρὸς, τὴν φθέγξατο πρῶτον
Ἡνίκα κόσμον ἅπαντα ἑαῖς στηρίξατο βουλαῖς.

Τί βούλεται τὸ λέγειν αὐτόν; Αὐδὴν ὁρκίζω σε πατρὸς, ἣν φθέγξατο πρῶτον. Αὐδὴν ἐνταῦθα τὸν τοῦ Θεοῦ ὀνομάζει λόγον, δι' οὗ οὐρανὸς καὶ γῆ καὶ ἡ πᾶσα ἐγένετο κτίσις· ὡς διδάσκουσιν ἡμᾶς αἱ θεῖαι τῶν ἁγίων ἀνδρῶν προφητεῖαι· αἷς ἐν μέρει καὶ αὐτὸς ἐν Αἰγύπτῳ προσχὼν, ἔγνω ὅτι τῷ λόγῳ τοῦ Θεοῦ πᾶσα ἐγένετο ἡ κτίσις. διὸ καὶ μετὰ τὸ φῆσαι, Αὐδὴν ὁρκίζω σε πατρὸς, ἣν φθέγξατο πρῶτον, παρ' αὐτὰ συνάπτει λέγων, Ἡνίκα κόσμον ἅπαντα ἑαῖς στηρίξατο βουλαῖς. Ἐνταῦθα τὸν λόγον αὐδὴν διὰ τὸ ποιητικὸν ὀνομάζει μέτρον. ὅτι δὲ τοῦθ' οὕτως ἔχει, δῆλον ἀπὸ τοῦ μικρῷ πρόσθεν, τοῦ μέτρου συγχωροῦντος αὐτῷ, λόγον αὐτὸν ὀνομάζειν. ἔφη γάρ,

Εἰς δὲ θεῖον λόγον βλέψας, τούτῳ προσέδρευε.

Ex Proclo.

Ὁ μὲν οὖν Πλάτων τοιοῦτον ὑποσκοπούμενος δημιουργὸν, ἄρρητον αὐτὸν καὶ ἀκατονόμαστον εἴασεν, ὡς ἐν τἀγαθοῦ μοίρᾳ προτεταγμένον τῶν ὅλων. ἔστι γὰρ ἐν πάσῃ τάξει θεῶν τὸ ἀναλογοῦν τῷ ἑνί. τοιοῦτον γοῦν ἡ ἐν ἑκάστῳ κόσμῳ μονάς. ὁ δέ γε Ὀρφεὺς καὶ ὄνομα αὐτῷ προσήνεγκεν, ἅτε ἐκεῖθεν κινούμενος· ᾧ καὶ αὐτὸς ὁ Πλάτων ἐν ἄλλοις ἠκολούθησεν. ὁ γὰρ παρ' αὐτῷ Ζεὺς, ὁ πρὸ τῶν τριῶν Κρονιδῶν, οὗτός ἐστι τῶν

ὅλων

Καὶ πόλεμος, καὶ λοιμὸς, ἰδ' ἄλγεα δακρυόεντα.
Οὐδέ τις ἔσθ' ἕτερος· σὺ δέ κεν ῥέα πάντ' ἐσορή-
σαις,
Αἴ κεν ἴδῃς αὐτὸν πρὶν δή ποτε δεῦρ' ἐπὶ γαῖαν.
Τέκνον ἐμὸν δείξω σοι, ὁπηνίκα δέρκομαι αὐτοῦ
Ἴχνια καὶ χεῖρα στιβαρὴν κρατεροῖο θεοῖο.
Αὐτὸν δ' οὐχ ὁρόω· περὶ γὰρ νέφος ἐστήρικται
Λοιπὸν ἐμοὶ, στᾶσιν δὲ δέκα πτυχαὶ ἀνθρώποισιν.
Οὐ γάρ κέν τις ἴδοι θνητῶν μερόπων κραίνοντα,
Εἰ μὴ μουνογενής τις ἀπορρὼξ φύλου ἄνωθεν
Χαλδαίων. ἴδρις γὰρ ἔην ἄστροιο πορείης,
Καὶ σφαίρης κίνημ' ἀμφὶ χθόνα ὡς περιτέλλει
Κυκλοτερές γ' ἐν ἴσῳ, κατὰ δὲ σφέτερον κνώδακα·
Πνεύματα δ' ἡνιοχεῖ περί τ' ἠέρα καὶ περὶ χεῦμα
Νάματος· ἐκφαίνει δὲ πυρὸς σέλας ἰφιγενήτου.
Αὐτὸς δὴ μέγαν αὖθις ἐπ' οὐρανὸν ἐστήρικται,
Χρυσέῳ εἰνὶ θρόνῳ· γαίη δ' ὑπὸ ποσσὶ βέβηκε.
Χεῖρα δὲ δεξιτερὴν ἐπὶ τέρμασιν ὠκεανοῖο
Ἐκτέτακεν, ὀρέων δὲ τρέμει βάσις ἔνδοθι θυμοῦ,
Οὐδὲ φέρειν δύναται κρατερὸν μένος. ἔστι δὲ πάν-
τως
Αὐτὸς ἐπουράνιος, καὶ ἐπὶ χθονὶ πάντα τελευτᾷ,
Ἀρχὴν αὐτὸς ἔχων ἅμα καὶ μέσον ἠδὲ τελευτήν,
Ὡς λόγος ἀρχαίων, ὡς ὑλογενὴς διέταξεν,
Ἐκ θεόθεν γνώμαισι λαβὼν κατὰ δίπλακα θεσμόν.
Ἄλλως οὐ θεμιτὸν δὲ λέγειν. τρομέω δέ γε γυῖα
Ἐν νόῳ. ἐξ ὑπάτου κραίνει περὶ πάντ' ἐνὶ τάξει.
Ὦ τέκνον, σὺ δὲ τοῖσι νόοισι πελάζεο, γλώσσης

ΟΡΦΕΩΣ ΕΠΗ.

ORPHEI CAR-
MINA.

Ex Ariſtobulo, Iuſtino Martyre, Clemente, & aliis.

Ὀρφεὺς γοῦν (inquit Iuſtinus) ὁ τῆς πολυθεότητος ὑμῶν, ὡς ἂν εἴποι τις, πρῶτος διδάσκαλος γεγονώς, οἷα πρὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ Μουσαῖον καὶ τοὺς λοιποὺς γνησίους ἀκροατὰς ὕστερον περὶ ἑνὸς καὶ μόνου θεοῦ κηρύττει λέγων, ἀναγκαῖον ὑπομνῆσαι ὑμᾶς. φησὶ δὲ οὕτως,

Φθέγξομαι οἷς θέμις ἐστί· θύρας δ' ἐπίθεσθε βέ-
βηλοι,
Φεύγοντες δικαίων θεσμοὺς θείοιο τεθέντος
Πᾶσι νόμου. σὺ δ' ἄκουε φαεσφόρου ἔκγονε μήνης
Μουσαῖ'. ἐξερέω γὰρ ἀληθέα· μηδέ σε τὰ πρὶν
Ἐν στήθεσσι φανέντα, φίλης αἰῶνος ἀμέρσῃ.
Εἰς δὲ λόγον θεῖον βλέψας, τούτῳ προσέδρευε,
Ἰθύνων κραδίης νοερὸν κύτος. εὖ δ' ἐπίβαινε
Ἀτραπιτοῦ· μοῦνον δ' ἐσόρα κόσμοιο τυπωτὴν
Ἀθάνατον· παλαιὸς δὲ λόγος περὶ τοῦδε φαείνει.
Εἷς ἔστ' αὐτοτελής, αὐτοῦ δ' ὕπο πάντα τελεῖται·
Ἐν δ' αὐτοῖς αὐτὸς περινίσσεται. οὐδέ τις αὐτὸν
Εἰσοράᾳ ψυχῶν θνητῶν, νῷ δ' εἰσοράαται.
Αὐτὸς δ' ἐξ ἀγαθῶν θνητοῖς κακὸν οὐκ ἐπιτέλλει
Ἀνθρώποις. αὐτῷ δὲ χάρις καὶ μῖσος ὀπηδεῖ,

Ὡς ἔστι δαίμων ἀφθίτῳ θάλλων βίῳ,
Νόῳ τ' ἀκούων καὶ βλέπων, φρονῶν τε, καὶ
Προσέχων τε ταῦτα καὶ φύσιν θείαν φορῶν.
Ὑφ' οὗ πᾶν μὲν τὸ λεχθὲν ἐν βροτοῖς ἀκούεται,
Δρώμενον δὲ πᾶν ἰδεῖν δυνήσεται.
Ἐὰν δὲ σὺν σιγῇ τι βουλεύῃς κακὸν,
Τοῦτ' οὐχὶ λήσει τοὺς θεούς. τὸ γὰρ φρονοῦν
Ἔνεστι. τούσδε τοὺς λόγους λέγων,
Διδαγμάτων ἥδιστον εἰσηγήσατο,
Ψευδεῖ καλύψας τὴν ἀλήθειαν λόγῳ.
Αἰεὶ δ' ἔφασκε τοὺς θεοὺς ἐνταῦθ' ἵνα
Μάλις' ἂν ἐξέπληξεν ἀνθρώπους ἄγων,
Ὅθεν περ ἔγνω τοὺς φόβους ὄντας βροτοῖς,
Καὶ τὰς πονήσεις τῷ ταλαιπώρῳ βίῳ,
Ἐκ τῆς ὕπερθεν περιφορᾶς, ἵν' ἀστραπὰς
Κατεῖδεν οὔσας, δεινὰ δὲ κτυπήματα
Βροντῆς, τὸ, τ' ἀστερωπὸν οὐρανοῦ δέμας,
Χρόνου καλὸν ποίκιλμα τέκτονος σοφοῦ.
Ὅθεν τε λαμπρὸς ἀστέρος στείχει μύδρος,
Ὅθ' ὑγρὸς εἰς γῆν ὄμβρος ἐκπορεύεται,
Τοιούτους δὲ περιέστησ' ἀνθρώποις φόβους,
Δι' οὓς καλῶς τε τῷ λόγῳ κατῴκισε
Τὸν δαίμονα οὐκ ἐν πρέποντι χωρίῳ,
Τὴν ἀνομίαν τε τοῖς νόμοις κατέσβεσε.

ΚΡΙΤΊΟΥ

ἸΑΜΒΕΙ͂Α.

CRITIAE

IAMBI.

Hic eſt Critias qui vnus è triginta tyrannis Athenarũ fuit, & qui à Platone inducitur.

Ex Sexto philoſopho.

Ἦν χρόνος ὅτ' ἦν ἄτακτος ἀνθρώπων βίος,
Καὶ θηριώδης, ἰσχύος θ' ὑπηρέτης.
Ὅτ' οὐδὲν ἄεθλον οὔτε τοῖς ἐσθλοῖσιν ἦν,
Οὔτ' αὖ κόλασμα τοῖς κακοῖς ἐγίνετο.
Κἄπειτά μοι δοκοῦσιν ἄνθρωποι νόμους
Θέσθαι κολαστὰς, ἵνα δίκη τύραννος ᾖ,
Τήνθ' ὕβριν ἔχῃ δούλην,
Ἐζημιοῦτο δ' εἴ τις ἐξαμαρτάνοι.
Ἔπειτ' ἐπειδὴ τἀμφανῆ μὲν οἱ νόμοι
Ἀπῆγον αὐτοὺς ἔργα μὴ πράσσειν βίᾳ,
Λάθρα δ' ἔπρασσον, τηνικαῦτά μοι δοκεῖ
Πυκνός τις καὶ σοφὸς γνώμην ἀνὴρ
Γνῶναι ἢ ὃς θνητοῖσιν ἐξευρεῖν ὅπως
Εἴη τι δεῖγμα τοῖς κακοῖσι κἂν λάθρα
Πράσσωσιν ἢ λέγωσιν ἢ φρονῶσιν,
Ἐντεῦθεν οὖν τὸ θεῖον εἰσηγήσατο·

Ex Gellio.

Timon amarulentus librum maledicentiſſimum conſcripſit, qui σίλλος inſcribitur. nI eo libro Platonem philoſophum (quem dixeramus tenui admodum pecunia familiari fuiſſe) contumelioſè appellat, quòd impenſo pretio librum Pythagoricæ diſciplinæ emiſſet éxque eo Timæum nobilem illum dialogum continuaſſet. Verſus ſuper ea re Τίμωνος hi ſunt,

Καὶ σὺ Πλάτων, ϗ γάρ σε μαθητὴν ὁ πόθος ἔσχε.
Πολλῶν δ' ἀργυρείων ὀλίγην ἠλλάξαο βίβλον,
Ὅθεν ἀπαρχόμενος γράφειν ἐδιδάχθης.

σον, ἔχειν ἦθος ἀγαθὸν ἢ κακὸν ἢ ἀδιάφορον προσαγορεύειν· καθάπερ καὶ ὁ Τίμων ἐν τοῖς δήμοις ἔοικε δηλοῦν, ὅταν φῇ,

Ἦ γὰρ ἐγὼν ἐρέω ὥς μοι καταφαίνεται εἶναι

Μῦθον ἀληθείης ὀρθὸν ἔχων κανόνα·

Ὡς ἡ τοῦ θείου τε φύσις καὶ τἀγαθοῦ αἰεὶ

Ἐξ ὧν ἰσότατος γίνεται ἀνδρὶ βίος.

Δεικνὺς εὐτόρνου σφαίρας πυρικαύτορα κύκλον

δόξει μὲν τοῖς γραμματικοῖς κατὰ τὴν αὐτὸ λέγειν, καὶ διὰ τὸ περὶ τὸν φιλόσοφον ἐπιφαίνειν· ἄλλως δὲ ἐπιστήσας μή ποτε καὶ μάχεται τὰ παραδείγματα τῷ σκεπτικῷ βουλήματι, τὰ ὑπὸ τοῦ Φλιασίου εἰς τὸν Πύρρωνα λεχθέντα· εἰ γὰρ ὁ μὲν ἥλιος τὰ πρότερον μὴ βλεπόμενα, τῷ φωτὶ καταυγάζων δείκνυσιν· ὁ δὲ Πύρρων καὶ τὰ προδήλως ἡμῖν ληφθέντα τῶν πραγμάτων, εἰς ἀδηλότητα περιστᾶν βιάζεται. τὸ δὲ οὐχ οὕτως ἔχειν φαίνεται τῷ φιλοσοφώτερον ἐπιβάλλοντι· ἀλλ' ἡλίου τρόπον ἐπέχειν φησὶ τὸν Πύρρωνα, καθόσον ὁ θεὸς τὰς τῶν ἀκριβῶς εἰς αὐτὸν ἀτενιζόντων ὄψεις ἀμαυροῖ, οὕτω καὶ ὁ σκεπτικὸς λόγος τὸ τῆς διανοίας ὄμμα τῶν ἐπιμελέστερον αὐτῷ προσεχόντων συγχεῖ, ὥστε ἀκαταληπτεῖν περὶ ἑκάστου τῶν κατὰ τὴν δογματικὴν θρασύτητα τιθεμένων.

Ex Diogene Laertio.

Τοῦτό μοι ὦ Πύρρων ἱμείρεται ἦτορ ἀκοῦσαι
Πῶς ποτ' ἀνὴρ ἔτ' ἄγεις ῥᾷστα μεθ' ἡσυχίας,
Μοῦνος ἐν ἀνθρώποισι θεοῦ τρόπον ἡγεμονεύων.

Ex Sexto philoſopho.

Οὕτω γὰρ ἕκαστος ἡμῶν τὴν τελείαν καὶ σκεπτικὴν ἀπολαβὼν διάθεσιν, κατὰ τὸν Τίμωνα,

--βιώσεται ῥῆστα μεθ' ἡσυχίης
Αἰεὶ ἀφροντίστως καὶ ἀκινήτως κατὰ ταὐτά,
Μὴ προσέχων δειλοῖς ἡδυλόγου σοφίης.

Ex eodem.

Περὶ μὲν γὰρ τῆς πρὸς τὴν φύσιν ὑποστάσεως τῶν τε ἀγαθῶν καὶ κακῶν καὶ οὐδετέρων ἱκανοί πως εἰσὶν ἡμῖν ἀγῶνες πρὸς τοὺς δογματικούς. κατὰ δὲ τὸ φαινόμενον τούτων ἑκα-

Ex eodem Diog. in Epicuro.

Φησὶ δὲ Ἕρμιππος γραμματοδιδάσκαλον αὐτὸν [τὸν Ἐπίκουρον] γενέσθαι· ἔπειτα μέντοι περιτυχόντα τοῖς Δημοκρίτου βιβλίοις, ἐπὶ φιλοσοφίαν ἆξαι. διὸ καὶ τὸν Τίμωνα φάσκειν περὶ αὐτοῦ,

Ὕστατος αὖ φυσικῶν καὶ κύντατος ἐκ Σάμου ἐλθὼν,
Γραμμοδιδασκαλίδης, ἀναγωγότατος ζωόντων.

Ex Athenæo.

Περὶ δὲ τοῦ Ἐπικούρου Τίμων ὁ τῶν σίλλων φησί,

Γαστρὶ χαριζόμενος, τῆς οὐ λαμυρώτερον οὐδέν.

Ex Ariſtocle.

Οὐδὲ γὰρ ἐκεῖνο φαίη τις ἄν, ὅτι τοὺς νόμους δεδοίκασι κειταὶ καὶ τὰς τιμωρίας οἱ τοιοῦτοι. πῶς γάρ; οἵ γε ἀπαθεῖς καὶ ἀτάραχοι, (καθάπερ αὐτοί φασιν) ὄντες; ὅ γέ τοι Τίμων ταῦτα καὶ λέγει περὶ τοῦ Πύρρωνος,

Ἀλλοῖον τὸν ἄτυφον ἐγὼ ἴδον ἠδ' ἀδάμαστον
Πᾶσιν ὅσοις δαμνῶνται ἄμ' ἀρρήτοις τε φάτις τε,
Λαῶν ἔθνεα κοῦφα, βαρυνόμεν' ἔνθα καὶ ἔνθα
Ἐκ παθέων, δόξης τε καὶ εἰκαίης νομοθήκης.

Ex eodem.

Εἰ δ' οὐδὲν ὄφελός ἐστι τῶν λόγων, τί ἡμῖν ἐνοχλοῦσιν, ἢ διὰ τί Τίμων φησίν,

Οὐκ ἂν δὴ Πύρρωνί γ' ἐρίσσειεν βροτὸς ἄλλος.

Ex Sexto philoſopho.

Τίμωνός τε τοῦ Φλιασίου τὸν Πύρρωνα ἡλίῳ ἀπεικάζοντος, ἐν οἷς φησί,

Μοῦνος δ' ἀνθρώποισι θεοῦ τρόπον ἡγεμονεύεις,
Ὃς περὶ πᾶσαν ἐλᾶν γαῖαν ἀναστρέφεται,

Ex eodem Diog. in Pyrrhone.

Ζηλωτὰς εἶχε πολλοὺς [ὁ Πύῤῥων] τῆς ἀπραγμοσύνης. ὅθεν καὶ ὁ Τίμων περὶ αὐτοῦ φησὶν οὕτως ἐν τῷ Πύθωνι, καὶ ἐν τοῖς σίλλοις,

Ὦ γέρον, ὦ Πύῤῥων, πῶς ἢ πόθεν ἔκδυσιν εὗρες
Λατρείης, δοξῶν τε κενοφροσύνης τε σοφιστῶν,
Καὶ πάσης ἀπάτης πειθοῦς τ' ἀπελύσαο δεσμά;
Οὐδὲ μέλει σοι ταῦτα μεταλλήσειν τίνος αὖραι
Ἑλλάδ' ἔχουσι, πόθεν τε καὶ εἰς ὅ,τι κυρεῖ ἕκαστα.

Alios eiuſdem Timonis verſus ἐκ τῶν ἰνδαλμῶν, *de eodem Pyrrhone, vide infra.*

Paulo pòſt de Philone.

Ἐν Ἤλιδι καταπονούμενος [ὁ Πύῤῥων] ὑπὸ τῶν ζητούντων ἐν τοῖς λόγοις, ἀποῤῥήξας θοιμάτιον, διενήξατο τὸν Ἀλφειόν. ἦν οὖν πολεμιώτατος τοῖς σοφισταῖς, ὡς καὶ Τίμων φησίν. ὁ δὲ Φίλων τὰ πλεῖστα διελέγετο· ὅθεν καὶ περὶ τούτου φησὶν οὕτως,

Ἢ τὸν ἀπ' ἀνθρώπων ἀπόσχολον, αὐτολαλητὴν,
Οὐκ ἐμπαζόμενον δόξης ἐρίδων τε Φίλωνα.

Rurſum de Pyrrhone.

Ὅτι τὴν εἰκόνα ἐξοχὰς λέγομεν ἔχειν, τὸ φαινόμενον διασαφοῦμεν· ὅταν δὲ εἴπωμεν μὴ ἔχειν αὐτὴν ἐξοχὰς, οὐκέτι ὃ φαίνεται, ἕτερον δὲ λέγομεν. ὅθεν καὶ ὁ Τίμων ἐν τῷ Πύθωνι φησὶ μὴ ἐκβεβηκέναι τὴν συνήθειαν. καὶ ἐν τοῖς ἰνδαλμοῖς οὕτω λέγει,

Ἀλλὰ τὸ φαινόμενον παντὶ σθένει οὗπερ ἂν ἔλθῃ.

Καὶ ἐν τοῖς περὶ αἰσθήσεων φησὶ, τὸ μὲν ὅτι ἐστὶ γλυκὺ, οὐ τίθημι· τὸ δὲ ὅτι φαίνεται, ὁμολογῶ.

Ex eodem Diog. in Parmenide.

Περὶ αὐτοῦ [τοῦ Παρμενίδου] φησὶν ὁ Τίμων,

Παρμενίδου τε βίην μεγαλόφρονα τὴν πολύδοξον,
Ὅς ῥ' ἀπὸ φαντασίας ἀπάτης ἀνενείκατο νώσεις.

Ex eodem Diog. in Zenone Eleate.

Περὶ τούτου [τοῦ Ζήνωνος] καὶ Μελίσσου Τίμων φησὶ ταῦτα,

Ἀμφοτερογλώσσου τε μέγα σθένος οὐκ ἀλαπαδνὸν
Ζήνωνος πάντων ἐπιλήπτορος, ἠδὲ Μελίσσου,
Πολλῶν φαντασμῶν ἐπάνω, παύρων γε μὲν ἥσσω.

Ex eodem Diog. in Democrito.

Πάντων γὰρ σχεδὸν τῶν ἀρχαίων μεμνημένος ὁ Πλάτων, οὐδαμοῦ Δημοκρίτου διαμνημονεύει, ἀλλ' οὐδὲ ἔνθα ἀντειπεῖν τι αὐτῷ δέοι· δῆλον εἰδὼς ὡς πρὸς τὸν ἄριστον αὐτῷ τῶν φιλοσόφων ἔσοιτο, ὅν γε καὶ Τίμων τοῦτον ἐπαινέσας τὸν τρόπον ἔχει,

Οἷον Δημόκριτόν τε περίφρονα, ποιμένα μύθων,
Ἀμφίνοον λέσχην, ἐν πρώτοισιν ἀνέγνων.

Ex eodem Diog. in Protagora.

Πρῶτος [ὁ Πρωταγόρας] λόγων ἀγῶνας ἐποιήσατο, καὶ σόφισμα τοῖς πραγματολογοῦσι προσήγαγε· καὶ τὴν διάνοιαν ἀφεὶς, πρὸς τοὔνομα διελέχθη, καὶ τὸ νῦν ἐπιπόλαιον γένος τῶν ἐριστικῶν ἐγέννησεν. ἵνα καὶ Τίμων φησὶ περὶ αὐτοῦ,

Πρωταγόρης τ' ἐπίμικτος, ἐριζέμεναι εὖ εἰδώς.

Ibidem.

Ἦν δέ τις πιστικὸς, καὶ ὄχλῳ πεποιημένος. ὅθεν ὁ Τίμων φησὶ περὶ αὐτοῦ,

Καί τις Ἀρίστωνος γλύνης ἄπο αἱμύλον ἕλκων.

Ex eodem Diog. in Cleanthe.

Ἦν δὲ πονικὸς μὲν [ὁ Κλεάνθης,] ἀφύσικος δὲ, καὶ βραδὺς ὑπερβαλλόντως. διὸ καὶ Τίμων περὶ αὐτοῦ φησὶν οὕτως,

Τίς δ᾽ οὗτος κτίλος ὣς ἐπιπωλεῖται σίχας ἀνδρῶν;
Μωλύτης, ἐπέων φίλος, Ἄσιος, ὅλμος ἄτολμος.

Ex eodem Diog. in Pythagora.

Τὴν δὲ σεμνοπρέπειαν τοῦ Πυθαγόρου καὶ Τίμων ἐν τοῖς σίλλοις, δάκνων αὐτὸν, ὅμως οὐ παρέλιπεν, εἰπὼν οὕτω,

Πυθαγόρην τε γόητας ἀποκλίναντ᾽ ἐπὶ δόξην,
Θήρῃ ἐπ᾽ ἀνθρώπων, σεμνηγορίης ὀαριστήν.

Ex eodem in Empedocle.

Οὐ παρῆκε δὲ οὐδὲ τοῦτον [τὸν Ἐμπεδοκλέα] ὁ Τίμων, ἀλλ᾽ ὧδ᾽ αὐτοῦ καθάπτεται, λέγων,

--καὶ Ἐμπεδοκλῆς ἀγοραίων
Κηλητὴς ἐπέων· ὅσα δ᾽ ἔσθενε, τοσάδε εἷλεν
Ἄρχων, ἳς διέθηκ᾽ ἀρχὰς ἐπιδευέας ἄλλων.

Ex eodem Diog. in Xenophane.

Ξενοφάνης Δεξίου, ἢ (ὡς Ἀπολλόδωρος) Ὀρθομένους, Κολοφώνιος, ἐπαινεῖται πρὸς τοῦ Τίμωνος. φησὶ γοῦν,

Ξεινοφάνη θ᾽ ὑπάτυφον, Ὁμηραπάτην ἐπικόπτην.

De eodem.

Εἰς δὲ τὸ διαβαλλόμενον αὐτοῦ φιλόχλον καὶ Τίμων. τά τε ἄλλα φησὶν, καὶ δὴ τοῦτον τὸν τρόπον,

Ὣς εἰπὼν, ὄχλοιο περίστασιν εἰσκατέδυνεν.
Οἱ δέ μιν ἠΰτε γλαῦκα περὶ σπίζαι τερατοῦντο
Ἠλέματον δεικνύντες, ὅθ' οὕνεκεν ὀχλοαρέσκης.
Οὐ μέγα πρῆγμα τάλας, τί πλατύνεαι, ἠλίθιος ὥς;

Ex eodem Diog. in Clitomacho.

Καθόλου δὲ τοὺς Ἀκαδημαϊκοὺς ὁ Τίμων οὕτω διασύρει,

Οὐδ' Ἀκαδημαϊκῶν πλατυρημοσύνης ἀναλύστου.

Ex eodem Diog. in Ariſtotele.

Ἀλλὰ καὶ Τίμων αὐτοῦ [τοῦ Ἀριστοτέλους] καθήψατο, εἰπὼν,

Οὐδ' ἄρ' Ἀριστοτέλους εἰκαιοσύνης ἀλεγεινῆς.

Ex eodem Diog. in Zenone.

Ἦν δὲ [ὁ Ζήνων] καὶ ζητητικὸς καὶ περὶ πάντων ἀκριβολογούμενος. ὅθεν καὶ ὁ Τίμων ἐν τοῖς σίλλοις φησὶν οὕτω,

Καὶ Φοίνισσαν ἴδον λιχνόγραυν σκιερῷ ἐνὶ τύφῳ
Πάντων ἱμείρουσαν, ὁ δ' ἔρρει γύργαθος αὐτῆς,
Μικρὸς ἐὼν, νοῦν δ' εἶχεν ἐλάσσονα σκινδαψοῖο.

Ibidem.

Ἦσαν δὲ περὶ αὐτὸν [τὸν Ζήνωνα] καὶ γυμνορρύπαροι τινὲς, ὥς φησι καὶ ὁ Τίμων,

Ὄφρα πενεστάων σύναγε νέφος, οἳ πέρι πάντων
Πτωχότατοί τ' ἦσαν καὶ κουφότατοι βροτοὶ ἀστῶν.

Εὐκλείδου, Μεγαρεῦσιν ὃς ἔμβαλε λύσσαν ἐ-
ρισμοῦ.

Ex eodem Diog. in Menedemo.

Ὁ δὲ Τίμων οὕτω,

Λῆρον ἀναστήσας ὀφρυωμένος, ἀφροσιβόμβαξ.

Ex eodem Diog. in Platone.

Ἀλλὰ καὶ ὁ Τίμων εἰς τὸν Πλάτωνα λέγων φησί,

Τῶν πάντων δ᾽ ἡγεῖτο πλατύστατος, ἀλλ᾽ ἀγορη-
τὴς
Ἡδυεπὴς, τέττιξιν ἰσογράφος, οἵθ᾽ Ἑκαδήμου
Δένδρει ἐφεζόμενοι ὄπα λειριόεσσαν ἱᾶσι.

Ibidem.

Ἀλλὰ καὶ Τίμων οὑτωσὶ παραγραμματίζων αὐτὸν [τὸν Πλάτωνα] σκώπτει,

Ὡς ἀνέπλασσε Πλάτων, πεπλασμένα θαύματα εἰδώς.

Ex eodem Diog. & ex Numenio.

Τίμων δὲ (inquit Numenius de Arceſilao) καὶ ἀπὸ Μενεδήμου τὸ ἐριστικὸν φησὶ λαβόντα ἐξαρτυθῆναι· εἴπερ γε δή φησὶ περὶ αὐτοῦ,

Τῇ γὰρ ἔχων Μενεδήμου ὑπὸ στέρνοισι μόλυβδον
Θεύσεται, ἢ Πύῤῥωνα τὸ πᾶν κρέας, ἢ Διόδωρον.

καὶ διαλιπὼν αὐτὸν ποιεῖ λέγοντα, inquit Diogenes,

Νήξομαι εἰς Πύῤῥωνα, καὶ εἰς σκολιὸν Διόδωρον.

Ἦν δὲ ἀξιωματικώτατος, καὶ συνηγμένος, καὶ ἐν τῇ λαλιᾷ διαστατικὸς τῶν ὀνομάτων· ἐπισκώπτης θ᾽ ἱκανῶς καὶ παῤῥησιαστής. διὸ καὶ πάλιν ὁ Τίμων οὑτωσὶ περὶ αὐτοῦ,

Καὶ νέον οὐ λήσης ἐπιπλήξεσιν ἐγκαταμιγνύς.

Νοῦν, ὅτι δὴ νόος αὐτῷ, ὃς ἐξαπίνης ἐπαγείρας,
Πάντα συνεσφήκωσεν ὁμοῦ τεταραγμένα
πρόσθεν.

Ex eodem Diog. in Socrate.

Δοῦεις δὲ καὶ δουλεῦσαι αὐτὸν [Σωκράτη φησὶ] καὶ ἐργάσασθαι λίθους. εἶναί τε αὐτοῦ καὶ τὰς ἐν ἀκροπόλει Χάριτας ἔνιοί φασιν, ἐνδεδυμένας οὔσας· ὅθεν καὶ Τίμωνα ἐν τοῖς σίλλοις εἰπεῖν,

Ἐκ δ' ἄρα τῶν ἀπέκλινε λιθοξόος ἐννομολέσχης
Ἑλλήνων ἐπαοιδὸς, ἀκριβολόγους ἀποφήνας,
Μυκτὴρ ῥητορόμικτος, ὑπάττικος, εἰρωνευτής.

Ex eodem Diog. in Ariſtippo.

Ἀπέλαυε μὲν γὰρ ἡδονῆς τῶν παρόντων [Ἀρίστιππος] οὐκ ἐθήρα δὲ πόνῳ τὴν ἀπόλαυσιν τῶν οὐ παρόντων. ὅθεν καὶ Διογένης βασιλικὸν κύνα ἔλεγεν αὐτόν. ὁ δὲ Τίμων παρέφαγεν ὡς θρυπτόμενον, οὑτωσί πως εἰπὼν,

Οἷα δ' Ἀριστίππου τρυφερὴ φύσις ἀμφαφόωντος
Ψεύδη.

Ex eodem Diog. in Euclide.

Ταῖς τε ἀποδείξεσιν ἐνίστατο [Εὐκλείδης] οὐ κατὰ λήμματα, ἀλλὰ κατ' ἐπιφοράν. καὶ τὸν διὰ παραβολῆς λόγον ἀνῄρει, λέγων ἤτοι ἐξ ὁμοίων αὐτὸν ἢ ἐξ ἀνομοίων συνίστασθαι. καὶ εἰ μὲν ἐξ ὁμοίων, περὶ αὐτὰ δεῖν μᾶλλον ἢ οἷς ὅμοια ἐστὶν ἀναστρέφεσθαι· εἰ δ' ἐξ ἀνομοίων, παρέλκειν τὴν παράθεσιν. διὰ ταῦτα δὲ καὶ περὶ αὐτοῦ ταῦτα φησὶ Τίμων, προσπαρατρώγων καὶ τοὺς λοιποὺς Σωκρατικούς,

Ἀλλ' οὔ μοι τούτων φλεδόνων μέλει· οὐδὲ γὰρ ἄλλου
Οὐδενὸς, οὐ Φαίδωνος ὅτις γε μὲν, οὐδ' ἐρι-
δάντεω

(ὥς φησιν Ἀντίγονος ὁ Καρύστιος ἐν τοῖς βίοις) ἐρωτηθεὶς ὑπό τινος τί περιγέγονεν ἐκ φιλοσοφίας αὐτῷ, ἔφη, ἀσυμβόλως δειπνεῖν. διὸ καὶ ὁ Τίμων που περὶ αὐτὸν ἔφη,

Δειπνομανὲς, νεκροῦ ὄμματ' ἔχων, κραδίην δ' ἀκύλιστον.

Ex eodem.

Στωϊκὸν δὲ δόγμα ἐστὶν ὅτι πάντα εὖ ποιήσει ὁ σοφὸς, καὶ φακῆν φρονίμως ἀρτύσει. διὸ καὶ Τίμων ὁ Φλιάσιος ἔφη,

Καὶ Ζηνώνειόν γε φακῆν ἑψεῖν ὃς μὴ φρονίμως μεμάθηκεν.

Ex eodem.

Οὗτος γὰρ [ὁ Τίμων] ἐστὶν ὃς καὶ τοῦ κόγχου μνημονεύει ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν σίλλων λέγων οὕτως,

Οὔτε μοι ἐκταίη μᾶζ' ἀνδάνει, οὔτε καρύκη
Ἡ Λυδῶν, λιτῇ δὲ καὶ αὐσταλέῃ ἐνὶ κόγχῳ
Ἑλλήνων ἡ πᾶσα περισσοτρυφήτος ὀϊζύς.

Ex Diogene Laertio.

Οἶδε δ' αὐτὸν [Θάλητα] ἀστρονομούμενον καὶ Τίμων, καὶ ἐν τοῖς σίλλοις ἐπαινεῖ αὐτὸν, λέγων,

Οἷον ἔπειτα Θάλητα, σοφῶν σοφὸν ἀστρονόμημα.

Ex eodem Diog. in Anaxagora.

Πρῶτος [ὁ Ἀναξαγόρας] τῇ ὕλῃ νοῦν ἐπέστησεν, ἀρξάμενος οὕτω τοῦ συγγράμματος, ὅ ἐστιν ἡδέως καὶ μεγαλοφρόνως ἡρμηνευμένον, Πάντα χρήματα ἦν ὁμοῦ, εἶτα νοῦς ἐλθὼν αὐτὰ διεκόσμησε. Παρὸ καὶ Νοῦς ἐπεκλήθη. καί φησι περὶ αὐτοῦ Τίμων ἐν τοῖς σίλλοις οὕτω,

Καί που Ἀναξαγόρην φάσ' ἔμμεναι ἄλκιμον ἥρω,

Ex eodem.

Ὁ δὲ Πρωταγόρας ῥητῶς που γράψας, Περὶ θεῶν οὔτε εἰ εἰσὶν, οὔθ' ὁποῖοί τινες εἰσὶ, δύναμαι λέγειν. πολλὰ γάρ ἐστι τὰ κωλύοντά με. παρ' ἣν αἰτίαν θάνατον αὐτοῦ καταψηφισαμένων τῶν Ἀθηναίων, διαφυγὼν, καὶ κατὰ θάλατταν πλαίσας ἀπέθανε. μέμνηται δὲ ταύτης τῆς ἱστορίας καὶ Τίμων ὁ Φλιάσιος ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν σίλλων, ταῦτα διεξερχόμενος,

--ὥστε καὶ μετέπειτα σοφιστῶν
Οὔτ' ἀλιγογλώσσῳ οὔτ' ἀσκόπῳ οὔτ' ἀκυλίστῳ
Πρωταγόρῃ, ἔθελον ἢ τέφρην σὺν γράμμασι θεῖναι,
Ὅττι θεοὺς κατέγραψ' οὔτ' εἰδέναι οὔτε δύνασθαι
Ὁποῖοί τινες εἰσὶ καὶ οἵτινες ἀθρήσασθαι.
Πᾶσαν ἔχων φυλακὴν ἐπιεικείης. τὰ μὲν οὔ οἱ
Χραίσμησ'· ἀλλὰ φυγῆς ἐπεμαίετο, ὄφρα μὴ οὔ-
τως
Σωκρατικὸν πίνων ψυχρὸν ποτὸν ἀΐδι δύῃ.

Ex Plutarcho.

Τῷ γὰρ ὄντι πλησίστιος μὲν ἐπὶ τὰς ἡδονὰς ὁ ἀκόλαστος ὑπὸ τῶν ἐπιθυμιῶν φέρεται, καὶ δίδωσιν ἑαυτὸν καὶ συγκατευθύνει· πλάγιος δὲ ὁ ἀκρατὴς, εἰς ἐξαναφέρειν γλιχόμενος καὶ διωθεῖσθαι τὸ πάθος, ὑποσύρεται καὶ περιπίπτει περὶ τὸ αἰσχρόν. ὡς Ἀνάξαρχον ἐσίλλαινε Τίμων,

Ἐν δὲ τὸ θαρσαλέον τε καὶ ἐμμανὲς, ὅππῃ ἰρῶσαι
Φαίνετ' Ἀναξάρχου κύνεον μένος. ὅ ῥα καὶ εἰδὼς,
Ὡς φάσαν, ἄθλιος ἔσκε· φύσις δέ μιν ἔμπαλιν
ἦγεν
Ἡδονοπλὴξ, ἣν πλεῖστοι ὑποτρείουσι σοφιστῶν.

Ex Athenæo.

Κτησίβιος δ' ὁ Χαλκιδεὺς ὁ Μενεδήμου γνώριμος

Ἀμφοτερόβλεπτος· δολίῃ δ' ὁδῷ ἐξαπατήθην,
Πρεσβυγενὴς ἔτ' ἐὼν, καὶ ἀπενθήριστος ἁπάσης
Σκεπτοσύνης. ὅππη γὰρ ἐμὸν νόον εἰρύσαιμι,
Εἰς ἓν ταυτό τε πᾶν ἀνελύετο, πᾶν δὲ ὂν αἰεὶ
Πάντη ἀνελκόμενον, μίαν εἰς φύσιν ἵσαθ' ὁμοίαν.

Διὰ τοῦτο γοῦν καὶ ὑπάτυφον αὐτὸν λέγει, καὶ οὐ τέλειον ἄτυφον, δι' ὧν φησὶ,

Ξενοφάνης ὑπάτυφος, ὁμηραπάτης ἐπισκώπτης,
Ἐατὸν ἀπ' ἀνθρώπων θεὸν ἐπλάσατ' ἶσον ἁπάντη,
Ἀσκηθῆ, νοερώτερον ἠὲ νόημα.

Ὑπάτυφον γὰρ εἶπε, τὸν κατά τι ἄτυφον· Ὁμηραπάτην δὲ ἐπισκώπτην, ἐπεὶ τὴν παρ' Ὁμήρῳ ἀπάτην διέσυρεν. ἐδογμάτιζε δὲ ὁ Ξενοφάνης παρὰ τὰς τῶν ἄλλων ἀνθρώπων προλήψεις, ἓν εἶναι τὸ πᾶν, καὶ τὸν θεὸν συμφυῆ τοῖς πᾶσιν. εἶναι δὲ σφαιροειδῆ καὶ ἀπαθῆ καὶ ἀμετάβλητον καὶ λογικόν.

Ex eodem.

Καίτοι δόξειεν ἄν τισιν ἐπὶ τῆς ἐναντίας εἶναι προλήψεως ὁ προφήτης τῶν Πύρρωνος λόγων Τίμων, ἐν οἷς φησὶ,

Γραμματική, τῆς οὔτις ἀνασκοπὴ οὐδ' ἀνάθρησις
Ἀνδρὶ διδασκομένῳ Φοινικικὰ σήματα Κάδμου.

Οὐ μὴν οὕτως ἔχειν φαίνεται. τὸ γὰρ ὑπ' αὐτοῦ λεγόμενον οὐκ ἔστι τοιοῦτον κατ' αὐτῆς τῆς γραμματικῆς καθ' ἣν διδάσκεται τὰ Φοινικικὰ σήματα Κάδμου· τὸ, οὐδεμία ἐστὶν ἀνασκοπὴ οὐδ' ἀνάθρησις. πῶς γὰρ, εἰ διδάσκεταί τις αὐτὴν, οὐδεμίαν ἔσχηκεν ἐπιστροφὴν αὐτῆς; ἀλλὰ μᾶλλον τοιοῦτό φησι, διδαχθέντι τὰ Φοινικικὰ σήματα Κάδμου, οὐδεμιᾶς ἄλλης παρὰ τοῦτο ἐστὶ γραμματικῆς ἐπιστροφή.

Νοῦσον ἐπ' ἀνέρας ὦρσε λάλην, ὀλέκοντο δὲ πολλοί.

Ex Theodorito.

Σχέτλιοι ἄνθρωποι, κάκ' ἐλέγχεα, γαστέρες οἶον,
Ποίων ἔκ τ' ἐρίδων ἔκ τε λεσχομάχων πεπλαίνηθεν
Ἄνθρωποι κενεῆς οἰήσιος ἔμπλειοι ἀσκοί.

Ex Sexto philoſolipo.

Πολλῶν λακεδδόνων λυμάντορες ἠπιδολωταί.

Ex Athenæo.

Τὸ μουσεῖον ὁ Φλιάσιος Τίμων ὁ σιλλογράφος τάλαρόν που φησίν, ἐπισκώπτων τοὺς ἐν αὐτῷ τρεφομένους φιλοσόφους, ὅτι ὥσπερ ἐν πανάγρῳ τινὶ σιτεῦνται, καθάπερ οἱ πολυτιμότατοι ὄρνιθες.

Πολλοὶ μὲν βόσκονται ἐν Αἰγύπτῳ πολυφύλῳ
Βιβλιακοὶ χαρακεῖται ἀπείριτα δηριόωντες
Μουσέων ἐν ταλάρῳ.

Ex Diogene Laertio, primus verſus libri primi τῶν σίλλων Timonis.

Ἔσπετε νῦν μοι ὅσοι πολυπράγμονες ἐστὲ σοφισταί.

Ex Sexto philoſopho.

Ὁ γὰρ περὶ ἑνὸς δογματίζων, ἢ προκρίνων φαντασίαν φαντασίας ὅλως κατὰ πίστιν ἢ ἀπιστίαν περί τινος τῶν ἀδήλων, τοῦ δογματικοῦ γίνεται χαρακτῆρος. ὡς δηλοῖ καὶ ὁ Τίμων διὰ τῶν περὶ Ξενοφάνους αὐτῷ λεγομένων. ἐν πολλοῖς γὰρ αὐτὸν ἐπαινέσας τὸν Ξενοφάνην, ὡς καὶ τοὺς σίλλους αὐτῷ ἀναθεῖναι, ἐποίησεν αὐτὸν ὀδυρόμενον καὶ λέγοντα,

Ὡς καὶ ἐγὼν ὄφελον πυκινοῦ νόου ἀντιβολῆσαι.

ΤΙ'ΜΩΝΟΣ ΤΟΥ͂ ΦΛΙΑΣΙ'ΟΥ Ε'͂ΠΗ.

TIMONIS PHLIASII CARMINA.

Ex Sexto philoſopho.

Φῆ δέ τις αἰάζων, οἷα βροτοὶ αἰάζουσιν,
Οἴμοι ἐγὼ τί πάθω, τί νύ μοι σοφὸν ἔνθα γένηται;
Πτωχὸς μὲν φρένας εἰμὶ, νόυ δέ μοι οὐκ ἔνι κόκ-
κος.
Ἦ με μάτην φεύξεσθαι ὀΐομαι αἰπὺν ὄλεθρον.
Τρὶς μάκαρες μέν τοι καὶ τετράκις, οἱ μὴ ἔχοντες
Μήτι κατατρώξαντες ἐνὶ χολῇ ὅσσ' ἐπέπαντο.
Νῦν δέ με λευγαλέαις ἔρισιν εἵμαρτο δαμῆναι,
Καὶ πενίῃ, καὶ ὅσ' ἄλλα βροτοὺς κηφῆνας ἐλαστρεῖ.

Ex Clemente Alex. & Euſebio.

Φοιτᾷ δὲ βροτολοιγὸς ἔρις κενεὸν λελακυῖα,
Νείκης ἀνδροφόνοιο κασιγνήτη καὶ ἔριθος,
Ἥ τ' ἀλαὴ περὶ πάντα κυλίνδεται· αὐτὰρ ἔπειτα
Ἐς βερίθος ἐστήριξε κάρη, καὶ ἐς ἐλπίδα βάλλει.

Ἔπειτα ὀλίγον ὑποβὰς ἐπιφέρει,

Τίς γὰρ τούσδ' ὀλοῇ ἔριδι ξυνέηκε μάχεσθαι;
Ἠχοῦς σύνδρομος ὄχλος. ὁ γὰρ σιγῶσι χολωθεὶς

Δυσπάλαιστος ὢν τοῖς ἄλλοις εὐπαλαίστοις ἀπο-
φανεῖ.

Alios Epicharmi verſus qui ad philoſophicam poeſin nō pertinent, conſultò prætermiſimus.

νοῦ δὲ μνημονεύει τῆς ὁμοιότητός τε καὶ τροφῆς, ὁποία τις ἐστὶν αὐτοῖς, ἐνδεικνύμενα διότι πᾶσι τοῖς ζώοις ἔμφυτός ἐστιν ἡ τῆς ὁμοιότητος θεωρία. διὸ καὶ τῶν ὁμοφύλων αἰσθάνεται. πῶς οὖν ὁ Ἐπίχαρμος;

Εὔμαιε τὸ σοφόν ἐστιν οὐ καθ' ἓν μόνον,
Ἀλλ' ὅσσα περ ζῇ πάντα καὶ γνώμαν ἔχει.
Καὶ γὰρ τὸ θῆλυ τῶν ἀλεκτορίδων γένος
Αἰ λῇς καταμαθεῖν ἀτενὲς, οὐ τίκτει τέκνα
Ζῶντ', ἀλλ' ἐπώζει, καὶ ποιεῖ ψυχὰν ἔχειν.
Τὸ δὲ σοφὸν ἁ φύσις τόδ' οἶδεν ὡς ἔχει
Μόνα. πεπαίδευται γὰρ αὐταύτας ὕπο.

Καὶ πάλιν,

Θαυμαστὸν οὐδέν ἐστί με ταῦθ' οὕτω λέγειν.
Καὶ ἁνδάνειν αὐτοῖσιν αὐτοὺς, καὶ δοκεῖν
Καλῶς πεφυκέναι. καὶ γὰρ ἁ κύων κυνὶ
Κάλλιστον εἶμεν φαίνεται καὶ βοῦς βοΐ,
Ὄνος δ' ὄνῳ κάλλιστον,* ὗς δ' ὑΐ.

Ex Diogene Laertio.

Ὅτι δ' οὐδ' αὐτὸς Ἐπίχαρμος ἠγνόει τὴν αὑτοῦ σοφίαν, μαθεῖν ἐστι κἀκ τούτων, ἐν οἷς τὸν ζηλώσοντα προμαντεύεται,

Ὡς δ' ἐγὼ δοκέω. δοκέω γὰρ σαφὲς ἄμμι τοῦθ'
ὅτι
Τῶν ἐμῶν μνάμα ποκ' ἐσσεῖται λόγων τούτων ἔτι·
Καὶ λαβών τις αὐτὰ, περιλύσας τὸ μέτρον ὃ νῦν
ἔχει,
Εἷμα δοὺς καὶ πορφυρᾶν, λόγοισι ποικίλας καλοῖς,

καιον, καὶ τὰ τοιαῦτα ὑποθέσθαι. τρίτον, τῶν ἰδεῶν συνιδεῖν ὅσαι πρὸς ἀλλήλας εἰσίν. οἷον ἐπιστήμην, ἢ μέγεθος, ἢ δεσποτείαν· ἐνθυμουμένοις ὅτι τὰ παρ' ἡμῖν, διὰ τὸ μετέχειν ἐκείνων, ὁμώνυμα ἐκείνοις ὑπάρχει. λέγω δέ, οἷον δίκαια μέν, ὅσα τοῦ δικαίου· καλὰ δέ, ὅσα τοῦ καλοῦ. ἔστι δὲ τῶν εἰδῶν ἓν ἕκαστον ἀΐδιόν τε καὶ νόημα, καὶ πρὸς τούτοις ἀπαθές. διὸ καί φησιν ἐν τῇ φύσει τὰς ἰδέας ἑστάναι, καθάπερ παραδείγματα· τὰ δ' ἄλλα ταύταις ἐοικέναι, τούτων ὁμοιώματα καθεστῶτα. ὁ τοίνυν Ἐπίχαρμος περί τε τοῦ ἀγαθοῦ καὶ περὶ τῶν ἰδεῶν οὕτω λέγει,

Ἆρ' ἐστὶν αὔλησις τι πρᾶγμα; πάνυ μὲν οὖν.
Ἄνθρωπος οὖν αὔλησίς ἐστιν; οὐδαμῶς.
Φέρ' ἴδω. τί δ' αὐλητάς; τίς εἶμεν τοι δοκεῖ;
Ἄνθρωπος; ἢ οὐ γάρ; πάνυ μὲν οὖν. οὐκοῦν δοκεῖς
Οὕτως ἔχειν καὶ περὶ τῶ ἀγαθῶ; τὸ μὲν
Ἀγαθὸν τὸ δέ, πρᾶγμ' εἶμεν καθ' αὑτό· ὅστις δέ κα
Εἰδῇ μαθὼν τῆν', ἀγαθὸς ἤδη γίνεται.
Ὥσπερ γὰρ εἰ αὔλησιν αὐλητὰς μαθών,
Ὄρχησιν ὀρχηστάς τις, ἢ πλοκεὺς πλοκάν,
Ἢ πᾶν γ' ὁμοίως τῶν τοιούτων ὅ,τι τὺ λῇς,
Οὐκ αὐτὸς εἴη κ' ἁ τέχνα, τεχνικός γα μάν.

Ex eodem Alcimo, apud eundem Diogenem.

Πλάτων ἐν τῇ περὶ τῶν ἰδεῶν ὑπολήψει φησίν, εἴπερ ἐστὶ μνήμη, τὰς ἰδέας ἐν τοῖς οὖσιν ὑπάρχειν, διὰ τὸ τὴν μνήμην ἠρεμοῦντός τινος καὶ μένοντος εἶναι· μένειν δὲ οὐδὲν ἕτερον ἢ τὰς ἰδέας. τίνα γὰρ ἂν τρόπον (φησὶ) διεσώζετο τὰ ζῷα, μὴ τῆς ἰδέας ἐφαπτόμενα, καὶ πρὸς τοῦτο τὸν νοῦν φυσικῶς εἰληφότα;

Πότ' ἀριθμόν τις περισσὸν, αἰ δὲ λῇς, τὸν ἄρτιον,
Ποτιθέμεν λῇς ψᾶφον, ἢ καὶ τὰν ὑπάρχουσαν
λαβεῖν·
Ἦ δοκεῖ κά τι καὶ ὁ αὐτὸς εἶμεν; οὐκ ἐμὶν γάχα.
Οὐδὲ μὰν οὐδ' αἰ ποτὶ μέτρον παχυαῖον καταθέμεν
Λῇ τις ἕτερον μᾶκος, ἢ τοῦ πρόσθ' ἐόντος ἀποταμεῖν,
Ἔτι χ' ὑπάρχοι κῆνο τὸ μέτρον. οὐ γὰρ ὧδε; νῦν ὅρη
Καὶ τοὺς ἀνθρώπους. ὁ μὲν γὰρ αὔξεθ', ὁ δέ γα μὰν φθίνει.
Ἐν μεταλλαγᾷ δὲ πάντες ἐντὶ πάντα τὸν χρόνον.
Ὃ δὲ μεταλλάσσει κατὰ φύσιν, καὶ οὔποκ' ἐν ταυτῷ μένει.
Ἀλλὰ δὴ ἕτερον εἴη κ' αὐτὸ τοῦ παρεξεστακότος.
Καὶ τὺ δὴ κἀγὼ χθὲς ἄλλοι καὶ νῦν ἄλλοι τελέθομες
Καὖθις ἄλλοι, κ' οὔποκ' αὐτοὶ καττὸν λόγον.

Ex eodem Alcimo, apud eundem Diogenem.

Φασὶν οἱ σοφοὶ τὴν ψυχὴν τὰ μὲν διὰ τοῦ σώματος αἰσθάνεσθαι, οἷον ἀκούουσαν, βλέπουσαν· τὰ δ' αὐτὴν καθ' αὑτὴν ἐνθυμεῖσθαι, μηδὲν τῷ σώματι χρωμένην. διὸ καὶ τῶν ὄντων τὰ μὲν, αἰσθητὰ εἶναι, τὰ δὲ, νοητά. ὧν ἕνεκα καὶ Πλάτων ἔλεγεν ὅτι δεῖ τοὺς συνιδεῖν τὰς τοῦ παντὸς ἀρχὰς ἐπιθυμοῦντας, πρῶτον μὲν αὐτὰς καθ' αὑτὰς διελέσθαι τὰς ἰδέας· οἷον ὁμοιότητα καὶ μονάδα, καὶ πλῆθος καὶ μέγεθος, καὶ στάσιν καὶ κίνησιν. δεύτερον, αὐτὸ καθ' αὑτὸ, τὸ καλὸν καὶ ἀγαθὸν καὶ δί-

ἘΠΙΧΑΡΜΟΥ
ἜΠΗ.

EPICHARMI
CARMINA.

Ex Alcimo, apud Diogenem Laertium in Platonis vita.

Φαίνεται δὲ καὶ Πλάτων πολλὰ τῶν Ἐπιχάρμου λέγειν. σκεπτέον δὲ (ὁ Πλάτων φησὶν) αἰσθητὸν μὲν εἶναι τὸ μηδέποτε ἐν τῷ ποιῷ μηδὲ ποσῷ διαμένον, ἀλλ᾽ ἀεὶ ῥέον καὶ μεταβάλλον· ὡς ἐξ ὧν ἄν τις ἀνέλῃ τὸν ἀριθμὸν, τούτων οὔτε ἴσων, οὔτε τινῶν, οὔτε ποσῶν, οὔτε ποιῶν ὄντων. ταῦτα δ᾽ ἐστὶν ὧν ἀεὶ γένεσις, οὐσία δὲ μηδέποτε πέφυκε. νοητὸν δὲ, ἐξ οὗ μηδὲν ἀπογίνεται, μηδὲ προσγίνεται. τοῦτο δ᾽ ἐστὶν ἡ τῶν ἀϊδίων φύσις· ἣν ὁμοίαν τε καὶ τὴν αὐτὴν ἀεὶ συμβέβηκεν εἶναι. καὶ μὴν ὅγε Ἐπίχαρμος περὶ τῶν αἰσθητῶν καὶ νοητῶν ἐναργῶς εἴρηκεν,

Ἀλλ᾽ ἀεὶ τοὶ θεοὶ παρῆσαν, ὑπέλιπον δ᾽ οὐ πώποκα·
Τάδε δ᾽ ἀεὶ πάρεσθ᾽ ὅμοια, διά τε τῶν αὐτῶν ἀεί.
Ἀλλὰ λέγεται μὰν χάος πρᾶτον γενέσθαι τῶν θεῶν.
Πῶς δέ κα; ἀμάχανόν γ᾽ ἀπό τινος μηδὲν ὅ,τι πρᾶτον μόλοι.
Οὐκ ἄρ᾽ ἔμολε πρᾶτον οὐδὲν, οὐδὲ μὰ Δία δεύτερον.
Τῶνδε δ᾽ ὧν ἅμμες νῦν ὧδε λέγω, μέλλει τάδ᾽ εἶναι.

Ὡς δὴ παρ' ἐκείνης τευξόμενος καλοῦ τινος.

Ἐνταῦθα δὴ σαφῶς (οἶμαι) διδάσκει ὁποῖός ἐστιν ὁ θεὸς, καὶ ὡς ἡ δόξα ἡ κοινὴ καὶ ἡ συνήθεια τοῖς ἑπομένοις αὐτῇ, ἀλλὰ μὴ τὸν θεὸν ἐπιζητοῦντας, ἐξανδραποδίζεσθαι.

Ex Galeno.

Τὴν μὲν τοῦ Κλεάνθους γνώμην περὶ τοῦ παθητικοῦ τῆς ψυχῆς ἐκ τῶνδε φαίνεσθαι φησὶ τῶν ἐπῶν [ὁ Ποσειδώνιος]

Τί ποτ' ἐσθ' ὅ, τι βούλει θυμέ; τοῦτό μοι φράσον
Ἔχω λογισμὸν πᾶν ὃ βούλομαι ποιεῖν.
Βασιλικόν γε. πλὴν ὅμως εἰπὸν πάλιν.
Ὡς ἂν ἐπιθυμῶ ταῦθ' ὅπως γενήσεται.

Ταυτὶ τὰ ἀμοιβαῖα, Κλεάνθους φησὶν εἶναι Ποσειδώνιος· ἐναργῶς ἐνδεικνύμενος τὴν περὶ τοῦ παθητικοῦ τῆς ψυχῆς γνώμην αὐτοῦ· εἴγε δὴ πεποίηκε τὸν λογισμὸν τῷ θυμῷ διαλεγόμενον, ὡς ἕτερον ἑτέρῳ.

Ex Clemente Alex.

Καὶ ἡ Κλεάνθους δὲ τοῦ Στωϊκοῦ φιλοσόφου ποιητικὴ ὧδέ πως τὰ ὅμοια γράφει,

Μὴ πρὸς δόξαν ὅρα, ἐθέλων σοφὸς αἶψα γενέσθαι.
Μηδὲ φοβοῦ πολλῶν ἄκριτον καὶ ἀναιδέα δόξαν.
Οὐ γὰρ πλῆθος ἔχει συνετὴν κρίσιν, οὔτε δικαίαν.
Οὔτε καλήν· ὀλίγοις δὲ παρ' ἀνδράσι τοῦτό κεν εὕροις.

Ex Plutarcho.

Πόρναις τε δοῦναι, σῶμά τ' εἰς νόσους πεσὸν
Δαπάναις ἐπιτρίψαι.

Ex Clemente Alex.

Κλεάνθης δὲ ὁ Πισαδεὺς, ὁ ἀπὸ τῆς στοᾶς φιλόσοφος, ὃς καὶ θεογονίαν ποιητικὴν, θεολογίαν δὲ ἀληθινὴν ἐνδείκνυται, οὐκ ἀπεκρύψατο τοῦ θεοῦ πέρι ὅ,τι περ εἶχεν φρονεῖν.

Τἀγαθὸν ἐρωτᾷς μ' οἷόν ἐστ', ἄκουε δή.
Τεταγμένον, δίκαιον, ὅσιον, εὐσεβές,
Κρατοῦν ἑαυτοῦ, χρήσιμον, καλὸν, δέον·
Αὐστηρὸν, αὐθέκαστον, αἰεὶ συμφέρον·
Ἄφοβον, ἄλυπον, λυσιτελὲς, ἀνώδυνον,
Ὠφέλιμον, εὐάρεστον, ἀσφαλὲς, φίλον,
Ἔντιμον, ὁμολογούμενον, εὐκλεὲς, ἄτυφον,
Ἐπιμελὲς, πρᾶον, σφοδρὸν, χρονιζόμενον,
Ἄμεμπτον, αἰεὶ διαμένον.
Ἀνελεύθερος πᾶς ὅστις εἰς δόξαν βλέπει

Πλὴν ὁπόσα ῥέζουσι κακοὶ σφετέρῃσιν ἀνοίαις.
Καὶ κοσμεῖς τὰ ἄκοσμα, καὶ οὐ φίλα σοὶ φίλα ἐστίν.
Ὧδε γὰρ εἰς ἓν πάντα συνήρμοκας ἐσθλὰ κακοῖσιν,
Ὥσθ' ἕνα γίνεσθαι πάντων λόγον αἰὲν ἐόντων,
Ὃν φεύγοντες ἐῶσιν ὅσοι θνητῶν κακοί εἰσιν.
Δύσμοροι, οἵτ' ἀγαθῶν μὲν ἀεὶ κτῆσιν ποθέοντες,
Οὔτ' ἐσορῶσι θεοῦ κοινὸν νόμον, οὔτε κλύουσιν·
Ὧι κεν πειθόμενοι σὺν νῷ βίον ἐσθλὸν ἔχοιεν.
Αὐτοὶ δ' αὖ ὁρμῶσιν ἄνευ καλοῦ ἄλλος ἐπ' ἄλλα·
Οἱ μὲν ὑπὲρ δόξης σπουδὴν δυσέριστον ἔχοντες,
Οἱ δ' ἐπὶ κερδοσύνας τετραμμένοι οὐδενὶ κόσμῳ,
Ἄλλοι δ' εἰς ἄνεσιν, καὶ σώματος ἡδέα ἔργα,
* * * ἐπ' ἄλλοτε δ' ἄλλα φέροντες,
Σπεύδοντες μάλα πάμπαν ἐναντία τῶνδε γενέσθαι.
Ἀλλὰ Ζεὺς πάνδωρε, κελαινεφὲς, ἀρχικέραυνε,
Ἀνθρώπους ῥύου ἀπειροσύνης ἀπὸ λυγρῆς,
Ἣν σὺ πάτερ σκέδασον ψυχῆς ἄπο, δὸς δὲ κυρῆσαι
Γνώμης, ᾗ πίσυνος σὺ δίκης μέτα πάντα κυβερνᾷς·
Ὄφρ' ἂν τιμηθέντες ἀμειβώμεσθά σε τιμῇ,
Ὑμνοῦντες τὰ σὰ ἔργα διηνεκὲς, ὡς ἐπέοικε
Θνητὸν ἐόντα. ἐπεὶ οὔτε βροτοῖς γέρας ἄλλοτε μεῖζον,
Οὔτε θεοῖς, ἢ κοινὸν ἀεὶ νόμον ἐν δίκῃ ὑμνεῖν.

ΚΛΕΑ'ΝΘΟΥΣ

Ε'ΠΗ.

CLEANTHIS

CARMINA.

Ex Stobæo ἐν ἐκλογῇ φυσικῶν γνωμῶν.

Κύδιστ' ἀθανάτων, πολυώνυμε, παγκρατὲς αἰεί,
Ζεῦ, φύσεως ἀρχηγὲ, νόμου μέτα πάντα κυβερνῶν,
Χαῖρε. σὲ γὰρ πᾶσι θέμις θνητοῖσι προσαυδᾶν.
Ἐκ σοῦ γὰρ γένος ἐσμὲν, ἤχου μίμημα λαχόντες
Μοῦνον, ὅσα ζώει τε καὶ ἕρπει θνήτ' ἐπὶ γαῖαν.
Τῷ σε καθυμνήσω, καὶ σὸν κράτος αἰὲν ἀείσω.
Σοὶ δὲ πᾶς ὅδε κόσμος ἑλισσόμενος περὶ γαῖαν
Πείθεται, ᾗ κεν ἄγῃς, καὶ ἑκὼν ὑπὸ σεῖο κρατεῖται.
Τοῖον ἔχεις ὑποεργὸν ἀνικήτοις ὑπὸ χερσὶν
Ἀμφήκη, πυρόεντα, ἀειζώοντα κεραυνόν.
Τοῦ γὰρ ὑπὸ πληγῆς φύσεως πάντ' ἐρρίγασι,
Ὧι σὺ κατευθύνεις κοινὸν λόγον, ὃς διὰ πάντων
Φοιτᾷ μιγνύμενος μεγάλων μικροῖσι φάεσσι,
Ὃς τόσσος γεγαὼς ὕπατος βασιλεὺς διὰ παντὸς,
Οὐδέ τι γίγνεται ἔργον ἐπὶ χθονὶ σοῦ δίχα δαίμων,
Οὔτε κατ' αἰθέριον θεῖον πόλον, οὔτ' ἐπὶ πόντῳ,

Οὔτε φράσαις.

Λέγει δ᾽ οὖν καὶ ὁ φιλόσοφος, ὅτι διττοῖς πράγμασιν, οὖσι καὶ μὴ οὖσι, διττὰς εἶναι τὰς γνώσεις· ἀλήθειαν, ἣν καὶ ἀφεγγῆ κέκληκεν, ὡς τῷ φωτὶ τῷ νοερῷ λάμπουσαν· καὶ πίστιν, ἣν τῆς μονίμου γνώσεως ἀφεῖλεν.

Animaduertendum eſt duos primos Verſus qui hic afferūtur à Proclo, haberi in loco qui primus allatus eſt ex Sexto: ſed ἀπειθέος ibi legi, non ἀφεγγέος.

Ex Theophraſto.

Παρμενίδης μὲν γὰρ ὅλως οὐδὲν ἀφώρικεν, ἀλλὰ μόνον ὅτι δυοῖν ὄντοιν στοιχείοιν, κατὰ τὸ ὑπερβάλλον ἐστὶν ἡ γνῶσις. ἐὰν γὰρ ὑπεραίρῃ τὸ θερμὸν ἢ τὸ ψυχρόν, ἄλλην γίνεσθαι τὴν διάνοιαν· βελτίω δὲ καὶ καθαρωτέραν, τὴν διὰ τὸ θερμόν. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ταύτην δεῖσθαί τινος συμμετρίας.

Ὡς γὰρ ἑκάστῳ (φησὶν) ἔχει κρᾶσις μελέων πολυ-
πλάγκτων,
Τὼς νόος ἀνθρώποισι παρέστηκεν. τὸ γὰρ αὐτὸ
Ἐστὶν ὅπερ φρονέει μελέων φύσις ἀνθρώποισι;
Καὶ πᾶσιν καὶ παντί. τὸ γὰρ πλέον ἐστὶ νόημα.

Τὸ γὰρ αἰσθάνεσθαι καὶ τὸ φρονεῖν, ὡς ταὐτὸ λέγει· διὸ καὶ τὴν μνήμην καὶ τὴν λήθην ἀπὸ τούτων γίνεσθαι διὰ τῆς κράσεως. ἂν δ᾽ ἰσάζωσι τῇ μίξει, πότερον ἔσται φρονεῖν, ἢ οὔ, καὶ τίς ἡ διάθεσις, οὐδὲν ἔτι διώρικεν. ὅτι δὲ καὶ τῷ ἐναντίῳ καθ᾽ αὐτὸ ποιεῖ τὴν αἴσθησιν, φανερὸν ἐν οἷς φησι, τὸν νεκρὸν φωτὸς μὲν καὶ θερμοῦ καὶ φωνῆς οὐκ αἰσθάνεσθαι, διὰ τὴν ἔκλειψιν τοῦ πυρός· ψυχροῦ δὲ καὶ σιωπῆς καὶ τῶν ἐναντίων αἰσθάνεσθαι. καὶ ὅλως δὲ πᾶν τὸ ὂν ἔχειν τινὰ γνῶσιν. οὕτως μὲν οὖν αὐτὸς ἔοικεν ἀποτέμνεσθαι τῇ φάσει τὰ συμβαίνοντα δυσχερῆ διὰ τὴν ὑπόληψιν.

Ex Plutarcho.

Ἀλλ᾽ ὥσπερ ἡ σελήνη προσέχειν ἐθέλει τῷ κρείττονι, καὶ δευτερεύειν;

Αἰεὶ παπταίνουσα πρὸς αὐγὰς ἠελίοιο,

κατὰ τὸν Παρμενίδην· οὕτω τὴν δευτέραν τάξιν ἀγαπᾶν, χρωμένους τῷ ἡγεμόνι, καὶ τῆς ἀπ᾽ ἐκείνου δυνάμεως καὶ τιμῆς ἀπολαύοντας.

Ex eodem.

Οὐδὲ γὰρ ὁ πῦρ μὴ λέγων εἶναι τὸν πεπυρωμένον σίδηρον, ἢ τὴν σελήνην ἥλιον, ἀλλὰ κατὰ Παρμενίδην,

Νυκτὶ φάος περὶ γαῖαν ἀλώμενον, ἀλλότριον φῶς·

ἀναιρεῖ σιδήρου χρῆσιν, ἢ σελήνης φύσιν.

Ex Proclo in Plat.

Ὁ μὲν οὖν Πλάτων διαῤῥήδην τούς τε λόγους καὶ τὰς γνώσεις τοῖς γνωστοῖς διεῖλεν. ὁ δέ γε Παρμενίδης, καίτοι διὰ ποίησιν ἀσαφὴς ὤν, ὅμως καὶ αὐτὸς ταῦτα ἐνδεικνύμενός φησιν,

Ἡ μὲν ἀληθείης εὐφεγγέος ἀτρεμὲς ἦτορ,
Ἠδὲ βροτῶν δόξας, αἷς οὐκ ἔνι πίστις ἀληθής.

Καὶ πάλιν,

Εἰ δ᾽ ἄγε τοι ἐρέω, κόμισαι δὲ σὺ μῦθον ἀκούσας,
Αἵπερ ὁδοὶ μοῦναι διζήσιος εἰσὶ νοῆσαι.
Ἡ μὲν, ὅπως ἐστί τε καὶ οὐκ ἔστι μὴ εἶναι,
Πειθοῦς ἐστὶ κέλευθος· ἀληθείη γὰρ ὀπηδεῖ·
Ἡ δ᾽ ὡς οὐκ ἔστι γε, καὶ ὡς χρεών ἐστι μὴ εἶναι,
Τὴν δή τοι φράζω παναπειθέα ἔμμεν ἀταρπόν.

Καί,

Οὔτε γὰρ ἂν γνοίης τό γε μὴ ὂν· οὐ γὰρ ἐφικτόν·

Σήματα, καὶ καθαρᾶς εὐαγέος ἠελίοιο
Λαμπάδος ἔργ' ἀΐδηλα, καὶ ὁππόθεν ἐξεγένοντο.
Ἔργα τε κύκλωπος πεύσῃ περὶ φοιτᾷ σελήνης
Καὶ φύσιν, εἰδήσεις δὲ καὶ οὐρανὸν ἀμφὶς ἔχοντα.
Ἔνθεν μὲν γὰρ ἔφυγε καὶ ὥς μιν ἄγουσ' ἐπέδησεν,
ἀνάγκη πείρατ' ἔχειν ἄστρων. *

Ex eodem.

Ἀλλὰ καὶ Παρμενίδης ἐν τῷ αὐτοῦ ποιήματι περὶ τῆς ἐλπίδος αἰνισσόμενος τὰ τοιαῦτα λέγει,

Λεῦσσε δ' ὅμως ἀπεόντα νόῳ παρεόντα βεβαίως.
Οὐ γὰρ ἀποτμήξει τὸ ἐὸν τοῦ ἐόντος ἔχεσθαι,
Οὔτε σκιδνάμενον πάντῃ πάντως κατὰ κόσμον,
Οὔτε συνιστάμενον.

Ex eodem Clemente, & Plutarcho.

Παρμενίδης δὲ ὁ μέγας (ὥς φησιν ἐν Σοφιστῇ Πλάτων) ὧδέ πως περὶ τοῦ θεοῦ γράφει,

Πολλὰ μάλ' ὡς ἀγένητον ἐὸν καὶ ἀνώλεθρόν ἐστιν,
Οὖλον, μουνογενές τε καὶ ἀτρεμὲς, ἠδ' ἀγένητον.

Ex Platone.

Εἰ τοίνυν ὅλον ἐστὶν, ὥσπερ καὶ Παρμενίδης λέγει,

Πάντοθεν εὐκύκλου σφαίρας ἐναλίγκιον ὄγκῳ,
Μεσσόθεν ἰσοπαλὲς πάντῃ. τὸ γὰρ οὔτε τι μεῖζον
Οὔτε βεβαιότερον πέλειν χρεών ἐστι τῇ ἢ τῇ
Τοιοῦτόν γε ὂν τὸ ὂν, μέσον τε καὶ ἔσχατον ἔχει.

Ex eodem.

Παρμενίδης δὲ τὴν γένεσιν λέγει,

Πρώτιστον μὲν Ἔρωτα θεῶν μητίσατο πάντων.

ἒξ ἐμέθεν ῥηθέντα. μόνος δ' ἔτι θυμὸς ὁδοῖο
λείπεται.

Ἐν τούτοις γὰρ ὁ Παρμενίδης ἵππους μέν φησιν αὐτὸν φέρειν τὰς ἀλόγους τῆς ψυχῆς ὁρμάς τε καὶ ὀρέξεις· κατὰ δὲ τὴν πολύφημον ὁδὸν τοῦ δαίμονος πορεύεσθαι τὴν κατὰ τὸν φιλόσοφον λόγον θεωρίαν· ὡς λόγος προπομποῦ δαίμονος τρόπον ἐπὶ τὴν ἁπάντων ὁδηγεῖ γνῶσιν. Κούρας δ' αὐτοῦ προάγειν τὰς αἰσθήσεις. ὧν τὰς μὲν ἀκοὰς αἰνίττεται ἐν τῷ λέγειν, —δοιοῖς γὰρ ἐπείγετο δινωτοῖσι κύκλοις· τουτέστι τοῖς τῶν ὤτων, τὴν φωνὴν δι' ὧν καταδέχονται. τὰς δὲ ὁράσεις, ἡλιάδας κούρας κέκληκε· δώματα μὲν νυκτὸς ἀπολειπούσας, ἐς φάος ὠσαμένας, διὰ τὸ μὴ χωρὶς φωτὸς γίνεσθαι τὴν χρῆσιν αὐτῶν. ἐπὶ δὲ τὴν πολύποινον ἐλθεῖν δίκην, καὶ ἔχουσαν κληῖδας ἀμοιβούς, τὴν διάνοιαν, ἀσφαλεῖς ἔχουσαν τὰς τῶν πραγμάτων καταλήψεις. ἥτις αὐτὸν ὑποδεξαμένη ἐπαγγέλλεται δύο ταῦτα διδάξειν, Ἠμὲν ἀληθείης εὐπειθέος ἀτρεμὲς ἦτορ, ὅπερ ἐστὶ τὸ τῆς ἐπιστήμης ἀμετακίνητον βῆμα· ἕτερον δὲ, βροτῶν δόξας ταῖς οὐκ ἔνι πίστις ἀληθής· τουτέστι, τὸ ἐν δόξῃ κείμενον πᾶν, ὅτι ἦν ἀβέβαιον. Καὶ ἐπὶ τέλει προσδιασαφεῖ τὸ μὴ δεῖν ταῖς αἰσθήσεσι προσέχειν, ἀλλὰ τῷ λόγῳ. Μὴ γάρ σε (φησὶν) ἔθος πολύπειρον ὁδὸν κατὰ τήνδε βιάσθω, Νωμᾶν ἄσκοπον ὄμμα καὶ ἠχήεσσαν ἀκουὴν, Καὶ γλῶσσαν, κρῖναι δὲ λόγῳ πολύπειρον ἔλεγχον Ἒξ ἐμέθεν ῥηθέντα. Ἀλλ' οὗτος μὲν καὶ αὐτὸς (ὡς ἐκ τῶν εἰρημένων συμφανὲς) τὸν ἐπιστημονικὸν λόγον κανόνα τῆς ἐν τοῖς οὖσιν ἀληθείας ἀναγορεύσας, ἀπέστη τῆς τῶν αἰσθήσεων ἐπιστάσεως. Ἐμπεδοκλῆς δὲ &c.

Ex Clemente.

Ἀφικόμενος οὖν ἐπὶ τὴν ἀληθῆ μάθησιν ὁ βουλόμενος, ἀκουέτω μὲν Παρμενίδου τοῦ Ἐλεάτου ὑπισχνουμένου,

Εἴσῃ δ' αἰθερίαν τε φύσιν τά τ' ἐν αἰθέρι πάντα

Καί σφας ὑπέρθυρον ἀμφὶς ἔχει καὶ λάϊνος οὐδός,
Αὐταὶ δ' αἰθέριαι πλῆνται μεγάλοισι θυρέτροις.
Τῶν δὲ δίκη πολύποινος ἔχει κλῇδας ἀμοιβούς.
Τὴν δὴ παρφάμεναι κοῦραι μαλακοῖσι λόγοισιν,
Πεῖσαν ἐπιφραδέως ὥς σφιν βαλανωτὸν ὀχῆα
Ἀπτερέως ὤσειε πυλέων ἄπο. ταὶ δὲ θυρέτρων
Χάσμ' ἀχανὲς ποίησαν, ἀναπτάμεναι πολυχάλκοις
Ἄξονας ἐν σύριγξιν ἀμοιβαδὸν εἱλίξασαι
Γόμφοις καὶ περόνῃσιν ἀρηρότε. τῇ ῥα δι' αὐτῶν
Ἰθὺς ἔχον κοῦραι κατ' ἀμαξιτὸν ἅρμα καὶ ἵπποις.
Καί με θεὰ πρόφρων ὑπεδέξατο, χεῖρα δὲ χειρὶ
Δεξιτερὴν ἕλεν. ὧδε δ' ἔπος φάτο, καί με προσηύδα,
Ὦ κοῦρ' ἀθανάτοισι συνάορος ἡνιόχοισιν,
Ἵπποι ταί σε φέρουσιν ἱκάνων ἡμέτερον δῶ,
Χαῖρ', ἐπεὶ οὔτι σε μοῖρα κακὴ προὔπεμπε νέεσθαι
Τήνδ' ὁδόν· ἦ γὰρ ἀπ' ἀνθρώπων ἐκτὸς πάτου ἐστίν·
Ἀλλὰ θέμις τε δίκη τε. χρεὼ δέ σε πάντα πυθέσθαι,
Ἠμὲν ἀληθείης εὐπειθέος ἀτρεμὲς ἦτορ,
Ἠδὲ βροτῶν δόξας ταῖς οὐκ ἔνι πίστις ἀληθής.
Ἀλλὰ σὺ τῆσδ' ἀφ' ὁδοῦ διζήσιος εἶργε νόημα,
Μηδέ σ' ἔθος πολύπειρον ὁδὸν κατὰ τήνδε βιάσθω
Νωμᾶν ἄσκοπον ὄμμα καὶ ἠχήεσαν ἀκουὴν
Καὶ γλῶσσαν· κρῖναι δὲ λόγῳ πολύπειρον ἔλεγχον

ΠΑΡΜΕΝΙΔΟΥ ἜΠΗ.

PARMENIDIS CARMINA.

Ex Sexto philoſopho.

Ὁ δὲ γνώριμος αὐτοῦ [τοῦ Ξενοφάνους] Παρμενίδης τοῦ μὲν δοξαστοῦ λόγου κατέγνω, φημὶ δὲ τοῦ ἀσθενεῖς ἔχοντος ὑπολήψεις· τὸν δ' ἐπιστημονικὸν, τουτέστι τὸν ἀδιάπτωτον, ὑπέθετο κριτήριον, ἀποστὰς καὶ τῆς τῶν αἰσθήσεων πίστεως. ἐναρχόμενος γοῦν τοῦ περὶ φύσεως, γράφει τὸν τρόπον τοῦτον,

Ἵπποι ταί με φέρουσιν ὅσον τ' ἐπὶ θυμὸς ἱκάνοι
Πέμπον, ἐπεί μ' ἐς ὁδόν γ' ἦσαν πολύφημον ἄγουσαι
Δαίμονος ἣ κατὰ πάντ' ατηφέρει εἰδότα φῶτα,
Τῇ φερόμην· τῇ γάρ με πολύφραστοι φέρον ἵπποι
Ἅρμα τιταίνουσαι, κοῦραι δ' ὁδὸν ἡγεμόνευον.
Ἄξων δ' ἐν χνοίῃσι σύριγγος ἀϋτὴν
Αἰθόμενος. δοιοῖς γὰρ ἐπείγετο δινωτοῖσι
Κύκλοις ἀμφοτέρωθεν, ὅτε σπερχοίατο πέμπειν
Ἡλιάδες κοῦραι προλιποῦσαι δώματα νυκτὸς,
Εἰς φάος ὠσάμεναι κράτεσφιν ἀπὸ χερσὶ καλύπτρας,
Ἔνθα πύλαι νυκτός τε καὶ ἤματός εἰσι κελεύθων.

Οὔτι μάχας διέπειν Τιτήνων, οὐδὲ γιγάντων,
Οὐδέ τε κενταύρων, ἢ στάσιας προτέρων
Φενδόνας, τοῖς οὐδὲν χρηστὸν ἔνεστι *
Θεῶν προμηθείην αἰὲν ἔχειν ἀγαθήν.

Ex eodem.

Καὶ Ξενοφάνης δ' ὁ Κολοφώνιος ἐν τοῖς ἐλεγείοις φησὶν,

Πέμψας γὰρ κωλῆν ἐρίφου σκέλος ἤραο πῖον
Ταύρου λαρινοῦ τίμιον ἀνδρὶ λαχεῖν·
Τοῦ κλέος Ἑλλάδα πᾶσαν ἀφίξεται, οὐδ' ἀπολήξει,
Ἔστ' ἂν ἀοιδάων ᾖ γένος Ἑλλαδικόν.

Ex Diogene Laertio.

Περὶ δὲ τοῦ ἄλλοτε ἄλλον αὐτὸν [τὸν Πυθαγόραν] γεγενῆσθαι Ξενοφάνης ἐν ἐλεγείᾳ προσμαρτυρεῖ, ἧς ἀρχὴ,

Νῦν αὖτ' ἄλλον ἔπειμι λόγον, δείξω δὲ κέλευθον.
ὃ δὲ περὶ αὐτοῦ φησιν, οὕτως ἔχει,
Καί ποτέ μιν στυφελιζομένου σκύλακος παριόντα,
Φασὶν ἐποικτεῖραι, καὶ τόδε φάσθαι ἔπος,
Παῦσαι, μηδὲ ῥάπιζ'· ἐπειὴ φίλου ἀνέρος ἐστὶ
Ψυχὴ, τὴν ἔγνων φθεγξαμένης ἀΐων.

Σμικρὸν δ' ἄν τι πόλει χάρμα γένοιτ' ἐπὶ τῷ,
Εἴ τις ἀεθλεύων νικῷ Πίσαο παρ' ὄχθας.
Οὐ γὰρ πιαίνει ταῦτα μυχοὺς πόλεως.

Ex eodem.

Ὁρῶν οὖν ὑμῶν καὶ αὐτὸς τὸ συμπόσιον, κατὰ τὸν Κολοφώνιον Ξενοφάνη, πλῆρες ὂν πάσης θυμηδίας,

Νῦν γὰρ δὴ ζάπεδον καθαρὸν καὶ χεῖρες ἁπάντων,
Καὶ κύλικες· πλεκτοὺς δ' ἀμφιτιθεῖς στεφά-
νους,
Ἄλλος δ' εὐώδες μύρον ἐν φιάλῃ παρατείνει,
Κρατὴρ δ' ἕστηκεν μεστὸς ἐϋφροσύνης·
Ἄλλῳ δ' οἶνος ἕτοιμος, ὃς οὔποτε φησὶ προδώσειν
Μείλιχος, ἐν κεράμοις ἄνθεος ὀσδόμενος.
Ἐν δὲ μέσοις ἁγνὴν ὀδμὴν λιβανωτὸς ἵησι,
Ψυχρὸν δ' ἐστὶν ὕδωρ καὶ γλυκὺ καὶ καθαρόν.
Πάρκεινται δ' ἄρτοι ξανθοὶ, γεραρή τε τράπεζα,
Τυροῦ καὶ μέλιτος πίονος ἀχθομένη.
Βωμὸς δ' ἄνθεσιν αὐτὸ μέσον πάντη πεπύκασται,
Μολπὴ δ' ἀμφὶς ἔχει δώματα καὶ θαλίη.
Χρὴ δὲ πρῶτον μὲν θεὸν ὑμνεῖν εὔφρονας ἄνδρας
Εὐφήμοις μύθοις καὶ καθαροῖσι λόγοις·
Σπείσαντάς τε καὶ εὐξαμένους τὰ δίκαια δύνασθαι
Πρήσσειν· ταῦτα γὰρ ἂν ἐστὶ προχειρότερον.
Οὐχ ὕβρις πίνειν δ' ὁπόσον κεν ἔχων ἀφίκοιο
Οἴκαδ' ἄνευ προπόλου μὴ πάνυ γηραλέος.
Ἀνδρῶν δ' αἰνεῖν τοῦτον ὃς ἐσθλὰ πιὼν ἀναφαίνει
Ὡς ἡ μνημοσύνη, καὶ τὸν ὃς ἀμφ' ἀρετῆς,

Ex eodem.

Ὅμηρος δὲ καὶ Ἡσίοδος κατὰ τὸν Κολοφώνιον Ξενοφάνη,

Οἳ πλεῖστ' ἐφθέγξαντο θεῶν ἀθεμίστια ἔργα,
Κλέπτειν, μοιχεύειν τε, καὶ ἀλλήλους ἀπατεύειν.

Ex Stobæo.

Οὔτοι ἀπαρχῆς πάντα θεοὶ θνητοῖς ἐπέδειξαν,
Ἀλλὰ χρόνῳ ζητοῦντες ἐφευρίσκουσιν ἄμεινον.

Ex Athenæo.

Ἀλλ' εἰ μὲν ταχυτῆτι ποδῶν νίκην τις ἄροιτο,
Ἢ πενταθλεύων ἔνθα Διὸς τέμενος,
Πὰρ Πίσαο ῥοῇς ἐν Ὀλυμπίῃ, εἴτε παλαίων,
Ἢ καὶ πυκτοσύνην ἀλγινόεσσαν ἔχων,
Εἴτε τι δεινὸν ἄεθλον, ὃ παγκράτιον καλέουσιν,
Ἀστοῖσι κεἴη κυδρότερος πρὸς ἄκρα,
Καί κε προεδρίην φανερὴν ἐν ἀγῶσιν ἄροιτο,
Καί κε σιτ' εἴη δημοσίων κτεάνων,
Ἐκ πόλεως καὶ δῶρον ὅ οἱ κειμήλιον εἴη,
Εἴτε καὶ ἵπποισιν, ταῦτά γ' ἅπαντα λάχοι.
Οὐκ ἐὼν ἄξιος ὥσπερ ἐγώ. ῥώμης γὰρ ἀμείνων
Ἀνδρῶν ἠδ' ἵππων ἡμετέρη σοφίη.
Ἀλλ' εἰκῇ μάλα τοῦτο νομίζεται, οὐδὲ δίκαιον
Προκρίνειν ῥώμην τῆς ἀγαθῆς σοφίης.
Οὔτε γὰρ εἰ πύκτης ἀγαθὸς λαοῖσιν ἔτ' εἴη,
Οὔτ' εἰ πενταθλεῖν, οὔτε παλαισμοσύνην·
Οὐδὲ μὲν εἰ ταχυτῆτι ποδῶν, τόπερ ἐστὶ πρότιμον
Ῥώμης, ὅσσ' ἀνδρῶν ἔργ' ἐν ἀγῶνι πέλει·
Τοὔνεκεν ἂρ δὴ μᾶλλον ἐν εὐνομίῃ πόλις εἴη.

ΞΕΝΟΦΑ'ΝΟΥΣ ἘΓΗ.

XENOPHANIS CARMINA.

Ex Sexto philoſopho.

Ἐν τούτοις δέ εἰσι καὶ οἱ ἀπὸ τῆς σκέψεως. ὧν Ξενοφάνης μὲν κατά τινας, εἰπὼν πάντα ἀκατάληπτα, ἐπὶ ταύτης ἐστὶ τῆς φορᾶς, ἐν οἷς γράφει,

Καὶ τὸ μὲν οὖν σαφὲς οὔτις ἀνὴρ ἴδεν, οὐδέ τις ἔσται
Εἰδὼς ἀμφὶ θεῶν τε καὶ ἅσσα λέγω περὶ πάντων.
Εἰ γὰρ καὶ τὰ μάλιστα τύχοι τετελεσμένον εἰπών,
Αὐτὸς ὅμως οὐκ οἶδε· δόκος δ' ἐπὶ πᾶσι τέτυκται.

Διὰ τούτων γὰρ σαφὲς μὲν ἔοικε λέγειν τἀληθὲς καὶ τὸ γνώριμον. καθὸ καὶ λέγεται, Ἁπλοῦς ὁ μῦθος τῆς ἀληθείας ἔφυ. Ἄνδρα δὲ, τὸν ἄνθρωπον, τῷ εἰδικῷ καταχρώμενος ἀντὶ τοῦ γένους· εἶδος γὰρ ἀνθρώπου καθέστηκεν ὁ ἀνήρ. Paucis interiectis, *Ἀμφὶ θεῶν δὲ, ὑποδειγματικῶς, περί τινος τῶν ἀδήλων. Δόκον δὲ, τὴν δόκησιν καὶ τὴν δόξαν. ὥστε τοιοῦτον εἶναι κατ' ἐξάπλωσιν τὸ ὑπ' αὐτοῦ λεγόμενον, Τὸ μὲν οὖν ἀληθὲς καὶ γνώριμον οὐδεὶς ἄνθρωπος οἶδε τό γε ἐν τοῖς ἀδήλοις πράγμασι. κἂν γὰρ ἐκ τύχης ἐπιβάλῃ τούτῳ, ὅμως οὐκ οἶδεν ὅτι ἐπιβέβληκεν αὐτῷ, ἀλλ' οἴεται καὶ δοκεῖ.*

b.4

Ex eodem Plut. & Theodorito.

Οὐδὲ τι τοῦ παντὸς κενεὸν πέλει, οὐδὲ περισσόν.

Ex Plutarcho & Macrobio.

Singula autem ad ſe ſimilitudinem ſui rapere, (inquit Macrobius) teſtis eſt Empedocles: qui ait,

Ὡς γλυκὺ μὲν γλυκὺ μάρπτε, πικρὸν δ' ἐπὶ
πικρὸν ὄρουσεν,
ὀξὺ δ' ἐπ' ὀξὺ ἔβη, θερμὸν δ' ἐποχεῦετο θερμῷ.

Ex Diogene Laertio.

Παυσανία, σὺ δὲ κλῦθι δαΐφρονος Ἀγχίτου υἱέ.

Ex eodem.

Παυσανίην ἰητρὸν ἐπώνυμον Ἀγχίτου υἱὸν
φῶτ' Ἀσκληπιάδην πατρὶς ἔθρεψε Γέλα·
ὃς πολλοὺς μογεροῖσι μαραινομένους καμάτοισι
φῶτας ἀπέστρεψεν Φερσεφόνης ἀδύτων.

Ex eodem.

Ἄκρον ἰητρὸν Ἄκρων' Ἀκραγαντῖνον πατρὸς ἄκρου
κρύπτει κρημνὸς ἄκρος πατρίδος ἀκροτάτης.

Ξουθῶν τε σπονδὰς μελιτῶν ῥιπτοῦντες ἐς οὖδας.
Ταύρων δ' ἀκρίτοισι φόνοις οὐ δεύετο βωμός·
Ἀλλὰ μύσος τοῦτ' ἔσκεν ἐν ἀνθρώποισι μέγιστον,
Θυμὸν ἀπορραίσαντας ἐέλμεναι ἠία γυῖα.

Ex Porphyrio.

Οἴμοι ὅτ' οὐ πρόσθεν με διώλεσε νηλεὲς ἦμαρ
Πρὶν σχέτλι' ἔργα βορᾶς περὶ χείλεσι μητίσασθαι.

Sunt autem hi verſus, ſicut & proximè praecedentes, eiuſdem argumenti cum illis quos antea habuiſti, ex Sexto philoſopho: quorum initium eſt, Οὐ παύσεσθε φόνοιο δυσηχέος;

Ex Tzetze.

Ἐμπεδοκλῆς τί ὁ θεός, τάδε κατ' ἔπος λέγει,
Οὐ μὲν γὰρ βροτέῃ κεφαλῇ κατὰ γυῖα κέκασται·
Οὐ μὲν ἀπαὶ νώτων γε δύο κλάδοι ἀΐσσουσιν,
Οὐ πόδες, οὐ θοὰ γοῦνα, καὶ μήδεα λαχνήεντα·
Ἀλλὰ φρὴν ἱερὴ καὶ ἀθέσφατος ἔπλετο μοῦνον,
Φροντίσι κόσμον ἅπαντα καταΐσσουσα θοῇσιν.

Ex Diogene Laertio.

Ἦν δέ τις ἐν κείνοισιν ἀνὴρ περιώσια εἰδώς,
Ὃς δὴ μήκιστον πραπίδων ἐκτήσατο πλοῦτον.

Ex Plutarcho.

Ὡς δ' ὅτ' ὀπὸς γάλα λευκὸν ἐγόμφωσε καὶ ἔδησε.

Ex eodem.

--αὐτὰρ ἐχίνοις
Ὀξυβελεῖς χαῖται νώτοις ἐπιπεφρίκασι.

Nam perperam apud illum legitur,

--αὐτὰρ ἔχινος
Ὀξυβελὴς δέ τι νώτοις ἐπιπεφείκασι.

Ex eodem.

Ἡράκλειτος γοῦν κακίζων φαίνεται τὴν γένεσιν. ἐπειδὰν, φησὶ, γενόμενοι ζώειν ἐθέλουσι, μόρους τ᾽ ἔχειν, μᾶλλον δὲ ἀναπαύεσθαι· καὶ παῖδας καταλείπουσι μόρους γενέσθαι. δῆλος δὲ αὐτῷ συμφερόμενος καὶ Ἐμπεδοκλῆς, λέγων,

Κλαῦσά τε καὶ κώκυσα, ἰδὼν ἀσυνήθεα χῶρον.

καὶ ἔτι,

Ἐκ μὲν γὰρ ζωῶν ἐτίθει νεκρὰ, ἠδὲ ἀμείβων.

καὶ πάλιν,

Ὢ πόποι, ἢ δειλὸν θνητῶν γένος, ὢ δυσάνολβον·
Οἵων ἐξ ἐρίδων ἔκ τε στοναχῶν ἐγένεσθε.

Ex eodem.

Ὅθεν εἰκότως καλούμενος ὁ γνωστικὸς ὑπακούει ῥαδίως, καὶ τῷ τὸ σωμάτιον αἰτοῦντι, φέρων προσδίδωσι καὶ τὰ πάθη, προαποδυόμενος τοῦ σαρκίου ταῦτα· οὐχ ὑβρίζων τὸν πειράζοντα, παιδεύων δὲ, οἶμαι, καὶ ἐλέγχων,

--ἐξ οἵης τιμῆς καὶ οἵου μήκεος ὄλβου

(ὥς φησιν Ἐμπεδοκλῆς)

ὧδε λιπὼν μετὰ θνητῶν ἀναστρέφεται. *

Ex Athenæo, & Porphyrio.

Οὐδέ τις ἦν κείνοισιν Ἄρης θεὸς, οὐδὲ κυδοιμὸς,
Οὐδὲ Ζεὺς βασιλεὺς, οὐδ᾽ ὁ Κρόνος, οὐδ᾽ ὁ Ποσειδῶν·
Ἀλλὰ Κύπρις βασίλεια. ἥ ἐστιν ἡ φιλία.
Τὴν οἵ γ᾽ εὐσεβέεσσιν ἀγάλμασιν ἱλάσκοντο.
Γραπτοῖς τε ζώοισι, μύροισί τε δαιδαλεόσμοις,
Σμύρνης τ᾽ ἀκράτου θυσίαις, λιβάνου τε θυώδους·

Γνῶθι διατμηθέντος ἐνὶ σπλάγχνοισι λόγοιο.

Τοῖς μὲν γὰρ κακοῖς τοῦτο σύνηθες, φησὶν ὁ Ἐμπεδοκλῆς, τὸ ἐθέλειν κρατεῖν τῶν ἀληθῶν διὰ τὸ ἀπιστεῖν.

Ex eodem.

Ἄμεινον δὲ ἐκδέχεσθαι τὸν αἰθέρα, πάντα συνέχοντα καὶ σφίγγοντα· καθὰ καὶ ὁ Ἐμπεδοκλῆς φησιν,

--εἰ δ' ἄγε τοι λέξω πρῶθ' ἥλιον ἀρχήν,
Ἐξ ὧν δὴ ἐγένοντο τὰ νῦν ἐσορώμενα πάντα,
Γαῖά τε καὶ πόντος πολυκύμων, ἠδ' ὑγρὸς ἀήρ,
Τιτάν, ἠδ' αἰθὴρ σφίγγων περὶ κύκλον ἅπαντα.

Ex eodem.

Τὸ γὰρ τοι θεῖον, ὁ Ἀκραγαντῖνος φησὶ ποιητής,

Οὐκ ἔστιν πελάσασθ', οὐδ' ὀφθαλμοῖσιν ἐφικτὸν
Ἡμετέροις, ἢ χερσὶ λαβεῖν. ἧπέρ τε μεγίστη
Πειθοῦς ἀνθρώποισιν ἀμαξιτὸς εἰς φρένα πίπτει.

Ex eodem.

Ἢν δὲ ὁσίως καὶ δικαίως διαβιώσωμεν, μακάριοι μὲν ἐνταῦθα, μακαριώτεροι δὲ μετὰ τὴν ἐνθένδε ἀπαλλαγήν· οὐ χρόνῳ τινὶ τὴν εὐδαιμονίαν ἔχοντες, ἀλλὰ ἐν αἰῶνι ἀναπαύεσθαι δυνάμενοι,

Ἀθανάτοις ἄλλοισιν ὁμέστιοι, ἔν τε τραπέζαις
Ἐόντες ἀνδρείων ἀχέων ἀπόκληροι, ἀτηρεῖς.

ἡ φιλόσοφος Ἐμπεδοκλέους λέγει ποιητική.

Ex eodem Clemente.

Ὄλβιος ὃς θείων πραπίδων ἐκτήσατο πλοῦτον,
Δειλὸς δ' ᾧ σκοτόεσσα θεῶν πέρι δόξα μέμηλεν.

Ex enarratore Nicandri.

Ἠδ' ἦσαν κτίλα πάντα καὶ ἀνθρώποισι προσηνῆ,
Θῆρές τ' ἄνθρωποί τε· φιλοφροσύνη τε δεδήει.

Ex Clemente Alex.

Ὑμῖν δὲ καὶ ὁ ὑμέτερος ὑποδύεται ποιητὴς, ὁ Ἀκραγαντῖνος Ἐμπεδοκλῆς,

Τοιγάρτοι χαλεπῇσιν ἀλύοντες κακότησιν,
Οὔποτε δειλαίων ἀχέων λωφήσετε θυμόν.

Ex eodem.

Φησὶ δὲ καὶ ὁ Ἐμπεδοκλῆς τῶν σοφῶν τὰς ψυχὰς θεοὺς γίνεσθαι, ὧδέ πως γράφων,

Εἰς δὲ τέλος μάντιές τε καὶ ὑμνοπόλοι καὶ ἰητροὶ
Καὶ πρόμοι ἀνθρώποισιν ἐπιχθονίοισι πέλονται·
Ἔνθεν ἀναβλαστοῦσι θεοὶ τιμῇσι φέριστοι.

Ex eodem.

Καί μοι σφόδρα ἐπαινεῖν ἔπεισι τὸν Ἀκραγαντῖνον ποιητὴν, ἐξυμνοῦντα τὴν πίστιν ὧδέ πως,

Ὦ φίλοι, οἶδα μὲν οὖν, ἔκ τ' ἀληθείη παρὰ μύθοις
Οὓς ἐγώγ' ἐξερέω. μάλα δ' ἀργαλέη γε τέτυκται
Ἀνδράσι καὶ δύσζηλος ἐπὶ φρένα πίστιος ὁρμή.

Ex eodem Clemente.

Ἐνέχυρον γὰρ τῆς ἀληθείας τὴν ἀπόδειξιν ἀπαιτοῦσιν οἱ πολλοὶ, οὐκ ἀρκούμενοι ψιλῇ τῇ ἐκ πίστεως σωτηρίᾳ.

Ἀλλὰ κακοῖς μὲν κάρτα πέλει κρατέουσιν ἀπιστεῖν,
Ὡς δὲ παρ' ἡμετέρης κέλεται πιστώματα μούσης.

τος δύναμιν, ὦ Φαβωρῖνε, λόγος, ἐν τοιαύταις ἐστὶ πιθανότησιν· ὁ δὲ τῷ ὕδατι, λαμβάνει μὲν καὶ αὐτὸς ἀρχὰς ὁμοίως· οὕτω πως τοῦ Ἐμπεδοκλέους λέγοντος,

Ἥλιον μὲν λαμπρὸν ὁρᾶν καὶ θερμὸν ἁπάντη,
Ὄμβρον δ᾽ ἐν πᾶσι δνοφόεντά τε ῥιγαλέον τε.

τῷ γὰρ θερμῷ τὸ ψυχρὸν, ὡς τῷ λαμπρῷ τὸ μέλαν, ἀντιτάξας, συλλογίσασθαι δέδωκεν ὅτι τῆς αὐτῆς οὐσίας ἐστὶ τὸ μέλαν καὶ τὸ ψυχρὸν, ὡς τῆς αὐτῆς τὸ λαμπρὸν καὶ τὸ θερμόν.

Ex eodem.

Καὶ τὸν θεὸν ὁρᾶς (ὃν ἀριστοτέχναν ἡμῶν ὁ Πίνδαρος προσεῖπεν) οὐ πανταχοῦ τὸ πῦρ ἄνω τάττοντα καὶ κάτω τὴν γῆν, ἀλλ᾽ ὡς ἂν αἱ χρεῖαι τῶν σωμάτων ἀπαιτῶσι,

Τοῦτο μὲν ἐν κόγχαισι θαλασσονόμοις βαρυνώτοις,
Ναὶ μὴν κηρύκων τε λιθορρίνων χελύων τε,
(φησὶν Ἐμπεδοκλῆς)
Ἔνθ᾽ ὄψει χθόνα χρωτὸς ὑπέρτατα ναιετάουσαν,

οὐχ ἣν ἡ φύσις δίδωσι χώραν, ἀλλ᾽ ἣν ἡ πρὸς τὸ κοινὸν ἔργον ποθεῖ σύνταξις, ταύτην ἔχουσαν.

Ex eodem.

Ἡ δὲ πέψις ἔοικεν εἶναι σῆψις, ὡς Ἐμπεδοκλῆς μαρτυρεῖ, λέγων,

Οἶνος ἀπὸ φλοιοῦ πέλεται σαπὲν ἐν ξύλῳ ὕδωρ.

Ex Galeno.

Ἐν γὰρ θερμοτέρῳ τὸ κατ᾽ ἄρρενα ἔπλετο γαίης.
Καὶ μέλανες διὰ τοῦτο καὶ ἀνδρωδέστεροι ἄνδρες,
Καὶ λαχνήεντες μᾶλλον.

Ἠελίου ἀκάμαντος, ὁ δ' αἰθέρος ἔμβαλε δίναις.
Ἄλλος δ' ἐξ ἄλλου δέχεται, συγέουσι δὲ πάντες.

Ex eodem.

Οὐ γὰρ (ὡς ὁ Μένανδρος φησὶν) Ἅπαντι δαίμων ἀνδρὶ συμπαρίσταται Εὐθὺς γενομένῳ, μυσταγωγὸς τοῦ βίου ἀγαθός, ἀλλὰ μᾶλλον (ὡς Ἐμπεδοκλῆς) διτταί τινες ἕκαστον ἡμῶν γενόμενον παραλαμβάνουσι καὶ κατάρχονται μοῖραι καὶ δαίμονες.

Ἔνθ' ἦσαν Χθονίη τε καὶ Ἡλιόπη ταναῶπις,
Δῆρίς θ' αἱματόεσσα, καὶ Ἁρμονίη ἱμερῶπις,
Καλλιστώ τ' Αἰσχρή τε, Θόωσά τε, Δεναίη τε,
Νημερτής τ' ἐρόεσσα, μελάγκαρπός τ' Ἀσάφεια.

Ὥστε τούτων ἑκάστου σπέρματα τῶν παθῶν ἀνακεκραμένα δεδεγμένης ἡμῶν τῆς γενέσεως, καὶ διὰ τοῦτο πολλὴν ἀνωμαλίαν ἐχούσης, εὔχεται μὲν ὁ νοῦν ἔχων τὰ βελτίονα, προσδοκᾷ δὲ καὶ θάτερα, χρῆται δὲ ἀμφοτέροις, τὸ ἄγαν ἀφαιρῶν.

Ex eodem.

Ὁ δὲ Ἐμπεδοκλῆς ἐν ἀρχῇ τῆς φιλοσοφίας προαναφωνήσας,

Ἔστι τι ἀνάγκης χρῆμα θεῶν ψήφισμα παλαιόν,
Εὖτέ τις ἀμπλακίῃσι φόνῳ φίλα γυῖα μιήνῃ,
Δαίμονες οἵτε μακραίωνες λελόγχασι βίοιο,
Τρίς μιν μυρίας ὥρας ἀπὸ μακάρων ἀλάλησθαι·
Τὴν καὶ ἐγὼ νῦν εἰμὶ φυγὰς θεόθεν καὶ ἀλήτης,

οὐχ ἑαυτὸν ἀλλ' ἀφ' ἑαυτοῦ πάντας ἀποδείκνυσι μετανάστας ἐνταῦθα καὶ ξένους καὶ φυγάδας ἡμᾶς ὄντας.

Ex eodem.

Ὁ μὲν οὖν τῷ ἀέει τὴν προτέραν ἀποδιδοὺς τῆς ψυχῆς

Ἀλλὰ τί τοῖσδ' ἐπίκειμ', ὡσεὶ μέγα χρῆμά τι πράσσων,
Εἰ θνητῶν περίειμι πολυφθερέων ἀνθρώπων;

Ex Athenæo, & aliis.

Ἤδη γάρ ποτ' ἐγὼ γενόμην κοῦρη τε κόρος τε,
Θάμνος τ' οἰωνός τε, καὶ εἰν ἁλὶ ἔλλοπος ἰχθύς.

Ex Sexto philoſopho.

Οὐ παύσεσθε φόνοιο δυσηχέος; οὐκ ἐσορᾶτε
Ἀλλήλους δάπτοντες ἀκηδείῃσι νόοιο;

Μορφὴν δ' ἀλλάξαντα πατὴρ φίλον υἱὸν ἀείρας,
Σφάζει ἐπευχόμενος, μέγα νήπιος. οἱ δὲ πορεῦνται
Λισσόμενον θύοντες. ὁ δ' ἀνήκουστος ὁμοκλέων,
Σφάξας, ἐν μεγάροισι κακὴν ἀλεγύνατο δαῖτα.
Ὣς δ' αὔτως πατέρ' υἱὸς ἑλὼν καὶ μητέρα παῖδες
Θυμὸν ἀπορραίσαντα, φίλας κατὰ σάρκας ἔδουσι.

Ex Athenæo.

Αἶψα δὲ θνητὰ φύοντο τὰ πρὶν μάθον ἀθάνατ' εἶναι,
Ζωρά τε τὰ πρὶν ἄκρητα, διαλλάττοντα κελεύθους.

Ex Plutarcho.

Ἐμπεδοκλῆς δὲ καὶ δίκας φησὶ διδόναι τοὺς δαίμονας ὧν ἐξαμάρτωσι καὶ πλημμελήσωσι.

Αἰθέριον μὲν γάρ σφε μένος πόντονδε διώκει,
Πόντος δ' ἐς χθονὸς οὖδας ἀπέπτυσε, γαῖα δ' ἐσαῦθις

διὰ τῶν ποιημάτων ἐπαγγέλλεσθαι τοῦτό τε καὶ ἄλλα πλείω· δι' ὧν φησι,

Φάρμακα δ' ὅσα γεγᾶσι κακῶν καὶ γήραος ἄλκαρ,
Πεύσῃ· ἐπεὶ μούνῳ σοὶ ἐγὼ κρανέω τάδε πάντα.
Παύσεις δ' ἀκαμάτων ἀνέμων μένος, οἵ τ' ἐπὶ γαῖαν
Ὀρνύμενοι, πνοιαῖσι καταφθινύθουσιν ἄρουραν·
Καὶ πάλιν ἣν κ' ἐθέλῃσθα, παλίντιτα πνεύματ' ἐπάξεις.
Θήσεις δ' ἐξ ὄμβροιο κελαινοῦ καίριον αὐχμὸν
Ἀνθρώποις, θήσεις δὲ καὶ ἐξ αὐχμοῖο θερείου
Ῥεύματα δενδρεόθρεπτα, τὰ δ' ἐν θέρει ἀήσονται·
Ἄξεις δ' ἐξ ἀίδαο καταφθιμένου μένος ἀνδρός.

Ex Diogene Laertio, & aliis.

Ὦ φίλοι, οἳ μέγα ἄστυ κατὰ ξανθοῦ Ἀκράγαντος
Ναίετ' ἀν' ἄκρα πόλεως, ἀγαθῶν μελεδήμονες ἔργων,
Χαίρετ'· ἐγὼ δ' ὑμῖν θεὸς ἄμβροτος, οὐκέτι θνητός,
Πωλεῦμαι μετὰ πᾶσι τετιμένος, ὥσπερ ἔοικε,
Ταινίαις τε περίστεπτος στέφεσίν τε θαλείης,
Τοῖσιν ἅμ' εὖτ' ἂν ἵκωμαι ἐς ἄστεα τηλεθόωντα,
Ἀνδράσιν ἠδὲ γυναιξὶ σεβίζομαι. οἱ δ' ἅμ' ἕπονται
Μυρίοι, ἐξερέοντες ὅπη πρὸς κέρδος ἀταρπός,
Οἱ μὲν μαντοσυνέων κεχρημένοι, οἱ δέ τι νούσων
Παντοίων ἐπύθοντο κλύειν εὐηκέα βάξιν.

ςασιν. γράφει γὰρ οὕτως ἐν τῷ πρώτῳ φυσικῷ,

Ἄλλο δέ σοι ἐρέω· Φύσις οὐδενός ἐστιν ἑκάστου
Θνητῶν, οὐδέ τις οὐλομένη θανάτοιο γενέθλη·
Ἀλλὰ μόνον μίξις τε διάλλαξίς τε μιγέντων
Ἐστὶ, Φύσις δ᾽ ἐπὶ τοῖς ὀνομάζεται ἀνθρώποισι.

Ex eodem.

Νήπιοι, οὐ γάρ σφιν δολιχόφρονες εἰσὶ μέριμναι,
Οἳ δὴ γίνεσθαι πάρος οὐκ ἐὸν ἐλπίζουσιν,
Ἤτοι καταθνήσκειν τε καὶ ἐξόλλυσθαι ἁπάντη.

Ταῦτα γὰρ τὰ ἔπη, μέγα βοῶντος ἐστὶ τοῖς ὦτα ἔχουσιν, ὡς οὐκ ἀναιρεῖ γένεσιν, ἀλλὰ τὴν ἐκ μὴ ὄντος· οὐδὲ φθορὰν, ἀλλὰ τὴν πάντη· τουτέστι τὴν εἰς τὸ μὴ ὂν ἀπολύουσαν. ἐπεί τῷ γε βουλομένῳ μὴ ἀγρίως οὕτω μηδὲ ἠλιθίως ἀλλὰ πρᾳότερον συκοφαντεῖν, τὸ μετὰ ταῦτα ἐπὶ τοὐναντίον ἂν αἰτιάσασθαι παράσχοι, τοῦ Ἐμπεδοκλέους λέγοντος,

Οὐκ ἂν ἀνὴρ τοιαῦτα σοφὸς φρεσὶ μαντεύσαιτο,
Ὡς ὄφρα μέν τε βιῶσι, τὸ δὴ βίοτον καλέουσι
Τόφρα μὲν οὖν εἰσι, καί σφι πάρα δεινὰ καὶ ἐσθλὰ,
Πρὶν δὲ πάγεν τε βροτοὶ καὶ λυθέντες οὐδὲν ἄρ᾽ εἰσί.

Ταῦτα γὰρ, οὐκ ἀρνουμένου μὴ εἶναι τοὺς γεγονότας καὶ ζῶντας, ἐστὶν, εἶναι δὲ μᾶλλον οἰομένου καὶ τοὺς μηδέπω γεγονότας καὶ τοὺς ἤδη τεθνηκότας.

Ex Diogene Laertio.

Τοῦτον [Γοργίαν τὸν Λεοντῖνον] φησὶν ὁ Σάτυρος λέγειν ὡς αὐτὸς παρείη τῷ Ἐμπεδοκλεῖ γοητεύοντι. ἀλλὰ καὶ αὐτὸν

Καί σε πολυμνήστη λευκώλενε παρθένε μοῦσα
Ἄντιμαι ὧν θέμις ἐστὶν ἐφημερίοισιν ἀκούειν·
Πέμπε παρ' εὐσεβίης ἐλάουσ' εὐήνιον ἅρμα.
Μηδέ σέ γ' εὐδόξοιο βιήσεται ἄνθεα τιμῆς
Πρὸς θνατῶν ἀνελέσθαι, ἐφ' ᾧ θ' ὁσίης πλέον
εἰπεῖν.
Θάρσει, καὶ τότε δὴ σοφίης ἐπ' ἄκροισι θοάζει.
Ἀλλὰ γὰρ ἄθρει πᾶς παλάμῃ πῇ δῆλον ἕκαστον,
Μήτέ τιν' ὄψιν ἔχων πίστει πλέον ἢ κατ' ἀκουήν,
Ἢ ἀκοὴν ἐρίδουπον ὑπὲρ τρανώματα γλώσσης,
Μήτέ τι τῶν ἄλλων ὁπόση πόρος ἐστὶ νοῆσαι.
Γυίων πίστιν ἔρυκε, νόει θ' ᾗ δῆλον ἕκαστον.

Ex Plutarcho, & aliis.

Τέσσαρα τῶν πάντων ῥιζώματα πρῶτον ἄκουε.
Ζεὺς ἀργὴς, ἥρη τε φερέσβιος, ἠδ' ἀϊδωνεύς·
Νῆστίς θ' ἣ δακρύοις τέγγει κρούνωμα βρότειον.

Ἄλλοτε μὲν φιλότητι συνερχόμεν' εἰς ἓν ἅπαντα,
Ἄλλοτε δ' αὖ δίχ' ἕκαστα φορούμενα νείκεος ἔ-
χθει.

Πῦρ καὶ ὕδωρ καὶ γαῖα καὶ ἠέρος ἤπιον ὕψος,
Νεῖκός τ' οὐλόμενον δίχα τῶν, ἀτάλαντον ἁπάντῃ,
Καὶ φιλότης μετὰ τοῖσιν, ἴση μῆκός τε πλάτος τε·
Τὴν σὺ νόῳ δέρκου, μηδ' ὄμμασιν ἧσο τεθηπώς.

Ex Plutarcho.

Ἐμπεδοκλῆς φύσιν μηδὲν εἶναι, μίξιν δὲ τῶν στοιχείων καὶ διά-

BIBLIOTECA ... ROMA ...

ὕδωρ δὲ κατὰ μετοχὴν ὕδατος, ἀέρα δὲ μετουσίᾳ τοῦ ἀέρος· καὶ ἐπὶ πυρὸς τὸ ἀνάλογον. ἄλλοι δὲ ἦσαν οἱ λέγοντες, κατὰ τὸν Ἐμπεδοκλέα κριτήριον εἶναι τῆς ἀληθείας οὐ τὰς αἰσθήσεις, ἀλλὰ τὸν ὀρθὸν λόγον. τοῦ δὲ ὀρθοῦ λόγου τὸν μέν τινα, θεῖον ὑπάρχειν, τὸν δὲ, ἀνθρώπινον. ὧν τὸν μὲν θεῖον, ἀνέξοιστον εἶναι· τὸν δὲ ἀνθρώπινον, ἐξοιστόν. λέγει δὲ περὶ μὲν τοῦ μὴ ἐν ταῖς αἰσθήσεσι τὴν κρίσιν τἀληθοῦς ὑπάρχειν, οὕτως,

Στεινωποὶ μὲν γὰρ παλάμαι κατὰ γυῖα κέχυνται,
Πολλὰ δὲ δείν᾽ ἔπεα τάτ᾽ ἀμβλύνουσι μερίμνας.
Παῦρον δὲ ζωῆσι βίου μέρος ἀθρήσαντες,
Ὠκύμοροι καπνοῖο δίκην ἀρθέντες ἀπέπταν,
Αὐτὸ μόνον πεισθέντες ὅτῳ προσέκυρσεν ἕκαστος,
Πάντοσ᾽ ἐλαυνόμενοι· τὸ δὲ ὅλον εὔχεται εὑρεῖν.
Οὕτως οὔτ᾽ ἐπιδερκτὰ τάδ᾽ ἀνδράσιν, οὔτ᾽ ἐπακουστὰ,
Οὔτε νόῳ περιληπτά.--

Περὶ δὲ τοῦ μὴ εἰς τὸ παντελὲς ἄληπτον εἶναι τὴν ἀλήθειαν, ἀλλ᾽ ἐφ᾽ ὅσον ἱκνεῖται ὁ ἀνθρώπινος λόγος ληπτὴν ὑπάρχειν, διασαφεῖ, τοῖς προκειμένοις ἐπιφέρων,

--σὺ οὖν ἐπεὶ ὧδ᾽ ἐλιάσθης,
Πεύσεαι, οὐ πλεῖόν γε βροτείη μῆτις ὄρωρε.

Καὶ διὰ τῶν ἑξῆς ἐπιπλήξας τοῖς πλέον ἐπαγγελλομένοις γινώσκειν, παρίστησιν ὅτι τὸ δι᾽ ἑκάστης αἰσθήσεως λαμβανόμενον, πιστόν ἐστι, τοῦ λόγου τούτων ἐπιστατοῦντος· καίτοι πρότερον καταδραμὼν τῆς ἀπ᾽ αὐτῶν πίστεως. φησὶ γὰρ,

Ἀλλὰ θεοὶ τῶν μὲν μανίην ἀπετρέψατε γλώσσης,
Ἐκ δ᾽ ὁσίων στομάτων καθαρὴν ὀχετεύσατε πηγήν.

Ex eodem, paulo poſt.

Τοῦτό γε φανερὸν, ὅτι συμβαίνει αὐτῷ τὸ νεῖκος μηθὲν μᾶλλον φθορᾶς ἢ τοῦ εἶναι αἴτιον· ὁμοίως δὲ οὐδ' ἡ φιλότης τοῦ εἶναι. συνάγουσα γὰρ εἰς τὸ ἓν, φθείρει τὰ ἄλλα. καὶ ἅμα δὲ αὐτῆς τῆς μεταβολῆς αἴτιον οὐθὲν λέγει, ἀλλ' ὅτι οὕτως πέφυκεν,

Ἀλλ' ὅτε δὴ μέγα νεῖκος ἐνὶ μελέεσσιν ἐθρέφθη,
Εἰς τιμάς τ' ἀνόρουσε τελειομένοιο χρόνοιο,
Ὅς σφιν ἀμοιβαῖος πλατέος παρελήλατο ὅρκου.

Ex Ariſtotele.

Nec ſolùm ab Ariſtotele, ſed etiam à Sexto philoſopho & aliis afferuntur ſequentia Empedoclis carmina. Inter eos autem Sextus illos afferens, hæc præfatur,

Ἐμπεδοκλῆς δὲ ὁ Ἀκραγαντῖνος, κατὰ μὲν τοὺς ἁπλούστερον δοκοῦντας αὐτὸν ἐξηγεῖσθαι, ἓξ κριτήρια τῆς ἀληθείας παραδίδωσι. δύο γὰρ δραστηρίους τῶν ὅλων ἀρχὰς ὑποθέμενος, φιλίαν καὶ νεῖκος, ἅμα τε τῶν τεσσάρων μνησθεὶς ὡς ὑλικῶν, γῆς τε καὶ ὕδατος, καὶ ἀέρος καὶ πυρὸς, πλάσας, ταῦτα ἔφη κριτήρια τυγχάνειν. παλαιὰ γάρ τις (ὡς προεῖπον ἄνωθεν) παρὰ τοῖς φυσικοῖς κυλίεται δόξα περὶ τοῦ τὰ ὅμοια τῶν ὁμοίων εἶναι γνωριστικά. Paulo pòſt, Τοιαύτης δ' οὔσης παρὰ τοῖς πρεσβυτέροις δόξης, ἔοικε καὶ ὁ Ἐμπεδοκλῆς ταύτῃ συμπεριφέρεσθαι· ἔξ τε οὖν τῶν τὰ πάντα συνεστακυιῶν ἀρχῶν, λέγει ἰσάριθμα ταύταις ὑπάρχειν τὰ κριτήρια· δι' ὧν γέγραφε,

Γαίῃ μὲν γὰρ γαῖαν ὀπώπαμεν, ὕδατι δ' ὕδωρ,
Αἰθέρι δ' αἰθέρα δῖον, ἀτὰρ πυρὶ πῦρ ἀΐδηλον,
Στοργὴν δὲ στοργῇ, νεῖκος δέ τε νείκεϊ λυγρῷ.

Ἐμφαίνων ὡς γῆν μὲν καταλαμβανόμεθα μετουσίᾳ γῆς,

Οὐδέ γ' ἐς ἄγγος ἔτ' ὄμβρος ἐσέρχεται· ἀλλά μιν εἴργει
Ἀέρος ὄγκος, ἔσωθι πεσὼν ἐπὶ τρήματα πυκνά,
Εἰσόκ' ἀποστεγάσῃ πυκινὸν ῥόον. αὐτὰρ ἔπειτα
Πνεύματος ἐλλείποντος, ἐσέρχεται αἴσιμον ὕδωρ.
Ὡς δ' αὔτως ὅθ' ὕδωρ μὲν ἔχῃ κατὰ βένθεα χαλκοῦ,
Πορθμοῦ χωσθέντος βροτέῳ χροῒ ἠδὲ πόροιο,
Αἰθὴρ δ' ἐκτὸς ἔσω λελιημένος ὄμβρον ἐρύκει,
Ἀμφὶ πύλας ἰσθμοῖο δυσηχέος ἄκρα κρατύνων,
Εἰσόκε χειρὶ μεθῇ· τότε δ' αὖ πάλιν ἔμπαλιν ἢ πρὶν
Πνεύματος ἐμπίπτοντος ὑπεκθεῖ αἴσιμον ὕδωρ.
Ὡς δ' αὔτως τέρεν αἷμα κλαδασσόμενον διὰ γυίων,
Ὁππότε μὲν παλίνορσον ἐπαΐξειε μυχόνδε,
Θάτερον εὐθὺς ῥεῦμα κατέρχεται οἴδματι θῦον,
Εὖτε δ' ἀναθρώσκει, πάλιν ἐκπνεῖ, ἶσον ὀπίσσω.

Ex eodem.

Ἐμπεδοκλῆς, καὶ οὗτος ταυτὸ πέπονθε. τίθησι μὲν γὰρ ἀρχήν τινα αἰτίαν τῆς φθορᾶς, τὸ νεῖκος· δόξειε δ' ἂν οὐθὲν ἧττον καὶ τοῦτο γεννᾶν ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἑνός. ἅπαντα γὰρ ἐκ τούτου τἆλλα ἐστὶ, πλὴν ὁ θεός. λέγει γοῦν,

Ἐξ ὧν πάνθ' ὅσα τ' ἦν, ὅσα τ' ἔσθ', ὅσα τ' ἔσται ὀπίσσω,
Δένδρεά τ' ἐβλάστησε, καὶ ἀνέρες, ἠδὲ γυναῖκες,
Θῆρές τ' οἰωνοί τε καὶ ὑδατοθρέμμονες ἰχθῦς.
Κἄν τε θεοὶ δολιχαίωνες.

ΕΜΠΕΔΟΚΛΕΟΥΣ ἘΠΗ.

EMPEDOCLIS CARMINA.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Ex Ariſtotele.

Intellige autem φησὶ (quod reponendum eſt pro φασὶ) de Empedocle.

Γίνεσθαι δέ φησι τὴν ἀναπνοὴν καὶ ἐκπνοὴν, διὰ τὸ φλέβας εἶναί τινας, ἐν αἷς ἔνεστι μὲν αἷμα, οὐ μέντοι πλήρεις εἰσὶν αἵματος. ἔχουσι δὲ πόρους εἰς τὸν ἔξω ἀέρα, τῶν μὲν τοῦ σώματος μορίων ἐλάττους, τῶν δὲ τοῦ ἀέρος μείζους. διὸ τοῦ αἵματος κινεῖσθαι ἄνω καὶ κάτω πεφυκότος, κάτω μὲν φερομένου, εἰσρεῖν τὸν ἀέρα, καὶ γίνεσθαι ἀναπνοήν· ἄνω δὲ ἰόντος, ἐκπίπτειν θύραζε, καὶ γίνεσθαι τὴν ἐκπνοήν· παρεικάζων τὸ συμβαῖνον ταῖς κλεψύδραις.

Ὧδε δ' ἀναπνεῖ πάντα καὶ ἐκπνεῖ. πᾶσι λίφαιμοι
Σαρκῶν σύριγγες πύματον κατὰ σῶμα τέτανται,
Καί σφιν ἐπιστομίοις πυκνοῖς τέτρηνται ἄλοξι
Ῥινῶν ἔσχατα τέρθρα διαμπερές· ὥστε φόνον μὲν
Κεύθειν, αἰθέρι δ' εὐπορίαν διόδοισι τετμῆσθαι.
Ἔνθεν ἔπειθ' ὁπόταν μὲν ἐπαΐξῃ τέρεν αἷμα,
Αἰθὴρ παφλάζων καταβήσεται οἴδματι μάργῳ·
Εὖτε δ' ἀναθρώσκει, πάλιν ἐκπνεῖ. ὥσπερ ὅταν παῖς
Κλεψύδραις παίζουσα δι' εὐπετέος χαλκοῖο,
Εὖτε μὲν αὐλοῦ πορθμὸν ἐπ' εὐειδεῖ χερὶ θεῖσα,
Εἰς ὕδατος βάπτῃσι τέρεν δέμας ἀργυφέοιο,

ἘΜΠΕΔ.

INDEX EORVM QVAE hic libellus complectitur.

EMPEDOCLIS carmina. Quæ incipiunt à pag.17.
XENOPHANIS, p.35
PARMENIDIS, p.41
CLEANTHIS p.49
Eiuſdem iambi, p.124
EPICHARMI, p.54
TIMONIS, p 60
CRITIAE, p.75
ORPHEI, p.78
Carmina quæ à Proclo afferuntur, partim ſub λογίων, vel λογίου, partim ſub θεολογίας vel μυσταγωγίας θεοπαραδότου titulo, p.105
MVSAEI, p.109
LINI, p.112
PYTHAGORAE aurea carmina, p.114
Pythagoræ, ſeu Pythagoreorum alia carmina, p.118
HERACLITI loci quidam, p.129
Eiuſdem epiſtolæ, p.142
DEMOCRITI loci quidam, p 156
Eiuſdem epiſtolæ, p 181
HIPPOCRATIS ad Democritum epiſtola, p.185, & 187
EMPEDOCLIS & aliorum vitæ, p.203

ALIA INTERPRETATIO Ioſephi Scaligeri.

Sic flāt & reflant animātia . habētur in omni
Corpore venarum ſalientes ſanguine caßi.
Scilicet hinc cæcis crebrò terebrantur anhela
Callibus intercepta foramina nariū, vt intra
Se capiat cruor, & facilis via detur in auras.
Ergo vbi præcipitē ſeſe dat in intima ſanguis,
Spirit⁹ intus ouās citus incubat agmine preſſo:
Emicat vt, tunc aura reciprocat. haud ſecus ac quum
Olim clepſydris virguncula ludit ahenis,
Atque caui digitos interſerit oſcula vaſi,
Indeloci liquidas ludēs immerſat in vndas:
Tū nec adhuc liquor inſinuat: ſed præſtruit il-
Stipatū rimis in inanibus aeris agmen: (lum
Oſtia dum fluxus reſeret manus: ilicet intra
Aere depulſo tenuis graſſabitur humor.
Nec ſecus & fundo quū ſederit humor in imo,
Et dum virgo caui digitis premit oſcula vaſi:
Tum laticē oppilans extrinſecus aura coërcet,
Anguſtum ſubigēs ad iter, faucéſque ſonoras,
Donec iter laxet. tunc aeris agmine toto
Ocius irrumpente, foras fugit incitus humor.
Sic quoq; qui sāguis per noſtros fluctuat artus,
Vt primùm refugo tractu petit ima reſorbens,
Dēſior huic moles alia ingruit impete magno:
Vt verò erumpit, tunc fundo exæſtuat imo.

EMPED. CARMINVM
de reſpiratione interpretatio.

Omnia ſic ducúntq; animã reddúntq; viciſſim.
Ex parte exangues per corporis vltima venæ
Se fundunt cunctæ, crebróq; feruntur hiatu
Ad nares: ſed ita vt cruor occultetur, & auræ
Acceſſus pateat facilis, faciliſque recurſus.
Hinc poſtquã mollis redit ad præcordia ſãgu. s,
Spiritus inflammans delabitur agmine longo.
Aſt vbi sũma petit cruor, hic tũ redditur: vt
Virgo domi ludẽs clepſydrã cepit ahenã, (quũ
Ora ſolet primùm formoſa occludere dextra,
Hinc in aquæ fundũ vas illud mergere mollis.
Nec dũ in vas acceſſus aquæ datur: arcet at il-
Aeris infuſi per crebra foramina moles, (lã
Dũ preſſam illa viã detexerit. ocius at tunc
Aere depulſo mollis ſeſe ingerit humor. (mas,
Sed quũ lympha quidem vaſis partes tenet i-
Virginis atq; manus ſtudioſè comprimit ora:
Spiritus obſiſtens illa vndam ſede coercet,
Circũ iſthmi portas ſtreperi ſuprema tenendo.
Dũ trahat illa manũ: tũ cõtrà quàm prius aer
Irrumpens mollem ſibi aquã concedere cogit.
Haud aliter tener ille cruor per mẽbra recur-
Dũ fuſus celeri rursũ petit intima curſu, (rẽs,
Longo alter ſtatim delabitur agmine fluxus:
Aſt vbi ſumma petit cruor, hic tum efflatur abundè.

DE EMPEDOCLE.

EX CICERONE.
in Lælio.

Agrigentinum quidem, doctum quendam virũ, carminibus Græcis vaticinatum ferunt; quæ in rerum natura totóque mundo conſtarent, quæque mouerentur, ea contrahere amicitiam, diſſipare diſcordiam.

ACADEM. QVAEST.
lib. 4.

Et tamen iſti phyſici rarò admodum, quum hærent aliquo loco, exclamant quaſi mente cõcitati: Empedocles quidem, vt interdum mihi furere videatur: abſtruſa eſſe omnia, nihil nos ſentire, nihil cernere, nihil omnino quale ſit poſſe reperire.

Ibidem.

Furere tibi Empedocles videtur: at mihi, digniſſimum rebus iis de quibus loquitur ſonum fundere. Num ergo is excæcat nos, aut orbat ſenſibus, ſi parum magnam vim cenſet in iis eſſe ad ea quæ ſub eos ſubiecta ſunt iudicanda?

DE NATVRA DEORVM
lib. 1.

Empedocles quatuor naturas, ex quibus omnia conſtare vult, diuinas eſſe cenſet.

ὅτι ὁ Ἐμπεδοκλῆς θεὸν ἑαυτὸν προσηγόρευσεν, ἐ-
πεὶ μόνος καθαρὸν ἀπὸ κακίας τηρήσας τὸν νοῦν
καὶ ἀνεπιθόλωτον, τῷ ἐν αὐτῷ θεῷ τὸν ἐκτὸς θεὸν
κατείληφεν.

Equidem non dubito quin idem Sextus talem de morte illius ſparſam famam pro nugaciſſima fabula habendam cenſuerit. Verùm hoc in incerto relinquẽdum eſt:at illius ſummum acumen ſummáque in rebus naturalibus perſpicacia, vel ex iis quas habet hic libellus reliquiis patere poteſt,ſi (vt eſt in prouerbio) ex vngue leonẽ æſtimare libeat.

Qualeſcunque autem ſint,eas tibi dicatas volui,vt ſicut tu amica recordatione poſt lõgum temporis interuallum me dignaris(elapſi enim ſunt multi anni ex quo mihi Auguſtæ frui tuo conſpectu licuit) ita me viciſſim tui memorem eſſe oſtenderem. Neque tamen memorem tui eſſe dũtaxat (hoc enim commune mihi cum innumeris eſſe poteſt, quibus tuus ille elegantiſſ. & doctiſſimus de ſtemmatis familiarum Romanarum liber tui memoriã aſſiduè renouat: quippe quem quotidie præ manibus habeant) ſed amore & omni obſeruantia pro eo ac debeo proſequi,velim exiſtimes. Vale.

dacii arguerent, non ignoro. Occaſionem autem huic rumori ſeu fabulæ præbuiſſe exiſtimo hæc illius verba,

Χαίρετ'. ἐγὼ δ' ὑμῖν θεὸς ἄμβροτος, οὐκέτι θνη-
Πωλεῦμαι μετὰ πᾶσι τετιμένος. (τὸς,

Ad quæ Horatium reſpexiſſe ſuſpicor dum illa ſcriberet, *--deus immortalis haberi Dum cupit Empedocles.*

Ac fortaſſis ille ipſe ſcriptor vnde iſtam (vt quidem appello) fabulam ſumpſit, hoc addebat, eum ita occultando ſuam mortem, voluiſſe confirmare quod de ſe iactauerat, ἐγὼ δ' ὑμῖν θεὸς ἄμβροτος. Verùm, vt doctè & prudenter ſcribit Sextus philoſophus, nō ita debēt accipi illa verba, ſed aliud quiddam ſubeſſe illis putādū eſt. Qui Sexti locus (quòd nōdū liber eius editus ſit) viſus eſt dignus qui proferretur, ὁ μὲν γὰρ γραμματικὸς καὶ ὁ ἰδιώτης ὑπολήψονται κατὰ ἀλαζονείαν καὶ τὴν πρὸς τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους ὑπεροψίαν ταῦτ' ἀνεφθέγχθαι τὸν φιλόσοφον. ὅπερ ἀλλότριόν ἐστι τοῦ κἂν μετρίαν ἕξιν ἐν φιλοσοφίᾳ ἔχοντος, οὐχ ὅτιγε τοῦ τοσούτου ἀνδρός. ὁ δὲ ἀπὸ φυσικῆς ὁρμώμενος θεωρίας, σαφῶς γινώσκων ὅτι ἀρχαῖον ὅλως τὸ δόγμα ἐστὶ, τοῖς ὁμοίοις τὰ ὅμοια γινώσκεσθαι (ὅπερ ἀπὸ Πυθαγόρου δοκοῦν κατεληλυθέναι, κεῖται μὲν καὶ παρὰ Πλάτωνι ἐν τῷ Τιμαίῳ, εἴρηται δὲ πολὺ πρότερον ὑπ' αὐτοῦ Ἐμπεδοκλέους) συνήσει

Ex igni, terra atq; anima procreſcere, & imbri.
Quorum Acragantinus cum primis Empedocles eſt,
Inſula quem triquetris terrarũ geſſit in oris.

Et aliquot verſibus interiectis, quibus prædicat nonnulla quæ in ea viſenda ſunt, ſubiungit,

Quæ quum magna modis multis mirãda videtur
Gentibus humanis regio, viſendáque fertur,
Rebus opima bonis, multa munita virûm vi:
Nil tamen hoc habuiſſe viro præclarius in ſe,
Nec ſanctũ magis & mirũ clarúmq;, videtur.
Carmina quinetiam diuini pectoris eius
Vociferantur & exponunt præclara reperta:
Vt vix humana videatur ſtirpe creatus.

Sed huius viri mors (dicet quiſpiam) vitam eius atque adeò ſapientiam dedecorat.

--deus immortalis haberi
Dum cupit Empedocles, ardentem frigidus AEtnam Inſiluit.

At ego ne ipſum quidem Horatium hoc quod ſcribebat credidiſſe exiſtimo: ac, ſiquis attentè locum illum cõſideret, factum hoc, non tanquam certum, ſed tanquam ita vulgatũ fama vt obiici poſſit, ab eo recitari animaduertet. Scio quidem & alios quoſdã ſcriptores idem de Empedoclis obitu memoriæ prodidiſſe: ſed fuiſſe viciſſim qui eos men-

conſtat, ex eorum illa numero eſſe quæ omnibus multũ prodeſſe, eos autem quibus iucũda eſt naturæ rerum inueſtigatio, ſimul delectare queãt. Niſi potius, vt hæc ſunt poematum illorum fragmenta duntaxat & reliquiæ, ita etiam reliquias tantùm huius vtilitatis pariter & delectationis eſſe dicamus.

Hæc autem (vt verum fatear) cur nunc ederem in cauſa fuit Ariſtoteles. quũ enim de huius philoſophi operibus Græcè ſimul & Latinè edendis cogitarem, atque hoc animo ea euoluerem, incidi in illud Empedoclis fragmentum, quod omnium eſt longè pulcherrimum. Quum verò & apud Sextum philoſophum (qui nondum Græcè editus eſt) habere me quædam ſimúlq; apud alios, recordarer, colligenda omnia, deinde idem in aliorum phyſicorum carminibus faciendum curaui. Empedocli autem primum locum, non tanquam omnium antiquiſſimo, ſed tanquam præſtantiſſimo, tribuendum cenſui. In qua honoris velut prærogatiua ſum etiam Lucretii ſequutus iudicium, qui magnis eum laudibus potius quàm cæteros dignatus eſt. Scribit enim lib. I,

Adde etiam, qui conduplicãt primordia rerũ,
Aera iungentes igni, terrámque liquori:
Et qui quattuor ex rebus poſſe omnia rentur,

pedoclis poema eſſe dicit, ita videmus ab Ariſtotele ὁμηρικὸν & δεινὸν περὶ τὴν φράσιν appellari: quinetiam τὰ περὶ τὴν φράσιν ἐπιτεύγματα illi tribui: ſed tamen quandiu fixũ manebit id quod dixi, nimirum fabulas eſſe poeſεως velut animam, carmina illius verſificatio potius quàm poeſis dicẽda erũt: ſicut etiam de Lucretii carminibus in eodem argumento, & de Lucani, in valde diuerſo, iudicatum à pleriſque fuit.

Iam verò ſiquis obiiciat, me, quanuis hoc dicam, inſcripſiſſe tamen hos verſus φιλόσοφον ποίησιν, non me Clementis Alexandrini autoritate tuebor, qui eos ita nominat (potius enim illis Ariſtotelis & Ciceronis quos attuli locis hunc titulũ defendere conarer) ſed poeſεως appellatione ſic abuſum eſſe fatebor, vt multos huius abuſus defenſores habere poſſim. Atque vt Cicero ſe vſum loquẽdi populo conceſſiſſe, ſciẽtiam ſibi reſeruaſſe dicebat, ita me contentum eo eſſe reſpondebo, quòd ſciam me illa voce hîc abuti, qua vulgus ſe vti exiſtimat. Verùm ſiue indigna ſiue digna nomine poeſεως haberi debent hæc carmina (fortaſſis enim quod de fabulis dixi, eiuſmodi eſt vt refelli poſſit: ac cùm plerique alii verſuũ ſcriptores, tum verò comici in eo ſibi iniuriam fieri querẽtur) hoc ſaltem

ὄγκον καὶ τὸ μέτρον, ἵνα τὸ πεζὸν διαφύγωσιν.
Verumenimuero quum plurima inueniri poſſint & fabularum eiuſmodi & ſimul omnis vtilitatis expertia carmina, hæc contrà longè vtiliſſima eſſe, nemo eſt qui negare queat: niſi eadem opera inutilẽ philoſophiæ naturalis cognitionem dicere auſit. Empedocles enim, Parmenides, & reliqui, vt phyſica tractant, ita phyſici & poſſunt & debent nominari: ſicut à veterib⁹ vocari paſſim videmus. Et ſanè M. Tullius non ob eam quã dixi cauſam, Empedoclem appellandũ poetam non cenſet: ſed potius quòd phyſici nomen magis illi, ſicut & cæteris qui idem argumentum verſibus tractarunt, conueniat. Hæc enim eſſe videtur eius ſententia in iſto loco libri De oratore primi, Nam ſi quiſque, vt in aliqua arte & facultate excellens, aliam quoque artem ſibi aſſumpſerit, is perficiet vt quod prætere a ſciet, id, eius in quo excellet, pars quædam eſſe videatur: licet iſta ratione dicamus, pila bene & duodecim ſcriptis ludere, proprium eſſe iuris ciuilis: quoniam vtrunque eorum P. Mutius optimè fecerit: eadémque ratione dicantur & quos φυσικοὺς Græci nominãt, iidem poetæ: quoniam Empedocles phyſicus egregium poema fecerit. Equidem vt hîc Cicero pulcherrimum Em-

nonnulli poeſεως animam appellarunt: id
eſt fabulis. Si enim poeſi fabulæ ſunt inſtar
animæ, verſus quorum corpori infuſæ illæ
nō ſunt, aut poeſεως nomine ne dignemur,
aut poeſin mortuam (vt mortuum eſt cor-
pus à quo abeſt anima)appellemus: ſic tamē
vt illo vocabulo nos abuti ſciamus. Nam à
mortuo corpore abeſt anima, ſed antequam
mortuum eſſet, nō aberat: at poeſis ἄμυθος,
& eſt & ſemper fuit ἄψυχος: ideóq; nūquam
vixiſſe dici poteſt. Siquis autem mihi fidem
adhibere non vult, dicenti non poſſe appel-
lari poeſin quæ fabulis careat, audiat Plutar-
chū: θυσίας μὲν γὰρ ἀχόρους καὶ ἀναύλους ἴσμεν,
οὐκ ἴσμεν δὲ ἄμυθον οὐδὲ ἀψευδῆ ποίησιν. Vbi
tamen ἄμυθον non ſimpliciter dicit illā quæ
fabulis careat, ſed illā, vt opinor, quæ fabu-
las poeticas, id eſt poeſi conuenientes, nō ha-
beat. Vtrocunque autem modo interpretari
ἄμυθον velimus, hæc Empedoclis & cætero-
rum ſcripta, talia eſſe comperiemus: eorúm-
que autores carmen, tanquam vehiculū, ab
arte poetica mutuatos eſſe, ne pedeſtri ora-
tione vti cogerentur. Ac Plutarchū hîc quo-
que teſtem laudabo: Empedoclis carmina
(inquit)& Parmenidis, necnō Theriaca Ni-
candri, & Theognidis gnomologiæ, λόγοι εἰ-
σὶ κεχρημένοι παρὰ ποιητικῆς, ὥσπερ ὄχημα, τὸν

RICHARDO

STREINNIO, BA-
roni Schuuarze-
nauio,

BIBLIOTECA NAZ. VITT. EMANUELE ROMA

HENR. STEPH. S. D.

AVT prodeſſe volunt aut delectare poetæ,
Aut ſimul & iucunda & idonea dicere vitæ.

His verſibus Horatianis õnes quidem aſſentiuntur: ſed vereor ne *Grammatici certẽt & adhuc ſub iudice lis ſit*, quódnam poematum genus vtilitatem afferat, quódnam delectet: quódnam ſit tertium illud quod vtilitatem cum delectatione coniunctam habet. Quòd ſi mihi in iſta quæſtione (quæ difficilior eſt quàm prima fronte videatur) meã ex tempore proferre de vtilibus poematis ſententiam licet: quemadmodum inter carnes, eas eſſe ſuauiſſimas dicit apud Plutarchum Philoxenus, quæ minimè ſunt carnes, ita profectò ex poematis ea plerunq; eſſe dixerim vtiliſſima quæ poemata non ſunt. Quænam verò ſunt vel potius dicuntur poemata, quum tamen verè poemata non ſint? Quæ illa re carent quam

68 2C 26

ΠΟΙΗΣΙΣ ΦΙΛΟ-ΣΟΦΟΣ.

POESIS PHILO-SOPHICA,

Vel ſaltem,

Reliquiæ poeſis philoſophicæ,

EMPEDOCLIS, PARMENIDIS, XENOPHANIS, CLEANTHIS, TIMONIS, EPICHARMI.

Adiuncta ſunt

ORPHEI illius carmina qui à ſuis appellatus fuit ὁ θεολόγος.

ITEM,

HERACLITI ET DEMOCRITI loci quidam, & eorum epiſtolæ.

ANNO M. D. LXXIII,

excudebat Henr. Stephanus.

CVM PRIVILEGIO CAES. MAIESTATIS.

BIBLIOTECA NAZ. VITTORIO EMANUELE ROMA

BIBLIOTECA NAZIONALE VITT. EMANUELE
68
2 M C
26

Digitized by Google